

Qui dat lasso virtutē: ad litterā: b. Et his q̄ nō sunt: i. q̄ deficiētes sunt q̄ si nō sint: q̄ nibil possūt: c. Fortitudinē corporis et mētis: et robur multiplicat. d. Deficiēt pueri: q̄ necdū laborib⁹ vīres suas cōsumperūt: e. Et laborabūt: a puericia i infirmitate. f. Et iuuenes: q̄ ad bucofōtores sunt: g.

Gin infirmitate cadēt: i lectū: et de lecto in pberetrū: de pberetō: retro in sepulchrū: de sepulchrō q̄q̄ i infernum. b. Qui aut sperāt in dñō: nō in se: h. Mutabūt fortitudinē: vt sint fortis deo q̄ p̄us erāt fortes mūdo. Et mutabūt fortitudinē: i. sḡ habebūt fortitudinē recēt: sic autē q̄ mutat pēnas veteres: et recipit recētes: Unū s̄bd̄r: k. Assumēt pēnas sic aq̄le nouas: i. agiles erūt ad bñ opandū: et fortes: sic aq̄la q̄ mutat pēnas veteres: et nouas assumēt: fortes ē ad volandū. l. Currēt ad dñi bonis opibus: m. Et nō laborabūt: id nō laslabūt. Et yldebf̄s eis q̄ nō laborēt: quia oia facilia sunt amāti. n. Ambulabūt: de virtute in virtutē: o. Et non deficiēt: quia domin⁹ dabit eis p̄seuerantia: et quia vident in eternū.

Doratizer

* a. Qui dat lasso virtutē. Ecce cōsolatio tēptator⁹. Lassus em̄ dat dñs virtutē: quia lassi sūt. Unde. i. Corint. xij. c. Virtus in infirmitate p̄ficit. Job. iij. c. Ibi requieuerūt fessi robore. b. Et his q̄ nō sūt fortitudinē et robur multiplicat. Roma. iiij. c. Vocat ea q̄ nō sūt: tāc̄ ea q̄ sūt. j. Corint. i. d. Cōtemptibilla elegit deus et ea que non sunt vt ea q̄ sūt destrueret. Septuagita. Qui dat esuriētib⁹ fortitudinē et nō dolētib⁹ merozē. d. Deficiēt pueri: illi q̄ in uniter gloriāt de corpīs sanitate: et putant adolescentiā esse perpetuā: de quib⁹ dicit. j. lxy. d. Puer centū annoz maledic̄us. e. Et laborabūt: in operib⁹ malis. Unū Sap. v. b. Ambulauim̄ vias difficiles. f. Et iuuenes in infirmitate cadent. T̄b̄s. v. c. Pueri in ligno corruerūt: senes i poal defecrūt: iuuenes de choro psallentū. b. Qui aut sperant in dñō mutabūt fortitudinē. Per p̄nitenziā debet hoīes mutare fortitudinē qui cōvertunt ad dominū: vt qui p̄us potentes erāt ad bibendū vinum: et viri fortes ad miscendam ebrietatē: sicut dicit. S. v. e. postea fiant fortes ad leuādū: et quēcūq̄ fortia mēbra habuerāt p̄us ad peccādū: postmodū fortia habeat ad dñs fuiendū. Unū Roma. vij. d. Sic exhibuit̄ mēbra vīa fuisse imūdit̄ et iniqtat̄ ad iūquitatē: sic nūc exhibere mēbra vestra seruire iusticie in sanctificationē. Sed multi fortes sunt ad malū: qui dicit se debiles ad bonū: statim cū modica p̄nitenziā eis iniungit. Unde in persona ipsorū dicit Job. vi. b. Nō est fortitudo lapidū fortitudo mea: nec caro mea ḡnea. Multū autē fortitudinē bonā convertūt in malam: De quib⁹ Hiere. xxij. b. Factus est cursus eoz malus: et fortitudo dissimill̄. Et Proverb. xv. b. Labia sapientiā disseminabūt scientiā: co: stultorū dissimile erit. Et nota q̄ hoc q̄ dicit: mutabūt fortitudinē tangit pīna pars iusticie: que est declinare a malo. Per hoc autē q̄ dicit: Assumēt pēnas: i. virtutū: notaē alia pars: que ē sacre bonū. In hoc autē q̄ dicit: assumēt: notaē coopatio libertariorū. Sic aquila que mutat pēnas veteres et accipit nouas: ita debet p̄nitenziā facere: mores suos debet mutare: vt q̄ p̄us luxuriosus fuit: fiat castus. l. Current de virtute in virtutē: m. Et non laborabūt: q̄ iugū dñi suave est et onus eius leue. Matth. xi. d. Unde sequit: n. Ambulabūt. i. christi fessore sūt iuauiter ferent: sicut equus q̄ suauiter ambulat: nō trotando. o. Et nō deficiēt: ecce p̄seuerantia que necessaria est ad salutē tanq̄ cōsumatio oīm p̄dictorū.

Qaceant ad me insule. Sic. Expo. La. XLI. In capitulo p̄cedēti dicitū ē: intēctio p̄phete erat consolari ip̄m iudeop̄: vnde potentia dñi qui bona promittet eis multiplicat cōmedaurit: In hoc etiā capitulo in-

tendit cōfortare eos. Et dñs hoc capitulo in sex p̄tes. In pīma monēt iudei vt obediāt et credat veritati. Secūdo agit de cyro sūm iudeos: sūm nos de adūtu christi: ibi. Quis iūscitauit. In tertia dissuadet idolatriā in cōpatione oīpotētis dei: qui tot et tanta bona p̄stituit eis: ibi: Ego dñs pīm⁹

et nouissimus. In

quarta agit de reditu iudeop̄ de captiuitate sūm eos: sūm nos autē de p̄dicatione ap̄lor̄: ibi: Et tu israel. In quinta de p̄peritate quā habuerit p̄reuer- sione sūm eos: sūm nos vero p̄mittit diuersa

A

dona grāp̄ p̄uersis ad fidē: ibi: Egeni et paupes. In sexta arguit idolatras: nolētes credere apostrophās in ipsa idola: q̄ nec suā destructionē nec sup̄bor̄ idolatrap̄ cōculcationē potuerūt p̄scire: ibi: Prope facite iudicū. Dicit ḡ: p̄. La ceat ad me insule. i. iudei habitātes i insulis. Laceat ad me: audiēdū: q̄ volo eis nūciare reditū de babylonia: et p̄spe ritatē futurā. q̄ Et gentes. i. iudei gentilis viuēt̄: v̄l' int̄ gentes habitātes. r. Fortitudinē mutent: vt bñ open̄

i. qui p̄us agebant

Dystice: p̄. Laceant ad insule: dicit christus: id est omnes filii ade in amaritudine originalis peccati cōcepti: in medio prauē et querē natiōis habitātes: in amaritudine cordis et corporis vitam hanc ducentes et finientes. Laceant ad me. i. meā iūdītī et meā innocentī intuentes: q̄ stelle non sūt mūlē in cōspectu eius: et in angelis suis repperit prauitatem: vt dicit Job. xxv. b. Itē. Laceat ad me insule. i. martyres in amaritudinib⁹ tribulationib⁹ et tormentorū expositi meę passionis cōsiderantes dolores: q̄ plus in infinitū sustinuit̄ ipsi. Unde Thren. i. d. O vos omnes qui transitis p̄ viam: attēdite et videte si est dolor sicut dolor meus. S. xlii. a. Erubescē sidon ait mare: id est erubescē o homo quicunq̄ tyrannorū p̄secutioni exposit̄: Tu inq̄ sidon qui venaris ad mortē: Sidon enim interpretat venatio: Ait mare: erubescē: id est dicit christus omni vento p̄secutionis: omni periculo: et omni amaritudini doloris expositus. Et. i. parum eodem. Cum audītū fuerit in egypto: id est in mundo: dolebunt cum audierint de tyro: Alia littera: de cyro: id est de christo. P̄. Absorpti sunt iuncti petre iudices eorum. i. apostolorū com. Ps. 140. parati christo nihil sunt. q̄ Et gentes fortitudinem mutent. Rectus ordo vt gentiliter viuēt̄: id est peccatores audita passione christi: mutent fortitudinē veteris visę in fortitudinē p̄nitenzię. Est autē quadruplex renouatio corporis Renouatio: cui respodet quadrupler spūalis. Renouaf̄ em̄ ceruus quadruplex: cum hauserit venenū potu aque frigide: Cui respodet renouatio que fit in baptismo per aquam. Unū Ps. Sicut ceruus Ps. 41. desiderat ad fontes aquarū: ita desiderat anima mea ad te deus. Item renouaf̄ aquila cum iam senuerit et non amplius potest comedere: p̄cutiēdo rostrū suū ad petram: Cui respondet renouatio peccatoris: qui iam senuit p̄ peccati: cum ad petrā christū allidit rostrum suū per confessionē. Unde Ps. Ps. 136. Heatus qui tenebit et allidet parvulos suos ad petram: id est infirmitates et p̄tēta sua ad petrā christū. Petra em̄ erat christus. i. Corint. x. a. Et in Ps. dicit: Renouabis vt aquile Ps. 102. iuuentus tua. Item renouatur serpens: angustum foramen lapidis intrando: ibic̄ veterem pellem dimittens: deinde nouam pelle acquirit: Cui respodet illa renouatio q̄ fit q̄ habet religiosi susceptionē: ybi etiā dicit: Exuat te deus veterē hominē cum acribus suis: et induat te nouū qui sūm deum creatus est in iusticia et sanctitate veritatis: Eph. iiiij. f. Ad quam renouationem monet nos dominus Matth. x. b. Dicens: Estote prudētes sicut serpentes: et simplices sicut columbe. Item Luc. xij. e. Contendite intrare per angustā portam: q̄ multi q̄rēt intrare et nō poterunt. Item renouaf̄ etiā accipiter in cauea: plumas veteres dimittendo et nouas de die in dīcti recuperando: Cui renouationi respondet illa que fit v̄t̄ per p̄gressum

Libri

G qui pratis agebant mala. a **Accedant ad audiendum me rediſt de captiuitate spōdente.** b **Et tūc loquātū. i. alijs annuncient qđ a me audierunt. Sed ne forte iudei hoc attribuerent sibi: ideo ostendit nō suts meritis hoc eis p̄stitū bñficiū. Unde dicit: c **Simul ad iudicū p̄pinque mus ego et vos o su dei.****

Secunda pars

d **Quis susci taurit ab oriēte uistū. Niota qđ p̄dictū fuerat auro cyrū qđ susci peret de filia sua filiū vnu qđ auferret ei regnum: et ideo statim ut cyrus nat⁹ est: p̄cepit ille ut interficeret. Sed illi qđ suscepserit quez vidētes venustatē eius/mori sunt pletate: et piecerit eū in nemore: quē cū inuenisset quidā pastorem mutauit eum. Et ad ultimū cyrus sublimat⁹ in regē/venit cōtra babylōnē et cepit eā: et liberavit iudeos de captiuitate. Et hoc ē qđ dicit: **Quis suscitauit ab oriēte iustū. i. cyrū qui iustus dicit respectu chaldeoz: et qđ etiā iusticiā exercuit i chaldeoz/ vindictā dñi exercēdo in ipsis. Suscitauit dicit: qđ reputabat moriu⁹. Ab oriente dicit: qđ regnū p̄say ab oriēte est respectu terre sancte.** e **Elo cauit eīs in regnū:** f **At sequeret se. i. obediret voluntati eius vindictā iudeos de hostib⁹ suis et liberādo eos. Geli elocauit eū. i. cyrū vocauit qđ inspirationē:** f **Et se queret se. i. vindicaret eū de hostib⁹ suis.** g **Dabit i cōspectu ei⁹ gētes. i. dabit ei postatē sup babylonios male et gentilis viuetes.** h **Et reges obtinebit. i. balthasar et reges subditos ei obtinebit in bello. Balthasar enim monarcha erat: sed cyrus deuicit eū. et fact⁹ est monarcha.** k **Dabit gentes. i. et reges:** l **Quasi puluerē. i. impotētes et debiles:** m **Gladio ei⁹: quia sic puluis nō pōt resistere: sic nec cyro balthasar et reges subditū illi. Et dabit supple gētes et reges.** n **Sicut stipulā vento raptā: quē leuis est et resistere impotēs: et hoc atq; illuc dispergit.** o **Arcui eius. i. potētię et exercitū eius. Arcui aut dicit: qđ perse erat optimi lagittarij: sic dicit Hiero. i. p **Persequet eos. i. balthasar et babylonios.** q **Trāsibit in pace: qđ cūlūtē: qđ nullū de babylonio repugnante iuenerit. Intravit enim nocte oīb⁹ babylonio dormītib⁹ ita qđ nullū de suis interfec⁹ ē.** r **Semita in pedib⁹ eius nō apparetib⁹: qđ non fuit ibi sanguis effusus qđ appareret in pedib⁹ et deflueret. Et hoc dī: qđ siccis pedib⁹ transluit qđ fluui siccatis riuis fluui babylonis. Ille brevi aut et Hieronym⁹ et Andreas exponunt h̄ totū de abraā: d **Quis suscitauit ab oriēte iustū. i. abraā: qđ sol⁹ iust⁹ inuenit: ē: qđ solus apte veritatē p̄dicavit ipse suo: ab oriēte: id est a chaldea et aran/ dicit Andreas.** e **Elocauit eum qđ inspirationē vel qđ angelos:** f **Et sequeret se. i. vt obedi ret et implēdo mādata ei⁹.** g **Egregere de terra tua et de cognatiō tua: et de domo patris tui.** h **Dabit in p̄spectu ei⁹ gentes. Andreas. Dñs fecit illū p̄ncipē sup gētes inter qđ habitabat.** i **Gen. xxiiij. a. dixerit ad illū filij heih qui erat dñs terrē: Princeps dei es apud nos in elec̄is sepulchris nostris sepeli mortuū tuū.** j **Et reges obtinebit. i. obtinuit qđ chodoraomor et ceteros reges deuici: Gen. xlivij. c.** k **Dabit qđ puluerē gladio ei⁹: qđ eos faciliter sicut puluis excutit: et sic qđ puluerē fac iller trāsīt gladi⁹: sic gladi⁹ eius faciliter trāsīt qđ eos.** l **Sicut stipulā vento raptā arcui ei⁹: qđ sicut stipula cito rapit a yento: ita ipsi cito deuici sunt p̄ arcū eius. i. qđ potentiā.** m **Transibit in pace: quia sine lessone sui et suorum in pace reuersus est.** r **Semita in pedibus eius non apparetib⁹.********

Wystice o. per p̄gressum virtutis: cu homo plumaſ veteris cōuerſationis abiicit: et de die in diem proficiens nouas accipit p̄s. 85. vñz̄dum volare possit in celū. Unde p̄s. Ibūt de virtute in p̄s. 54. virtutē: vñdebiſ deus deorum in sion. p̄s. Quis dabit mihi pennas sicut columbe: et volabo et requiesca. Nec autē renouatio p̄ gratiā sp̄iffanci fit. Per gratiā inq̄ cōcomitātē. Un

Esiae

Job. xix. c. **Mūquid qđ sapientiā tuā plumescit accipiter: expādes alas suas. i. opa bona quib⁹ volat i celū: ad austrū. i. ad spiritūsanctū: Quia est renouatio phgnicis: que cū igne cremata fuerit: ex p̄p̄is pulueribus renouaf. Qui responderet renouatio illa qđ fieri in resurrectione generali: quādo corpora nostra in puluerē resoluera ext̄ esdē puluerib⁹ repabunt. Unde Da mil. xij. a. Multi de his qđ dormiūt in puluerē euigilabūt. i. omnes dicit Interlī.**

k gētes: et reges obtinebit. Bābit quasi puluerē gladio ei⁹: sicut stipulā vento raptā arā cui ei⁹. Persequet eos trāsibit i pace: semita in pedib⁹

dicatores p̄tinet: qui p̄us debent accedere ad dñi bonis oībus insitēdo: et tūc loq̄ alijs p̄dicādo. Unī Læst. q. d. ad spon sam dicit: Oste de mīhi faciē tuā: qđ sit p̄ bona cōversationē: sonet vox tua in aurib⁹ meis: qđ sit per p̄dicationē.

c Simul ad iudicū p̄pinquem⁹. Unī Job. xlii. c. Quis est qui iudicēt meū: veniat. Mich. vij. a. Iudicū dñi cū populo: et cū israel dījudicabī. Hiero. xxv. f. Iudicū oīo cū gentib⁹: iudicat ipse cū omni carne. d **Quis suscitauit ab oriēte iustū. Doc ad p̄t exponi de magis: qđ ab oriēte vene rūt hierosolymā adorare dominū: Matth. q. a. Hic autē suscitate iustū et nō iustos: lic̄ plures fuerit: qđ cōcordes una intentiōe et una voluntate venerunt. Ut de christo p̄t legi: qđ iustus dicit: uno iusticia: sicut habet alia littera iusticia: vbi nos habem⁹ iustū. Hic dicit vocat⁹ ab oriēte: i. a dextera patris in mundū adductus: vel a iudea qđ est in orientali plaga: vī a beata ḡnē: qđ et oriēte et auroza ē. Unī Sap. xvi. d. Preuenire oportet sole ad bñficationē tuā: et ad ortū solis adorare te. i. ad beatā virginem ex qua verus sol iusticie chrl̄ nobis ort⁹ est.**

e Elocauit eū ut sequeret se. Ante nativitatē chrl̄ nullus erat qui p̄fecte sequeret dñm. Multi tū seque bantur bñficia eius: ut diuites. Unde Osee. xij. a. Ephraim pascit ventū et sequit̄ estū. i. mīdanā p̄speritatē que estuare facit. Alij aut sequebant dñm: sed claudicabant relinquētes eū in aduersitate. Unde Ps. 6. Ostebebis tibi cū bñficeris ei. p̄s. 43.

Luc. viij. b. Ad tempus credūt: et in tēpore temptationis recedūt: Sed fil⁹ dñi in omnib⁹ secut⁹ est. g Dabit de pater: b In cōspectu ei⁹. i. ch: lītī: i Gentes et reges obtinebit. Unī Ps. Postula a me et dabo tibi gentes p̄s. 1. hereditatē tuā et possessionē tuā terminos terrē. Et Apoc. xix. c. Ex ore ipsius procedit gladius ex ytrac̄ parte acutus: et in ipso p̄cutiat gentes.

k Dabit quasi puluerē gladio eius. Gladi⁹ domini verbū eius est: vt dicat Eph. vij. c. Qui in puluerem redigit: quia peccata sua hominibus ostēdit: et eos quasi nībñli reputare facit.

n Sicut stipulā vento raptam arcui eius. Stipula sunt hypo critē: qui granū boni operis nūc̄ habuerūt: vī si habuerūt p̄diderūt: qđ illud excusum est flagello lingue adulatorij: vel vento inanis glorie. Unde Malach. i. d. Dixit̄: Ecce de labore: et exuffias illud. Isti sunt stipula: qui omni vento adulationis et detractionis rapiunt̄: et a proprio statu recedūt. Isti effugiant̄ gladiū vī de modo. Cōtra eos em̄ p̄dicatio nō vallet: qđ toti sanctificati appetēt: sed tamē reseruant arcui diuine yltionis qđ delonge venit. Unī Job. xxi. d. In diē p̄ditionis seruabitur malus: et ad diem furoris ducetur. Et Gen. xlivij. c.

Sedit in forti arcus ei⁹: vt nullū possit resistere. Apoc. vij. a. Tidi et ecce equ⁹ albus: et qđ sedebat sup illū habebat arcū. In equo sedebat tenēs arcū: ad notandū qđ nullū possit euadere.

p Persequet eos. Fil⁹ dei p̄sequet inimicos suos: imo pugnabit cū illo orbis terrarū cōtra insensatos: Sap. v. d. q Trāsibit i pace: dñs vī ē: cū pace ē. Unī Ps. In pace sa ctus ē loc⁹ ei⁹. Unī etiā qđ ipse eū ē i pace est. Unī Job. xvi. g.

In mūdo p̄slurā: i me autē pace habebit. Et cū trāsīt i pace trāsīt. Primo em̄ trāsīt a p̄ie i mundū trāsīt cū pace. Unī i nativitatē ei⁹ dixerit angeli: Hīta i excelsis deo: et i tra pax hoib⁹: Luc. i. b. Itē retrāsīt a mūdo ad p̄iez cū pace redīt.

Unī Joh. xlii. d. Pace relinq̄ vob⁹: pacē meā do vob⁹. r Se mita in pedib⁹

Sapparebit. i. austertas vię nō grauabit eum. a **Q**uis
hec opatus ē t fecit: Hec. l. oia de cyro vel de abraā: Et
sunt verba pphete. Et sequit respōsio: b **E**locans ge-
neratiōes ab exordio. q. d. ppheta: Ille q̄ vocauit i esse
generatiōes ab exordio mūdi per creationem: v̄l vocauit ge-
neratiōes ab exordio

B
Tertii pars
4.2.143. b
sc.1.0.

mūdi. i. aliq̄s de homi-
nib̄ vocauit ab exor-
dio mūdi ad obedien-
tia sibi: supple fecit
hec. c **E**go dñs:
q̄ si patet q̄ hoc q̄ ego
potui. d **P**rimus: alit
ēm nō possem vocare
gentes ab exordio: e
b puērunt: appropinquarunt z

Et nouissim⁹ ego
sum. i. sine fine q̄ illis
desinend⁹ esse nō dessino. Apoc. j. b. et. xxij. c. Ego sū alpha
et ω pncipis et finis. f **V**iderunt insulę. i. gentiles intru-
cti ut insulę: v̄l in insulis habitatēs viderunt potentia cyri.

g **E**t timuerunt extrema terre; ppter exercitū et poten-
tia ei⁹: gentiles babylonij timebūt qui habitat versus orientem
in extremis frē. h **O**bstupuerunt v̄sa fortitudine ei⁹.

i **A**ppropinquarunt et accesserunt vt p̄berēt sibi mutuo
auxiliū. k **T**husq̄s p̄ximo suo auxiliab̄t p̄ posse
suo et fratri suo dicet cōfortare. Lōsuerudo em timido-

rū est etiā cōfortare alios: et maxime in exercitib⁹ ne p̄ timore
oēs dissoluant: et ita facili⁹ oēs capiant. m **L**ōsorabit fa-
ber erari⁹ deū suū studiose faciendo. Tūc em chaldei et alie-

gentes facieb̄t sibi idola et nouos deos: vt eoz auxilio pte-
gerent a cyro. n **H**ercutiēs em malleo q̄ cuidebat tūc
tpis. i. peccati p̄ festinatioē sociū suū q̄ pecciebat idola q̄ si
i incude: sicut peccati moneta in formula. Tel sic: n **H**er-
cutiēs est. i. idolum: o **M**alleo/ suo: Faber inq̄. p **Q**ui

cuidebat tūc tpis. i. qui idola in formula pecciebat: sicut
moneta i cuneo: q **D**icēs glutino. i. de glutino: n **B**onū
est ad faciendū idolum: q̄si de hoc potero facere et solidare
sue cōpagnare bonū deū sue idolum. s **E**t cōfortauit
em. deū suū: t **C**laus. i. firmis colligauit: v **A**t no-

moueret: quolibet impulsu de pariete in q̄ affixus erat: vel
vi n̄ dissoluerent membra eius. Scđm Andreā aut et Hiero-

z hebreos exponit de abraā sic: f **V**iderunt insulę. i. gen-
tes habitatēs i insulis videb̄t abraā colentē deū q̄ habitabāt
in circuitu abraā. g **E**t timuerunt extrema frē. i. genti-
les timuerunt ne cultura deoꝝ suoꝝ euacuaret. Tel extrema
terre: vocat sem filiū noe: et patrē ei⁹ ac fratres: q̄ in ultimis
partib⁹ terre diluvii euaserat: quem. l. sem dicit quidā fuisse
melchisedech: et esse fabrū erariū: q̄ malleo suꝝ artis. l. sua bū-
diciōe sacerdotij cōfortauit abraā reuertente a victoria q̄noꝝ
regū: et dixisse ei⁹: Bonū est glutinū. i. bon⁹ est timoꝝ: q̄ homo
deo cōlungit: et cōfotasse eum clavis p̄ceptoꝝ dei. tñ dicit:

f **V**iderunt insulę. i. gentes i circuitu abraā posite. g **E**t
timuerunt extrema frē. i. noe et sem et fratres eius viderunt
abraā reuertente a pdicto bello: h **O**bstupuerunt p̄ ma-

gnitudine facti. i **E**t accesserunt. i. abraā reuertenti obuiā
venerūt: k **T**husq̄s p̄ximo suo auxiliab̄t. Mel-
chisedech em abraā iuuit oratiōib⁹ et būdiciōib⁹ suis dicens:

būdīcet abraā deo excello. l **E**t fratri suo dicit cōfor-
tare. Melchisedech em abraā fratri suo dixit facto: q̄ cōfor-
tare in eo q̄ būdīcet ei⁹. Et forte h̄ erā ſeo dixit: m **C**on-

fortabit faber erari⁹. i. melchisedech sacerdos dei sumit
abraā cōfortabit: n **H**ercutiēs em malleo sue būdiciōis.
Em inq̄. p **Q**ui cuidebat tūc tpis. i. q̄ alios ad co-

gnitionē dei informabat. Abraā em prim⁹ fidem dei aperte
būdīcauit. Faber inq̄. q **D**icēs glutino bonū ē. i. timor
vñi bon⁹ ē. s **E**t cōfortauit em clavis vt nō mo-

Dicēs vñi mita in pedib⁹ eius non apparebit. In pedibus
apostolorū apparuit semita: quia pedib⁹ eoz. i. affectib⁹ adhe-
rit puluis venaliū. Unde dictū est eis: vt puluerē de pedibus

excuterent: Matth. x. b. Sed in pedib⁹ christi. l. in cogstatio-
nibus eius et desiderijs semita nō apparuit: q̄ in eis nec lutū
moralis nec puluis venialis inuentū est. j. liij. b. Qui pecca-
tū nō fecit: nec inuentus est dolus in ore eius. Prover. xxx. c.
Tria sunt mihi difficulta: et quartū penit⁹ ignoro: Utā aquile

in celo: viā colubri su-
per petrā: viā nauis i
medio maris: viā vi-
ri in adolescentia sua.

a **Q**uis hec ope-
tus est et fecit. i. q̄s
cōstituit filiū incarna-
ti in oriente. i. iudicat
quis dedit ei heredita-
tē gentes: quis dedit
ei potestate in adver-
sarios regendi eos in

v̄ga ferrea: q̄s dedit excellentē et purā inuiditā: Respōdeo.
b **A**ocās generatiōes ab exordio. i. deus pater: qui
est exordiū omnis generatiōis solus: a quo habet filius quic-
quid habet: etiā idipsum qđ est. Generatiōes dicit pluraliter: Quadruplex
q̄ est quadruplex generatio. Prima sine viro et sine muliere: generatio

ad. s. Secunda de viro sine muliere: eue. s. Tertia de viro et de

muliere: Cain. s. Quarta sine viro de muliere: christi. s.

c **E**go domin⁹ prim⁹ et nouissim⁹ ego sum. Prim⁹. i. sine pn-

cipio: nouissim⁹. i. sine fine. Idē habef. j. xlviij. a. et. xlvij. b.

et Apoc. j. d. Ego prim⁹ dignitate i celo: nouissim⁹ vilitate

in mūdo. Es. liij. a. Desiderauimus eum respectū et nouissi-

mū viroz. Item prim⁹ in aduentu: nouissim⁹ in recessu: Ita

domin⁹. Itē prim⁹ in pena et labore: nouissim⁹ in minis-
tratione: Ita debet esse platus. Item primus et nouissim⁹ sine

peccato et de virginē nascendo: q̄ nec ante nec post sic na-

tus est aliquis. Item prim⁹ in remuneratiōe iustoz: nouissi-

mus in punitione maloz: Ipse em spontaneus et gratis dat

premia. Unde Apoc. iij. d. Ego sto ad ostiū et pulso. Inui-

tus tamē et quasi coactus infligit mala. Unde Thren. iij. d.

Mō enim ex corde suo absecit et humiliavit filios hominē.

f **A**linderunt insulę. Ecce post christi incarnationē et iudicariā

potestate transit ad apostolorū p̄dicationē. tñ dicit: Utide-

runt insulę. i. gentes in insulis habitatēs: vel in amaritudini-

bus vñtoꝝ degentes: p̄dicationē aploꝝ audierunt et viderunt:

q̄ eoz p̄dicationē nō tm̄ audibilis sed et visibilis erat. Apoc. i.

c. Cōuersus suū vt videret vocē que loquebāt mecum. Abacuk

ij. a. Scribe vñsum. g **E**t timuerunt extrema terre. i.

cōminationē p̄gnaz p̄o peccatis suis timuerunt habitatēs in

extremis frē: quādo i omnē terrā exiuit sonus aploꝝ: et in fi-

nes orbis terre vñbāta eorum. h **O**bstupuerunt diuina

būficia: et maxie altitudinē divini cōsilij sup redemptiōe hu-

mani generis. i **E**t accesserunt p̄ obedientiā ad aposto-

los: et ad christū p̄ fidem. k **T**husq̄s p̄ximo suo

auxiliab̄t verbo et facto. Verbo: quia de gentib⁹ cōuersis

alius aliū ad martyris hortabāt: vt sixtus laurentium. Fa-

cto: quia quotquot erant possessores domoz aut agroz vñ-

dentes ponebāt precia ad pedes apostolorū: vt. s. essent illis

omia cōmunia: et distribuereb̄t vñcūloꝝ sicut culoz opus erat:

sicut dicit Act. iii. g. l **E**t fratri suo dicit cōfortare.

Ecce auxiliū verbi. Proverb. xviij. d. Frater qui tuuat a fra-

tre quasi ciuitas firma. De ista concordia legit Zach. viij. c.

Ap̄p̄hēdet vir manū primi sui: et cōseret man⁹ el⁹ sup manū

primi sui. Et Act. iii. g. f. Multitudinis credentium erat cor

vñū et aīa vñā. Iliere. xxxij. g. Dabo eis cor vñū. Et Ezech

xi. b. sīl: Dabo eis cor vñū. Et. q. Parak. xxx. c. In iuda fa-

cta est man⁹ osī. i. in cōuersis ad fidem: vt daret eis cor vñū.

m **L**ōsorabit faber erari⁹. i. christ⁹ ecclēsī suā. n **H**er-

cutiēs em malleo q̄ cuidebat tūc tpis. i. dlabolū q̄ sole

bat antiqui alios monerare in moneta sua: vulnerās plaga

Ictali. Unde. i. l. d. Numquid non tu percussisti superbum:

vulnerasti draconem: q **D**icēs glutino. i. de glutino

bonū est. o **E**t cōfortauit eum clavis vt nō mo-

ueretur. Ecce solidatio ecclēsī que cōficit in concordia

* atq̄ exhortatiōe

Libri

Seruit. i. pceptis dñi confirmavit. **a** **E**t tu israel seruus meus. Quarta pars in qua monet iudeos secure confidere de reuersione sua de captiuitate. Qd ut magis credat; reducunt eis ad memoriam beneficia p̄stita abrae. **E**t tu isrl seruus meus iacob quē elegi; reprobans esau fratrem tuum. **a** **T**u isrl seruus meus i. ipsi iudeis. **b** **Q**uē elegi; vñ elegi. i. elegi; vñ qd de iudeoꝝ reuersione exponit.

Al. serue. **S**emē abraā amici mei. De abraā eminat̄ est iacob sive isrl; qd idem est; sicut carnē. Dicitur aut̄ abraā amic⁹ dñi. Ap̄ hoc qd in tot aduersis domini. no. p̄mptissime obediuit. **d** **I**n quo apprehendi te. i. in cui⁹ fide elegi te miseri. sicut andrea. i. ppter cuius amore et merita apprehendā te. i. de captiuitate reducā te. **e** **A**b extremis terre vbi dispersus eras. f **E**t a longinquis finibus: g **E**uis. i. terre: h **C**oncaui te. i. reuocabo de captiuitate. **i** **E**t dixi tibi: Seruus meus es tu. i. facto ostendā te esse seruū meū. k **E**legi te et nō abieci te. i. eligam et non abijci ultra: semp̄ pteritū p futuro: qd tamē intelligendū est semp̄ nisi peccaueris. Uel ad l̄az de pterito pōt̄ dici: vocat̄ de longinquo finib⁹. i. a mesopotamia: vel popul⁹ iudeicus a longinquis finibus. i. ab egypto. m **N**e timeas: quia ego tecum sum. q. d. o vos iudei ne timeatis: qz in captiuitate etiā vobiscum sum inde vos reducturus. n **N**e declines: a p̄ceptis meis et a cultu meo. o **Q**uia ego deus tuus: qui possum remunerare te si bene feceris: et punire si male feceris. q **C**onfortauit te ne vincaris ab hostib⁹. i. confortabo: r **E**t auxiliatus sum tibi. i. auxiliator ut vincas. s **E**t suscepit te dextera iusti mei. intrā sitive. i. suscipiet te dextera mei qui sum iustus. Uel dextera iusti mei. i. c̄ry sub quo fuit data licetia redeundi. t **E**cce cōfundent et erubescunt omnes qui pugnāt aduersum te. i. qui pugnauerūt contra te. s

Mystice. **a** animoꝝ et exhortatione mutua verborum. Primum notat per gluten. Gluten em̄ bonum est charitas. De quo Eccl xxv. b. **L**imor domini initium dilectionis eius. Fidel aut̄ initium ē charitas: que est initium et mater virtutum educatiōe et forma eoz vnde et principium: et quodāmodo sicut forma materie agglutinandi est et: quia timor sine charitate parum aut nihil valet. Secundū notat per clavos. Clavis em̄ sūt auctoritates sacre scripture et verba sanctorum ex quib⁹ sancta exhortatio texit. Unde Eccl. xii. d. Verba sapientiū sicut stimuli: et quasi clavis in altū defixi. Malleus etiā istius sacri edificij verbum domini est: sed malleus est inquantum frangit rebelles p̄ cōminationē: clavis inquantum cōlunget concordes per charitatem. De hoc malleo dicitur. Hiere. xxii. f. Nūquid non verba mea quasi ignis: et quasi malleo cōterens petras? Sed sunt quidā qui in hoc edificio collocari nō possūt: vt sunt discordes: qui alijs cōpaginari et cōcordare nō possūt. De quibus Eccl. xxii. a. Qui docet fatū quasi qui cōglutinat testa. Lesta em̄ nō bene cōglutinat. **a** **E**t tu israel serue meus iacob. Possunt esse verba patris loquētis ad viros spirituales: qui et israel dicunt ppter visionē dei in quiete cōtemplationis: et iacob ppter supplantationē diaboli in mūdicia actionis. Seruus aut̄ dñi a seruendo: qz seruit dñs virobis. In cōtemplativa seruit: dei potentia sapientia clementia admiringando laudando. In activa/ primo cōpatiēdo subueniendo. **b** **Q**uē elegi per charitatē. **c** **S**emē abraā amici mei. i. semen et generatio fili⁹ mei: qui pater multarū gentium dicitur. Deus em̄ pater quasi peperit iudeos: sed filius ppter gentiles. Dicitur autem filius amicus patris: quia omnia quecumq; scit: pater nota fecit ei: Iuxta illud: Nam non dicam vos seruos: quia seruus nescit qd faciat dñs ei: vos aut̄ dixi amicos qz oia quecumq; audiui a p̄te meo nota feci vob: Joh xv. b. Ergo et filius patris specialissime amicus: quia scit om-

Elaie

nis quē pater scit: non solū per gratiā sed etiā per naturam: et quia dilexit semp̄. Proverb. xvii. c. Omni tempore diligit qui amicus est. **d** **I**n quo apprehendi te ab extremitate terre: et a longinquis eius vocauit te: interius p inspirationē: exterius p̄ predicationē: per beneficiorum collationē: per flagellorum attritionem. In passione enim filii qui prius eram̄ dimisi a patre: apprehensi sumus et admissi ad veniam. In fide autē eius admittimus quotidie ad sacramentū p̄ceptionē: sed tandem in merito eius admitemur ad gloriam. i. **E**t dixi tibi: seruus meus es tu: elegi te. No-

n quia ego tecum sum: nē deplines: quia ego deus tuus. **q** **C**onfortauit te et auxiliatus sum: tibi: et suscepit te dextera iusti mei. **E**cce confundent et erubescunt omnes qui pugnant aduersum te.

pulus iudeicus seruus fuit p timoris spiritum: et electus est per dilectionis affectū: sed abiectus postmodū per peccatum. Populus autē christianus et seruus est p timore: et electus p charitatē: nec abiectus ppter p̄seuerantiam. Unde Matth. xxvii. d. Vobis sum omnib⁹ diebus vñq; ad cōsummationē seculi. Seruū esse domini parum est: sed electū esse bonū est: nō abiici autē pfectum esse. Heli fuit seruus et electus: sed abiectus. j. Regl. ii. f. Loquēs locutus sum vt domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu meo vñq; in semipaternū. Ecce electio. Nūc aut̄ absit a me Ecce abiectio. Et saul electus est a domino. i. Regl. x. d. Aut samuel ad omnē populu: Ecce videris quē elegit domin⁹: quoniā nō sit similis ei in oī populo. Ecce ei⁹ electio. Sed postea abiectus. i. Regl. xiij. c. dixit samuel ad saul: Stulte egisti: nec custodisti mādatā dominū dei tui quē p̄cepit tibi: qd si non fecisses iam p̄parasse dominus regnū tuū sup israel in semipaternū: sed nequaq; regnū tuū ultra consurget. Ecce ei⁹ abiectio. Similiter et iudas primo electus ē: sed postea abiectus. Un. Joh. vi. g. Nōne ego vos duodecim elegi. Ecce q̄ electus fuit iudas: qz erat de illis. Et vñq; ex vobis diabol⁹ ē. i. iudas. Ecce q̄ abiect⁹. m **N**e timeas: quia ego tecum sum: vt duxor vie/consolato/ miseri/attritor et exterminator hostiū. Unde Proverb. iii. d. Domin⁹ erit in latere tuo: et custodiet pedem tuū ne capiatis. **n** **N**e declines ad dexterā p̄ p̄sumptionē: neq; ad sinistrā p̄ desperationē. Itē ne declines ad dexterā nimis faciēdo: neq; ad sinistrā debita omitto. S. xxx. e. Hec via domini ambulate in ea neq; ad dexterā neq; ad sinistrā. o **Q**uia ego de⁹: videns omnia: cuius oculi multo plus lucidiores super solem. Eccl. xxiij. c. p **T**u⁹ ad p̄māndū si bene feceris: vel p̄tendū si male feceris. P̄s. Tu reddes vñcuig; iuxta oga sua. q **C**ōfor tauit te ne vincaris: r **E**t auxiliatus sum tibi: vt vincas. De primo dicitur. P̄s. Domin⁹ firmamentū meū et refugiu meū et liberator me⁹. i. ne vincar. De secundo. Exo. xv. a. Domin⁹ quasi vir pugnator/omnipotēs nomē eius: currus pharaonis et exercitū eius: p̄cīt in mare. s **E**t suscepit te dextera iusti mei. i. filij: q̄ simpliciter et singulariter dicitur iustus: suscepit nos quasi fidelubendo p nobis: imo extensis in cruce brachij nostra debita p̄soluendo. Un. Osee. xi. a. Ego nutritius ephraim et porrabam eos in brachij meis. Et tandem suscipit nos in gloria semipaterna vitam tribuendo. Unde P̄s. Tenuisti manū dexterā meā et involūtate tua deduxisti me: et cū ḡlia iterū suscepisti me. t **E**cce cōfundent et erubescēt oēs q̄ pugnāt aduersum te: demones/ heretici/falsi fratres et tyrāni. Demones pacē auferre vñ turbare nitunt: heretici: fidē: falsi frēs: mores: tyrāni: possessiones: Sed oīs i die iudicij cōfundent illa cōfusio: de qua dicitur. Hiere. xx. c. H̄is q̄s vir bellator meū est: idcirco qui p̄sequūt me cadēt et ifirmi erūt et cōfundent vehementē: qz nō itellexerūt op̄probriū cōp̄ternū qd nūq; delebūt. Itē Hiere. xvij. c. Cōfundant q̄ me p̄sequūt. Malachij. vij. a. Ecce dies dñi venit succēsa q̄si camī: et erūt oīs subi: et oēs faciētes malū stipula et inflāmabit eos. Et h̄ec erit eis cōfusio: qz videbit̄ eos q̄s mō opprīmūt stare cum dño. Sap. v. a. Stabūt *

* iusti in magna

babylōn. **a**Erit q̄si nō sint. i.cito deficit. **b**Et p̄ibūt
viri q̄ p̄tradicūt tibi. i.oēs hostes tui. **c**Queres eos/
ad vindicandū te: d **d**Et nō inuenies viros rebelles
tuos. i.q̄ fuerūt rebelles tui. **e**Uſic: Queres eos r̄ nō i/
uenies viros rebelles tuos. i.si q̄teres nō inuenires.
fEt erūt quasi nō
sint: r̄ veluti cōsumptio
ptio hominis bel/
lantis aduersus te:
id est confusum sicut
se nacherib q̄ pugna/
bat aduersus te con/
sumpt̄ est: g **g**Quia
ego dñs. q. d. ideo
no debes timere: quia
ego dñs qui liberare
te possū. h **h**Deus/
quis scio: i **i**Zu² q̄ volo. k **k**Apprehendēs manū tuā
i. reducēs te de captiuitate sic puer p̄ manū ducit. l **l**Di/
cēs tibi: Nec timeas: qz ego adiuui te: v̄l adiuuabo.
m **m**Holi timere vermis iacob. i.p̄lus iudicē q̄ mō es
debilis e vilis reputatiōe hominū. o **o**Qui mortui estis
ex israel. i.q̄ p̄ mortuis reputamini: r̄ nō resurrecturi de ca/
pituitate nolite timere. s **p**Ego auxiliat̄ suū tui. i.auxi/
liabor: a **q**Dicit dñs: qui est omnipotens: r **r**Et re/
dēptor tuū de captiuitate: q̄ ē s **s**Sanct̄ isrl. i.sanctificās
isrl. Sanct̄. q. d. verax r̄ firm̄ i.p̄missis. **t**Ego posui te

ulītū in magna cōstantia aduersus eos qui se angustiaue/
rūt. **v**ob. xvij. c. **w**abit̄ in tabernaculo illi² socj eius q̄ nō
est. **x**Erit quasi nō sint: r̄ peribūt viri q̄ cōtradi/
cūt tibi in bono. i.morient̄ iniquitati: et viuent̄ iusticie. **y**Ū
Proverb. xij. a. Tertie impios r̄ nō erūt. Uel in malo: peri/
bunt p̄ditione eterna. **z**Unde Soph. xij. d. Ego interficiā oēs
qui affligerūt te. **aa**Ex. xxij. b. Erit sicut puluis tenuis multitudine
ventilantū te. **bb**Queres eos r̄ nō inuenies viros
rebelles tuos. **cc**Exo. xij. b. Egyptios quos nūc vi/
dei nequaq̄ ultra videbitis i sempiternum. **dd**P̄s. Vidi impūtū
supēxaltat̄ r̄ elevat̄ sicut cedros libani: r̄ trāslui r̄ ecce non
erat. **ee**Erit quasi non sint. Idē est qđ s. f **ff**Et
veluti cōsumptio homis bellantis aduersum te. i.
de homie bellante aduersum te erit: Nō dico cōsumptio: sed
veluti consumptio: In bono: qz destruet̄ in eis vitū: non na/
tura. Uel in malo: Erit veluti cōsumptio. i.cōtinua con/
sumptio: quia cōsumptione p̄petua consumēt. **gg**P̄s. Sicut
oues in inferno positi sunt: mors depalcer eos. **hh**Quia
ego dñs deus tuus: p̄tegens te ab omni malo. **ii**Ap/
prehendēs manū tuā. i.p̄miouens te in omni bono. **jj**Di/
cēs tibi cōsolando te: m **kk**Nec timeas: quia ego ad/
iuui te vel adiuuabo te. **ll**Hec tamē littera in leptoniginta nō
babet. **mm**Holi timere vermis iacob: q̄ mortui estis
ex israel. **nn**Thema in festo vnius apostoli. Vermis pōt dici
quilibet apostolor̄ ppter multa. Vermis em̄ significat apo/
stoli: quia vills: qz penetrans: qz mollis: ore trahens se: sine
coitu genit̄: cōtū nesciēs: qz tactus contrahib̄: qz mordens:
qz esca p̄scib̄: qz tacens: qz gallinā amic̄. Uiles em̄ fuerūt
apostoli: Pr̄ter em̄ vilitatē conditionis cōmūne oīb̄: de q̄
dicit Job. xxv. b. **oo**Omo putredo r̄ filī homis vermis: ha/
buerūt etiā vilitatē abiectiōis. **pp**Unde Paulus. j. Cor. iiiij. c.
Lanc̄ purgamenta butus mudi facti sumus omnū p̄ipsum
v̄lō adhuc. **qq**Etiā qz v̄bis increpat̄ p̄tegn̄ penetrātes: s cōpas/
sōe animi molles erāt. **rr**Etiā penetrātes sibi molles alijs. **ss**Etiā
penetrātes malis: s molles bonis. **tt**Ū. j. Cor. xij. a. paul̄
dīc corinthijs: Si venero itez nō parcā: Ecce penetrabilitas.
Et eodē. j. b. **uu**Oram̄ aut̄ vt nihil mali faciat̄: Ecce mollic/
es. **vv**Etiā ore trahebat̄ se: qz ad illud qđ ore alijs p̄dicab̄: ma/
nib̄ operū r̄ pedib̄ affectuū currebat̄. **ww**Ū. j. Cor. ix. d. La/
stigo corp̄ meū r̄ fuitutē redigo: ne eis alijs p̄dicauerim ipe/
reprob̄ efficiar. Et Phil. xij. c. Posterior̄ oblit̄ in anterio/
ra me extēdo: yerū esti q̄si repens. Item sine coitu geniti erāt

apl̄: r̄ cōstū nesciētes. i.qz nec i voluptatib̄ viuebat: nec alijs
exemplū voluptat̄ ostēdebāt. **xx**Etiā tacti p̄trabebant: qz cor/
rectionē cū māsuetudine sustinebat̄. **yy**Ūnī p̄nceps maximus
ap̄lor̄ petrus sepe increpatus est a vñio: Matth. xvij. d. Et a
paulo/ Gal. ii. c. nec vñi verbū leḡ respōdisse. **zz**Etiā morden/
tes r̄ corrodētes vitia
pctōrū. **AA**Etiā p̄scium
esca erant. i.voluptu/
osorū mundi q̄ in aq̄s
delitiāp viuētes ap̄lis
derahēbat̄. **BB**Etiā silen/
tes nō garruli. **CC**Etiā qz
gallinaz amici. i.men/
tiū infirmarū: Unde
r galli dicit̄ sunt. Job
xxvij. d. Qūts dedit
gallo intelligētam. i.
k apprehendēs manū tuā / di/
m cōsēq̄ tibi: Nē timeas: ego
n adiuui te. **MM**Holi timere ver/
mis iacob: qui mortui estis
p ex israel. Ego auxiliat̄ sum
q̄ tuū dicit dōmin̄: et redēptor
s tuū sanct̄ isrl. Ego posui te

cuilibet p̄dicatori v̄l̄ apl̄: Propt̄ bas ḡ p̄priates dī ver/
mis quilibet apl̄us: q̄ cōtinēt his versib̄: Se trahit ore/te/
ner/tact̄ se cōtrahit absq̄ Patre sarus/mordēs v̄llis/p du/
ra terebrat̄: Piscib̄ esca/silet gallinā vermis amicus. **Tali ḡ**
vermi. i.ap̄lo vel p̄dicator̄ solatio diuina p̄mittit: cui dicit:
nHoli timere vermis iacob. i.p̄dicator̄ vel apl̄e supplā
tās vitia: qz dñs cōsolator̄ tuū sc̄p̄ tecū est. **tt**Etiā vermis/fi Multiplex
gure scripture: corruptele/luxurie/vindictę/cōsciētę/geben: vermis
n̄. Figure christ̄. **Vv**Ego sum vermis r̄ nō hō. **yy**Regis Ps. 21.
xxij. a. dī de dauid: Ip̄se q̄s tererrim̄ ligni vermicul̄. **zz**Etiā
scripture. **AA**Cant̄. i.c. Mureulas aureas faciemus tibi ver/
miculatas argēto. **BB**Etiā corruptele. Job. xxv. b. **CC**Oputredo
r̄ filī hoīs vermis. **DD**Luxurie. Job. xxij. d. Dulcedo illi²
vermis: nō sit i recordatiōe/s p̄teraf. **EE**Etiā vindictę originalis
culpe. Eccl. x. b. Cū moriet̄ hō hereditab̄ serpētes bestias r̄
vermes. **FF**Etiā p̄sciētę. i.fine. Vermis eoz nō moriet̄: r̄ ignis
eoz nō extiguet̄. **GG**Gehēn̄. **HH**R. xxij. c. Sub̄ te sternet̄ tinea
r̄ op̄imentū tuū erūt̄ v̄mes. **II**Qui mortui estis ex isrl.
Iloc p̄rie p̄tinet ad cōtemplatiōs. Ad iacob em̄. i.ad activ/
uos p̄tinet q̄ sint vermes. i.despecti r̄ viles. Ad isrl̄ aut̄. i.ad
contemplatiōs p̄tinet q̄ sint contemplatione mortui. Unde
Paul̄: Tilio aut̄ iā nō ego: v̄lūt̄ vero i me christ̄: Gal. ii. d.
Isti sūt illi de quibus Col. iij. a. Mortui estis r̄ vita vestra
abscondita est cum christo in deo. De istis mortuis dicit̄. **gg**
xxvi. o. Gluent̄ mortui tui: intersecti mei resurget̄. **hh**Ego
auxiliat̄ suū tui dicit dñs. i.deus pater: **ii**Et redēptor
tuū. i. filius qui redemit̄ te p̄ suā passionē: qui etiā ē:
jjSanct̄ isrl. i.sanctificās christianos p̄ suā resurrectionē.
Unde Ro. iiiij. d. Mortuus est ppter delicta nostra: r̄ resur/
rexit ppter iustificationē nostra. Uel pōt̄ referri dominus ad
patrem: redēptor: ad filium: sanctus ad spiritūm sanctū.
kkEgo posui te quasi plaustrum trituras no/
uum: habens rostra ferrāta. Triturabis montes ne p̄glatorū
r̄ cōminues: r̄ colles quasi puluerē pones. Tincti
labis eos: r̄ vent̄ tollet eos: r̄ turbo disperdet eos.
Mota quattuor in hac auctoritate. Primū. s. quomō debeat
platus institut̄: secundū qualis debeat institut̄: tertīū ad qđ de/
beat institut̄: quartū q̄s fruct̄ debeat inde sequi. **pp**Prīmū no/
tāt̄ cū dicit̄: Ego posuite. **qq**Prīmō p̄lat̄ ē p̄posit̄ vt possit
deponi cū temp̄ fuit̄. Eccl. xxxij. a. Rectorē te posuerūt:
noli extollī: esto i illis q̄s vñ ex ip̄sis. **rr**Prīlat̄ aut̄ in ecclesia
ponere debet: nō pecunia: nō secularis potentia: nō simulata
iusticia: sed solus de. **ss**Heb. v. a. Nec q̄s sumer̄ sibi ho/
norem: sed qui vocat̄ a deo tanq̄ aaron. **tt**Et nota triā signa
per q̄s vocatus est aaron in sacerdotium. **uu**Prīmū q̄ con/
bus̄tis alijs ip̄se in medio ignis illeſus seruatus est: **vv**Mumeri
xvj. e. Secundū q̄ p̄ orōnē eī plaga p̄pli cessauit. **ww**Eodē ca. g.
Tertium q̄ v̄rga eius floruit r̄ fructum fecit: **xx**Mumeri. xvij.
c. In quib̄ notant̄ triā q̄s maxie requirunt̄ in p̄lato: vt. s.
inf̄ malos innocēter sciāt viuere. **yy**Phil. ii. b. Sit̄s sine q̄rela
r̄ simplices filī dei sine rephēsiōe i medio praeve r̄ guerse na/
tiōis: inf̄ q̄s lucetis sic luminaria in mūdo. **zz**Et pro ip̄lo sciāt
efficac̄ orare. **AA**Sap. xvij. d. Properāt̄ hō sine q̄rela dī p̄ca/
p̄ populis:

E quasi plaustrū triturans nouū. i. faciā te conterere hostes tuos fortiter: sicut plaustrū nouū fortiter conterit grana.

Habens rostra serrantia. i. dentes serrantes ut melius conterat. **T**riturabis mōtes: id est maiores principes et reges et communies. **E**t collēs quasi puluerem pones. i. minores hostiū tuorū vilius tractabis. **E**t quasi plaustrum triturans tilabis eos. i. perierunt nouū habens rostra serrata queris eos de loco ad cōlocū fugādo. **E**t minues: et collēs q̄si puluentus tollet eos et rem pones. **T**entilabis eos: et turbo disperget eos. i. ita agitabuntur

et volabūr instabiles sicut puluis qui rapit a vento vel turbine. Uel sic: **E**t vēntus tollet eos. i. supbia eoz eradicabit eos de loco suo: **E**t turbo disperget eos. i. tempestas persecutio iste. **E**t tu exultabis in dōno gaudio exteriori: **E**t in sancto israel. i. in dōno sacrificante

Quinta pars isrl: in Letaberis gaudio interiori. **E**geni et pauperes querunt aquas. Quinta ps in qua agit de piperitate iudeorum qui reuersuri erant de captivitate. Unde dicit: **E**geni et pauperes qui p̄us fame cōsumpti erant et egestate p desertū: o **Q**uerunt aq̄s iam positi in terra p̄missiōis. **P**Et nō sunt: q̄z cisternē ppter solitudinē terrę dissipate

De institutiōe p̄fectorum * **r**i. p̄ plis: et p̄ferēs seruitus suę scurū orationē: et p̄ incensū deſpicationē ailegās restitit irę et finē imposuit necessitatī. Et malos dulciter increpare. **B**al. vi. a. Fratres si p̄occiputus fuerit hō in aliquo delicto vos qui spūiales estis h̄mōi instruite in spū lenitatis. In virga em̄ increpatiō: in amygdalis dulcedo nota. Sed heu hodie multos instituit pecunia: sicut iason q̄ pecunia summ⁹ sacerdos fact⁹ est. i. **D**achab. iii. a. Multos instituit ſecularis potētia: De quib⁹ multi elec̄tores eoz dicere possūt: Esto p̄nceps noster. **L**immodo iuocat nomē tuū sup nos: aufer opprobriū nostrū. iii. a. Quasi platus noster dicaris: et emolumenta accipias: sed nihil qđ ad platū p̄tineat nobis facias: sed tñ aufer opprobriū nostrū. i. defende ecclesiā tñ de p̄ncipib⁹ et magnis. Ad hoc em̄ hodie multi eligunt in platos nō vt p̄plū dei gubernēt: sed vt tpa/lia ecclie defendāt. Unde ibidē dicit: Princeps esto noster: Ruina hęc. i. temporaliū deſtructio sub manu tua. Isti sūt q̄ eligūt helia in platū: sicut multi faciebāt in filiū del: **D**arij. xvij. b. **H**elia em̄ fortitudo dñi interpr̄ta. Multos etiā hodie instituit gula. **M**lti em̄ hodie libēter eligūt platos q̄bi eos paſcant et vestiat. **G**li. 5. iii. a. Testimēti tibi ē: esto p̄nceps nr. Iſti dicūt illū eē bonū platū q̄ splēdide epulat: sic nabuchodonosor dicebat. **H**el esse magnū deli: q̄z multa comedebat et bibebat. **D**aniel. xiiii. a. Iſti sūt q̄ eligūt iohannē baptistā. i. illū q̄bi bapticat eos i potu: **D**arij. xvij. b. Multos hodie eligit carnalis amicitia: s̄ fere oēs eligit hodie simulata iusticia: qui quidē platiōe accepta nō flit qđ nō erāt p̄us: sed qđ erāt ostēdūt. Iſti sūt siles saul: q̄ de minima familiā i toto isrl sublimat in regē. j. **R**egl. x. d. statim queritus ostēdit qđ erat. j. **R**egl. xiij. c. Et hieroboā fili nabath: q̄ de seruo sublimat in regē diſpositiōe dñi: statim auertit se a dñio et p̄plū sui querit eū p̄ idolatriā corrūpendo. Iſti sūt siles hieu: q̄ auditō p̄ futur⁹ ēē rex: statim iterfecit dñm suū: et accepto regno statim a via dñi recessit. Et asabell sitr: q̄ cū a p̄pha audisset de regno qđ accepturus erat: statim dñm suū suffocauit. iii. d. **R**egl. iiij. d. Et accepto regno p̄gnātēs isrl dissecuit: sic p̄pha p̄dixerat. In secūdo nota qualis debeat plar⁹ iſtitui. i. qualis ēē debeat in vita. Debet em̄ esse a **Q**uasi plaustrū nouū triturās habēs rostra serrātia. In quo notaꝝ q̄tuor q̄ plato necessaria sunt. Debet em̄ esse plaustrū ad subuchen- dū infirmos p̄ cōpassiōne: triturās ad cōmonendū rebelles p̄ correctionē: nouū et inauditū ad p̄uocandū deuotos p̄ vite eminentiā. **H**abēs rostra serrātia plura. i. rostra et nō vnu: vt paruulis mīſret lac: alq̄s escam masticet p̄ doctrinā. Prop̄ hoc em̄ debet hie plura rostra et nō vnu tm̄: vt alijs

t alijs diuersa doctrinē cibaria p̄ capacitate singlōr mīſret. **H**ec p̄mo legē **S**en. xlvi. e. q̄ pharao p̄cepit iosephū vt face ret tolli plaustra ad subuentionē paruulorū. Ecce cōpassio in ſirmoꝝ. Et ppter hoc clamabat helic̄us ad platū suū helia: Pat mi pat mi: curr̄ isrl et auriga ei⁹. iiiij. **R**egl. q. b. De ſe cundo dicit. 5. xxv. d. **T**riturabis moab: id est ſugbus: q̄ ē et p̄ ſtre diabolo. **J**ob. viij. f. sub eo. i. sub dño ſicuti terunt paleq̄ in plaustro. Et ſtatim ſbit bonum qđ inde ſequit: **q**uid dicens: Et extēdet

man⁹ ſuas ſub eo ſicut extēdit natās ad natandū. **S**eppe em̄ cōtingit vt ſugbus p̄ correctionē plati boni extēdat man⁹. i. opa ad enatandū de aquis voluptatū et ceno vittioꝝ. Propt̄ hoc dicit **D**ich. iiiij. d. Surge tritura filia ſion: qz coru ſuū ponā ferreū: et vngulas tuas ponā greas: et cōminues p̄los multos: et interficies dñio rapinas eoz: et fortitudinē eoz dñio vniuerſe terre. i. ad honore et gloriā dñi interficies eos p̄ peccato. **T**ertio etiā debet eſſe nouus et admirabilis p̄ vite eminentiā. Unde de p̄mo plato israel legē q̄ admirabilis erat aspettu: ita q̄ etiā cornut⁹ p̄lo videbas: **E**xo. xxxiiij. d. Et de p̄mo rege israel legē q̄ lugeminebat toti p̄lo ab humero et ſupra: et q̄ nō erat ei ſimilis in oī p̄lo. i. **R**egl. r. d. De quarto dicit aplus. i. **C**orinth. iiiij. a. Nō potui vobis loqui q̄ ſuū ſpūa libus: ſed quasi carnaliꝝ: tanq̄ paruulis in christo lac vobis portū dedi nō eſcā. **A**libi aut̄ dicit. i. **C**or. iiij. b. Sapiētiā loquimur inter p̄fectos. Ecce q̄ cibū doctrine ſpūalis ſingulis p̄ capacitate ſingulorū dispensabat. **I**stud plauſtrū q̄tuor rotas debet habere. i. quattuor cardinales virtutes. **I**te quatuor rotē ſūt: qz ſubdſtos portare debet doctrine ſbis: vite exemplis: temporalib⁹ ſubſidijs: et iſtātia oratiōis. Sed mul ti ſunt velut quinta rota plauſtri: que ſemper ſtrepitum facit. **I**huius plauſtri axes deberent eſſe patientia et benignitas: qz in plauſtro duo ſunt axes: vt per patientiā portet malos: per benignitatē bonos. Equi aut̄ trahebentes plauſtrū hſūt amo rdei et p̄ximi: vt honor dei et utilitas p̄ximi. **A**uriga aut̄ ſpli rituſtant⁹. **G**n. P̄s. **S**piri⁹ w̄ bonus deducit me in terrā **P**o. 14. rectā. **T**ertiū qđ nota hic ē ad qđ debet platus institui. Ad hoc em̄ institui debet: vt malos corrīgat et increpet: bonos p̄moueat ac ſemp ad meli⁹ inuitet. **P**rimū nota cum dicit: **T**riturabis montes et cōminues. i. altos ſuperbos. **B**onites em̄ ſunt alti. i. ſuperbi: vel quilibet mali in quib⁹ nec ros deſcedit gratie: nec pluuaia doctrine. ii. **R**egl. i. d. In q̄bus nō cresclū fruges bonoꝝ opeꝝ: que triturari debent et cōminui p̄māuetā iſcrepatiōe. Unde. ii. **T**imoth. viij. a. Ar ge obſcra: increpa in omni patientia et doctrina. **S**ecundū nota cum dicit: **E**t collēs quasi puluerem pones. Collēs em̄ minores. i. quibus eſt et ros granis et pluuaia etiā quiescit doctrine et cresclē ſegeſ bonoꝝ operū: p̄ficien tes et boni ſunt: qui quasi puluis ponendi ſūt: qz ſig ad humilitatem monendi ſunt. Unde **L**uc. xvij. c. Cum omnia bene feceritis: dicit: quia ſerui inutiles ſūt. Et quia platus mi niſteriū ſuum implere debet: etiā ſi inde multi nō corrīgan: Ideo ſubdit: **T**entilabis eos: quasi facies qđ in te eſt ventilando eos p̄ p̄dicationē: p̄ correctionē: p̄ monitionē: Et niſi ipſi ſe correxerint: **E**t vēnt⁹ tollet eos. i. propter vēntū ſuę ſugbię a facie mea tollens. **E**t turbo diſperget eos. i. p̄fécito iſterialis et moris dupliſtor perdet eos in corpore et anima. **E**t tū propter cōuersos bonos: vel quia nihil omiſſi ex cōtingētibus: et ſi nullus cōuersus ſuerit: **E**xultabis exterius: k. **I**n domino ppter do tes corporis. **E**t i. sancto israel i. taberis inter. ppter do tes ipſi⁹ anime. Ecce quartū. **E**geni et pauperes **D**ystic querunt aquas et non ſunt. Septuaginta: Exultabunt pauperes et inopeſ: querent em̄ aquas et non erūt. Pauperes querunt aquas doctrine: ſed diuites nō curant. Unde. v. d. Mobiles eius interierunt fame: et multitudi ſit auit.

viii Lingua eoz

Gerat. De hoc habebit in Esdra. a Lingua eorum siti aruit per defectu aquae. b Ego dominus exaudiā eos vando quod petunt. c Deus israel. i. qui lumen deus israel: d Non derelinquā eos in tanta egestate. e Aperiā in supermis collibus flumina. Non legunt in terra promissiōis fuisse alijs fontes post redditū

q; ante: sed in hoc nocte dñs aquarū futurā abūdantia. q. d. dabo tantā copiā aquarū: ac si in supremis collibus essent flumina. Uel forte dominus post redditū dedit eis pluviā in magna abūdantia: quam descendētē de collibus coleruauerant in stagnis et cisternis. f Et in medio campo rū fontes aperiam suple. g Ponam in deserto abiētē

lingua eorum siti aruit. Ego et dominus exaudiā eos: deus israel non derelinquā eos. e Aperiā in supermis collibus et flumina: et in medio campo s rū fontes. Ponam dēsertū in stagna aquarū: et terrā in inuia in riuis aquarū. Dabo in solitudinē cedrū et spinā et myrtū et lignū oliue: o Ponam in deserto abiētē:

desertū in stagna aquarū. i. terrā que prius erat deserta ponā in abundantia stagnop: h Et terrā inuia. i. que prius erat inuia p. siccitate. i In riuis aquarū ponā. i. replebo eam riuis aquarū. k Dabo in solitudinē cedrū. i. replebo eorum arborib⁹ virilib⁹ et fructuosis: ita q. etiā in desertis et solitudine erūt huiusmodi. l Et spinā. Seputuginta dicūt: sethim: que ē arbor albe spinē similis: mīre lenitatis et pulchritudinis et fortitudinis et imputribilis: de qua arca facta est: Et. xxv. a. propter quā terra etiā vocata est fra sethim. m Et dabo in solitudinē etiā myrtū. Myrtū ē arbor aromaticā imputribilis: que mēbra fessa p. solidat et reparat. n Et dabo in solitudinē lignū oliue. i. arborē ī q. crescit oleū qd dī oleū: oliuar. o Ponā ī deserto abiētē: que est arbor alta: p. Ulmū: que est infructuosa: q. Et buxū: q. sempiret: r Simul ponā. s. in deserto. Et hec omnia faciā: s At videant beneficia que p. stiūtū eis. t Et sciant me nō iratū: sed beniuolū eis. v Et recognitent: id est p. dicta memo rī firmū cōmendēt: x Et intelligat pariter. i. intus in corde legant: y Quia manus dñi fecit hec: id est potētia ei⁹. z Et sancti israel creauit illud. i. ille fecit qui sanctificat israel. Hoc inq̄ mirabile: qd nota p. hoc q. dicit creauit. a Prope facite iudiciū vestrū. Ultima pars in qua dñs inuehit contra idolatras ostendēdo q. idola nihil habent boni: nihil potentie: nihil scientie. Tū dicit: Prope facite iudiciū vestrū dicit dominus. i. cito accedite ad iudicium: ut dijudiceat inter me et vos. b Afferte si qd forte habetis. i. si aliqd opus habetis qd sit forte et firmū. Uel forte aduerbiū dubitādi. c Dicit rex iacob. i. dñs q. regit et gubernat iacob. i. populū iudei. c. d Accedant idola vestra: e Et nūc ient vobis quecūq̄ ventura sūt. q. d nō possent nūciare. Et ut magis cōfundat idolatras apostrophat et conuertit se ad idola dices ad illa q. sp. antiphrasim: O vos idola! g Priora q. fuerunt: ante mūdi cōstitutionem: h Nūciate nobis: i Et ponemus cor nostrū: ut colam⁹ vos: et est ironia.

Dystice v* a Lingua eorum siti aruit. Thren. iiiij. a. Adhēsit lingua lacrētis ad palati ei⁹ in siti: paruuli petierūt panē: et nō erat q. frāgeret eis. Miserere. xiiij. a. Malores miserūt minores suos ad aquā: venerūt ad hauriēdū et nō iuenerūt aquā: repotauerūt vase sua vacua. b Ego dominus exaudiā eos: deo isrl nō derelinquā eos. Tū p. s. Desideriū pauperē exaudiuit dñs: p. parationē cordis eorum audiuīt aurē tua. c Aperiā in supermis collibus flumina et in medio campo fontes. Ponā desertū in stagna aquarū: et terrā inuia in riuis aquarū. Per fontē intelligit gratia p. ueniens siue incipiens: q. est iniū oīs boni: p. riuis grā p. ficiēs: p. flumina gratia cōseruās: p. stagnū qd est aqua imobilis: grā p. leuerās vel cōsumans. Fiumina in supermis collibus: abūdans doctrina in mortuis doctoribus: fontes in campis: parua sed viua

doctrina in minorib⁹: stagna in deserto: scientia nō fluens per p. predicationē in mūdo. i. in mundanis: riuī aquarū in terra inuia: doctrina fluens in claustrō. i. in claustralib⁹. k Dabo in solitudinē cedrū et spinā et myrtū et lignū oliue: ponā in deserto abiētē ylmū et buxū sūl. Mora

q. quādoq̄ distinguif numer⁹ virtutū p. quaternariū: vt hic in prima parte p. quaternaria riuī arborē designat quaternariū virtutū. p. ter oppositionē quam habet ad quaternariū virtutū. Qnq̄ autē vt i secunda pte p. ternariū arborē designat ternariū virtutum. p. opositionē quam habent ad ternarium virtutum. Quaternariū autē virtutū cōsistit in quatuor

cardinalib⁹: q. sūt prudētia/temperātia/fortitudo/et iustitia. Ternariū autē in ternario virtutū theologicarū. i. fidei/spei/et charitatis. Quaternariū autē virtutē est peccatū cogitationis/locutiōis/opus/et cōsuetudinis. Ternarius autē est ille: de q. i. Job. q. c. Omne qd est in mūdo: aut est cōcupiscētia oculorū: aut cōcupiscētia carnis: aut supbia vītē. De hoc quaternario et ternario dicit Amos. i. et q. b. Sup tribus scelerib⁹ israel: et sup quattuor nō cōuertant eū. Per istas autē arbores no[n]tārī virtutes quib⁹ dñs desertū ecclesiē illustravit. Per cedarū: que est arbor imputribilis et p. cera/designat prudentia: de q. Sap. vi. b. Clara ē et q. nunq̄ marcescit sapientia. Per spinā: q. pungit et solida est/fortitudo: q. cōsistit in patientia aduersorū. Per myrtū: que est aromaticā et imputribilis tempe[r]ātia: q. hominē aromaticū et imputribilē facit ad litterā. Bu[...]la ē et oīs excessus et maxime cibū/putridū facit et feridū/ad litterā. Per oliuā: que aliqd habet amari et aliqd dulcis: iusticia: que habet amaritudinē in malorū punitione/sed dulcedinem in bonorū retributiōe. Ecce quattuor cardinales. Per abiētem: q. est alta et cui⁹ auxilio mare transis: q. inde fit malus: significat fides q. alta est: q. est argumentū nō apparen[t]ū: Heb. xi. a. Per quā etiā mare mūdi trāsīt: q. hec ē vītoria que vincit mūdi fides nostra. i. Job. v. a. Per ylmū que patula est: significat spes: que animā dilatat et facit amplam. Per buxum: que sempiret: significat charitas: q. nunq̄ excidit. i. Corinth. xiij. c. Potest autē opponi prudentia p. cato cogitationis: temptantia/ptō locutiōis: fortitudo/pecato opis: qd facit hominē debilitē et infirmū: oliua: q. cū ē cētenaria fructū facit/peccato p. cuetudinis: quia nec ī senectute fructū facit peccans hoc peccato. Altitudo autē abiētis oponit deplōsionē cōcupiscētia carnis: que semp versat circa iūnū: sicut lues circa lutum. Tūdē Jobel. i. d. Computuerūt iūmēta in stercore suo. Latitudo ylmī. i. largitas/oppōnit auaricię. Paruitas autē buxi/altitudini superbie. Sed quia dominus ecclesiā suam non solū virtutibus/sed etiā donis spiri[t]u[s]tūcōnītē decorauit: Ideo subdit: s. Et videant p. donū sapientie: t Et sciant p. donū scientie: v Et recognitent p. donū consilij: x Et intelligat pariter/ per donū intellect⁹. Et ista p. tīnēt ad cognitiū: y Quia manus dñi fecit hec. i. fili⁹ q. dī man⁹ patris. z Et sancti isrl creauit illud. i. sp. sanc[t]us: q. sanctificat corda hominū. Dicit autē filius in nobis fecisse dona et virtutes: q. ea nobis meruit: et sp. sanc[t]us: q. ille nobis infundit. a Prope facite iudiciū vestrū dicit dñs. i. appropinquate et p. pate vos ad iudicium p. donū timoris. b Afferte si qd forte habetis: depositū in gācophylacio pauperē p. opera pietatis. d Accedat et nūc ient vobis p. dīcatores et plati vīl p. donū fortitudinis. f Quecūq̄ vētura sīt: Et hec p. tīnēt ad opatiū. g Priora q. fuerūt nūciate. Verba sunt pphē De platis ad platos et doctores ecclie. q. d. nobis minorib⁹ bñficia dñi enarrate. i Et ponem⁹ cor nostrū ad faciēndū p. cēpta o 5 v* dñi: et regatandū

Libri

Ga Et sciem⁹ vos deos esse. Al sic: Sciem⁹ nouissima eoz. i.e. vos sine in vniuersitatem cognoscem⁹. b Et que ventura sunt indicate nobis o idola: c Annūcia te que ventura sunt in futurū. i. que futura sunt post mudi cōsummationē. d Et sciem⁹ quia dij estis vos si hec annūciaueritis. Nec enim duo solus deus 26.q.5.c.1. scit: que s. fuerūt ante mudi constitutionē: et que futura sunt post eius cōsummationē. e Hn quoq⁹ aut male si potestis facite: quasi nec potestis etiam bene v'lma le facere. f Et loquamur et videamus simul. i. dispu temus simul vtrum ego debeam coli vel vos. Et ostendit q̄ illa nō sunt colenda/ dicens: g Ecce vos estis ex nihilo: quasi per hoc patet q̄ nō debet colli: q̄ est ex nihilo. i. sacra de materia q̄ creata fuit ex nihilo. Al vos est ex nihilo. i. nihil est. Idolum em nihil ē: sic dī. i. Cor. viii. a. Ul' vos est ex nihilo. i. ex errore et mēdacio hoīm: nō ex rei vītate q̄ vos reputam⁹ dī. h Et op⁹ v̄m ex eo qd nō ē. i. respōsa: et q̄cqd facitis imputat ei qd nō ē. Respōsa em et q̄cqd faciebat imputabat idolo factō ex materia et spū p̄sidēte: qd in in veritate nihil ē. Vel omne op⁹ vestrū ex eo qd nō est. i. tot⁹ cult⁹ et reverētia q̄ exhibet vobis: est ex suggestione illius q̄ nō est: id est diabolus: qui dicit non esse: quia a vero esse separatus est. Unde Job. xvii. c. Habitent in tabernaculo illius socij eius qui nō est. i. diaboli. i Abominatio. i. abominabilis est: k Qui elegit vos ad fabricandū vel colendū: quia nihil potestis nec scitis: nec aliquid boni habetis: vt dictū est. Egō autē: l Suscitauī ab aquilone. q. d. vos nihil potest facere nec p̄dicere: sed ego p̄dico que factū sum: quia suscitauī ab aquilone. i. suscitabo cyrum ab aquilone. Superior tamē dictū ē: ab oriente. Sed q̄ plaga orientalis declinat ad aquilonē: ideo regiones que sunt intermedie quādoq⁹ dicunt esse in oriente: quādoq⁹ in aquilone: de intermedīis autē erat regio persiarū: vnde vocatus est cyrus. m Et veniet ab ortu solis: idem est qd prius: sicut dictū est: quia regiones intermedie in vtraq⁹ parte esse dicebant. n Elocabit no men meū. Cyrus in hoc dicit inuocasse nomen domini: q̄ recognouit regnū sibi datum a deo. Andreas autē dicit fin Josephum: q̄ cyrus mandauit omnib⁹ populis q̄ non esset nisi unus deus/ deus hebreorū. o Et adducet magistratus quasi lutū: et velut plastes cōculans humū: id est principes chaldeorū et aliorum regnorū in captiuitatē ducet: et viliter tractabit: vt lutū viliē tractat a figulo. Plastes em idem est qd figulus: Et dicit a plasmare: qd id est quod formare. p Quis annūciauit studi ab ex ordio: id est anteq⁹ fieret: nisi ego supple. q Et sciām⁹ et a principio. i. post eius p̄nunciationē: s Et dicam⁹ iustus es. q. d. si est qui annūciauerit: dicem⁹ q̄ iustus est. Mō est annūciās de platis. * domini: et regratiandū ei sūm beneficia nobis exhibita. a Et sciem⁹ nouissima eorū: id est que nobis datur sit deus in ultima retributiō. Per beneficia em nobis exhibita a deo cognoscim⁹ qd nobis de⁹ i futuro datur sit tanq⁹ per exemplum: per opera autē nostra hoc ipsum cognoscim⁹ tanq⁹ p̄ merita. b Et que ventura sunt indicate nobis: Annūciate que ventura sunt in futurū: et sciem⁹ quia dij estis vos. Hoc posset dicere populus platis ecclesie. Si em ipsi annūciarent populo que ventura sunt peccatorib⁹: et que iustis: ex hoc posset coniçere q̄ dij essent: id est plati nō facti. Sed q̄ vident eos portus gregem suū duci ad intersectionē: et inde nō curare: possūt coniçere q̄ sūt idola: sic dicit Zach. xi. d. O pastor et idolum dereliquēs gregē. Ex hoc q̄ vident eos non solū sua non largientes: sed etiam

Esaie

cupide aliena rapiētes: possūt coniçere q̄ sūt miseri. Ex hoc q̄ vident eos non solū extraneos: sed etiā p̄prios filios spoliates: possūt coniçere q̄ sūt struthiones/imo q̄ struthionib⁹ durtores. Struthio em dimittit oua sua in puluere: et iduraf ad filios suos q̄s nō sūt: sicut dicitur Job. xxxix. b. isti au tē nō solum oua sua: id est subditos in puluere derelinquit: ve rūtiā in iniustis emēdis et exactiōib⁹ p̄. Et, tronanteibus suis cōculant et frangunt. Ex hoc q̄ vident eos comesati onib⁹ et ebrietatis intentos: possunt eos cōiçere pot⁹ esse porcos q̄ deos. e Bene quodq⁹ aut ma le si potestis faci cīte. Septuaginta. Bene facite aut male et admirabimur: et videbim⁹ simul vnde sitis vos: et vnde sit op⁹ vīm: de tra abominationē elegerūt vos. Respōdere possēt multi plati cō poris nostri: Non possum⁹ bona sed mala: quia nō potest arbor mala fructus bonos facere: Matth. vii. c. id est nō potest opus bonū ex pueris intentionē vel simulata sanctitate p̄cede re. f Et loquamur et videam⁹ simul: Qui. i. damnabiliores sint: subditū malū an p̄lati pueri. Et constat q̄ p̄lati pueri: quia cui plus cōmittit p̄ ab eo exigit: Luc. xi. f. Et q̄ non solū damnabunt p̄ peccatis suis: sed etiā subdi torū. g Ecce vos estis ex nihilo. Hoc p̄ dī de p̄ lati quos adduxit in ecclesiā non deus/ sed caro et sanguis: vel simulata iustitia/ v'l pecunia/ vel ambitio p̄gessendi. De quibus Osee. viii. a. Ipsi regnauerunt sed non ex me. Ergo planum est q̄ ex nihilo: quia sine ipso factum est nihil: Job. j. a. Nota

Sanctitatis fierē. P̄s. Imagines ipsorum ad ni. P̄s. 71. Lōditionis hūanc. P̄s. Sub. (hūlū rediges. P̄s. 58. stantia mea quasi nihilū est ante te.

Malicie. P̄s. Ad nihilū veduct⁹ est i cōspectu P̄s. 14. Fluribilitatis vīcē. P̄s. Ad nihilū (et⁹ malign⁹. P̄s. 57. lū deueniet tanq⁹ aqua decurrente.

Insufficiēt. i. Cor. xi. a. Si habuero om nē fidē/ ita ut mōtes trāfserā: charitatē aut nō Op̄nionis vanē. Gal. vi. a. (habeā nihilū.

Qui se existimat aliqd esse cū nihil sit: ipse se seducit. h Et op⁹ vestrū ex eo q̄ nō ē. i. ex diabolo: q̄ nō esse dī: q̄ a vo esse semot⁹ ē. Usi Job. viii. f. Vos ex p̄e diabolo estis et desideria p̄ris vīl vultis pficerē. i Abominatio est dī: qui elegit vos. Abominabiles em dī sūt q̄ tales eligūt q̄ latos. Sap. xii. b. Adiuuēt illoz. i. p̄motio talū et electio corrupcio vīcē: q̄ multo p̄ vitā malis exēplis corrūpt. Pro uerb. xv. b. Abominatio ē deo vita impī. Et. j. eodē. c. Abominatio dī cogitationes malē. Et. xv. a. Abominatio dī est oīs arrogās. l Suscitauī ab aquilone et veniet ab ortu solis. Ecce duplex mod⁹ retrahēdi a peccato. Lūc em su scitā dīs ab aquilone: q̄n retrahit p̄ timore: s p̄tōr venit ab ortu solis: q̄n dīs reducit eū p̄ charitatē. n Elocabit vēli vocavit nōmē meū. Recr⁹ ordo ē: q̄ p̄tōr retrahēt a peccato p̄ timore: vel p̄ amore reductus: tunc inuocare debet dīm in oīone: vt. i. sibi debitū dimittat: et de cetero in tēpationē nō inducat: sic dicit dīs. Matth. vii. b. o Et adducet magistrat⁹ q̄si lutū: et velut plastes cōculat⁹ hu mu. Magistrat⁹ sunt supbi et potētes plati: q̄s adducet dīs q̄si lutū: q̄ vīl in iudicio tractabunt q̄ ceteri a dēmonib⁹ et etiā a paupib⁹. Usi Zach. x. b. Erūt q̄si fortes et cōculatēs lutū in medio viaz i phio. Mat. iii. c. Intra i lutū et calca: si gens tene laterē. Hier. xvi. a. Sicut lutū i manu figuli: sic vos i manu mea/ dicit dīs. Et q̄ null⁹ audet hodie reprehēdere platos: Ideo ibidē: p Quis annūciauit ab exordio ut sciām⁹ omnia hec de p̄lati p̄dicas: Quasi nullus annūciat. r Et a principio ut dicam⁹ iust⁹ es. * Si quis vere

a Non est annuncians. i. aliquis de dñs vestris non est qui annunciet pterita. **b** Nec p̄dicēs futura: c Meos audiēs sermones vestros o idola: quia nō potestis futura p̄dicere: ideo null⁹ est qui audiat sermones vestros. **d** Prim⁹ ad sion dicet. q.d. idola nō possunt futura p̄dicere: sed dominus dabit iūdiciis reuersis de captiuitate multos p̄petras qui eis futura p̄dicent: sicut fuit Daniel. Ezechiel. Daniel. Esdras. Et hoc est quod dicit: d

D Primus. p̄pha. **T** Primus: id est prophetā ante eis idola: non q̄ idola postmodum futura p̄dicant: sed quia nō ante: sicut christus dicit primogenit⁹ beate marie virginis: Luc. ii. a. nō post quē ali⁹: sed ante quē nullus. **D**ic g. **P**rim⁹. p̄p̄eta missus a deo: e Ad sion dicet: id est ad ciuitatem hierusalē: que a digniori parte vocatur hic. i. a sion. **f** Ecce assum: quasi hoc dicer p̄pheta annunciaturus iudeis. Et sic legit in psona p̄phete: vel in psona domini: Ecce assum: quasi hoc dicer p̄phetaq̄ ego domin⁹ ecce assum ad auxiliū iudeorum. **g** Et hierusalē. i. habitatib⁹ hierusalē. Dētonymia est. **h** Euāgelistā vel euāgelistas dabo: id est p̄phera bona annunciantē. Euāgelista em̄ dicit quasi bonus nūcius: ab eu qđ est bonū: et angelus qđ est nūcius. Et nota q̄ mutat hic p̄pheta psonom: primā. i. in tertīā. **i** Et vidi. i. est cōsideravi: dīc p̄pheta i psona dñi v̄ sua. k

Et nō erat ex istis. i. ex idolis. **l** Quisq̄ q̄ iuret consilīi p̄dicēdi vel respōdēdi. m Et interrogat⁹ respōderet v̄bū. nō erat inf̄ eos genit⁹ aliq̄ q̄ sciret dare cōsiliū cultorib⁹ suis quo se defēderēt a cyro. **n** Ecce om̄is cultores idolor̄: o Injusti: qz deo derelicto colūt idola. p Et vana opa eoz: qz vanis et falsis idolis ea impendūt. q Tētus et inane. i. cito exuſtāda et inutilia sunt simulacra eorū. Tētus: quia cito exuſtabit eorū cultura. Inane: qz nō pluit cultoribus suis.

De predatis **v** Si quis vere auderet prelatos corrigere stultus simplicit̄ deberet dici. **a** Nō est annuncians mala quē sunt homines: b Nec p̄dicēs mala quē futura sunt: c Nec audiēs sermones vestros. Verum est si sūt increpati: Si enēssent adulatio[n]is vel detractionis bene recipient. Unde Proverb. xviii. a. Nō recipi stultus verba prudentie nisi ea dixeris quē versant in coede ei⁹. **d** **P**rimus ad sion dicet: id est filius qui dicit Job. viii. c. Ego p̄incipiū qui et loquor vobis. Septuaginta: Principiū sion dabo: et hierusalēm consolabor in via. Et Apoc. i. b. et. xxv. c. Ego sum alpha et ω/ p̄incipiū et finis. **f** Ecce assum. Unde Matth. xxvii. d. Tobiscū sum omnib⁹ diebus v̄loq̄ ad consummationē seculi. **g** Et hierusalē euāgelistā dabo. Mota ordinē. Primo enim affuit christus ecclesiā p̄ incarnationē: deinde dedit euāgelistas. i. apostolorū p̄dicationem. **h** Et vidi et nō erat ex istis quisq̄ qui iuret consilīi: quomō posset peccato resistere: penas inferni evadere: et gloriā adipisci. m Et nō erat supple q̄ interrogat⁹ respōderet verbū/ gratitudinis/ p̄fessiōis v̄l laudis. **U**bi dīdere. viii. c. Attendi et auscultau: nemo qđ bonū est loquī p̄ gratiarūactione et laudem: nullus est qui agat penitentiā super peccato suo: dicens: quid feci per confessionē. **n** Ecce om̄es iniusti sunt supple. Unde Ps. Saluū me fac domine quoniam defecit sanctus. Et Mich. vii. a. Perit sanctus de terra: et rectus in hominib⁹ non est. **p** Et vana opa eorum. **W**iere. x. c. Vana sunt et opus dignū risu. **q** Tētus et inane simulacra eorum. Idola siue simulacra hominū sunt p̄fati: de quib⁹ regula est Esa. hic: quia aut sunt vētus p̄superbia: aut inane p̄ficiā iusticiā: nec fallit in multis

Dystice

hēc regula: qđ volendū est valde. **E**xpo. Ca. XLII.

Q uod seruus me⁹ suscipiā cum. Adhuc imorat p̄pheta circa destructionē gentiū p̄ cyrū factam. Et dividit capitulū istud in tres partes. In prima parte imorat circa laudem cyri. In secunda parte p̄ destructionē gentium quam cyrus factur⁹ erat: uitat populos ad laudem dñi: ibi: Cantate dño. In tertia iudeos iam de captiuitate reverentis de p̄pteris pecatis increpat dicens: Haudi audite: mo re patris quicū filius suus aliquid p̄diderit: reddit ei: et postea in crepat eum: dicens: Stulte quare p̄didisti illud: Similis dñs in secunda pte hui⁹ capituli p̄nūciati quō iudei liberabunt a captiuitate p̄ cyrū. Deinde ipsi⁹ quasi de captiuitate liberatis increpat eos de peccatis propter quē captiuitati erant. Tolerans ergo p̄pheta cōmendare cyrum: dicit in psona domini: **r** Ecce seruus meus. i. cyrus. **T**at autē nomē eius ut plus extollat eum. **s** Suscipiam eū: id est gratū habeo eius seruitū. **t** Electus me⁹ ad vindictā mīhi capienda de gentib⁹ et populu meū liberandū. **v** Cōplacuit sibi in illo anima mea. Loquitur domin⁹ more nostro. Et vici complacuisse sibi in cyro domin⁹: non ppter psomon cyri: sed ppter opera eius. i. chaldeorū destructionē et iudeorum liberationē. **x** Dedi spiritum meū sup eum. i. sapientiā v̄l inspirationē ut iret cōtra chaldeos. Ut spiritū domini dicit benedictionē eius. **y** Judicium gentib⁹ p̄feret. i. chaldeis dabit id quod iusto iudicio meruerūt. **z** Non clamabit. q.d. cum pace et silentio factū scum faciet: sicut sapiens homo: **U**bi eīm̄ est modus sapientiā. **U**el Non clamabit: id est nō capiet babylonem in tumultu: quia quiescentib⁹ chaldeis sine interficie suorū: et quasi sine bello et tumultu introiūt. **a** Nec accipiet personā: id est nō parcer maiori plus q̄ minori: immo cūlibet redet ēm̄ qđ meruit. **b** Nec audiet vox eius foris: id ē

b in obsidione extra **A** mystice. **r** Ecce seruus meus. **U**bi possunt esse vera patris de filio. Filius eīm̄ dicit seruus patria ratiōe humilitatis. i. xlii. a. Seruus meus es tu israel: in te glorias. Et. j.b. Parum est tibi ut sis mīhi seruus ad suscitandas tribus israel: et feces israel conuertendas. **s** Suscipiam eum: in die ascensionis. **t** Electus meus. Unde Lān. v.c. dicit sponsa de filio: Dilectus meus candidus et rubicundus electus ex milibus. **v** Cōplacuit sibi in illo anima mea. **U**bi Matth. iii. d. **U**bi est filius meus dilect⁹ in q̄ mīhi cōplacuit. **x** Dedi sp̄m̄ meū sup eū: in colubē specie in baptismo: Luc. iii. d. **U**bi. s. xi. a. Reges et sup eū sp̄m̄ dñi. **y** Judicium gentib⁹ p̄feret p̄ se. **U**bi Job. v. d. Nec eīm̄ pater iudicat quēq̄: s̄ om̄e iudicium dedit filio et. **U**bi ap̄los. **U**bi Matth. xii. b. d̄ de apl̄is: Ipsi iudices v̄l erūt. Et d̄ scribis. Et. xii. d. **U**bi sederit filius hoīs in sede maiestatī sue sedebit et vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim tribū. **z** Nō clamabit. Cōtra. Job. vii. f. In nouissimo magnē festiūtū die stabat tēs et clamabat dicens: Si q̄s sitit et. Item Deb. v. b. **U**bi clamore valido et lachrymis offerēs in oīb⁹ exaudit̄ ē. p̄ sua reverētia. Sol. Est clamor veniēs ex i. petu cōtentiois: et ē clamor puenēs ex feruore charitatis: et ē clamor ex v̄hemētia doloris naturalis. De p̄mo d̄f hic: Nō clamabit. De secundo: dicens Job. vii. De tertio: Deb. v. a. Nec accipiet psomon. **U**bi idē dī/ Deut. x. d. et. xvi. d. et. ii. Paral. xix. c. Job. xxvii. b. Eccl. xxv. c. Ro. q. b. Gal. q. b. Eph. vii. b. Col. i. b. et. Eccl. x. e. Sap. vi. b. Nō strabit p̄sonā cuiusq̄ dñs q̄ est om̄i dñator: nec verebit magnitudinē culusq̄. **b** Nec audiet vox ei⁹ foris. **L**ic̄ eīm̄ legat dñs o 4. ***** fuisse in finib⁹

Libri

Sin obsidione extra ciuitatem non faciet magnum tumultum sed cum silentio et in pace sicut sapiens faciet quod querit. a **C**alamum quassatum non conteret. i. iudeos omnes prosperitate vacuos et multiplici captiuitate quassatos non conteret; id est non affliger.

b **E**t lumen fumigans non extinguet. hoc est idem quod dominus. Lumen autem dicunt iudei: quod lumen vtebat multum: et maxime in vestibus sacerdotum. fumigans autem dicunt: quod est multipli captiuitatis igne accessum: sed nondum ex toto consumptum est.

c **I**n veritate educet iudicium. i. sine dolo accipiet vindictam de chaldeis: et reddet illis secundum quod merueruntur.

d **N**on erit tristis neque turbulenter domus ponat in terra iudicium. i. affabilis erit et hilaris etiam in bello et obsidione: quoniam solerit magis hoies esse iracundi.

e **E**t legem eius insule expectabunt. i. gentes subditae legem secundum quam ipse vultu sibi imponi putabunt. Septuaginta dicit manifestum et planius: In nomine eius gentes spabunt. i. desiderabunt ei subiecti videntur a chaldeis. Et quia forte iudei de hoc possent dissidere: tamen pro facti magnitudine quod etiam pro leticia quam inde habituri erant si fieret: Ideo ut credat dicit: quod secundum hec dicit dominus deus qui scit et potest haec facere. In cuius exemplu et argumentu adducunt multa opera quod fecit dominus: quod etiam sunt maiora. Qui dicit: Hec dicit dominus deus qui scit quod futurum sit: et potest facere quod vult. dominus dico: hunc creans celos. i. qui celos creauit de nihilo. Et extedet eos: qui tabernacula ad inhabitandum.

f **F**irmas terram super vacuum. g **E**t germinat ex ea. i. ex terra. i. creaturas coherentes in esse: in d. **D**ans flatum populo quod est super eam. i. dans hoem qui sunt super terram spiritu vite. Unus beni. q. b. Formauit deus hoem de lumen fratre: et inspirauit in facie eius spiracula vite. h **E**t spin calcatis eam. Repetitio est vel expositio propria. i. **E**go dominus. Louerit finem ad cyrnum: p. **E**locuui te in iusticiam. i. ad puniendos chaldeos iusto dei iudicio vocauit. r **E**t apprehendi manum tuam: quod vicens te ad ultionem de hostibus meis. s **E**t ieruauit te: ut nemo lederef tuorum. t **E**t dedi te in fedem prophetam. i. ad propagationem prophetarum iudeis qui reduceret eos de captiuitate: quod per cyrnum expletum est. v **I**n lumine gentium. i. in pipertate iudeorum vel alias gentium a chaldeis multipliciter oppressum. x **A**pires oculos cecorum. i. oculos nichil carceratorum: quod vicens erat: quod non videbat in carcere: apries educendo eos ad lucem. Et hunc quod subdit quod exponendo: y **E**t educeret de conclusione vincit. i. vincitos compeditibus.

Gcarceris sedentes. **W**ytice *** fuisse in finibus tyri et sidonis: Matth. xv. b. non tamen perditas terras intravit: nec eis precepit. Unde ibidem. c. Non sum missus nisi ad oues quod perierunt domini israel. a **C**alamum quassatum non conteret. Calamus extra nitidus sed intus vacuus scribere et pharisaei recte intelligunt: quod idola non colebant: ideo nitebant exteri: sed fidei non habebant unde vacuit erat interi. b **E**t lumen fumigans non extinguet. Lumen significat sacerdotum: quod de lumen habebat vestes aaron: quod fumigans dominus: quod iam tempore christi etat consueta vicinum. dominus autem scribas et sacerdotes non destruxit: sed potius ad penitentiam vocauit.**

Horatius **A**horatius autem calamum quassatus percepit: est vacuus omni bono in palude vitiorum lacrimas: quem non conterit dominus dum non statim pernit: sed ad penitentiam expectat per misericordiam. Unus Thren. iii. c. **V**erisordine domini est quod non sum propheta. Lumen fumigans vita hois est: quod debilitas est ut lumen: et fumum te terrum reddit dolorum et tribulationum. Unus Iacob. iii. d. **Q**uae est vita nostra: vapor ad modum parvus. **H**oc lumen non extinguit dominus: quod non vult mortem peccatorum: Eccl. xvii. g. Et Sap. i. c. **D**omino morte non fecit: nec letat in gloriis eius. c **I**n veritate educet iudicium:

Esiae

non in falsitate: non in duplicitate: non in cupiditate. g. xi. a. Argueret in equitate per misericordiam fratrum. d **N**on erit tristis neque turbulentus. contra. Maius. j. a. dominus in tempestate et turbine vietur ei. Et Eccl. vii. a. Cor sapientum ubi tristitia. Et Matth. xxvi. d. Tristis est anima mea usque ad mortem. Sol. Est tristitia superficialis et apparens: quod est quoniam dominus vindicata capit de malo. **L**umen enim tristitia dicitur: quod ad modum tristitiae se habet. De hac dicitur. Maius. i. dominus in tempestate et turbine vietur ei. Est etiam tristitia tristitia: de quod Eccl. i. 49. b. vii. Cor sapientum ubi tristitia. Et est tristitia sensualitatis: de quod dicitur Matth. xxvi. d. Tristis est anima mea usque ad mortem. Et est tristitia rationis: de quod dicitur hic. **N**on erit tristis neque turbulentus. Et nota quod dicit duo. **N**on enim si non potest vindicare tristitia: si potest turbulentus fit. Utrumque remouet de christo. **S**imulatio. Matth. vi. b. Molite fieri sic hypothesis. Naturalis. Matth. xxvi. d. Tristis (crise tristis. est anima usque ad mortem.

Penitentia. q. Cor. vii. b. Contristata estis ad prius. **C**opassio. Ro. ix. a. Tristitia mihi magna est et timoris. Luc. xxii. e. Continuus dolor cordi meo. Inuenit eos dominus per tristitia.

Est tristitia. **T**emptatio. Iacob. v. c. Contristata aliisque viri oret sollicitudinis. Gen. xl. b. Cur (quod aiorum psallat. tristior est hodie solito facies vestras?

Desperatio. Eccl. xlii. a. Felix quod non habuit tristitia anime suae: nec excidit a spe sua. **C**ofusio. Matth. xix. c. Abiit tristis eo quod est habitus burglorum. Eccl. xxi. d. Est bene multas possessiones regresus ad amicum: si aperuerit os triste non metuas: est enim concordatio ad amicum.

e **D**onec ponat in terra iudicium. Matth. xii. b. dicitur: Donec exierat ad victoriam iudicium: et in nomine eius gentes spabunt. Et hoc est quod hic se quis.

f **E**legit enim insule expectabunt. i. gentes in insulis habitantes. i. iustitiae persecutionum et tribulationum fluctuantur. **D**esi. Unus Ben. xl. b. Ipse erit expectatio gentium. g **H**ec dicit dominus deus creans celos. i. sanctos de nihilo facies quod fidei iustificationem. Ps. Cor. mundum crea in me deo. h **E**t extedet eos ad opera misericordie per compassionem: k **F**irmas terram. i. eccliam per severitatem firmitatem. Eccl. i. a. Generatio posterorum generatio aduenit: terra autem stat in eternum. m **D**ans flatum populo quod est super eam: et spin calcatis eam. Mors quod habitat in terra. i. veteribus temporalibus ad necessitatem: dat dominus flatum eos ad melius prouocando quo mediate de terra exeat per contemplationem: f. egressis isti et mundi calcatis: dat spin fortitudinis: ut perseveret in bono: et in cestib. figatur habitatione sua per affectum. De his oib. Zach. xii. a. Errandes celum et fundas terram: et singulis spinis homines in eo. De habitat in terra per amorem dei Apoc. viii. d. Ut vero per habitat in terra. o **E**go dominus vocauit te: o fili de egypcio in iudeam. Osee. xi. a. Ex egypcio vocari filium meum: a iudea in gentes: quod in iusticiam. Justus enim fuit ut contempsit a iudeis transire ad gentes. r **E**t apprehendi manus tuam: ut subleuatorum tuorum: dominorum sustentatorum et traductorum. Deus. xxii. f. Leuaboo ad celum manum meam. Apprehendi manus tuam: quod in te manus facio opera: sic dicit Job. xii. s **E**t buuauit te: in morte ut non pires. Unus Ps. Omnes non dereliquerunt animam meam in inferno tecum. t **E**t dedi te Ps. 15. i. sed prophetam meam. Per filium enim facta est quod colligatio dei et hominum. Unus Soph. iii. b. Iudicium meum ut congregem gentes et colligam regna. v **I**n lumine gentium: ut illuminares per predicationem gentes quod non sedebant in tenebris. Unus. 5. ix. a. Habitabit in regione umbrae mortis tecum. x. **E**t apries oculos cecorum: Ad litteram patet in euangelio quod dominus cecos illuminauit: Unus milius est ad illuminatos cecos spuiales. Luminos per fidem. y **E**t educceres de conclusione vincit. de domo carceris sedentes in tenebris

N carceris sedētes in tenebris: qz in carceribz nō est lux.
a Ego domun⁹ hoc est nomē meū ita qz nō alterius.
b Gloriā meā: scz que est qz dñs vocor: c Alteri nō
 dabo. Alteri intellige i substātia nō in psona. Alteri. ido-
 lis nō dabo: d Et laudē meā sculptilib⁹ nō dabo
 suple. e Que pma fuerūt ecce venerūt. i. iam simple-
 ta sunt illa qz olim a p.
 p̄tētis fuerat p̄dicta.
j. 48.b. f Roua qz ego an-
 nūcio anteç oria-
 tur audita vobis
 faciā illa. q. b. sicut qz
 olim a p̄p̄bis fuerunt
 p̄dicta euenerūt. r n/
 hil sicut qd nō simple-
 co de destructiōe ba-
 bylonis per cyrūm.
P̄. 149. ref: sic illa qz mō p̄di-
 tūtū clamatūt. Ponent dñs
 & glia & laudē ei⁹ i insulis nūci-
 abūt. Dñs sic fōrti egredieb
 & sic viriliator suscitabit celū.

Seconda pars g Cātate dñs. Se-

cūda ps in qz pp̄ba ad
 laudē dñs inuitat om̄s gentes/ dīces: Cantate dñs cantī-
 cū nouū. i. nouas cantilenas cōponite: & cantate ad honore
 dñi. b Laus ei⁹. p̄tendat ab extremis fr̄e. i. a termio
 terre v̄sc ad terminū aliū. c Qui descēditis in mare:
 supple/cantate dñs: k Et plenitudo eius. i. ille creature
 quib⁹ repleat mare/laudē dñm. l Insulę/laudē: m Et p
 id est habitatores eaz/laudent dñm: vel cantate dñs/ n
 Leuet desertum/ vocem suam in laudib⁹ domini. Andre-
 ss. Bismalitū gens desertū inhabitāt/ alta voce cantate.
 Et quare: Quia p̄ In domib⁹. i. in locis vbi solebat esse
 dom⁹ babyloniorū: qz Habitabit cedar. i. filij bismaelis:
 sicut dñ Sēi. xv. b. qz cedar fuit filius bismaelis: qz p̄tus
 vagab⁹ in deserto buc atqz illuc dispersus in domib⁹ habita-
 bit. r Laudate dñ: s Habitatores petr̄. Idai.
 Petra in hoc loco nomē est ciuitatis in palestina sita. t De
 vertice montium clamabit. vt. s. mellus audiantur
 v Ponent domino gloriā: id est statuēt honorē domino:
 u Et laudem eius in insulis nūciabunt: id est ha-
 bitatores insulę. Et quare cantare monuerit: & p̄dicta nar-
 raverit: subdit: Quia ppter hoc laudare monuit: qz dñs vin-
 dictā capiet de chaldeis. Un̄ dīc: y Dñs sic vir fortis.
 Dñs dīc vir vel hō: qz fecit hoīem. Et dīc Interl. fortis:
 qz videbat debillis. Sed hoc videbat fassū. Videri em̄ debilē n̄
 bil facit ad esse fortē. Prēterea videbat glosare oppositū popo-
 sitū. Sol. Fortis accipit ibi p̄ effectu suo. s. p̄ victorē esse. Et
 sic rex ē qz dñs p̄b̄ citi⁹ & facili⁹ diabolū deuicit: qz i carne de
 bili apparet. z Egrederit sic vir pliatoz cōtra iūni-
 cos suos chaldeos. Egrederit dñs dīc Interl. a misericordia
 opiniōe nō re. Sed cōtra. Sug illud Mich. j. a. Egrederetur
 dñs de loco sancto suo: dīc Glo. de misericordia ad vindictam:
 Et herit i re. Sol. Est misericordia iustificās: de qz dñs egredieb i
 die iudicij. Et est misericordia relaxās: de qua in p̄tate nō egre-
 dieb: sed tū opinione damnatorū videbit egredi. a Susci-
 tabit p̄ cyrū: b Zelj. i. furore suū. s. vltiōis in chaldeos.

Dyntice

x tes i tenebris. Un̄ Zach. ix. c. Tu aut̄ i sanguine testa-
 mēti tui eduxisti vincitos de lacu in qz nō erat aqua. a Ego
 dñs hoc est nomē meū. Cauēat qz qz hoc nomē p̄suptuo-
 se ambūt: qz appetūt p̄esse nō p̄desse: & ab hoib⁹ vocari rab-
 bi. b Gloriā meā alteri nō dabo. Erubescat qz inanit
 gloriātes: qui cū vxore patris sui. i. cū glia adulteriū imo in-
 certū cōmitrūt: qz fugiēs ioseph dormire. s. cū vxore dñs sui:
 magis elegit recludi in carcere qz turpi adulterio maculari:
 Sēi. xxix. c. Un̄ & ruben p̄mogenit⁹ iacob: qz cubile patris
 incestuose ascēdit: maledic̄t est: Sēi. xl. a. d Et laude
 meā sculptilib⁹: qz sūt opa manū hominū: vt dīc in P̄s.
 e Que pma fuerūt ecce venerūt: noua qz ego an-
 nūcio: anteç oriank audita vobis faciam. Audiāt
 illa qz nō timet futurū iudicij: Impletio em̄ p̄dicta p̄p̄bia-
 rū a p̄p̄bis argumētu validū ē impletōis aliaz. g Lanta-
 le dñs cantū nouū. Cantū nouū cantat p̄charitatē:

sed v̄t p̄ cupiditatē. Aug⁹. sup P̄s. rev. in Glo. dīc: Ut
 cantū cantat cupiditas: nouum v̄o charitas. Et. j. Belius
 est vt nou⁹ taceas/ qz v̄t cantes: qz si nou⁹ tacueris auribus
 boſim: sonas i aurib⁹ dei. Et Aug⁹. sup P̄s. penult. Quisqz
 sequit̄ veterē aſſitatē nō nouam charitatē/nouū cantū nō
 cantat. b Lausei⁹ ab extremis fr̄e. i. a paupib⁹ nō a
 diuitib⁹. j. Corl. j. d.
 Infirma mūdi elegit
 de⁹ vt p̄fūdat fortia: &
 ignobilia & cōtēp̄bi-
 lia mūdi elegit de⁹: et
 ea qz n̄ s̄t/ vt ea qz s̄t de-
 strueret. P̄s. Paup & t P̄s. 75.
 inops laudabūt nomē
 tuū. i Qui descē-
 ditis i mare: ad littorē
 rā: vos apli p̄pus p̄ſca-
 tores p̄ſciū/ post ho-
 minū laudate domi-
 nū. v El. Qui descē-
 ditis in mare. i. vos qz sustinet̄ hūt̄ ſeculi tempestates. v El
 Qui descēdit̄ i mare. i. būliamini ad penitentiā. k Et
 plenitudo ei⁹. i. oēs sancti qui repletis mūdi bonis opib⁹
 & conueris fidelibus laudate deū: quia non est speciosa laus
 in ore peccatoris. Eccl. xv. c. l Insulę. i. diuersę ecclesię
 que inter fluctus p̄ſecutionū p̄manent ut insule in Et ha-
 bitatores eaz. i. fideles ecclaz supple laudēt. n Leuet
 desertū gentilitatis cōuerſe/ vel clauſtri. Leuet inqz vocem
 suā supple. o Et ciuitates eius. i. ecclesi: vel diuersę
 religiones: que dicunt̄ ciuitates. i. ciuiū vnitates ppter tripli-
 cem vnitatē/sensuū/voluntatū/possessionū. Act. viii. f. Vul-
 titudinis credētū erat cor: vnl̄ & aia yna: & quotquot posſe-
 sores agrorū erant tē. Leuet vocē suam. i. p̄ eternis laudēt
 deū non p̄ terrenis. p In domib⁹ habitabit cedar. Cedār
 interprētaſt m̄grent: t significat religiosum: qui conti-
 nue debet lugere peccata sua: et aliena. Iste cedar habitare
 debet in domib⁹. i. clauſtri: non in aula regum vel princi-
 pū. Sed hodie iohānes dimissa heremo frequētā aulam he-
 rodīs: sed ibi occidit. Matth. xi. a. Ecce qui molibus ve-
 ſtūn̄ in domib⁹ regū ſunt. Cantl. j. b. Nigra ſum ſed for-
 mosa fili⁹ hierusalē: ſicut tabernaculū cedar: ſicut pellis ſalo-
 monis. r Laudate habitatores petr̄. Habitato-
 res petr̄ cultores christi ſunt qui in eo habitāt p̄ iugem me-
 ditationē & fidem et imitationē. Unde Diere. xl. d. Habita-
 tate in petra. De qua petra dīc. i. Corl. x. a. Petra aut̄ erat
 christ⁹. Cantl. ii. b. Colubā mea in foraminib⁹ petr̄ in cauer-
 nis macerie. t De vertice montis clamabit. Ecce
 clamor ſcōrū de vertice montū. i. de celeſtib⁹ ē: sed terrenorū
 clamor de terra eſt. Unde. ū. xxix. a. De terra vor tua et de
 humo muſitabit eloquī tuū. Et Job. viii. d. Qui de terra eſt
 de terra loquit̄. v El vertex montū eſt christus. ū. q. a. Erit
 p̄paratus mons domus domini in vertice montium chris-
 tū: de quo eſt omnis clamor sanctorū. v Donet do-
 mino gloriā/ non ſibi. Ponent aut̄ gloriā quā funda-
 mentū tortus operis ſit: quia totū quod faciunt sancti ad ho-
 norem & gloriā domini faciunt. i. Corint. x. g. Siue mādu-
 catiſ ſiue bībītis ſiue aliquid aliud faciunt: omnia in gloriā
 dei faciēt. x Et laude eius in insulis nūciabunt:
 id est in gentibus multis fluctibus amaritudinū et vitiorū
 comprefſis: vel in ecclesiis contra hereticos qui p̄dīcāt in
 cauernis. P̄s. In ecclesiis benedicte deo domino de fonti-
 bus israel. w Domini ſicut fortis egredieb. Finito de
 aduentu primo p̄p̄bera incipit de ſecundo. In primo oſten-
 dens misericordia dñs: & reuocationē peccatorū. In ſecundo
 eius iusticiā & fugationē eoz: & dicens: v Dñs ſicut fortis
 egredieb/ in ſecundo aduētu: qui qz debilis & infirm⁹ ingre-
 ſus eſt mundū in p̄mo. Ideo dīc fortis: qz fortiter ager cōtra
 malos. ū. xxvij. b. Eognoscite vicini fortitudinē meā: p̄terrī
 ſunt in ſion peccatores tremor posſedit hypocritas. z Si-
 cut vir pliatoz ſuscitat̄ celum/ vltionis in hostes.
 De quo Prover. vi. d. Zelus & furoz viri non parcat in die

Nisi vociferabis et clamabis super inimicos tuos. Lo-
quis in ore hominum qui in exercitibus hostes pueri vociferari
et clamare. **C**onsortabis: quod quebit. **D**icitur tunc.
Hic mutat prophetam: et loquitur quasi in persona domini ad
chaldeos dicentes: Tunc semper filii. id videns destructionem
populi mei per vos fieri et chaldei dissimula-

Cui et admodum tacentis
me habuit: quia non videbar de hoc curare.

Ber. parturient

f Patiens fui. et
excessum et superbia ve-
stra et chaldei non sta-
texcelsos cum vindicauit: sed ex-
pectauit. **Sed modo**

tgermen

g Sicut pariens

loquar: id est partu-

consilium mei et ea que-

cogitauerat producere in lucem. **H**aimo dicit: quod quaedam littera ha-
bet: parturientes: sed melius dicit: parientes: et sic est in originali
et in septuaginta. Et sic exponit ipse: Sicut pariens lo-
quar: quasi sicut mulier infantem quem gestabat clausum parien-
do ostendit: ita dolorem quem de excessibus vestris tegendo
clausum in corde gerezam ostendam. **b** Dissipabo cōsilium
vestra et chaldei: **i** Absorbebo simul i. captiuari
vos faciam omnes: **k** Desertos faciam montes excel-
sos. i. montes magnos terre chaldeorum faciam desertos a suis
munitionibus ab habitatoribus et a fructibus. **l** Et colles
minores montes. q. d. tota terra destruam. Et non solus destruam
munitiones terre: sed m. Et omne gramen eorum exicca-
bo. i. omne semine quod in terra repertum fuerit siccabo ne fructu
faciat. **o** Sic: **m** Omne gramen eorum. i. tota pugnare habi-
torum terre. **n** Exiccabo ardore captiuitatis et occisio-
nis. **o** Et ponam flumina in insulas. i. terram chaldeorum
aquis inundatis subuertam. **p** Et stagna arescam
ne inde possint pisces haberi: nec aqua. **q** Et educam cē-
cos in viam quam nesciunt. i. iudeos qui diuturnitate et te-
nebrositate carcere quasi excecati sunt: in viam quam nesciunt:
ad litteram: inducam. **T**el: **V**iam quam nesciunt. i. viam quam
in longitudine temporis obliuioni dederunt. **T**el sic: **E**du-
cam cēcos in viam quam nesciunt. i. chaldeos in tam remo-
tas partes a terra sua exiiciam: et quasi ceci ambulabunt in terris
illis: nescientes aliquid de viis illius terre. **T**el sic: **E**ducam
cecos in viam quam nesciunt. i. chaldeos in captiuitate ben-
datis oculis emitam: et sicut ceci erunt: quod bendatis oculis vide-
re non poterunt. **r** In semitis quas ignorauerunt
ambulare eos faciam. **H**oc planum est in priori expositi-
one: tam de chaldeis quam etiam de iudeis. **V**ide tam melius quod
debeat exponi de iudeis: quia melius concordat sequens littera
cum dicit: s. **M**donā tenebras eorum corā eis: id
est coram iudeis: **t** In lucem: id est pro tenebris quas
habuerunt in carcere: ponam eos in claritatem diei: v. **E**t
praua in directa: id est vias quod puer erat male et aspera plu-
nas faciam et directas. **x** Hec verba feci eis. i. faciam chal-
deos: **y** Et non dereliqui eos: incorrectos et impungentes.

Alliter **T**el fin quod exponit de iudeis: **x** Hec verba: que p-
dicta sunt: **y** Hec eis: id est faciam valde cito: quasi non
futura promitto: sed promissa iam reddo. **z** Et non de-
rei qui eos: sine auxilio etiam in captiuitate sua. Sed ipsi

Mystice: * vindictam: nec acquescent cuiusque precib⁹: nec suscipiant pro
redemptione dona plurima. **a** Vociferabis et clama-
bit: cum peccatorib⁹ disceptando. **J**ob. vii. a. Cōgregabo
omnes gentes: et deducam eas in vallem iaphat: et discep-
tabo ibi cum eis: impropertas eis opera misericordie que neglexer-
erunt. **M**att. xxv. d. Esuriri et non dedidis mihi manducare et. **T**on ore vociferando: sed clamabis sententiā proferendo: **I**te
maledicti in igne eternū: **M**att. xxv. d. **J**ob. xxxvii. a. **Z**o-
nabit de⁹ in voce sua mirabiliter. **b** Sup inimicos su-

os confortabis: fugans eos in profundum inferni: et suos i ta-
bernaculis fiducie collocaſ. s. xxxv. d. Deinde prophetas quasi
ex persona domini loquitur peccatorib⁹ dicens. **d** Tunc
expectatio vos peccatores ut cessaretis a peccato in iuuen-
tute. **e** Semper filii: expectatis saltem quod vos saceretis pe-
nitentiā in virili erate.

f Patiens fui: ex-
pectans ad ultimum con-
versionem vestram in
senectute. Sed ex quo
non convenerim. **g** Si

cut pariens loquitur: id est quasi dolens et **h** Job. vii. b.

turbatus sententiam teorum
i vos pueris cōdemnat. **i** **L**itteris tenuis
natiōis eternae. Unde

j s. f. **S**eu cōsolaboro
super hostib⁹ meis et vin-

dicabor de iuniorib⁹ meis. De hac expectatiōe dicitur. s. xxxv. d. Ex-
pectat dñs ut misereat vii.

b Dissipabo cōsilium impiorum
et colligatiōes eorum. **c** Et absorbebo simul corpora eorum
et aias in pugna. **Job. v. c.** Qui apprehendit sapientes in astutia eorum
et cōsilium prauorum dissipat. **d** **D**esertos faciam montes ex-
cellos et colles. i. superbia malorum et minorum destruam omi-
nino. **Job. xl. b.** Respicere cunctos superbos et confundere eos: et
cōtere impios in loco suo. **m** **E**t omne gramen eorum
exiccaabo. i. omnes cogitationes eorum annihilabo. **P**ro. **E**xibit
spiritus eius et reuerte te in terrā suam et. **o** **E**nnumeratis autem pe-
nis impiorum enumerat prophetas primi beatorum dicens: o

Et ponam flumina in insulas. Insulae sunt iusti: qui hic fluci-
bus multipliciū punctionū permaneant in vīngā circūdantes:
id est natione praua et pueris manentes tamē firmi et immobiles
in operibus bonis. **I**stī sunt insulae steriles in presentia fructu-
bus temporalium. Unde **Job. vii. a.** Sicut mercenarius pre-
stolat finem operis sui: sic ego habui menses vacuos. Super
quos dominus in futuro flumina gratiarum et sapientie immo-
tis omnimode declinabit. Unde. i. lxv. d. Declinabo super
eām quā flumē pacis et. de hierusalē dicitur. **p** **E**t stagna
arescam. Per stagnū quod ē aqua stans: quā etī de ripa in ripā
fluit: semper tamē intra suū alueū mūdi egreditur. **W**oc autē stagnū
dñs arescit: quā diluit aliq̄ē de medio tollit. **U**nus **P**ro. **E**stī
impī supēxaltatū et elevatū sic cedros libant: Ecce stagnū.
Et trāsiū et ecce non erat. Ecce arescit. **E**t **Job. v. a.** **E**stī
stultū firma radice: Ecce stagnū: Et maledixi pulchritudini
et statimi: Ecce arescit. **q** **E**t educam cēcos i viam quam
nesciunt. **E**cclī sūt pētōres ipsalib⁹ voluptatib⁹ cēcati: quā rūc-
ducit dñs i viam quam nesciunt: quā eos i viam mādatorū dei pēgnis
tētā puerit. **Itē** ceci sūt oēs quā mīdū istū tenebrosum ibabi-
tātē: excecati quādē i isto carcere tenebroso: de quib⁹ **P**ro. **E**rra-
uerit in solitudine i in aquos: viā cluſtatis habitaſtū nō inue-
nīt. **E**t. j. **E**t deduxit eos i viam rectā: ut irēt i ciuitatē habita-
tiōis. **r** In semitis quā ignorauerunt ambulare eos
faciam. **D**ic pfect⁹ penitentiū oīdit. **P**rimo ducit dñs pen-
tētes i viam mādatorū: deinde ambulare facit i semitis pēitorū.
Prouer. viii. b. **E**stī sapientia mōstrabo tibi: ducā te pē semitas quā
tatis. **s** Ponā tenebras eorum corā eis i lucē. i. pē obli-
ritate viē dabo eis claritatē patrie. **C**ū em̄ venierit quā pfectū
est: euacuabit quādē ex pte. i. Cor. xii. c. **P**er contrariū autē
dicitur malis: **A**mos. viii. c. **T**enebrosa faciam trā. i. trē-
nos i viē lumīs. **v** **E**t praua in directa. **L**ūc pōnet dñs
pua i directa quā memoriam pētōrū no ad pfectū sū ad gloriā
adducet. **U**nus **E**zech. xxxv. c. **O**ia flumia egypti quā oleū ad-
ducā. **T**el praua i directa pōnet: quā praua corda pētōrū recta
faciet. **A** Hec verba feci eis: id est faciā: **z** Et nō de-
rei qui eos: quos tamē videbar tribulationibus et pfectū
onibus expositos reliquisse. i. litig. b. **A**d punctū in modico
dereliqui te: et in miserationib⁹ magnis cōgregabo te: in mo-
mento indignationis meā abscondi faciem meā parumper a te.

* Cōuersi sunt

a **C**onuersi sunt retrosum: id est ad peccatum idolatrie conuersi sunt perentes ab idolis suis.

b **C**onuersi sunt retrosum: a me ad idola: dum essent in terra sua vel in captivitate babylonica. Et ideo b **L**osfundans dicit prophetam vel dominum: **c** **C**onfusionem. i. valde confundant: ut accipiat

predictio non impunita. Vel hoc etiam potest dicere propheta unprecarius voluntatem suam voluntati domini conformando.

Qui confidunt in sculptili: sive iudei: sive chaldei: **e** **Q**ui dicunt confatili: id est idolis confatis ex metallo: ut accipi-

atur singulare proplus. Dicunt inquit **c** oflatili: **f** **E**los dij nostri qui tamen sunt idola vana et fluida. **g** **S**urdi audite. Tertia pars inquit predicta reuersio iudeorum de captivitate babylonica: si pater corrigens filios increpat eos de peccatis posteritis quia fecerunt: dices: Surdi audite. Dupliciter erat surdi iudex: quia idolatram non intelligebat se errare: saltus ratione naturali: et quod prophetas monentes ut idola dimittatis et soli deo adhuc eratis. **h** **A**udite me et prophetas

ad intuemini ad videndum. i. vos iudei qui estis qui ceci ad videndum non videtis nec aduertitis quod bonum et quod malum: aspicite et labore ut videatis clare quod bonum et quod malum. Et quod superius de genitibus de iudeis communis locutus fuerat ne forte putaret quoniam de genitibus loqueretur: vocando eos cecos: exposuit se dicens: **k** **Q**uis cecus nisi seruus meus? i. nisi israel qui pater seruuit deo: **l** **E**t quis surdus nisi ad quem nuncios meos misit: id est prophetas meos: **m** **Q**uis cecus nisi qui veniunt ad me? i. nisi israel qui captiuus duciatur eis si esset veniundatus: **n** **E**t quis cecus nisi seruus domini: i. nisi israel qui prius seruuit domino: **o** **Q**ui videt multa: i. qui inspicis legem et prophetas: **p** **M**one cultodieceptra domini que continent in illis: **q** **Q**ui apertas habes aures corporis: **r** **M**one audies: id est non audiens obediens: g. d. tu deberes audire sed non facis haec predicta. **s** **E**t ramus dominum voluit: licet israel non meruerit. Voluit inquit: **t** **E**t sanctificaret eum: i. populum mudiaret a peccato eum ejicendo: vel a captivitate reducendo: in qua erat quasi pollutus gentium cohabitatio. **v** **E**t voluit ut magnificaret legem eam seruando: Vel ut dominus magnificaret legem ea seruari faciendo. **x** **E**t extolleret legem populus: vel dominus tangens ad terram faciem populi contemptum. **y** **P**lse autem populus: quia inobedientis fuit. **z** **D**ireptus est: i. in diversas mundi partes raptus ab hostibus. **a** **E**t vastat quo ad substantiam suam: et multorum etiam corpora qui interfici sunt. **b** **L**aqueus iuueni omnes: id est cuncte gentes sunt quasi laqueus ad capiendos iudeos: quia fere ab omnibus nationibus vastate sunt. **L**aqueus iuueni omnes: id est omnes maiores et seniorum exemplum iuuenibus sunt et occasio quae capiuntur. **c** **E**t in domib' carcerum absconditi sunt: i. in carceribus quos habent a domib' reclusi sunt iudei.

Dystice **a** **C**onuersi sunt retrosum: per penitentiam vertentes terga peccato. Unde L. hren. i. e. Expandit rete pedibus meis: s. ne plus effluere in peccatum couerit me retrosum. Vel de malis potest intelligi: s. in quod dicit Iohannes. vii. e. Facti sunt retrosum et non in ante. **b** **C**onfundans confusionem qui confidunt in sculptili: qui dicunt oflatili vos dij nostri. **h**oc contra auaros qui adorant denarii quasi deum: et contra adulatores qui adorant et venerant platos inutiles quasi deos. De quibus P. S. Confundans omnes qui adorant sculptra: et quod gloriantur in simulacris suis: **g** **S**urdi audite. Si surditates hec naturalis esset frustra diceret;

Doxaliter **a** **C**onuersi sunt retrosum: per rapinam facti sunt in rapina per peccato. Unde L. hren. i. e. Expandit rete pedibus meis: s. ne plus effluere in peccatum couerit me retrosum. Vel de malis potest intelligi: s. in quod dicit Iohannes. vii. e. Facti sunt retrosum et non in ante. **b** **C**onfundans confusionem qui confidunt in sculptili: qui dicunt oflatili vos dij nostri. **h**oc contra auaros qui adorant denarii quasi deum: et contra adulatores qui adorant et venerant platos inutiles quasi deos. De quibus P. S. Confundans omnes qui adorant sculptra: et quod gloriantur in simulacris suis: **g** **S**urdi audite. Si surditates hec naturalis esset frustra diceret;

W. 96. **a** **C**onuersi sunt retrosum: per rapinam facti sunt in rapina per peccato. Unde L. hren. i. e. Expandit rete pedibus meis: s. ne plus effluere in peccatum couerit me retrosum. Vel de malis potest intelligi: s. in quod dicit Iohannes. vii. e. Facti sunt retrosum et non in ante. **b** **C**onfundans confusionem qui confidunt in sculptili: qui dicunt oflatili vos dij nostri. **h**oc contra auaros qui adorant denarii quasi deum: et contra adulatores qui adorant et venerant platos inutiles quasi deos. De quibus P. S. Confundans omnes qui adorant sculptra: et quod gloriantur in simulacris suis: **g** **S**urdi audite. Si surditates hec naturalis esset frustra diceret;

audite: sed in hoc quod dicitur audiatur: os est dicitur quod surditas ista voluntaria est. Unde P. S. Molitur intelligere ut bene ageret. **W**. 35.

i **E**t ceci intuemini ad videndum. Multi enim ceci sunt: non quia oculos non habeant: sed quia inde non intuuntur quod debet: ut illi qui apertum habent solu sinistrum oculum:

temporalia respicientes. De quibus

dicitur Matth. xi. a.

Lecti vident. Lecti in

spiritualibus: vident in

temporalibus. Et nota

quod est quadruplex ceci-

tas spiritualis: et quadru-

plex corporalis. Est enim

ceccitas spiritualis in

fidelitas. **g** vi. c. **Ex**

ceca cor populi huius: paulus dicit

et aures eius aggraua.

Juste iobediencia. **U**nus pro

contrariu. **P**roceptum domini lucidum illuminans oculos: sup

W. 18. ple facientibus. Item inuidia. Unde Roma. xi. c. Lecticas ex parte contigit in israel donec plenitude gentium intraret. Item ignorantia. Job. ix. g. Si ceci essent non haberent peccatum. Item est ceccitas corporalis a natura: ut in ceco nato. Job. ix. a. Rabi quis peccauit: hic autem parvus est et ceccus nascetur. Ex semino: ut in isaac: Gen. xvii. a. Genit autem isaac et cœligauerunt oculi eius: et videre non poterat. Item ex morbo sive ex accidenti. Tob. ii. b. de tobias qui ex stercore hispidum excepatus est. Item ex auris v. acrisia. Gen. xix. c. de ongulis quos hospitaverat loth dicitur: Claustrum ostium: et eos qui erant foris percusserunt ceccitate a minimo usque ad maximum.

k **Q**uis cecus nisi seruus meus: et surdus nisi ad

quem nuncios meos misit: **l** **R**edarguunt clericis de ce-

citate: et laici de surditate. Serui enim domini proprie dicunt

clericis quos decimis et primis et oblationibus quasi precio

conducit. Isti redarguunt de ceccitate: quia legeres sapientia:

illum qui vera est sapientia non vident. **l** **T**iere. ii. b. **T**enen-

tes legem nescierunt me. Laici autem de surditate arguunt: quia

ceccatis dei et sermonibus predicatorum male obedierunt. **j** lii. a.

Domine quis creditur auditui nostro: **m** **Q**uis cecus nisi

qui veniundatus est: peccato: **o** **M**agna enim ceccitas est pro

voluptate transitoria amittere gaudia eterna. **j** lii. a. **G**ratias

veniundati estis: et sine argento redimemini. **n** **E**t quis ce-

cus nisi seruus domini: id est nisi clerici qui soli ceci sunt.

Lecus enim est: qui aptus natus est videre non vident: et ipsi soli ad videndum deum in scripturis positi sunt: eum tamen non

vident. **o** **Q**ui videt multa: nonne custodies: **M**oenie

enim audire vel videre beatu facit: sed custodiare. Unde Luc.

xi. d. **B**eatit qui audiuit verbū dei et custodiū illud. **E**t Ioh.

xi. b. **S**i hec scitis beati eritis si feceritis ea. **R**oma. ii. b. **M**o-

auditores legis: sed factores iustificabunt apud deum. q

l **Q**ui apertas habet aures: nonne audies: **E**ccl. ii. g.

Qui audit audiat: id est qui habet aures audiendi audiat:

ut dicitur Luc. vii. a. **P**rimū dicitur clericis: secundū laicis. **U**nus

q **Q**ui apertas habet aures: ad detractiones et adulatio-

nes: **r** **M**one audies: correctiones et increpationes: **s** **E**t dñs voluit ut sanctificaret eum: et magnifica-

ret legem et extolleret. **E**cce voluntas dñi: quod vult omnes homines

saluos fieri: et ad agnitionem veritatis venire. **j** **T**imoth. ii. b.

Hec enim est voluntas dñi ut sanctificet populū eum terrena co-

temnere faciendo: et magnificet celestia desideria inspirando: et

tandem extollat in gloria eterna p̄mis tribuendo. **i** **L**hes. iii. a.

Hec est voluntas dei sanctificatio via.

y **U**spse autem po-

pus direptus est in multitudine curarū: **a** **E**t vastat magni-

tudine culparū. **O**see. x. a. **D**ivisū est cor eorum non interibūt.

b **L**aqueus iuueni oēs. **V**oc pō dīci de platis: quod laquei

sunt iuueni quod malum exemplū. Unde Osee. v. a. **L**aquei facti

estis speculationi. **E**t Sap. xiiii. b. **C**reaturē dei. i. plati et cle-

rici quos specialiter dñs ad opus suū creauerat: factē sunt in

odī et in temptationē antī hominū: et in inscipulā pedi-

bus insipientiū. **c** **E**t in domib' carcerum absconditi:

* facti sunt in

De platis

Libri

a Facti sunt in rapinā hostiū. b Nec est qui eruat eos de captiuitate: quia omnes captiuitati sunt: nec est prophanus qui pugnet pro eis: vel intercedat pro ipsis ad dominum. c In direptionē hostiū diversorum: facti sunt supple. d Nec est qui dicat redde. i. nō est qui repeatat eos: sicut repetitur homo a domino suo: q̄n captus est pro aliis q̄ delicto. e Quis facti sunt in rapinam: n̄c est qui eruat: in direptionē: nec est qui dicat redde. Quis est in vobis qui audiat hoc: f attendat posterita: s. Et auscultet futura: similia q̄ euera sunt: nisi cesset a peccato. b Quis dedit in direptionē hostiū multorum: i. Jacob duas tribus: k. Et isrl̄ docētribus: l. Chalastiibus chaldeis et alijs: m. Mōne dominus: quasi dñs fecit hoc: nec creditis q̄ hoc sit factū hostiū virtute: sed peccatis vñs. Sed ne forte possent iudei dicere: q̄ dominus iniuste fecisset eis p̄dicta ostendit q̄ nō dicens: n. Ipse est cui peccauerūt: et ideo potuit et debuit eos exponere iūnicis. o. Et. l. qz. p. Noluerūt in vijs ei ambuiare. i. p̄cepta eius custodire. q. Et nō audierūt legē eius. i. p̄cepta legis eius nō custodierūt. r. Et effudit super eum indignationē furoris sui. i. abundatē vindicta suam in eos quasi ex furore et indignationē exercuit. t. Et forte bellū. i. pugnam aduersariorū hostiū: quib⁹ nō potuerūt resistere imisit in eos. v. Et cōbussit eum: populus iudicū dñs. i. vel bellum hostiū: x. In circuitu. i. vniuersalē igne captiuitatis incēdit. t. Sic: Lombussit eis in circuitu. i. omnes fere ciuitates quē sunt in circuitu totū iudeę combussit: ad litterā dominus: vel bellū hostiū. dominus p̄mittendo: vel etiā inspirando: hostes ignē accendendo: ad litterā. y. Et nō cognouit populus dominū vel causam quare sic afflictus est. z. Et succedit eum. i. ciuitates eius. a. Et nō intellexit se iuste esse puniūt.

Moraliter * facti sunt in rapinam: nec est qui eruat. Domus carcerum sunt aulae caesarum: vbi ad litterā carceres sunt: in quib⁹ plati ad rapinā absconduntur: dū p̄ versutias bursas subditorum pauperum emūgūt. S. iij. c. Vos depastis est vineā meā: et rapina pauperis in domo vestra. b. Hec est qui eruat: quia nullus est hodie pastor: licet multa sint idola portantia baculos ut pastores. Prover. xxiiij. b. Erue eos qui ducent ad mortē: et eos qui trahunt ad inferitū liberare ne cesses. c. In direptionē sunt res pauperū supple. d. Nec est qui dicat redde: q̄ nullus audet hodie redarguere platos de peccatis et exactionib⁹ eoz. e. Quis est in vobis qui audiat hoc: Nullus est hodie qui audiat mala platos ad vindicandū: sed multi ad adulandum: multi ad derrahendū. Tamen si quis est. f. Attendant et auscultet futura in die iudicii. h. Quis dedit in direptionē iacob et isrl̄ vastantib⁹: Hoc posset dici christianis: q̄ superant in bello: qd̄ sepe fit ppter peccata eoz: nō ppter fortitudinem inimicorum. Unū hic addit: m. Mōne dominus: qd̄. S. iij. n. Ipse est cui peccauerūt: et ideo iuste eos potest hostibus tradere. p. Et noluerūt in vijs eius ambulare. Hoc verū est ad litterā: Multū enim christiani in exercitibus contra infideles peruerse conuerstant. q. Et nō audierūt legem ei. Ad litterā sermones et missas: sed comedationib⁹ tota die student. Proverb. xxvij. b. Qui declinat aurē suam ne audiat legē: oratio eius erit execrabilis. r. Et ideo effudit sup eum: id est super tale exercitū: s. Indignationē furoris sui. Hoc sit q̄n permittit occidi eos et captiui. Qd̄ quidē dominus facere dicit: quia non defendit cum posset. t. Et forte bellum supple imittit: v. Et combussit eum in circuitu. Ad litterā: castra vel ciuitates

Esaie

corum. s. j. b. Terra vestra deserta: ciuitates vestre succense sunt igni. y. Et nō cognouit hoc factū ppter peccata sua: z. Et succedit eum: et non intellexit: ad litterā: vi p̄pus.

Expo. La. XLIII.

Tunc hec dicit dominus creans te iacob et formans te israel. Quia iudeis sepe hic et alibi comminata erat captiuitas; ne forte p̄ hoc turbas renk: ideo hic in solitu p̄mittit liberatio. Et diuidit capitulum istud in quatuor partes. In p̄ma iudeis liberatio promittitur.

In secunda reprobatur dominus idola gentium q̄ hoc non possit facere: nec futura

hdicere: ibi: Quis in vobis annūciet istud. In tertia ostenditur q̄ dñs hoc facere potest: ibi: Hec dicit dñs qui dedit in mari viā. Sed ne forte iudei de p̄missione huic liberationis subp̄irent: ideo ostendit in quarta parte q̄ dominus nō ppter merita eorum hoc faciet: sed sola misericordia sua: ibi: Non me inuocasti iacob. Dicit ergo: b. Et nūc hec dicit dñs: creans te iacob. i. in creatione tua vocas te iacob: c. Et formas te israel. i. in tua formatione et sublimatione tua vocans te israel: vel quādo angelo p̄uulisti: Gen. xxxij. f. Tel sic: b. Hec dicit dominus: creas te iacob: id est te o popule iudeorū: id est de nō esse ad esse adducens te de seruitute egyptiorum educens Exo. xij. que fuit quedam creatio. c. Et formans te israel: id est de bono in melius p̄ducens: quando legem tibi dedi. Exo. xx. Et in terra p̄missionis introduxi: Josue. iiij. d. Noli timere: quia redemi te. Andreas: de seruitute babylonis: vel redditam te de captiuitate babylonis. e. Et vocauit te in fina: ut p̄cepta mea arcti iudicia tibi darem. Tel vocabo te de captiuitate babylonica reuersū: f. Romie tuo quasi familiarem et notum. Tel hoc dicitur: quia hoc nomen

imposuit ei mystice: b. Et nūc hec dicit dominus: creans te iacob: id est actiū: c. Et formans te israel: id est contemplatiū. Et nota ordinē. Paus enim oportet esse iacob: id est luctatorem et actiūm q̄ israel: id est contemplatorem et videntem deum. Unde iacob prius data est lia in uxorem: et postea rachel: Gen. xxix. e. Contra multos qui statim ex quo dimiserunt mundum: et intraverunt claustrum: volunt fieri contemplatiū. Contra quos enim dicit Paulus Gal. i. qui postq̄ iudaismū dimiserat: non statim ascendit hierosolymam: nec iuit ad p̄decessores suos apostolos. In quo notatur q̄ homo non statim potest esse in contemplatione: sed oportet q̄ prius se exerceat in actione. Item in hoc quod dicitur: Creans te iacob: et formas te israel: ostendit q̄ cito potest homo ad actionem intrare: sed ante contemplationem oportet eum multum defudare. Creatio enim subita est: formatio aut non subita. d. Noli timere: dicitur iusto: quia redemi te. Magna consolatio est nobis q̄ redempti sumus sanguine filij. Nec enim vere vel dare p̄ modico rem quam magno precio comparavit. Mos autē redempti sumus: non auro vel argento: aut lapidibus preciosis: sed precioso sanguine agni incotaminati eius christi. i. Pet. i. d. et. i. Corint. vi. d. Empti enim estis p̄recio magno: glorificate et portate deum in corpore vestro. e. Et vocauit te nomine tuo. Honos vocat dominus ex nomine: quasi familiares et notos. Unde Exod. xxxij. d. dicit ad moysen: Noui te ipsum ex nomine. Et. xxxi. d. Vocauit ex nomine beseleel filium huri. Sed malos non nouit. Unū Matth. xxv. a. Amē dico vobis nescio vos. Luc. xvij. e. Lazarus nominat

Gimposuit ei dominus: quoniam lucratatus est cum angelo: Gen. xxxii. 1.
Seruus meus es tu: a **L**um trahieris per aquas tecum
ero: futurum per iterum: quando transiusti per mare in exitu de
egyptio: tecum fui: Exo. xlii. b **E**t flumina non opient
te: si non operuerit: sed erat eis aquae per muro a dextris et a sinis
nistris: ut dicas Exo.

Let flāma nō ar-
debit in te. i. nō ar-
sit nūc quo ad bonos:
de malis em̄ multi cō-
busli sunt. Tel p̄aq̄s
vī dīc Glo. intelligūt
a me⁹ es tu. Cū transiēr̄ p̄ aq̄s
b tecū ero: et flūmina nō opīet
c te. Cū ambūlauer̄ i igne nō
d cōburer̄: t flammā nō arde-
e bit in te: qz ego domin⁹ dēus
f tuūs sanctis israel saluātor
g tuus. Bedi ppitūtione tuā
h egyptum / ethiopiam et saba
i pro te. Exquo hōnorabilis

egypti, p magnitudine et inundatione nulli. Per flumina chal-
dei: qz apud eos sunt flumia multa. Per ignem macedones: qz
crudeles sunt et igniti. Per flamam que oia consumit romanis:
q. d. omnes: noli timere omnes istos populos: qz ego de omnibus te
liberabo. Et autem hic dicit Gregorius. Quid macedones crudeles fue-
runt et igniti intelligendum est qd ad antiochum epiphaneum: qui tot
mala fecit iudeos: quantum ad alexandrum enim fuerunt mites.
et Quia ego dominus: qui possum tibi facere qd permitto:
Deus qd scio: g Tuus qui volo: b Sanctus israel. i.
sanctificans israel et emundans ab omni miseria. Salua-
tor tuus in omni captiuitate te protegens et inde educens. k De-
di propitiationem tuam egyptum ethiopiam et saba propter
quasi ego propter te propitiatus ero predictis regionibus: in quibus
aliisque conuersatus es. Tel sic: Dedi propitiationem tuam regem.
q. d. noli modo diffidere: qz olim ut esset etiam propitiatus ego de-
sturum egyptios ethiopes et sabeos. Tel ponit ibi posterum pro
futuro. Et est sensus: Noli timere: quia ego dedi. i. dabo si
opus est propitiationem tuam. l. p propitiatione tua: egyptum ethio-
piam et saba propter: quasi ego volo ira propitiatus esse tibi qd prius
volo destruere gentes istas qd tu habeas malum. Et hoc est qd
sequitur. Ex quo honorabilis factus es in oculis meis
legem meam suscipiendo: m. Et gloriosus ea seruando: n. Ego
dilexi te specialiter super omnem gentem. o. Et dabo homines
propter: et populos pro anima tua: quasi omnes alios da-
bo pro salute tua: sicut dicit vulgariter. p. Noli timere
etiam in captiuitate: q. Quia ego tecum sum: non committens
te consuli: licet affligi. r. Quid oriente adducam semen
tuum. i. filios tuos. s. Et ab occidente congregabo
te: id est dispersos ex te. t. Diccam aquiloni da capti-
uos populi mei quos tenes. u. Et austro noli prohibere
reditum captiui qui in te sunt. q. d. dominus: filios
israel in omnibus partibus mundi dispersos: reducam ad

Distice. * Ia^carus nominat: diues sine nomine. **a** **L**u trāsieris
p aquas secū ero: q flumia nō operient te. Ch ambulaueris i igne nō combureris: et flamma nō ar-
debit in te. Per hoc sic dīc Blo. Innumera apostolorū et ali-
orū pdicatorum tormenta significant: in quibus omnib^d do-
minus seruat suos. **G**en. xxvij. c. Ego ero custos tuus quo-
P. 90. cūq perreteris. Et in P̄s. Angelis suis mandauit de te r̄c.
P. 65. Ite p̄s Transiulm? p ignē et aquam r̄c. Specialiter tamē
possimus dicere q p aquas significat temptatio leuis et aper-
ta. Per flumina que pfundiora sunt et tamē desfluentia tem-
ptatio leuis et occulta. Per ignē qui lucet temptatio grauis et
aperita. Per flammā que acerbiora est temptatio grauis et
occulta. In omnib^d em dominus custodit suos. Unde P̄s.
P. 90. Nō timebis a timore nocturno. Ecce secūdū. A sagitta vo-
lante in die. Ecce p̄simū. A negocio pambulante in tenebris.
Ecce tertius. Ab incursu et demonio meridiano. Ecce quartū.
De beato Laurentio ad litterā verū est: quoniam in signe non

XLIII

sunt combustus in aia licet sit combustus in corpore. Matth.
vij. d. Qui audit vba mea hęc et facit ea: assimilabit viro sapi-
enti qui edificavit domū suā supra petrā: et descendit pluviā
et flauerunt venti et venerūt flumina et irruerūt in domū illam
et non cecidit: fundata em̄ erat supra firmā petrā. ¶ Quia

ego domin⁹ q̄ fer-
uare te quo. f ~~De⁹~~
tu⁹ q̄ scio: b ~~San-~~
tus israel/ quasi sine
inuidia et malicia qui
volo: i ~~Saluator⁹~~ 5.4.1.6.
tu⁹ vt notet saluator⁹
habitet⁹: quasi qui hoc
facere psueui. k ~~De-~~
di p̄pitiationē tu-
am egyptū ethio-
piam ⁊ saba p̄ te.
Per hos intelligunt
vnuersi peccatores: q

tradent in iudicio pro iustis. Unde Proverbi. xj. b. Iustus de angustia liberatus est: et tradet implus pro eo. Et xxi. c. Pro iusto dabit impius: et pro recto iniquus. Tel pro egyptum quod interpretata in ergo intelliguntur tyranni: qui semper sunt in inglorie et angustia cordis: quomodo possint altos cruciare. Per ethio- plam quod interpretata caligo intelliguntur usurparum: qui pro obscuritate desiderant per venarios suos compitados et absconditos. Per saba quod interpretata clamor vel eloquentia aduocati. Hec tria genera hominum traderunt pro pauperibus quos spoliauerunt et affligerunt. Unde Sapientia. v. a. Stabut iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt: et qui abstulerunt labores eorum. S. xxiiij. a. Ue qui predicaris nomine et ipse predaberis: Abacuk. ij. b. Quia tu spoliasti gentes multas: spoliabunt te omnes qui reliqui fuerint. Ex quo honorabilis factus es in oculis meis: per honestam conuersationem. in Et gloriatus per conscientiam puritatem: que est gloria nostra: ut dicunt. ij. Corinthi. j. c. Ego dilexi te. Hec enim duo sunt causa quare deus diligat hominem. Unum Cantus. i. d. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulchra. q. d. pulchra interius: pulchra exterior: et id amica. o Et dabo homines parte: et populos anima tua. Hoc est supra expositum. Tel o Dabo ecclesie: pulchritudines apostolorum: q. Pro te erudiendo: Et populos ceteros predicatorum: q. Pro anima tua: libera da. Illos enim misericordia in mundo pro animabus saluandis: non pro diuitiis vel honoribus acquirendis. S. xiij. d. Suscitabo super vos viros qui argenteum non queratur: nec aurum veliunt: sed sagittis parvulos interficiunt. q. Noli timere: quia ego tecum sum: ut duxi: tu: ut adiutor: ut exhilarator. q. Ab oriente adducam servos tuos: et ab occidente congregabo te. Dic aquisiloni: da: et australi: noli phibere. Hoc dicit ecclesia: cui filii congregati sunt ab omnibus partibus mundi. S. xj. c. Congregabis fugios israel: et dispersos iuda colliget a quattuor plagis terrae. Hiere. xxxi. b. Ecce ego adducam eos de terra aquilonis: et congregabo eos ab extremis terre. Motabilitas est autem per dicitur: Aquiloni: da: australi: aut: noli phibere. Per aquilonem designatur aduersitas: que multos conuertit ad dominum: et strare celum compellit. Unum Exod. xij. e. legit quod egyptum regebant filios israel recedere de egypto: et ire in desertum. Ubi dicit Gregorius: Num tot mala mundus ingenerat: quid altud nisi ut fugias: clamat: S. xxvj. c. Domine in angustia requiescerunt te. Auster autem est prosperitas: cui non dicitur da: sed saltem noli phibere. Prosperitas enim non multos conuertit ad deum: sed auerterit. S. xxvj. b. Discreamur impio: et non discet facere iustitiam. Deuteronomio. xxxij. b. Incessatus est dilectus et recalcaravit: incrassatus: impinguatus: dilatatus. Et statim sequitur: Vereliquis deum factorem suum: et recessit a deo salutari suo. Proverbi. j. d. Prosperitas stultorum paret eos. Mystice autem: ut dicit Gregorius: aquiloni dicitur: da cum offerte deo suę fidem munus gentilitatis impatit. Auctro autem iubet

Libri

G terrā suam. a Affer filios meos de longinquo: aquilo vñ auster. i. vos qui manetis in illis partibus afferete. i. iuvate afferri filios meos. i. iudeos vt redeant ad terrā suam.

b Et filias meas ab extremis terre. i. a quatuor partibꝫ mudi. c Et omnē qui inuocat nomē meū afferam vel afferre de carcere:

et reducā vel reducete

d In gloriā meā: id est in terrā p̄missio: vbi est templum meū et cultus in quo est gloria mea. Vcl sic: Afferam. i. reducā ad terrā p̄missionis: om̄ne qui inuocat nomē meū: et hoc faciat sūrdū et aures ei sunt. Om̄nīs in gloriā meā. i. ad honore meū. Vcl

sic: Reducā oēm q̄ inuocat nomē meū in gloriā meā. i. oēm q̄ inuocat nomē meū ad gloriam meā: h̄ ē vere nō fice. Vcl

sic: d In gloriā meā creauit eū. i. p̄lm in aīe creatione:

f Formauit eū in corpore dispositio: g Et feci eū in aīe et corpore plancio. Vcl sic: h Creauit eū. i. q̄ de nibilo

fecit aliquid in liberatio: i Formauit eū in legis

datio: j Et feci eū in tra p̄missionis stabili: o. Vcl po-

test esse locutio: non de populo sed de cyro. Quoniam em dñs

liberationē iudeis p̄misit statim subdit p̄ quem fieri liberatio

illa: quoniam q̄ cyru dices: l Creauit eū. i. cyru q̄ hāc libe-

rationē faciet. Creauit eū. i. creabo in sua nativitate: m Go-

mani eū. i. formabo in sua educatio: n Et feci eū. i. facia-

in regni colloca: o. Deinde cōuerit sermonē ad cyru dices:

b Educ o cyre: p Horas de carceribꝫ: k Populū

cecum s̄m gentiū reputatione: l Et oclos habente s̄m

veritatē. Vcl k Populū cecum oclis metis: l Et oclos

habente s̄. corpis. Vcl populū iudaicus dicit cecus: quia

ppter obscuritatē carcerū in quibꝫ habitabat nō videbat: m

oculos habebat. m Sūrdū et aures ei sunt: similiter

tripliciter vt p̄. Vcl populū cecum vocat p̄pheta idola ceca-

et surda: quia aures habet et nō auditū: oculos habent et nō vi-

dent. P̄cipit ergo cyro vt idola cīciat de templis: vt cōsu-

lant ea gentes: si liberari poterunt de manu cyri. Vcl sequit:

n Om̄nes gentes cōgregate sunt simul: et collecte

sunt tribus. q. d. cōgregent gentes om̄ns ad audiendū ido-

lorum responsa. Vcl n Om̄nes gentes cōgregate sunt

simul. i. congregabunt: o Et collecte sunt tribus: in

auxiliū cyri cōtra chaldeos. p Quis in vobis dñ gen-

tiū: q Annūciēt istud: qdico: r Et que p̄ma sūt:

id est p̄terita: s Audire vos faciet: q. d. dñ gentium nec

possunt p̄dicere futura: nec narrare p̄terita. Vcl si possunt:

t Dent testes: ipsi dñ gentium: v Eorum: que dicunt:

x Et tūc si hoc fecerint: iustificantur. i. iusti et veraces habe-

ant. q. d. probent testimonij responsa et p̄missa sua: et tūc ha-

beant veri dñ: y Et audiant: testes dicta eoz: z Et

dicant: nobis q̄ audierūt ab eis. Vcl sic: t Dent testes:

dñ gentiū: v Eorum: q̄ dicunt: x Et iustificantur: testes

dati. i. examinent verū iusti et fideles sint. y Et tūc sic iusti-

ficati testes: audiat: respōsa eoz: z Et dicant: nobis:

a Etere vos testes mei dicit dñs: quasi idola nō pos-

sent babere testes: sed vos iudei estis testes mei: q̄ ego hec

omnia sepe p̄mis in scripturis. b Et seruus meus. i. cy-

rus: c Quē elegi: ad faciendam liberationem p̄dicant:

vere testis mei est: supple. Cyrus em̄ quādo audiuit q̄ esatas

Dystice x ne phibeat: q̄ hebreis i lege cōfidentibus p̄cipit: ne vi-
tam gentiū cōtemnēdo repellant. a Affer filios meos
de longinquo: et filias meas ab extremis terre. Hoc
dicit p̄dicatori: vt filios p̄digos domini et filias: id est metes
infirmas de regione longissima vbi ablerant p̄ peccatum: redu-
cat ad ouile domini. Debet autē reducere eos p̄ admonitio-
nem: per exempli boni ostensionē: per temporalis etiā subsi-

Esaie

dī ministracionem. Sed multi platorum moderni tempo-
ris repellunt multos per guersam admonitionem: sed plures
per rerum suarum ablationem: et fere infinitos per exempli
boni ostensionem. Unde Thren. i. b. Ule sion lugent eo q̄
sit qui veniat ad solēnitatem. c Et omnē qui inuocat

nomē meū in glo-
riam meam: ibi enī
sunt de filiis dei. Enī

Job. i. a. Quotquot
autem receperūt cum
dedit eis potestatem
filios dei fieri: bis quis

credūt in nomine eius.
Jobel. ii. g. Et eris
omnis qui inuocae-

rit nomē domini salu-
erit. e Creauit eū:
formati eū et feci

eū. Dñs populu suū creat i natura: format in grata: et tacit
in p̄seuerantia. El̄ creat gratia infundēdo: de nibilo aliqd eū

faciēdo: format: cum in melius p̄ficere facit quasi per mem-
bra virtutū et liniamenta eum distinguendo: sed facit eum nō

iam de nibilo: sed de aliquo: cum in gloria recipit quasi nouā
speciem incorruptionis et attribuendo. Heu. xxxii. a. Nōne

ipse est pater tu⁹ qui possedit et fecit et creauit te. b Educ

foras populu cecum et oculos habentem: surdum
et aures ei sunt. Ecce ē homo omnis qui est in peccato:

qua mala inferni non videt que acquirit: nec bona paradisi
que perdit: tamē oculi ei sunt. i. intellectus rectus si vellit eo
bene vti. Sūrdus autē est qui mādatis domini non obedit:
tamē aures ei sunt: quia posset obedire si vellit. Et de hoc
populo dicas p̄dicatori: vt educat eum de porta inferi per
timorē foues peccati per malli contemptū: et supernorū amorem. Ps. Ocu Ps. iii.
los habent et non videbunt: aures habent et non audient etē.

n Om̄nes gentes cōgregate sunt simul: et collec-

te sunt tribus. Il̄oc dicit de ecclesia: in qua congregate

sunt oēs gētes. i. gētes de om̄ni parte mudi. Hic em̄ est discus

petro ostensus: in quo erat om̄ne genus quadrupedū et vo-
lucrum: Acrl. x. b. p Quis in vobis annūciēt istud

et que prima sunt audire vos faciet: id est quis est in
vobis p̄dicator ver⁹: qui p̄terita: id est dei beneficia narrare
possit: et p̄nunciare futura: id est dei p̄missa vel cōminata:

t Dent testes eorum et iustificantur: et audiant et
dicant. Ecce quatuor: que requiruntur in veris testibus
sue p̄dicatoribꝫ: scz q̄ sint bone famē: vnde dent testes

eorum. Q̄ sint bone vīte: vnde iustificantur. Q̄ audie-
rēnt anteibꝫ p̄dicēt: vnde audiant. Q̄ sint bone eloquē-
tīg: vnde et dicant. Et talibus testibus dicitur consequen-
ter: a Etere vos testes mei dicit dñs: vos apostoli
et apostolici viri. Testes autē nō solū de auditū s̄ et de visu de-
bent testificari. Acrl. iii. d. Non possumus que vidimus et
audiūm̄ nō eloqui. Item testes examinant: et christus an-
teibꝫ velit aliquos recipere ad testimoniu: p̄mo examinat eos:
id est tribulariōibus probat. Sap. ii. b. Languor aurum in for-
nace probat electos dominus: et quasi holocausti hostiam
acepit eos. Item mulieres defacili non accipiunt in testimo-
niū: quia cito verti et corrumpi possunt minis vel blauditijs:
Sic nec q̄ feminei sūt: id est molles apti sūt ad testimoniu: se-
rendum. Ideo dicit hic: Etere vos testes mei. Acrl. i. a.
Eritis mīhi testes in hierusalē et in om̄ni iudea et samaria et
vīzō ad vītūm̄ terre. b Et seruus meus quem ele-
gi: id est filius meus in quo complacuit mīhi: Matth. ix. o.
Enī septuaginta: Ego testis dī dñs de⁹ et puer me⁹ que ele-
gi. Item de testimonio apostoli dicit Acrl. x. f. Nos testes
sumus omnīs que fecit in regione iudeorum. De testimonio
filij dī Job. vii. b. Et si ego testimoniu: phibeo de mēpso:
testimoniu: meū versū c. Terti testes sūt martyres: vñt martyz
id est q̄d testis. Falsi autē testes sūt vel q̄ nullo sensu p̄cipiūt
q̄ dicit: vt hypocrite. Cōtra q̄s dī P̄bl. ii. a. Il̄oc sentite in

* vobis q̄d et in christo

Dicitur eum liberaturū iudeos statim dedit eis licentia redendi: in quo cōprobauit veritatē p̄missio diuinę: et quasi testis fuit eius. Et hoc facta supple: a) **Et sciatis vera esse quę p̄mitto et dico.** b) **Et credatis mihi als:** c) **Et intelligatis: q̄r egoipse sum: discretiuē. i. solus: siue deus oīpotēs: q̄ sol possum narrare p̄terita et futura p̄dicere.** e) **Ante me nō ē formator deus.** i. ante me non fuit aliquid de⁹ q̄ fuit formator alicuius rei. Ueli **Ante me non ē formatus de⁹:** alia lta: q̄si null⁹ de⁹ format vel fac⁹ opatiōe cuiusq̄ artificis est prior me vel antiquor. f) **Et post me non erit de⁹ ali⁹ quis: qui s̄it: et ego desinā esse.** g) **Ego sum: ēgo sum domin⁹:** quasi ego solus sum dñs vere: qđ nota⁹ p̄ geminationē. k) **Et non ē absq̄ me saluator.** i. null⁹ ē absq̄ me qui saluare possit: vel qui absq̄ me saluare possit. l) **Ego annūciaui liberationē iudeorū futurā:** m) **Et saluauit.** i. saluabo: quasi ego p̄missi liberationē p̄dictā: et implebo eam. n) **Auditū feci.** i. annūciaui liberationē p̄dictā p̄ prophetas: o) **Et nō fuit in vobis aliquis alienus.** i. aliis q̄ hec p̄diceret et saluaret. Uel sic: **Mō fuit in vobis aliquis alienus.** i. extrane⁹ a saluatione. p) **Elos testes mei dicit dñs.** Repeitionē ad maiorem confirmationē. q) **Et ego de⁹ sum:** r) **Et ab initio.** i. sine principio: s) **Egoipse.** i. ego solus: t) **Et nō ē q̄ de manu mea eruat.** i. qui possit eruere de manu mea. v) **Opabor liberationē p̄dictam.** x) **Et q̄s auerteret illud:** id est impedit vel auerteret illā: q. d. nullus. y) **Hec dīc dñs redemptor vī: o vos iudei:** z) **Sanctus isrl.** i. sacrificiā p̄ plū iudeorū. a) **Prop̄ vos liberaōdos:** b) **Emisi.** i. emittā cyrū et dariū: c) **In babylonē cōtra chaldeos.** d) **Et detraxi vectes vniuersos.** i. oīa munimēta muroz atq̄ portaz abstulit et detraxi: supple a fortitudine sua. e) **Et chaldeos i. nauib⁹ suis gliantes.** Ad litterā enim chaldei erāt i. nauib⁹ / unde gliabant. Sed dñs gli istā abstulit: q̄ flumē eoz desiccari fecit p̄ cyrū. f) **Ego dñs sanct⁹ vī.** i. sacrificiā vos. h) **Creas isrl.** in nativitate in liberatōe de egypto: i) **Rex vester.** i. regēs vos et defendēs etiā in captiuitate. k) **Hec dicit dñs q̄ dedit in mari viam.** Tertia ps in qua ostendit q̄ p̄dicta poterit facere: qm̄ malora etiā fecit. Unde dicit: **Hec dicit dñs.** i. hec p̄dicta p̄mittit: l) **Qui dedit i. mari viā.** i. q̄ dedit iudeis redēuntib⁹ de egypto viā p̄ mediū maris rubri: Exo. xliij. e. m) **Et i. aq̄s torrētib⁹.** i. in aq̄s iordanis: n) **Se-mitā:** q̄ intrauerūt filii isrl p̄ mediū iordanis in frā p̄missio-nis: Josue. iiij. d) **Qui eduxit.** i. ledici p̄missi: q̄ pharao insecur⁹ ē iudeos: p) **Quadrigā.** i. m̄lititudinē q̄drigaz pha-raoīs: q) **Et equū.** i. eq̄tes: r) **Agmē.** i. exercitu peditū. s) **Et robustū.** v) **robustos.** i. magnos p̄ncipes pharaōis.

Dicitur pars **vobis qđ et i christo Iesu:** quasi si vultis testimoniuū phibere de ipso phibite testimoniuū de hoc qđ scitis. Item falsius testis est: qui nec iuratus nec rogatus fert testimoniuū: vt de-tractor. Item qui infamia est: vt luxuriosus: vel qui surdus est: vt inobediens. Proverb. xix. b. Falsus testis nō erit impunitus. Posset aliquis querere: quare vis p̄ducere testes? Respođer: a) **Et sciatis tc.** quę ego feci p̄terita: b) **Et credatis mihi de his quę p̄mitto futura:** c) **Et intelligi-gall.** de his q̄ dico facienda. Ingrati aut̄ obliuiscunt p̄terita: accidiosi nō p̄uident futura: legnes autē et pigri negligunt faci-va. De p̄mis dicit in Ps. Mō sunt recordati manus eius die qua redemit eos de iudeis tribulatōis. De secūdis et tertīis Ps. 77. enda. De p̄mis dicit in Ps. Mō sunt recordati manus eius die qua redemit eos de iudeis tribulatōis. De secūdis et tertīis Ps. 35. Ps. Moluit intelligere vt bñ ageret. d) **Quia egoipse**

sum: qui solus habeo vere esse. Exo. iij. d. Ego sun qui sum. e) **Ante me nō ē formator deus.** vel formatus: et posse me nō erit: quia ego sum alpha et omega principiū et finis. s) **Ego sum.** dans esse omnib⁹ p̄ naturā: b) **Ego sum.** dans esse iustis p̄ gratiā: i) **Dñs.** p̄ regens electos p̄ p̄seue-rantiā: k) **Et nō ē absq̄ me saluator.** qui saluare possit per gratiā vel gloriam. l) **Et saluator** C **Ego annūciaui p̄ prophetas filiū ventu-rū in carnē:** m) **Et saluqui p̄ eius passione.** n) **Auditī se ci p̄ apostolū p̄dicatio-nem.** Ecce magna clemētia et diligentia dñi erga nos. Prænūcī-uit aduentū filii ut cō-solaremūr: misit deūl. as. robustos. g

deinde hoc auditū fecit p̄ apostolos vt eruditremur. o) **Et nō fuit in vobis alien⁹ deus.** qui meū operareb hāc sa-lutē. Uel septuaginta: **Mō erat in vobis deus alienus.** Ueli **Mō fuit in vobis alien⁹.** i. extrane⁹ a mea redēptione: quo ad sufficientiā. Uel Ps. Mō est qui se abscondat a calore Ps. 18. eius. Uel **Mō fuit in vobis alien⁹.** ab apostolū p̄dicatiōe. Unde Ps. In omnē terrā exiuit sonus eorū tc. p) **Elos Ps. 18.** testes mei dicit dñs. Hoc dicit apostolū et p̄dicato-rū: q̄ de sc̄p̄sis dicit: Act. x. f. Nobis p̄cepit dñs p̄dicare p̄plo et testi-ficari. P̄dicare verbo: et testificari exemplo. Multi p̄dicāt hodie: s̄ pauci testificant: q̄ dicunt et nō faciunt: vt dī. Matth. xliij. a. q) **Ego de⁹ et ab initio.** i. ante mūdi cōstitutiōne. s) **Egoipse:** et nō ē qui de manu mea eruat. Quid est ibi: et quid est illud: Sap. iij. a. Justorū aīe in manu dei sunt. Hebr. xxxij. f. Mō est qui de manu mea possit erue-re. Et Job. x. b. idem. Job. x. f. Mō rapiet eas quisq̄ de ma-nu mea: dicit de omnibus suis. v) **Opabor opus creationis opus recreatiōis opus glorificatiōis.** x) **Et q̄s auerteret illud:** Act. v. g. Si est ex homib⁹ cōsiliū hoc aut opus dis-soluet: si ho ex deo est: nō poteritis dissoluere illud. Eccl. iij. c. Oldici q̄ oīa opa q̄ se de⁹ p̄seuerēt i. p̄petuū. y) **Hec dīc dñs redēptor vī.** i. q̄ redēmītros a seruitute diaboli p̄ p̄cō solutionē. z) **Sanct⁹ isrl.** i. q̄ sanctificat et emūdat a macula terrenē cupiditatē p̄ celestū imp̄fōnē. a) **Prop̄ vos res-dimēdos a seruitute diaboli:** lauādos a seditate peti: reducē-dos ad hereditatē regnt: b) **Emisi filiū:** c) **In babylonē in mūdi multipliciti tribulatiōe p̄fūl: i. infernū multaz pena-rū varietate p̄fūl.** Emisi de dextera patris i. alibi h̄giniis: de alio h̄giniis i. patibulo crucis: de patibulo crucis i. limbū inferni. d) **Et detraxi vectes vniuersos.** i. vniuersa munimēta demonū i. inferni cōfregi. e) **Et chaldeos i. nauib⁹ suis gliantes.** Maues sūt mētes p̄tōrū: q̄ cōtinue in aq̄s delitiā versant: in qb⁹ chaldei q̄ interptant feroces. i. demones qb⁹ n̄bilē crudelē gliant. f) **Ego dñs p̄ creatiōne:** g) **Sanct⁹ vī.** i. sanctificāt vos p̄ passionē. h) **Cre-ans isrl.** i. iustos i. nouitiat vitę p̄ resurrectionē. i) **Rex vī p̄tegēt vos in p̄senti i. hostiū p̄cussionē.** ii) **Hec dīc dñs Et p̄cussionē** i. dedit i. mari viā: et i. aq̄s torrētib⁹ semitā. In mari penitētē posuit dñs viā celi p̄ abstinentiā. Unde Act. xliij. d. Per mītas tribulatiōes oportet nos intrare i. regnū dei. S̄ in aq̄s torrētib⁹. i. i. tribulatiōib⁹ q̄ abūdat i. hyeme hui⁹ vitę posuit semitā el⁹ p̄ patiētā. Uel Matth. v. a. Beati q̄ p̄secu-tionē patiunt̄, p̄pter iusticiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoz. Mō di-cit: erit regnū celoz: sed est: q̄s nō sūt solū i. viā: sed in semi-ta recta. o) **Qui eduxit quadrigā et equū agmen robustos simul.** Per quadrigā intelligunt̄ curiosi: per equū superbi: per agmen in quo semip̄ est turbatio: auari. Lō turbat em̄ domū suam qui lectat auariciā: vt dicit Prover. xv. c. Per robustos intelligunt̄ oppōs̄ores alioꝝ et tyrāni. Uel et de nemrois qui fuit oppōs̄or: legiſ q̄ erat robustus venator corā dño:

Libri

a **S**imul obdormierunt somno mortis oes tā maiores
q̄ minores submersi in mari. b **A**ec resurget ante diem
iudicij: vel nō resurget in gloria resurrectioe. c **C**ontri-
ti sunt in pena: d **Q**uasi linū. ita faciliter quasi linum:
e **E**xtincti sunt. i. calore p̄santis vite priuati v̄ suffocari.
f **N**e meminerit priorū et antiqua
ne itueamini. Verba sūt dñi ad iudeos:
quasi sicut magna et mi-
rabilis fecerim p̄ po-
pulo meo in exitu de
egyptio: nolite tamen
admirari illa: sed ista
que ego factus sum:
q̄ utiq̄ multo maiora
erunt. Unde subdit:
g **E**cce ego facio
noua in eductione
vestri de babylone.
h **E**t nūc orient.

2. Cor. 5. d. Apoc. 21. b.

i **C**ito venient: l **E**t cognoscetis ea. q. d. p̄ ora cognoscetis ex auditu: sed h̄c oculis vestris cognoscetis. k **W**o-
nā in deserto viā. In deserto qđ est inter babylonē et bie-
rusalē/ maius ē longe q̄ inter egyptum et hierusalē. Unde et
mirabili fuit ducere populu isrl p̄ istud q̄ p̄ illud. Ideo dicit:
Wonā in deserto viā. i. faciat viam bonā in deserto: vt p̄
illud possitis redire. l **E**t in inuicio. i. in deserto: qđ prius
erat inuicio: ponā supple. m **F**lumia: vt habeatis potū cū
redieritis p̄ illud. n **E**t glorificabit me bestia agri: qz
cy. ḡt̄l̄s gl̄ificabit me: liberādo vos a captiuitate: et vasa
in quib̄ ministref mihi vobis tribuēdo. **V**el **G**lorificabit
me bestia agri: ad litterā. i. nō nocebis vobis redeūl̄b̄ p̄
desertū/ in quo apparebo gloriōsus. **V**el **G**lorificabit me
bestia agri. i. voce qua poterit laudabit me ppter abūdan-
tiā aquā quā dedi ei in deserto. Et hoc est qđ dicit: **G**lori-
ficabit me bestia agri/ dracones et struthiones: qz
deci in deserto aquas: vbi habitant bestie: vnde letant
qua inde bibūt. r **E**t flumia: qđ maius est: in quo no-
taf abūdantia aquarum: s **I**n inuicio: hoc est in deserto.
Dedi inq̄ has aquas in deserto: t **E**t darem potū po-
pulo meo/ electo meo: quē elegi mihi populu peculiare
ex omnib̄ p̄p̄is. Exo. xix. a. Eritis mihi in peculiū de cūctis
populis. **T**in sequit: u **P**orulū istū iudaicū. s. v **F**or-
maui mihi/ quasi in seruū et populu specialē p̄ legis datio-
nē. z **L**aude meā narrabit alijs natiōib̄ postē redie-
rit de captiuitate. b **N**ō me inuocasti iacob. Quarta
pars in qua ostēdit dñs q̄ oia p̄dicta q̄ p̄misit: nō propter
merita eoꝝ factur̄ est: sed ppter clemētiā suam. Unde dicit:
Nō me inuocasti iacob. i. p̄lus iudeoꝝ: q̄ ego nō faciat
p̄dicta ppter p̄ces vel merita tua: quia si inuocasti me ore nō
tamē corde. c **N**ec laborasti in me isrl: quasi nō multi
laborasti in servitio mihi. d **N**ō obtulisti mihi arietē
holocausti tui: quasi nō fecisti magnas expensas offerēdo
holocausta mihi sed idolis. e **E**t victimis tuis nō glo-
rificasti me: sed potius idola. f **N**on te seruire feci in
oblatioe. q. d. non potes cōqueri de me: qm̄ ego nō multi
verauit te. **V**el hoc dicit: q̄ dñs busucemodi sacrificia non
p̄cepit simpliciter: sed ne idolis offerrent/ magis voluit ea sibi
offerri. g **N**ec labore tibi p̄bui in thure/ offeringendo
vel incendendo. q. d. domin⁹: h̄c omnia nō quesiui a te dñs
esses in captiuitate/ vt placares me. **T**in patet q̄ gratis faciā
tibi p̄dicta: et non

Mystice *** corā dño: H̄en. x. b.** **W**os oes educet dñs. i. educi faciet
in infernū. a **O**bdomierunt in more. b **A**ec resur-
gent in gloria resurrectioe. Job. xxii. c. **S**imul in puluere
dormient: et vermes cogitent eos. c **C**ontriti sunt quasi
linū et extincti sunt. Unde Eccl. xxii. b. **S**tupa collecta
synagoga peccantū. f **N**e meminerit priorū et antiqua
ne intuēamī. **V**el dicit omni portā lugū dñi/ ne respiciat

Esaie

bona p̄terita que fecit: sed semper incipiat: semper quasi noua se
ad bona opa. **T**in Phile. iiij. c. **Q**ue quidē retro sūt obliuiscēs
ad ea que priora sunt. i. ad futura me extendo. P̄s. Dixi nūc **viii. 7.**
cepi. Lexit. xxvi. b. **V**erutissima veterē comedetis: et nouis
sugueniētib̄ veterā p̄p̄ies. s **E**cce ego facio noua
.i. nouū celū et nouā
terrā faciet dñs. **V**is
Apoc. xxi. b. **E**cce
ego noua facio omnia.
b **E**t nūc orient:
id est cito veniet: quia
breue est quicqđ fine
claudif̄ dicit Aug⁹.
l **E**lt̄os cognoscetis: qz boni videbūt
ea. q. **D**et. iiij. c. Mo-
uos celos et nouā trā
sm̄ p̄missa eius expe-
cramus. k **W**onā in
deserto viā et in
inuicio flumia. **V**oc

impletū est tpe gratiē q̄fi in deserto gentilitatis posuit viam
dñs. i. christū qui est via veritas et vita: Job. xliij. a. **V**el via
penitētē: que ē via eūdi ad celū: et in ipsa eadē que p̄us erat
inuia ppter vept̄. i. peccatorū densitatē posuit flumia gra-
tiaꝝ et scripturaꝝ. m **E**t gl̄ificabit me bestia agri: id est
gentilis p̄us animalis viuens vt bestia. o **D**racones: id est
tyranni p̄us veneno inuidle replete. p **E**t struthiones: i.
philosophi alis vanę glorię p̄us suffulti. Per struthionē em
vana gloria/ vel hypocrisis: vt dicit Gregor⁹ designat. q
Quaia dedi in deserto aquas et flumia in inuicio: id est
qđ supra. t **E**t darem potū pp̄lo meo. i. gentili p̄lo:
qui dñi sūtiterat potū sapientiā salutaris: v **E**lecto meo
quē. f. elegi/ reprobato p̄lo iudeoꝝ. x **P**opulu istū for-
maui mihi/ reparādo omnia mēbra eius in cruce: qz omnia
destruxerat et mutilauerat p̄ peccatum. Repaust aut̄ domin⁹
h̄ec mēbra omnia: qz i omnib̄ mēbris suis p̄gnā sustinuit: vt
deformationē et mutilationē omniū mēbroz homis reparat
p̄ eam. Unde cū in omnib̄ mēbris ppter q̄ in ore patetē mo-
luit adhuc tradere sp̄m: quasi repationē iudicās impfectāmisi
os homis reparare p̄ p̄gnā oris sui: sicut et cetera membra.
Unde gustato aceto emisit spiritū: quasi iam repatiōe com-
plēta. z **L**aude meā natiuitatis/ passiōis/ resurrectiōis/
ascensionis: a **H**arrabit/ alijs p̄dicando. b **N**ō me in-
uocasti iacob. Ecce postē cōmēdatū se de gentib⁹/ con-
querit de iudeis: dices: q̄ nec labor eoz/ nec sacrificia impē-
dunt sibi: qz ei nō placet. Et p̄t exponi totū ad l̄az: sic p̄us.
Ahorat̄ aut̄ p̄ populū istū quē dicit dñs formasse sibi
intelligunt latet: p̄ iacob aut̄ et israel qui legē suscepunt clerci.
Cōmendat ḡ se dñs de latice tanq̄ qui cito acqūescant dñs:
sed de clericis et sacerdotib⁹ conquerit dicens: b **N**ō me in-
uocasti iacob. **V**oc dñs de clericis et sacerdonib⁹ q̄ ho-
ras suas q̄i fabulas dicit: uno multo p̄ q̄ fabulas: q̄ eti
vocent deū ore: nō tamē corde: **T**in nō inuocant. i. nō inr̄ vo-
cat. q **H**ec laborasti i me isrl. **V**oc dñs sacerdotib⁹ que-
stuaris: q̄ eti laborēt celebrādo et horas dicēdo: non tamē
pter deū sed ppter questiū. d **N**ō obtulisti mihi ari-
etem holocausti tui. **V**oc ad litterā dñs gulosis. s. q̄ ari-
tes et ceta q̄ de decimis habet comedūt: nihil de eis offerētē
dñs. i. pauperib⁹. e **E**t victimis tuis nō glorificasti
me. **V**oc dicit cōtra maniter gloriātēs et hypocritas: q̄ eti
si multas victimas. i. multas abstinentias et carnis maceratio-
nes offerāt: nō tamē ad gloriā dñs sed suā. **T**in et ipsi dicit
Mattth. vij. a. Amē dico vob̄ receperūt mercedē suā. f **N**ō
te seruire feci in oblaciōe altaris: imo cupiditatis luci-
tui. g **H**ec labore tibi p̄bui in thure/ offeringendo: ad litterā:
vel in missa celeb̄āda: vbi agit mysteriū passiōis: qđ si-
gnificat in thure: q̄ ibinō laboras. p̄ me: sed p̄ bursa tua vel
p̄ vētre: dicit sacerdoti cupido. Quib⁹ etiā dicit **M**alachij.
j. c. Quis est i vobis qui claudat ostia mea: et incendat altare
* meū gratuito-

Gibi p̄dicta: et nō ex meritis tuis. **a** Non emisti mihi argento calamū. Calamus quedā species est de his que ponunt in thymiamate: alle tres sunt myrrha prima oleum olivae rū: et cassia: Exo. xxx. c. **b** Et adipē victimarū tuarū nō inebriasti me: sed idola. **c** Clerūtāmē seruire me fecisti in peccatis tuis. **d** Clerūtāmē seruire me

adūc essem in peccatio: et seruui tibi dūc captiuitate in qua teneris p̄ peccatis tuis. **e** Prebūisti mihi labore i iniquitatib⁹ tuis. **f** Ego sum: ego sum ipse qui ad te vocendū p̄ p̄ pheras cū essem i iniquitatib⁹ tuis: et laborab⁹ ad eiūdū de captiuitate: cū tamē adhuc sis in iniquitatib⁹ tuis. **g** Qui deleo iniquitates tuis. **i** Educā te de captiuitate ac si essent delecte iniquitates tue: **b** Propter me. i. ppter meā clementiā: nō ppter merita tua. **i** Et peccator tuorū non recordabor ad punitendū. s. amplius. **k** Reduc me in memoriā: i. bñficiā q̄ feci tibi: et q̄ facturū sum: **l** Et iudicemur simul: virū. s. ego plus fecerū p̄ te q̄ tu p̄ me. **m** Marras quid habes: qđ p̄ me feceris: qđ ad hoc valeat. **n** Et iustificeris. i. vt iustus sis: vel iustus appareas. Et q̄ populus nihil habet qđ respōdeat ei: ideo dñs incipit narrare p̄ q̄ p̄ vi cognoscat liberationē futurā: nō ppter merita s. ppter dei solā clementiā faciendā: Unde dicit: o Pater tuus prim⁹ peccauit. i. adā vel abraā dicit Interim. De adā certū est: led de abraā dubiū est virū peccauerit hēsitan- do de p̄missio filii: Gen. xv. a. Ut' patrē dic̄ noe qui inebriando se peccauit: Gen. ix. c. Ut' ipsi patriarchē q̄ vēndiderūt ioseph: Gen. xxvij. f. Tel. Pater tuus. i. plus in endo contra deum murmurans: Numeri. xiiij. Deut. v. p̄ Et interpres tui huicarti sunt in me. i. moyses et aaron q̄ erāt interpres tui. i. interprantes tibi legē: et inter me et te serentes pactū: q̄si int̄ partes peccauerūt i me ad aq̄s p̄tradictiōis: Numeri. xx. b. Interpretes aut̄ dicunt q̄si inter partes. q̄ Et cōtaminauit p̄ncipes sanctos. i. moysen et aaron q̄si

cōtaminatos punitū. **D**oraliter * meū gratuito: Quasi null⁹. **a** Nō emisti mihi argento calamū. Hoc dicit dñs sacerdotib⁹ cūctis. Tix em bodie est alijs qui munima thuris vel olei compet in ecclesia sua: sed oportet q̄ totū exeat de bursa parochianorū vloz ad nouissimum quadrantem. Multi dicūt q̄ oportet eos habere magnos redditus: vel plures p̄bendas ppter hoc vt habeat honeste vestes: et eq̄s et expēcas: et i utilitatē ecclias suarū nec vnu oboliu expēderet. **b** Et adipē victimarū tuarū: id est decimārū tuarū et oblationū que dñs tibi. **c** Non inebriasti me. i. pauperes meos: sed potius parētes vel histriones: vel etiā q̄ de terius est meretrices: licet tamē tibi data sint ppter me. Et notabile est q̄ dicit adipē: per qđ notank meliores cibū. Multi em̄ etiā dēt pauperib⁹: tamē de peioribus et reliquijs. Itē multi etiā dēt pauperib⁹: tamē valde parum. Unde dicit: Nō inebriasti me. Parentibus autē et histriōibus et meretrībus suis dant et de melioribus abundant. **d** Clerūtāmē seruire me fecisti in pctis tuis. Hoc faciunt sacerdotes: qui sacrificium altaris conuertunt ad lucrum temporale. De quibus dicit Osee. v. a. Laqueus facti estis speculationi: et quasi rēte expansum super montem thabor. Itē hoc faciunt mercatores: qui testem inuocant deū sui mendacij. De quib⁹. j. xlviij. a. Qui iuratis in nomine domini: et dei Israel recordamini nō in veritate. **e** Prebūisti mihi labore i iniquitatib⁹ tuis. Domin⁹ qui laborat in iniquitatib⁹ nostris: nos ad penitentiā expectando: sepe p̄ p̄dicationē p̄ inspirationē p̄ temporaliū collationē p̄ corporalem afflictionē vocādo. Laborat etiā vel quasi laborat: nos

etiā in iniquitatibus nostris a diabolo defendēdo. Diabol⁹ enim statim ex quo homo est in peccato mortali libētissime interficeret eū. Et de hoc labore planius dicit alia littera septuaginta: In peccatis tuis defendi te. **f** Ego sum: ego sū ipse qui deleo iniquitates tuas. ppter me. i. sine meritis tuis: vñ. ppter me hono- randū vel glorificandū. **g** Et peccator tuorū nō recordabor. Reduc me ī me moriam et iudicemur simul: narrā si qđ habes vt iustifi- ceris. Pater tuus prim⁹ pec- cauit: et interpres tui huicarti sunt in me. Et contāminaui principes sanctos:

et iā recolit et frequēt exprobat eidē: dñs aut̄ nō semel dimittit sed semp: nō recordat sed obliuioni tradit: nō improperat sed dissimulat. De p̄mo et secūdo dicit Ezech. xvij. f. Quacūq hora ingemuerit peccator om̄ iniquitatū ei⁹ nō recordabor. Et. s. xxxvij. d. Tu aut̄ eruisti animā meā vt nō periret. Et post: Projecisti post tergū tuū oīa peccata mea: q̄si obliuio: ni volēs tradere illa: sicut fit de illo qđ retro proiecīt. De ter- tio dicit Iacob. j. a. Dat omnib⁹ affluēter et non improperat. **k** Reduc me in memoriā et iudicemur simul. Hoc potest dici ingratis qui nolūt recolere bñficia. dñs: licet multa et magna sint: vt est bñficiū creatiōis p̄ naturā: bñficiū instruc- tionis p̄ legē: bñficiū recreationis p̄ passionē: bñficiū expe- ctationis p̄ patientiā: bñficiū cōdonationis p̄ misericordiā: bñficiū cōsolatiōis p̄ eterne locūditatē infusionē: bñficiū de- fensionis ab hostib⁹ p̄ protectionē: bñficiū cōtinue melioratio- nis p̄ gratiā: p̄ficiē: bñficiū p̄seuerantie p̄ constantiā: bñficiū eterne beatitudinis p̄ gratiā remunerantē. Ille tñ omnia vel nulli vñ rarissimi recordant. **l** Et iudicemur simul. Dñs sepe monet nos ad iudiciū tanq̄ sciens q̄ de iure sen- tentia p̄ se ferenda est: sed nos semp refugimus tanq̄ sciētes causam nostrā iniustā. De hac cōmonitione dicit Ezech. xx. f. Educā vos in desertū populoz: et iudicabor vobiscū ibi. Mich. vi. a. Judiciū dñi cū populo suo et cum israel dijudi- cabit. j. l. c. Stenus simul: q̄s est aduersariū meus accedat ad me: Osee. iiij. a. Judiciū domino cū habitatorib⁹ terre. Sed homo semp differt et refugit iudiciū quātū potest: sciēs q̄ si fuerit iudicatus cū deo: nō respondebit ei vnu pro mille: sicur dicit Job. ix. a. **m** Marras si quid habes vt iusti- fieris. Homo vel parū vel nihil narrare potest ad suā iusti- ficationē: sed multa ad suā cōdemnationē: quia etiā quid boni faciat ad plura tenet. Unde Job. ix. a. Si cōparatus fuerit hō cū deo nō respōdebit ei vnu p̄ mille. Et P̄. Quid reti- buā domino p̄ omnib⁹ que retribuit mihi: quasi nihil habeo qđ p̄ tantis et p̄ tot debitis valeā soluere. Itē si bonū faciat aliquod: nō tamē est purū. Unde Job. ix. d. Si fulserint ve- lut inūdissimē manus meę: tamē sordibus impinges me. Et. l. xliij. b. Omnes iusticie nostrę quasi pann⁹ mēstruate. Itē qualecūq sit bonū qđ facit: nō tamē a se est sed a deo. Un. s. xxvij. c. Oia opa nostra opatus es in nobis dñe. Et Job. xv. a. Sine me nihil potestis facere. **o** Pater tuus prim⁹ peccauit. Patres laicop̄ plati sūt: q̄ p̄mi peccāt: et alios suo exemplo peccare faciūt. Unde Viere. xxij. c. A p̄phetis hie- rusalē egressa ē pollutio sup omnē terrā. j. Esdrē. ix. a. Dan⁹ autē sacerdotū fuit in transgressiōe hac prima. **p** Et int̄- pretes tui huicarti sunt in me. Interpres laicop̄ sunt clerici et magistri: qui huicartant in dominū: qz nec bona que sciūt alios edocēt: nec illa etiā q̄ docent alios faciūt. **q** Et cōtaminauit p̄ncipes sanctos. Dñs sepe cōtaminat. i. cōtaminari p̄mittit platos qui p̄s sancti fuerant. Multi em̄ q̄ religiosi erāt qñ erāt simplices: et accepto p̄ncipatu cōtami- nanū statim. Nec mirū: qz oēs platiōes sordib⁹ temporaliū re- pleat sunt nimis. Ebrei. ij. a. Qui nutriebant ī croceis am- p̄ plexati sunt

Libri

Contaminatos punsi vel contaminatos ostendi. a Dedi ad internationem iacob. i. populu iudaicu dedi in morte ita ut nullus eorum a vicesimo anno et super trarere fratre pmissis ppter israel et caleph: Numeri. viii. e. d Et israel. i. populu iudeorū dedit: d In blasphemiam: quia corpora eorum vi- hiter pstrata sunt in de- ferto.

Moraliter

* plexati sunt stercore.

Quid aut sequat ex

A contaminatio plator

subdit dicens: a De-

didi. i. dari pmissi: b Ad

internationem corpori

et aie: c Jacob. i.

seculares: d Et isrl

i blasphemia. i. clau-

stere. 30. b.

et. 46. s.

contaminati sunt: ideo seculares sine correctione peccant: et

ideo etiam religio venit in contemptum. **Expo.** Ca. XLIII.

Tnūc audi iacob serue meus: et israel quem elegi: Hec dicit dominus facies et formas te ab utero auxiliator tuus. Noli timere serue meus iacob strates. Quia enim plati sordibus temporalium et receptione munera contaminati sunt: ideo seculares sine correctione peccant: et ideo etiam religio venit in contemptum. **Expo.** Ca. XLIII.

Tnūc audi iacob serue meus: et israel quem elegi: Prencipia supius liberatio de captiuitate babylonica: Hic agit propheta de prosperitate que futura eis erat post predictam reversionem. Et dividit hoc capitulo in quatuor partes. In prima tangit propheta de prosperitate quam habituri erant iudei de captiuitate reuersi. In secunda inuenit multipliciter contra idola et eorum cultores: ibi: Plaste idoli omnis nihil sunt. In tercia hortat populum reuerti ad dominum: et in cultu eius manere: ibi: Memento horum. In quarta et ultima repetit bona que factur erat eis: ut sic firmaret eos in cultu dei. Dicit ergo propheta loquens ad populum iudeorū: g Hec dicit dominus faciens in corpe: h Et formas te in anima. Vnde formas te in membrorum dispositione: i Ab utero. i. in utero k Auxiliator tuus. i. qui te sustinere consuevit de manib fratrib eripiendo: Gen. xxxi. Liberando de egypto: Exo. xliij. Et hostes tuos de terra permissionis excedendo: Iosue p torum. l Noli timere serue meus iacob. Licet plus iudeorū magnis esset pectus inueniatur: tamen dominus eum seruum nominat: ut sic concepta amicitia magis de liberatio cōfidat. n Et rectissime. Hieronymus: Haimo et Andreas dicunt: p rectissimum id est quod isrl: si syllabe de israel non dividantur. o Quem elegi mihi in populo peculiare. p Effundā enim aquas super sitientē: id est super terrā quoniam pūs sitiebat aquas pūs siccitate et calore effundam aquas pluiaque ut fructificet. q Et fluenta super aridā: idem est: sed repetit ad maiorem confirmationē. r Effundā spiritū meū super semē tuū. i. benedictionē et gratia meā effundā super semen quod seminabis: ad litterā: ut multiplice. Et hoc est primum bonū quod pmissum eis. i. fertilitas terra. Tū sic: r Effundā spm meū. i. benedictionē et gratia meā. s Super semē tuū. i. super filios tuos. t Et p id est: v Benedictionē meā super stirpē tuā. Expositio est pcedens: vel repetit ad maiorem confirmationē. x Et germinabūt semina tua v ipsi filii: w Inter herbas quasi salices iuxta flumenes acq. i. multū crescent: sic salices plantatae iuxta aquas fluentes multū fructificat et cito. Vnde potest fieri cōstructio: x Et germinabūt semina tua: vel filii: z Quasi salices iuxta flumenes aquas. i. abundanter et cito sic salices que crescunt inter herbas: Ecce secundū bonū quod pmissum eis. i. multiplicatio prolis et habitatorū tē. Poterat enim dubitare de hoc eo quod pauci reuersi erant de captiuitate. Sed quia malū esset habere multos filios: si ipsi essent mali: Ideo subdit: a Iste de te pcreat: b Dicet: dominus ego sum. i. dicesse esse seruum dominū ore et opere. c Et ille alius de te natus: d Elocabit in nomine iacob. i. inuocabit in nomine iacob dicens: O deus iacob exaudi me: ut de exaudi me: quod ego sum de iacob. e Et hic scribet manu sua

Domino
Dystice **D**ystice: f Et nūc audi iacob vñ. In hoc capitu-

Esaie

lo alloquis dñis ecclesiā collectā et gentibus et iudeis. Itē de actiuis et cōfēplatiis. Itē de laicis et clericis: Itē de secula ribus et claustralibus pmissens eis charismata gracia. Unde dicit: Et nūc audi iacob serue meus et israel quem elegi. Per iacob intelligunt iudei: per israel christiani. Prīus autē nominat seruum quod electū: quia iudeus pmissus est christianū. Itē p hoc nota pmissus est prius oportet quod homo serviat in ecclesia et eligit in illa. Unde dicit Glo. Prima servit: secunda electio. Hoc tamē videt falsum et contrariū ei quod dicit Roma. viii. s. Quos pdestinavit hos et rocauit: et quos vocavit

p dā enim aquas super sitientē: et fluenta super aridā. Effundā spm meū super semē tuū: et bñdictio meā super stirpē tuā: et germinabūt int̄ herbas quasi salices iuxta flumenes acq. i. te ab utero auxiliator tuus. m Noli timere serue meus iacob: et rectissime quod elegi. i. et rectus est pmissus p timore: n Et rectissime quod elegi. i. et rectus est pmissus p charitate. Unde Cant. i. b. Recti diligunt te. Rectus est: quod directe vadit ad deum: et tamen una via. Tortuosus est: qui ingreditur duabus vijs. i. qui aliud habet in ore: aliud in corde. Eccl. vii. d. Cor ingredit̄ duas vias: non habebit successus. De hac etiā securitate dicit Hier. xxx. b. Tu ergo ne timeas serue meus iacob: neque paukas isrl. p Effundā enim aquas super sitientē: et fluenta super aridā. Sup sitientē animā. i. tempratā effundit dñis aquas cōsolationū. Unde Ps. Scōn multitudinē dolorū meorum in corde meo cōsolatiōes tuę lenificauerūt animā meā. Matth. v. a. Beati qui esurūt et sitiūt iusticiā: quoniam ipsi saturabuntur. Item pmissus sitientē et aridā significat gentilitas vel peccatores omnes: sup quā gentilitate effundit dominus aquas gratiarū: et fluēta scripturarū. Eccl. xxxvi. e. Effundā super vos aquā mundā: et mūdabimini ab omnib inquinamentis vestris. Et. xxix. g. Non abscondā ultra faciem meā ab eis: eo quod effuderim spiritum meū super omnē domū israel. Zach. xiij. a. Erit fons patens domui dauid in ablutione peccatoris et mēstrutae. r Effundā spiritū meū super semen tuū. Hoc dicit pmissor: cui semen sunt omnes cōuersi p ipsum. Super quos dominus spiritū suū effundit: ut visibiliter: ut in pmissua ecclesia: vel inuisibiliter: ut mo. Ioh. vi. g. Effundā spiritū meū super omnē carnē: et propheta būt filij vestri et filii vestre. Tamen semē est verbum: Ioh. viii. b. Super quod effundit dominus gratia. s. xx. e. Dabit pluia semini tuo ybiūc seminaueris. t Et bñdictio meā super stirpē tuā. Super stirpē pmissoris. i. super conuersos per eum effundit dominus benedictionē gratia in presenti et gloria in futuro. x Et germinabūt inter herbas. i. inter sanctos fidei virētes: De quibus Proverb. xi. d. Iusti quasi vires foliū germinabūt. z Quasi salices iuxta flumenes aquas. Salix plantata sine radice: ideo iusta compansk salicib: quia non figūt radicē in terra. Unde Heb. xiij. c. Non habemus hic manentē civitatē: sed futurā inquit. Juxta aquas dicuntur salices crescere: p aquas enim scripturę designant. Hier. xvij. b. Et erit tamen lignū quod transplantatum est super aquas: quod ad humorem mittit radices suas: et fructus facit sursum. a Iste dicit: dominus ego sum: et ille vocabit in nomine iacob: et hic scribet manu sua dñs. Hic describit triplex status fideliū: laicorum. i. clericorum et reli- giosorum. Laici enim sunt domini: et clerici inuocant in nomine eius in ecclesia: et religiosi scribunt manu sua in professione: quā faciūt primo

Godio. i. scriptū deferet se esse mācipatū mīsterio dñi: sic mō
scribit i cōsistoriūs. **a** Et in noīe isrl' assimilabif. i. pse/
lyr' assimilabif isrl'. iudeo i noīe: h ē i inuocatiōe noīis mei: vñ
in noīe: qz pseiy' vocabif israelita: sicut i iudeus: Ecce ter/
tiū bonū qd pmitif. s. multiplicatio cultus dei. **b** Hec di-

cit dñs rex isrl' t re
dēptor eius. i. q re/
git isrl' t gubernat t
redimit de omni capti/
vitate. **c** Dñs ex/
ercitu. l. angelicaz
b. 41. b. 48. b.
Ego pri/
mus t ego nouissi/
mus. sine pncipio t
sine fine. **d** Et absq
me nō est de. q sit
alius i essentia: licet sit
al' in psona. Morabi/
liter autē dicit absq
me fil' em i patre t
a patre de. e: qz qd
habet fil' habet a pa/
tre. **f** Quis sumi/
lis mei inter idola q
possit annūciare futura: vt ego: **g** Elocet et annūciet. i.
eos q nōdū cōcepti sūt: p'rio noīe vocet t de eis annūciet: sic
ego cyru voco t de eo annūcio. **h** Et ordinē exponat
mibi: creatiōis mīdi. s. qd creaui cūcta ex nihil: vel ordi/
nē natuitatis cyri: t factoz elius que factur' est: narret mihi.
Vel ordinē exponat mihi: natuitatis t factoz illi' que
vocabit: sicut ego de cyro. Etsic: Ordinē exponat mi/
hi: ex quo cōstitui populu antiquū. i. narret mihi ordinē
eoz que facta sunt ex quo ego creaui homines ab adam vsq
modo. **i** Ventura et q futura sunt annūciet eis:
id est populis. **m** Nolite timere nees coturbemini/
o vos iudet: o Ex tunc: id est ab antiquo tempore: p
Audire te feci t annūciaui: per pphetas que ego fa/
cturus sum. **n** Qos estis testes mei: q ego predixerim:
quia vos auditis illa. **r** Mūquid est deus absq me
et formator alterius mundi: **s** Que ego non noue/
anda pars rum. q. d. nō. **t** Plaste idoli. i. formatores idoli. Plaste
en nomen grecu est: t valet idē qd formator vel cōpositor:
vt dicit plato. **v** Qes nihil sunt. i. null' valoris sunt
inquit idola cōponit. Vel nihil sūt: qz inquit idola fa/
ciūt a vero esse diuissi sunt. **x** Et amātissima eoz. i. pcc/
osissima idola: y Mō proderunt eis: imo nocebūt p occa/
sionē. **z** Ipsi plaste: a Sunt testes eoz. i. de eis. s. de
idolis. b Qui nō videt: vel qz nō videt: alia littera. s.
idola: **A** Neos intelligūt: hui' sūt plaste testes: qz fecerūt
idola: et ideo bū scīt q veros oculos nō habet. **d** Ut cō/
fundant: qz testes sūt hor' ad cōfusionē suā: qz merito cōfu/
sione digni sunt q tales deos colūt qz scīt nec videre posse
neq intelligere. **e** Quis formauit deū t sculptile cō/
flauit ad nihil ytile: qz insan' est q talia idola fabricat: q
ad nihil utilia sunt: imo noxia: qz materia de qua sūt tollunt
vsum qz reb' hūanis debebat. **f** Ecce om̄is pincipes
el' cōfundent. i. t q faciūt t q colūt ea. Et subdit duplē
causam cōfusiōis eoz. Una est: qz homies sunt t nihilomin'
credūt facere deos. Secunda est: qz adorant ea qz fabricat: qd
tangit ibi: Lōueniēt oēs t c. Oicit g: Bene dico qz cōfun/
dent: t merito: **g** Fabri cīm sūt ex homib'. i. de numero
vñ de genere homi qz assumpti sūt ad fabricādū idola. Et ideo
merito cōfundent: qz cū sint homies credunt se facere deos.
b Lōueniēt oēs. i. tam ipsi qz fabricat idola qz alij cōuen/
tent ad adorādū idola que fecerūt: **i** Stabūt ad adorā/
dūt. Et pauebūt
dum. Et pauebūt
faciūt pmo: t postea docēt alios ad domini gloriā. Col.
iiij. d. Salutatio mea manu pauli. **a** Et in noīe isrl' assi/
milabif. Jacob assimilat israel in nomie dñi. i. actiuus cō/
templatiō. i. inuocatiōe noīis dñi. cōtemplatiō iuocat ora/
tione/lectione/meditatione: actiuus/ sancta operatione/mise/

ricordi cōpassiōe necessaria subuertiōe. **b** Hec dicit do/
min' rex israel t redemptor el' domini exercituū.
Domin' sepe se cōmemorat regē vt in eum cōfidas: redem/
prore vt eum diligas: dominū vt eum timeas. De pmo dicit
Job. xliij. c. Etiā si occiderit me in eū sperabo. De secūdo. j.

Job. xliij. b. Diligam'
deū: quoniā prior dī/
lexit nos. De tertio
Biere. x. a. Quis nō
timebit te o rex gen/
tiū: d Ego prim'
t ego nouissimus.
Prim' vt scias a me
tibi datā vitam p̄sen/
tem. Nouissim' vt cō/
fidas a me tibi dari fu/
turā. **c** Et absq
me nō est deus/ve/
rus. Biere. x. b. Quid q
non fecerūt celū t ter/
ram peant. **d** Quis
filis mei: q. d. null'.
Biere. l. g. Quis em/
similis mei: t quis su/
stinebit me: Mich. viij. d. Quis deus similis tui qui auferis
iniquitatē: s. xl. d. Eui ergo simile fecisti deū/aut quā ima/
ginem ponetis ei. **g** Elocet/ ea que nō sunt tanq; ea que
sunt: sicut ego: sicut dicit Roma. xliij. c. **h** Et annūciet
t ordinē exponat mihi. Null' est q sciat ordinē vniuersi/
tatis p̄ter deū. Un. Job. xxxvij. d. Mūquid nosti ordinē ce/
lit: q. d. nō. **k** Ex quo cōstitui populu antiquū. i.
agmina angeloz. Job. xxxvij. a. Ubi eras cum me laudarēt
sumul astra matutina: t iubilarēt om̄is fili' deit. **l** Atenu/
ra t que futura sunt annūciet eis. i. gaudia angeloz t
elecțoz: t supplicia reproboz qz i iudicio reddent eis, m. Mo/
lite timere/ minas principiū: **n** Neos cōturbemī in
cōflictu tribulationū. **o** Extūc audire te feci t annū/
ciaui: vētura t futura. **q** Qos estis testes mei: t formator
que ego nō nouerim: Pbil. iiij. d. Quor de' venter est
t gloria in cōfusiōe. Hūc deū nō nouit deus: quia reprobat.
p Plaste idoli om̄is nihil sunt. Plaste idoli sunt electo/
res mali plati: De quo Zach. xiij. d. O pastor t idoli derelin/
quēs gregē. Iste om̄is nihil sunt: qz scīt sunt eius q non est. i.
diaboli: vt dī Job. xvij. c. Diabol' em p̄mus elector fuit ma/
li plati: cū dixit p̄mis parēb': Erit sicur dī scīt bonū t
malū: Gen. xlij. a. Et ideo om̄is electores maloz platoz sunt
scīt eius: qz a vero esse sepati sunt. Sed qz ipsi eligūt eos vt
ipsi beneficent ab eis: t p que peccat homo per hec t punis:
Sap. xi. c. Ideo sequit: **r** Et amātissima eoz non
proderunt eis: vt amātissimē p̄bende t dignitates. Biere.
xiij. c. Hereditatem accepérunt t non p̄derit eis. Amos. v. c.
Uineas amātissimas plantabitis: t vinū earum nō biberis.
s Ipsi sunt testes eoz platoz. i. de platis: b **Q** uia
non vident neq intelligunt spiritualiter et si carnaliter/
t Et cōfundant: qui tales eligunt. **e** Quis forma/
vit deū t sculptile cōflauit ad nihil ytile: Mirat do/
min': t merito quoniam tales. Sap. xiij. d. De omnī rerum
euētu petit ab eo qui in omnib' est inutilis. Baruch viij. b.
Sicut vas confractū inutile efficitur: tales sunt dī eorum.
f Ecce om̄es participes eius cōfundent: vel in
prēsenti cōfusionē adducente gloriā: vel in futuro cōfusionē
adducente ignominia. Eccl. xxvij. a. Contere cū delinquēte
delictum. Et. xliij. c. Omne op̄ corruptibile in fine deficit
t qui operat illud ibit cum illo. Sap. xliij. a. Idolum male/
dictū est: et ipsum t qui fecit illud. **g** Fabri enim sūt ex
hominib' g: id est electores talib': sūt cīci debiles et infir/
mi. **h** Conuenient om̄es ad comedendum cum ta/
libus platis: **i** Stabūt expectātes p̄bendas: sicut canis
ossia. Et pauebūt
p. 2. vñ se t p alij.

Libri

dum. a Et pauēbūt quasi ob reverentia dei sui. b Et cōfundēnt limul. fabri et cultores cu intellecerint nihil esse. i. nulli potentię ea q̄ coluerūt. c Faber ferrarius. Andreas. Ad cōfusionē eoz qui idola colunt quō sunt pse quis. Un dicit: Faber ferrari. i. q̄ opat in ferro. d Līma opat ē idolū. Līma est instrumentū qdā fabri qd corodit fer rū: et tollit rubigine. e In prunis. i. car bonib ad calefaciēdū metallum. f Et in malleis ad pducen dū et formandū metal lū. g Formauit illud. i. idolū. h Et opat ē illud. i In brachio fortitudinis sue. j Esuriēt et deficiet: non bibet aquam et lassescet. Artifex lignarius extēndit normā: for māuit illud in rūcina. Fecit illud in angularib: et in circi nō tornauit illud: et fecit imā gne viri q̄si speciosū hoīem habitantē in domo. Succidit cedros: tulit ilicē et querē cum quē steterat inter ligna. m Nō biberat aquā dāte deo suo: luc fabri mltū idigeāt potu. n Et lassescet. i. nūc cibū et potū aliude habeat q̄ a deo suo lassescet. o Artifex lignari. Dicō de opario ferri. psequit de opario ligni dicēs: Artifex lignari. i. q̄ opat i ligno: p Et cōdit nor mā. i. regulā vt recū opus faceret: q Formauit illud. i. idolū suū: r In rūcina. Rūcina ē qdā instrumentū quo vtūn carpētar: et curuāt asseres ad incastrādū. s Fecit illud in angularib. i. quadratū vel rotundū. t Et in circino tornauit illud. i. in tornio. Circin em h accipit p illo instrumento in q̄ fuit cyphi. uel vocat circin idē qd cōpas: vnde. s. fit circulus: proprie em circin ē pes circuli immobilis. v Et fecit unaginē viri q̄si speciosū hoīem: vt quāto pulchrior: tanto pucef augustinor: x Habitantē i domo. i. fecit illud in domūcula parua: ac si habiraret in illa: sicut mō imagines nr̄e habēt casulas ligneas: in qb̄ vident hirare cu clausē sūt. y Succidit cedros. Dicō de artificib: et instrumētis sublūgūt de materia idolo: vt ex oī pte eoz iūlitatē oīdat: dicēs: Succidit cedros. s. faber ad idola facēta: z Tulit ilicē: qdā arbor ē. a Et querē: alia arbor q̄ no sent cito putredine. b Quē: quere: c Steterat int ligna saltē diu. d Platavit pinū ad faciēndū idolū. p arbor alta ē: serēs poma durissima. e Quā pinū: f Pluūia nutriuit sic alias arbores. g Et facta ē qdā ps ei: h Homib in focū ad calefaciēdū se. i Sup sit ex eis. i. arborib p̄dictis: k Et calefact est igne facto de eis: l Et succēdit p̄tes eap. m Et corit panes inde. n De reliquo aut. i. de residuis pub̄cedri et ilicis et pni. o Opat est deū. i. idolū qd p̄ deo colit. p Et adorauit opus suū. q Et fecit sculptile. i. idolum sculptū: r Et curuāt ē ante illud: adorās op̄ qd fecit. s Abe diū eius cōbusit igni. i. de quadā pte eius ignē nutritiū. t Et de medio ei carnes corit. i. de quadā pte eius. i. ligni de q̄ fecit idolū. v Et comedit carnes inde coctas. x Lorū pulmētū de illo ligno: y Et saturat ē de pulmēto. z Et calefact ē ex eodē ligno. a Et dixit post hoc: b Uah: interiectio ē letatis. Un Job. xxix. c. d. de equo vbi audierit buccinam: dicit: vah. Et Matth. xxvij. e. Vah qui destruis tēplū dei et. i. euge. c Calefact sū: vi disocū de p̄dictis lignis. d Reliquū aut ei deū fecit et sculptile sibi. i. de residuo ligni qd posuerat in ignē fecit deū. i. idolū ossa. a Et pauēbūt ne forte moriant ante q̄ bñficiati sint. b Et cōfundēnt simul si moriant ante: et ipsi imp̄tendenti remaneant.

Esaie

se et p alio. Ro. xiiij. b. O es stabim⁹ aī itsbunal ch̄risti. Alter Et. q. Cor. v. b. O es nos manifestari oportet ante tribunal ch̄risti: vt recipiat vnusq̄s p̄t gessit in corpe suo: siue bonū siue malū. a Et pauēbūt aduersario accusante: et p̄sciētia remordēte: et iudice p̄dēnante. Sap. liij. d. Veniet in cogitatiōe p̄cōd̄x suo: timidi: et traducet illos ex aduerso iniquates ip̄for. b Et cōfundēnt sil p̄fusōe sem p̄terna que nunq̄ debilitur: Hier. xx. c. c Faber ferrarius lima opat ē i prunis et in malleis for māuit illud: et operatus est in brachio fortitudinis sue. Esuriēt et deficiet: non bibet aquam et lassescet. Artifex lignarius extēndit normā: for māuit illud in rūcina. Fecit illud in angularib: et in circi nō tornauit illud: et fecit imā gne viri q̄si speciosū hoīem habitantē in domo. Succidit cedros: tulit ilicē et querē cum quē steterat inter ligna saltus. Platavit pinū quā pluūia nutriuit: et facta est homib in focū: Idolū supbie fit de cedro: q̄ valde alta ē. i. de aliqua dignitate. Idolū luxuriae de ilice et de querē: cui fruct⁹ ē cib⁹ porcop. Idolū auricē est de pino: q̄ ē arbor siccissima: et facultis ardētib⁹ apta. Et hēc oīa sūt homib in focū. i. materia gehēnalis incēdū. * O sec. x. a.

a defi. i. idoli qd p deo colit. **a** Curiat ante illud t adorat illud / idoli qd fecit: **b** Et obsecrat. i. attente rogar: **c** Dicens / idolo: **d** Libera me: qr deus meus est tu credes se posse liberari ab eo. **e** Nescierut negs intellexerunt / idola. f. vana eē t impotētia. **f** Obliti em sunt ne videant oculi eo/ rū. i. obliuti sunt qd oculi idoli no vident.

g Etne. i. qd nō. h **i** Intelligent / idola: **j** Lorde suo. i. et obliuti sunt. **k** Tel sic: **l** Obliti em sunt ne videat oculi eoz: et ne intelligat cor de suo. i. sic obliuti vident idolatrū suāpīrū nec oculos corporis nec oculos cordis videntur babere. **m** Non recogitāt in mēte sua neqz cognoscūt neqz sentiūt vt dicāt: **n** Medietatē eius cōbūssi igni: et cōxi super carbones ei pānes: t cōxi carnes t comēdi s t de reliquo ei idolo faciā. **o** Ante truncū ligni. p̄cīdam: **p** Mārs eius cinis ē. Corin sipliēns adorabit illud: et nō quo faciūt est: **q** Lō

r busi igni; ad litterā. **s** Et cori sun carbones ei. i. factos de illo ligno: **t** Danes ad comedendū: **u** Et cori carbones de illo: **v** Et comedicas. **w** Et de reliqui idoli faciā: q̄si absit b. **x** Ante truncū lignū vñ ligni. p̄cīdam ad adorādū: q̄si absit b. **y** Pars ei cīnis est. redacta p̄gnē in cīnērem: ergo nō est deus. q. d. ita debet ipsi dicere t cogitare apud se. **z** Cor insipies adorabit illud. Dicit Glo. nō sapient. Tamen hēc Glo. videt nulla vel eque ignota vt textus. Sed scindū qd insipies licet p̄ter actū scīedi vel sapiedi ponit tñ quādā aptitudinē ad sapledū quā idolatrū amīfēt: vñ glosati insipies p̄ nō sapient: vt priuē totū t actus t aptitudo sapiedi. **z** Et nō liberabit animā suā ipse p cultū idoli: vel ipsū idoli nō liberabit eu. **A** Neqz dicet artifex idoli: a Forte mēdaciū ē i dexterā mea. i. in ope qd facio: vel qd adoro: qr idoli nūbilē: vt dī. j. Cor. vñ. a Forte dicit vt innuari: qr ersi nollēt b credere qd idoli mēdaciū ēēt: tñ de b dubitate deberēt. Tel p̄ hoc notat libertatē arbitriū dicēdī b vel nō dicēdī adorandi idola vñ nō adorādī. **b** Denīmēto horū iacob. i. p̄dictorū p̄bor lex idoli nihil esse: tō abijce illū memor creatoris tūt t isrl. Per iacob et isrl intelligit p̄plus iudeoz/maiores t minorēs. **c** Qm̄ seru' me' es tu. i. esse debes/ nō idolo. **d** Formauit te/ nō idola te fecerūt b ego. Et ideo/ e Seru' me' es tu isrl. i. esse debes. Idcirco/ f Mō obliuiscerl meū q̄ si creator tu'. **g** Deleui vel delebo vt nubē. i. faciliter vt nubes soluit a sole: **h** Iniquitates tuas. i. pecata in primū. **i** Et q̄si nebulā. i. quā nubē: **k** Peccata tua/ q̄ cōmiseras in teip̄lū. q. d. pena captiuitatis quā p̄ peccatis debes/ cito delebo. In hoc aut q̄ iniquitates compatnibz t peccata nebulē: ostēdīt q̄ maior exigit recōciliatio ad deū p̄ peccatis i. primū q̄ p̄ peccatis i. seip̄lū: Alijs dico cirūstatijs paribus. **l** Reuertere ad me/ colendū o israel. **m** Qm̄ redemi te. i. redimā de captiuitate. **n** Laudate celi: ad litterā: vñ vos angeli. **o** Qm̄ fecit dñs redēptionē iacob: **p** Jubilate extrema frē. i. vos q̄ hiratis extrema frē. **T** n Glo. dīc: angelī vel potestates/ qb̄ portant fundamēta frē. Scōm b videb̄ q̄ illud Job. ix. b. Sub q̄ curvant q̄ portat orbē possit intelligi ad litterā. **T** n Greg sup̄cipiū Job dicit: q̄ quedā sunt in lob q̄ non possūt intelligi ad litterā: vt ē illud: Sub q̄ curuanq̄ portat orbē. **S** glo. bēc mystica est: t dicunt hic fundamēta terre. i. ecclēsī/ plati qui portant ab angelis. i. iuvant ab eis. **q** Resonate mōtes laudationē: saltus t omne lignū eius. q. d. p̄ clav-

XLIII

more laudationē quā faciēnt illi qui de captiuitate reuertent montes t nemora re' onabūt. Tel q̄ mōtes intelligunt sup̄iores sancti: q̄ saltū t ligna eius/ mediocres iusti. q. d. tantū erit gaudiū i reditu iudeoz de captiuitate q̄ t iusti t sc̄ti om̄s laudabūt dñm t ipsi angeli: imo etiā celi materiales laudarent/ ad litterā si possibile esset. Et hoc: **Qm̄**

redemūt dominus iacob. i. p̄plū iudeoz/ rum de captiuitate.

B **W** Et idcirco/ **g** Isracl. i. p̄plus iudeoz: **y** **Qm̄** habib. i. exultabit gaudio magno.

g Hēc dicit

* Osee. x. a. Scōm. Ulter vberatē frē suę ephra im exuberavit simula/ cris. **a** **E** t adorat illud et obsecrat. **i** dices: Libera me qr de' me' es tu. **L** ales sūt plati nostri t̄pis: vt oporteat curvare genua ante eos t obsecrare vt deū/ cum tñ ipsi infirmi t corru

ptibiles sūt vt lignū. **T** n Abacuk. ii. d. Ut q̄ dīc ligno exp̄ḡ sc̄eretur lapidi tacēt. **H** iere. ii. e. Dicētes ligno/ pat me' es tu: t lapidi tu me genuisti tē. **b** **Qm̄** Denīmēto horū iacob t israel. Per iacob intelligunt laici: p̄ israel clerici. **c** **Qm̄** seruus me' es tu: obligat ad seruēndū mihi i baptismō. **d** Formāui te/ o tu clerice in tua p̄motiōe vel ordinatiōe. **e** Seru' me' es tu isrl: nō obliuisceris mei. Israel cleric' ē: cui dī vt nō obliuiscat dñi: et si latci obliuiscant. **T** n Septuaginta: Puer me' es tu/ formauit te puerū meū/ nō obliuiscaris me. Osee. iii. d. Si fornicaris tu israel: nō derelinquat saltē iuda. Sed verius p̄t dici hodie illud **H** iere. ii. f. Popul' me' i. cleric' oblit' est mei dieb' inumeris. **g** Deleui vt nubē iniqtates tuas: t q̄si nebulā peccata tua. Nubes significat p̄tm mortale/ qr aufert calores solis et luce: nebula veniale. Utrūq̄ autē delet dñs grē ifusioē. Et nota q̄ p̄ deletā nubē clari' videb̄ sol: sic t christ' post peccatu dimissū. Ro. viii. e. Dia cooptant in bonū his q̄ fm̄ p̄posi tū vocati sūt sancti. Glo. etiā peccatū. Nubes autē significat peccatū: qr denigrat cglū. i. vñlū cōlestē: qr solē grē p̄cludit: qr oberrare facit de peccato in peccatū: qr fulgurare facit per impatiētā: qr a vēto tēptatiōe rapī fac̄: qr mōtes. i. maiores frequenē inhabitat: qr i vñdā infernalis sentētē cito puerit: qr vapor t vanū est: qr ab austro p̄ speritatis grādecit. **T** n versus. Denigrat cglū/ solē p̄cludit/ oberrat/ Fulguratio vēto rapī/ mōtes colit/ vñda Fit subito/ vapor est nubes/ grande/ scit ab austro. **h** Reuertere ad me/ peccato tergū t mīhi faciē vertēdo: p̄ p̄cti detestationē t bono p̄ op̄ exercitationē: **i** **Qm̄** redemi te/ p̄ sanguinis p̄p̄jū effusionē. **n** Laudate celi. i. religiosi q̄ lōge estis a tra p̄ p̄rietatis abdicationē: t habenū fidē p̄ honestē cōuersatiōis ostensionē. **o** **Qm̄** fecit dñs p̄dictā/redēptionē. **p** Jubilate extrema frē. i. vos q̄ hiratis

q humilitatē. **q** Resonate mōtes laudationē. i. vos plati q̄ alti debetis esse p̄ sanctitatē vītē t cōtemplationē. **r** Salt' i. vos curiales: q̄ multi estis t steriles vt salt' p̄p̄jū occupationē. **s** Et oe lignū ei' i. vos mercatores/ q̄ leues esti t fluctuātes p̄ multiplicē negotiatiōe. Ecce monēt hīc oēs ad laudē dei: quia nō est alius qui sit alienus a bīficij̄ elus: nec est qui se abscōndat a calore eius. **t** **Qm̄** redemūt dñs iacob et israel gloriabit. Cōuersio laicorum debet esse gaudiū clericorū. Deū. xxviij. a. Videbūt om̄s terrarū p̄pli q̄ nomē dñs inuocatū sit sup̄ te: t tūnebūt te. Nota p̄ celum intelligit religio: quia pulchra est p̄ vītē inundiciā: stellata p̄ boni exempli

ps. 18.

Libri

a Hec dicit dominus redemptor tuus. i. qui te redimeret a servitute et captiuitate coluevit. **b** Et formator tuus ex viro. i. dum es in viro. **c** Ego sum dominus facies oia. i. qui feci et facio oia. **d** Extedens celos solus; ut si solus excludat essentiam non gloriam. **e** Stabilis terram. i. terram stabilem et firmam permanere facies. **f** Et nullus mecum in his oib[us] facies. **g** Irrita faciens signa diuinorum. i. predicata et diuinis signa et facta ab eis: ut in egypcio factum est: qui draco moy si deuorauit serpentes magorum. **h** Et hariolos in furore vertens. Couvertes sapientes retrosum: et scientiam eorum stultam facies. Suscitans verbum suum: et psilum nunciorum suorum complices. Qui dico hierusalem. i. eccl[esi]e triumpati: p[ro]p[ter]a habitaberis: ab omnibus gliscantis. Zacharias. viii. a. Plateae ciuitatis complebuntur: et iusta vna. Tel

a Hec dicit dominus redemptor tuus et formator tuus ex vite mea: Ego sum dominus facies oia: et extendens celos solus: stabilis terram et nullus mecum. **b** Irrita faciens signa diuinorum: et hariolos in furore vertens. Couvertes sapientes retrosum: et scientiam eorum stultam facies. Suscitans verbum suum: et psilum nunciorum suorum complices. Qui dico hierusalem. i. eccl[esi]e triumpati: p[ro]p[ter]a habitaberis: ab omnibus gliscantis. Zacharias. viii. a. Plateae ciuitatis complebuntur: et iusta vna. Tel

c Et scientiam eorum stultam facies: reputari supplex. q[ui] d[icit] q[ui] r[esponde]t s[ic] i[ps]u[m] s[ic] i[ps]u[m]. i. ideo credere mihi debens quod possim. **d** Suscitans verbum suum. i. bona seruorum meorum. ipham. Si exponit dices: **e** Et psilum nunciorum suorum. i. ap[osto]l[us] et verba ipham meorum: quod sunt quod psilum domini et secretum: **f** Coplexus. i. ope implens ego tantus. **g** Qui dico hierusalem. illi magna ciuitati. Tel sic: Qui dico hierusalem habitaberis: iudicis de captiuitate reversis. **h** Qui dico ciuitatibus iudicis. i. qui sunt in iudea: **i** Edificabimini a corobabel et alijs locis eius. **j** Et deserta eius suscitabo. i. desertas eius ciuitates instaurabo. **k** Qui dico. pfundo. i. babylonis in qua erat plus inumerus in mari desolare. **l** Et flumina tua tigris et euphrates: **m** Arefaci et cyrus et darius. **n** Qui dico cyrus pastor meus est: qui sicut pastor educit oves a cavis: sic iudicatos meos educet cyrus de captiuitate: et in terram suam conduce eos faciet. **o** Et omnem voluntatem meam complebis: quod cyrus iudicatos liberavit sicut prius erat a domino: et iniup de redditibus suis sacrificia precepit offerri in templo. **p** Qui dico hierusalem edificaberis: a iusu sacerdote magno: et alijs redeuntibus a captiuitate. **q** Et templo fundaberis: ab eisdem. q[ui] d[icit] ego sum talis et tantus qui hec dico: et ideo mihi credendum est: quia ego possum facere quod promisi.

Alio ostensione: rotundum ut recipiat per hospitalitatem: quod in omni figura maiestatis capacitate est circulus: micans per predicationem: alta per contemplationem: ibi est pars per fratrum concordiam: ibi est fortitudo per temptationem: tolerantiam: ibi sunt aquile lachrymæ per compassionem: et ipsa est moderatam misericordia per orationem subventionem. **H**oc est hoc celo versus. Pulchrum stellatum celans gyras micat altum: Pax ros robur agnorum moderatam orationem. Sed hodie magna captura est alaudarum. i. religiosorum: quod celum hoc cecidit a contemplatione celestium: et terre adhesit per ambitionem terrenorum: Sic in vulgaris dicitur: Si le ciel chieut a terre il sera grant pulse de alouettes. Ex hoc etiā ecclipsis. i. defectus greci contingit illi celo: quod interposita est fra inter ipsum et sole iusticie. **c** Ego sum dominus facies oia. **D** Ioh. i. a. Oia per ipsum facta sunt: et sine ipso facta est nihil. **E** Prerat: quod non ab ipso factum est: sed ab hominibus sine dubio nihil est. **F** Ego sum dominus extedens celos soli. i. viros celestes extedens ad oculos per charitatem et per compassione. Nec excludit filium quod dicit Prover. viii. c. **G** Si prepabat celos aderat. Et. i. d. Qui appedebat fundamenta terra cum ea era cuncta corpora nens. **H** Stabilis terram. i. firmas actius in opibus bonis. **I** Et nullus mecum alii nisi essentia: ut non excludat filium et spiritus suus. **J** Irrita facies signa diuinorum: et hariolos in furore veri: ad litteram. **K** Ita facit dominus aliquis ut ostendat eos nihil posse a seipso. **L** Couvertes sapientes retrosum: et scientiam eorum stultam facies. **M** Ioh. v. c. Qui apprehendit sapientes in astutia eorum: et psilum prauorum dissipat. **N** Abdic. i. c. Per di sapientes de iduine: et prudenter de morte esau. **O** Et. i. Cor. 13

Esaie

s. c. Nonne stulta fecit de sapientia sua misericordia? **H** Suscitans verbum serui sui. i. viuificans euangelium christi. **m** Et consilium nunciorum suorum. i. predicatorum complens. Consilium apostolorum sicut ut iudicis dimissis quod nollebat recipere verbum dei transire ad gentes: **A**ct. xiij. g. Quod consilium dominus impleuit quod ad fidem multitudinem gentium vocavit. o

Qui dico hierusalem: id est ecclesie militanti. **p** Habitaberis a fidelibus conuersis. **q** Act. iiij. f. Multitudinis credentium erat cor vnum et anima una. Tel o. Qui dico hierusalem. i. eccl[esi]e triumpati: p[ro]p[ter]a habitaberis: ab omnibus gliscantis. Zacharias. viii. a. Plateae ciuitatis complebuntur: et iusta vna. Tel

D Capitulum. XLV. **b** Hec dicit dominus christo meo cyro: cuius apprehendi dexteram. **c** Et ciuitatibus in da. i. cordibus virorum

co[n]fidentium. **r** Edificabimini in domos spuiales i habitaculum dei: ut dicas Eph. iiij. d. **s** Et deserta eius suscitabo. i. opera quod videns stulta et inutilia vivere facias vita eterna. i. Reg. ii. a. Dominus mortificat et viuificat. **t** Qui dico. pfundo desolare. i. per te dico desolaberis desolacione incosolabilitate. **v** Et flumina tua arefacias. i. voluptates tuas cessare facias: et replebo te omni genere amaritudinis. **y** Qui dico cyro: quod iterum hereditator: et significat iustum quod semper hereditatem suam retinet et acquirit: non vult redire ut naboth. **z** Dicitur. Reg. iii. a. stor meus es: pascendo pauperes per misericordiam. **b** Qui dico hierusalem edificaberis: et templo fundaberis. **c** Doceropositum est: Redimit te per misericordiam. **d** Matth. xxi.

Format per bonorum cogitationum infusionem. **e** Facit per bonorum operum impletionem. **f** Extredit ad omnes per compassionem.

Dominus Stabilit per perseverantiam.

g Irritat permissiones diabolique per sustinax et detectionem. **h** Alertit peccatores per peccati detestationem. **i** Suscitat mortuos per peccatis per penitentiam. **j** Coperit quod promittit per veritatem.

Promittit ad consolationem.

H Ec dicit dominus christo meo **Expo. Ca. XLV.**

b cyro. Predicta in precedenti capitulo iudiciorum libratione: hic ostendit dominus per quem fieri. i. per cyrus. Et dividitur capitulo in quatuor partes. In prima describit cyrus potestatem et naturam. In secunda arguit iudiciorum incredulitatem: ibi: Tunc quod contradicit factori suo. In tercia describit iudiciorum librationem et prosperitatem: ibi: Ego suscitavi eum. In quarta tagit per seipsum conversionem: ibi: Gregaminus et venit. Dicit ergo: **d** Hec dicit dominus christo meo cyro. i. regi meo. Et loquitur ipha in persona sua vel ipsius: cuius rex dicitur: qui sub omni eius fuerit iudicis: qui cepit babylonem. Tel loquitur in persona domini: cuius dicitur fuisse rex: qui plenius ei rex est et conductus usque ad terram suam.

d Christus in ipso meo. i. cyro: cuius apprehendi dexteram: **e** mystice: **f** Hec dicit dominus christo meo cyro et ceteri. **g** Doc capitulo mystice potest exponi de christo: et latens planum est. Ipse enim est cuius pater apprehendit dexteram: quod in omnibus fuit cum illo: ante cuius faciem regum dorso veritatem peccato: et conuertit facies ipsorum ad christum: et cui generes subiecit dominus per fidem: et portas inferi et celum aperuit et gloriosas et vectes ferreos confregit. i. omnem potestatem diabolus: cui etiam arcana dedit et thesauros absconditos reuelauit: quod oia illi manifestauit per se. **h** Illud: Accintri te et non cognovisti me: non potest exponi de christo: ut dicit Hiero: et non de predicatori exponam totum: **i** Hec dicit dominus christo meo cyro et ceteri. Pre

dictator christus est

Gterā longā durū auxiliator esus: ut nemo ei resistere queat.
a Ut subiiciā ante faciē ei⁹ gētes chaldeos et bablylo-
nios medos et alios m̄los: dīc Interl. Scōm h̄ videſ q̄ alij
sint babylonij q̄ chaldei. Et hoc verū ē: Babylonij em̄ p̄rie
sūr q̄ habitat i tra sennaar. S̄ q̄nḡ p̄ eodē accipiunt: q̄ idē
erat rex virtutūq̄. **b** Et dorsa regū vertā an̄ eū i fugā.

c Et apériā ante

cum i. aperi faciā:

d Januas ad capi-
endū ciuitatē: **e** Et

porte nō claudet̄:
ante eu. i. non p̄mane-
būt clauſ: sed apient.

f Ego an̄ te o cyrei-
ibo. Isq̄ sup̄p̄siua ē

g structio. **h** Et glo-
riosos terre h̄iliabo.

i rias eras cōteram: et vectes
ferreos cōfringā. Et dabb-

m̄los et chaldeos. **b**

j Portas eras conteram: et vectes ferreos cōfrin-

gam. l. portas et vectes firmissimos bablyonicos p̄terā.

Ellesia co Et tū si ēnt erē porte v̄l vectes ferreos adhuc p̄terā eos. **k** Et

dabo tibi thesauros absconditos: cūctaz vibūlū et regū.

l Et arcana secretorum. i. secretissima regū tibi ostēdam:

m Et scias q̄ ego dīs: cū hēc tibi evenerint q̄ p̄mitto.

n Qui voco nomē tuū. i. p̄dico te seruū vocandū cyrū

anteq̄ sis. **o** De⁹ Isrl. i. pli iudicorū: p̄ Drot̄ seruū

meū iacob et Isrl electū meū. i. p̄t pli iudicorū: supple-

faciā tibi p̄dicta: nō p̄pter te. **q** Et vocau te nomine

tuo: q̄ est cyrus: q̄i hoc nomine vocau te anteq̄ eses. Elo-

caui. Glo. sicut vocau abraā. s. p̄ familiaritatē: nō q̄ famili-

ans ei fuerit: sed q̄ p̄ modū familiaris se habuit erga eū. **r**

Assimilau te. Andreas. Isaac. ioseph et alijs sanctis: quoꝝ

noia anteq̄ nascerent p̄dixi. De Isaac habet Gen. xvii. c. De

Iosia. i. Regl. xii. b. Tel. Assimilau te filio meo in mul-

tis: q̄ vocatus es cyrus: q̄ interpr̄at heres: et ipse est ver⁹ he-

res: vocat⁹ christ⁹ sicut ipse. **s** Et tamē nō cognouisti

me. i. nō coluisti me ſi idola: licet tot et tāta bona tibi fecerū.

t Ego dīs et nō

Dystice v̄ dicator christ⁹ est: q̄ vñctus ē oleo cēlestis grē p̄ infusio-

nen. Est aut̄ cyrus q̄o interpr̄at heres: q̄ hereditatē celestē

sibi accedit p̄ vite mūdiciā: et alijs p̄ p̄dicationē. Sed multi q̄d

mix̄ ē se exheredat̄: et alios ad hereditatē iuitatē faciētes se n̄

llos ancille: et alios libere. **l** Hui⁹ cyri tenet dīs dexterā: q̄i tm̄

p̄ celestib⁹ p̄dicat. S̄ m̄li porrigūt deo manū sinistrā: q̄i. s.

p̄dicat et capiat trena: nolētes teneri a dextera ei⁹: sed a sini-

stra in q̄ sunt diuitiæ et glā: vt dī Prover. iij. b. Alij aut̄ quo-

rū manū plenē sūr sanguine. i. peccato. s. i. d. Job. ix. d. Si ful-

serint velut mūdissimum manus meę: th̄ sordib⁹ impinges me.

P. 73. In talu p̄sona dicit P̄s. Ut qd̄ auertis manū dexterā tuā:

a Ut subiiciā an̄ faciē ei⁹ gētes. i. p̄tōres: q̄ p̄dicatori

debet esse subiecti p̄ obediētā: et faciat qd̄ docet. Debet em̄

et ei subiecti p̄ p̄tātā: vt ipse p̄ nullo taceat qd̄ dicēdū videt.

S̄ turpissimū ē: q̄i ipseſe libicit gētib⁹ p̄ adulationē: aut p̄t

cupiditatē aut p̄ timore: q̄i. s. p̄t aliquō horū dumittit dicerē

venitātē. Eccl. iij. b. Et adamantē et vt silicē dedi faciē tuā.

b Et dorsa regū vtā. Tres sūt reges q̄ru dīs dorsa vtit

an̄ faciē vi ſib⁹ p̄dicatori. Diabol⁹: de q̄ Job. xli. d. Ipse ē

rex sup̄ oēs filios supbie. Ite mors. Ro. v. c. Regnauit mors

ab adā v̄l ad mortem. Ite p̄tīm. Ro. vi. b. Nō regnet pec-

catū i v̄o mortali corpore. Prim⁹ fugat p̄ resistētā. Jaco.

iij. b. Resistite diabolo et fugiet a vob. Tū cū difficultate fu-

gat. Job. xli. c. Nō fugabit eū vir sagittari⁹. Secūd⁹ et tert⁹

fugant p̄ vite mūdiciā. Abacuk. iij. a. Ante faciē ei⁹ ibit mors.

c Et ap̄lā an̄ cū ianuas: et porte nō claudent̄. Dīs

on̄ p̄dicatori agit p̄mo ianuas iſtēcēt⁹: q̄i intēdūt auditores

bis q̄ ab ipse dicunt̄. Deinde agit portas affect⁹: q̄i ad implē-

da q̄ dicta ſt̄ accēdunt̄. i. Corl. xv. b. O ſtū mihi aptū ē ma-

gnū et cuius: et aduersari⁹ m̄li: Ecce p̄mū oſtū: q̄ nō dū ibi

et cōſensus. Et Act. xliij. d. Reulerūt quāta dīs fecisset cū

illis: q̄ operuſſet gētib⁹ oſtī fidei. **f** Ego ante te ibo. **g** His ante p̄dicatore radit p̄parādō curium p̄dicatiois ei⁹. Bob. xxvij. c. Quis dedit v̄bemētissimo ſimbri cursū: Un̄ Matth. xxvi. c. Precedā vos in galileā. Mich. ii. d. Dīſen-
dit pandēs iter ante eos: diuidet et trāſibit rex eorū corā eis: et dīs in capite eorū. **h** Et glorioſos terre h̄iliabo.

Glorioſi terre ſūt ma-
gistra: q̄ gloriāntur de
multitudine ſcholarū
in hyeme: ſed dīs hu-
miliat eos i estate. De
bac glā dī Prover. xiij. d. In iſtitudine
pli dignitas regi. Et
x. a. Gloria patrī fili⁹
ſapiēs. Et. q̄. Corl. i. Al. tin-
c. Glā yestra ſumus:
ſicut et vos noſtra. De
h̄iliatione Job. xix.

b Spoliauit me gloria mea: et abſtulit coronā de capite meo. **c** **W**ortas eras cōterā ante eū. Porte erē ſunt cor-
da p̄tōr̄ dura et obſtinata: q̄s dīs conterit p̄ cōtritionē. Un̄
P̄s. Dirupit petrā. i. durū cor p̄tōris: et fluxerūt aq̄ cōpun-
ctiōis. Et nota q̄ ter dīc portas: q̄ ſūt porte egli: ſūt porte i-
ſeri: et ſūt porte ecclie. Porta egli christ⁹. Job. x. b. Ego ſum
oſtū. Porte iſeri p̄tā. Matth. xvij. c. Tu es petr⁹ et ſup hāc
petrā edificabo ecclia mēa: et porte iſeri nō ſualebūt aduer-
ſus eā. Porte ecclie ſt̄utes vel ſacramēta ſunt. Apoc. xxij. f.
Singulē porte erāt ex ſingulis margaritis. Et Job. xliij. d.
Porte h̄ierlm̄ ex ſaphiro et ſinaragdo. Porte etiā egli dicunt̄
doctores: quoꝝ doctrina et exēplo debet alij post ipſios itare
in celū. Sed quidā ſūt porte auree p̄ verā ſapiētā: quidā ſūt
porte argenteę p̄ eloquētā: quidā ſunt porte erē p̄ impatiē-
tiā. Es em̄ cū p̄curit resonat. Et has portas cōterit dīs: q̄ ſapiētā
doctoris effectū: maculat̄ ſapiētā p̄bat. Pro- **Al. toſſiſſ**
verb. xix. b. Doctrina viri p̄ ſapiētā noſcit. **d** Et vectes
ferreos cōfringā. Vectes ferrei ſunt diabolice ſuggiſſio-
nes: ſicut dicit Glo. ſup P̄s. Illos cōtrivit dīs i die. **e** **Et** **P. 106.**

dabo tibi theſauros abſconditos. Un̄ theſaur⁹ dīs est
timor. s. xxxij. a. Timor: dīs ipſe est theſaur⁹ eius. Alij p̄
nitētia. Heuk. xxxij. c. Inundatiōes maris q̄ſi lac ſugent: et
theſauros abſconditos arenaz. Alius cor h̄ianū. Proverb.
vij. b. In v̄js iufticie ambulo in medio ſemitar̄: vt dīc dili-
gentes me: et theſauros eoz replea. i. ingeniū et affectū. **f** Et
arcana ſecretoꝝ. i. intelligentia ſcripturar̄. Un̄ paulus au-
diuit arcana verba q̄ nō licet loqui. q̄. Corl. xij. a. H̄ec arca-
na multi recipiūt i intellectu: pauci in affectu. P̄s. H̄ec abſco **P. 16.**

dit̄ tuis adimplēt̄ est venter eorū. **g** Et ſcias q̄ ego
dīs à voſo nomē tuū. i. ſu tibi familiaris: voſas te noie
tuo. **h** De⁹ Isrl. Drot̄ h̄ em̄ dīs rediuit nos: et ianuas mortis
cōſregit vt liberemur a morte: et ſic liberati in eū crederem⁹:
et ei familiares eſſem⁹. Simile hui⁹ Eccl. xlviij. c. In noie dīs
dei cui ē cognomē de⁹ Isrl. p̄ Drot̄ ſeruū meū iacob
et Isrl electū meū. Hoc eſt p̄pter plebes: q̄ p̄ſbyteri or-
dinans p̄dicatores mittunt̄ ſlati instituunt̄: ergo q̄ nō exer-
cit id ad qd̄ factus eſt inutilis eſt. **i** Et ſcias q̄ ego
dīs à voſo nomē tuū. i. ſu tibi familiaris: voſas te noie
tuo. **j** Redemi te et vocau te nomine tuo. **k** Alij
milau te. Dīs quēlibet assimilauit filio ſuo: i eiusdē ſuagis
coformitate: in eiusdē regni p̄cipiatōe. Preter h̄ec autē
p̄dicatore ſuagis ſuagis filio ſuo: in eiusdē offici ſuceptiōe. De
p̄mo. Ro. viij. f. Quos p̄deſtinauit et ſuagis coformes fieri
imagnis filii ſui. De ſeſtido. Ro. viij. c. Peredes quidē deſ
coheredes aut̄ christi. De tertio. i. lx. a. Spūs dīs ſuper me
eo q̄ vñxerit me: ad annūciandū māſuetis misit me. **l** Et ſcias q̄ ego
dīs ſuagis ſuagis. **m** Dic redargiſ ſuagis p̄dicatore de ingrati-
tude q̄ quā non agnoscit deū: vel de inani gloria. Roma.
. i. c. Quid cognouiffent deū: non ſicut deū gloriſicauerunt
aut̄ gratias egerunt: ſed euauuerunt in cogitationib⁹ ſuis: et
obſcuratum eſt inſipiens cor eorum. i. Lorintb. i. c. Quia
in dei ſapiētia nō cognouit mūd⁹ q̄ ſapiētia deū: placuit deo

Zibzi

Ga Ego dñs r nō ē ampli^s vñ all^s. s. nō sunt plures dñs.
b Extra me nō est de^s. Extra dicit qr pater i filio r fili^s
i paire r spūssanc^r i vitroq^s **c** Accinxite virtute magna:
q̄s virū strenuum c bellatoꝝ feci. **d** Et nō cognouisti
me. i. cognoscere te nō ostēdisti. Et h̄ inq^s feci tibi: **e** Cet
sciant hi q̄ ab ortu
f **g** **h** **i** **j** **k** **l** **m** **n** **o** **p** **q** **r** **s** **t** **u** **v** **w** **x** **y** **z**

dns t' ho est alter
de'. Alter i essentia licet al' in persona. b) Formas luce: diem
ad litterā: vel p̄ pli liberationē. Et creans tenebras. L
nocte vel aduersitatē: facies pacem. i. cōcordiam. Et
creans malū. i. discordiam p̄missive. Uel malū penitē in
culpa: qd nulla sua natura subsistit: vt dicit Greg. hic i Glo.
Ergo malū culpē nō habet aliquā naturā. Ad idē facit illud
Hiero. sup Osee. iiiij. Iniquitas substantiam vel naturā non
h̄z. S̄z h̄ dic Aug'. q malū nō coalescit nisi i bono: q̄ h̄z natu-
rā q̄ malū coalescit in bono nature: et est corruptio eī. S̄z B
nō ē natura mali sed boni. m) Ego dns facies oīa hec
p̄dicta. n) Rorate celi desup hic describit cyri nativita-
tē ostēdes q̄ grā dei cōcept⁹ sit: s̄m iudaicā expositionē: s̄m
veritatē vō prophetie describit christi nativitatē. Uli dic: Ro-
rate celi desup et nubes pluāt iusti. i. cyru: q̄ sicut ex
rore desup veniente et pluua ex nubib⁹ pluēt terra seculata et
germinat: sic dono celestis grē cōcipiat cyrus: et nascat ad re-
laxandā captiuitatē p̄pli mei: qui iustus dicit: q̄ fecit iusticia
de chaldeis. p) Apiaf terra. Hoc dicit vt nō credat cyrus
esse angel⁹ vel de⁹: sed ho pur⁹. q) Et germiet saluato-
rē. i. cyru. pducat: q̄ saluabit p̄plm meu a captiuitate. r) Et
iusticia oria simul. oriet: q̄ tam gentib⁹ q̄ iudeis iuste
ungabit. s) Ego dns creavi eū. i. cyrum. t) Ue qui
cōtradicit factori suo. Sciebat dns q̄ iudei nō crederet
p̄dicta. i. q̄ de manu tātor⁹ et tā potētiū possēt liberari q̄ cyru:
q̄ erat cōtradicere factori suo. i. q̄ p̄mitteban⁹ a deo. Que
cōtradictio talis ē: ac si testa fūcillis factori suo p̄radicat: tō ta
les redarguit dices: Ue iudei: q̄ p̄radicūt factori suo
i. deo. dicētes p̄dicta liberationē nō posse fieri. Et illi supple
q̄ cōtradicūt: sūt q̄si v) Testa de samijs terre facta. Sa-
mos ciuitas est vbi ars figulor⁹ reperta est. w) Nūquid di-
cit lutū figulo suo qd facis o figure: x) Absor⁹ manib⁹ est. i. tu hoc
paras ac si esses sine manib⁹: quasi idē est cōtradictio eorū q̄
cōtradicūt p̄dicta liberationē: ac si figulo sic cōtradiceret lutū.

Dystice. q̄ stulticiā p̄dicationis saluos facere credentes. c **A**c-
cīxi te vt militē nouū gladio spūs: qđ est verbū dei: Eph.
vii. c. **D**Et no cognouisti me: quia fructū p̄dicatio-
nis/studio v̄l ingenio tuo v̄l diligēt̄ tuę imputasti. Et ideo
dīs recte talib⁹ in torneamēto p̄dicationis aufert auxiliū suū
Po. 88. tanq̄ ingratiss militibus. P̄. Auertisti adiutoriū gladij eius
z nō es auxiliatus ei in bello. g **E**go domin⁹ et nō est
alter: formans luce z creans tenebras. Domin⁹ for-
mat luce: quia bonis dat gratiā z naturā: sed creat tenebras:
quia malis tm̄ dat naturā. Eccl. xxiiij. a. Ego feci in celis vt
oriret lumen indeficiens: z sicut nebula texi omnem carnem.
Faciens pacē z creans malū p̄genē nō culpe. Pax
idē est qđ lux: z malū qđ tenebre. De malo p̄genē Iudicij. vij.
c. Si dīs nobiscū est: cur ergo apprehenderūt nos hec mala?
Job. ii. c. Si bona suscepimus de manu dīi: mala aut̄ quare
nō sustineamus. Prover. xx. c. Malū est: malū est dicit om-

Efaie

ns emperor: sed cū recesserit glorias sit. Ps. Mō monebor & p. 9.
generatio in generationē sine malo. Et alibi: Circūdederūt p. 19.
me mala quod non est numerus. Luc. xvij. f. Fili recordare qz
recepisti bona ī vita tua: et laçarus similiter mala. in Ego
dñs facies oia hęc. Eccl. xj. b. Bona & mala/vita & mors
paupratis & honestas &
deo sunt. n Hora/
te celi desup. Vte B
orat ecclesia aduentus
filii: qui solo roze cle-
stis gratię /nō opatiōe
nature /quasi furtum
descēdit in aliū virgi-
nis. Ut Numeri. xj.
b. Cū descenderet no. Roma. 9.
cte sup castra ros/ de-
scēdebat parit & man.
Deus errit p. Eccl.

ius iacob in terra fru-
mēti et vīni: celiq; caligabūt rōre. S. xxvij. d. Ros luci/rostu'
et terrā gigantū detrahēs in ruinā. Et. i. lv.c. Quō delectit
līmber et nīx de celo: et illuc vītra nō reuertit/s/ iebriat et ifūdit
terrā et germinare eam facit/ et dat semen serenti et panē come-
dēti: sic erit verbū qđ egredieb̄ de rōre meo. l. fili?. O fee. xliii.
c. Ero quasi ros: et israel germinabit sicut līliū. o Et nu-
bes pluant iustū. Ps. Descēdet sicut pluviā in vellus: et ps. vii.
sic stillicidia stillantia sup terrā. Itē Ps. Pluviā voluntaria ps. vii.
seggregab̄is de⁹ h̄ereditati tuę. Job. xxxvij. c. Quis ē pluvię
pater: aut quis genuit stillā rōris? p Apiaſ terra.i.bea-
ta virgo q̄ cōsensum cordis/nō p fractionē corporis. q Et
germinet saluatore. i. christū qui saluū fecit populu in
a peccatis eorū: Matth. j. d. De hoc Deus. xviij.a. Apiaſ
dñs thesaurū sūti optimū celū: et pluviā tribuat t̄re sue. Ps.
Būdixisti domine terrā tuā: q̄ maledicta. l. erat: Gen. iij. c. Ps. vii.
r Et iusticia oriaſ simul. Daniel. ix. f. Septuagita heb-
domades abbreviata sūt sup q̄plin tuū et sup verbē sanctā tuā:
vt cōsumet purificatio: et fine accipiat p̄ctim: et deleat iūtas:
et adducat iusticia ſepierna: et impleat vīſio et p̄phetia: et vī-
gaf sanctus sanctor̄. s Ego dñs creauī eu/ fm būanī-
tate. Eccl. j. a. Primo omniū creaē sapientia. Et. j. b. Ipse
creauit illā in spiritu sancto. t Eḡ qui contradicūt fa-
ctori suo. Scriptura ſepe vbi loquit de p̄mo aduentu/ſta-
tim cōtra rebelles iuehil. Cif. j. l. c. cū dixiſſet: Facile meā nō
auerti ab increpātib⁹ et cōſpūentib⁹ in me: ſubiungit: Stem⁹
ſimul: Quis est aduersari⁹ meus? Ideo etiā hic ap̄b̄eta poſt
filij incarnationē inuehil cōtra blaſphemātes iudicos et alios
peccatores: Eḡ qui contradicūt factori suo. Hoc fa-
cit quicq; negat filiu veniſſe in carnē. Itē moraliter. hoc
facit quicq; plato ſuo q̄ inobedientia contradicit. Līli. j. c.
Multi inobedientes quos oportet redargui. j. Regl. xv. c.
Quasi peccatum hariolādi eſt repugnare: et quaſi ſcelus idola-
trię nolle acquireſſere. Deus. xxi. d. Si genuerit homo filium
cōtumacē et proteruū qui nō audierit patris ac matris impe-
riū: et coercitus obedire cōtempſerit: apprehendēt eum et du-
cent eū ad ſeniores ciuitatis illi⁹ et ad portā iudicij dicētq; ad
eos: Filius noſter iſte p̄teruus et cōtumax eſt: monita noſtra
audire p̄temnit: confeſatiōib⁹ vacat et luxurie atq; puluq; la-
pidib⁹ eū obruet ois p̄plus ciuitatis et moriet. v Lesta de
ſamījs terre. j. lxij. c. Pat noster eſt tu: nos ḥo lutū. Eccl.
j. b. Quid ſupbis tra et cinio: x. Autquid dicit lutū ſi
gulo ſuo qđ faciſ. i. hō deo: vt ſubdit plato: Arguit qđ
dā q̄ nolūt obedire plati niſi dicat eis ratio iuſſione: etiſ ſa-
ciant: iudicāt t̄i de plati iuſſiōe q̄ indiscreta v̄ malicioſa ſit.
Sed verus obedieſ habet voluntatē plati p̄ rōne. Act. ix. a.
Dñe qđ me viſ facere: Sap. xij. b. Quis dicit tibi qđ feciſſi:
aut q̄ ſtabit h̄ iudiciū tuū: y Et opus tuū abſci ma-
nib⁹ ē. Hoc dicūt iudicē: q̄ dicūt filiu nō eē eiusdē potētē cō-
patre. Hoc etiā p̄t dīci quibusdā platis: qui t̄m p̄cipiūt et n̄
b̄ſ ſaciūt: totū opus eorū eſt p̄cipere: ore ſaciūt oia nihil ma-
nib⁹ ſuio. De qb⁹ dī Matth. xxiij. a. Dicit et nō ſaciūt. Si
magister lacomox

Ga. **E**cce dicit patri qd generas: et matri quid parturis: Nota ante qd cyr^o picipere multa hariali dicebat patri et matri qd multa mala facturus erat cyrus: et ideo melius esset si non generaret: quib^o loquitur dñs vel apbera dices: a. **E**cce qui dicit patri cyri: b. **Q**uid generas: q. d. ad qd generas cyru. c. **E**t

mru: cyr: d. **Q**uid parturis: i. ad quid parturis: cyrum: q. d.

e. **T**umulari parturis cyrum: q. d. re eis qd phibent pa-

tri et matri cyri genera-

re eis: ego pdixerim hoc de eo. e. **H**ec

dicit dñs sanctus Isrl. f. **P**lastes eius. i.

g. **E**cce qui dicit patri: qd ge-

nras: et matri qd parturis:

c. **H**ec dicit dominus sanctus

israel plastes eius. **E**lenitura

interrogate me super filios

b. **M**eos: et supertopus manuū

i. **E**go feci meaz mādate mihi. Ego feci

frā: et hominē sup eā crēau

m. **E**go. **D**ān meē tetenderūt

n. **C**elos: et omī militiē eoz mā-

duētiō idola. h. **E**t

sup op manuū meaz mādate mihi. i. requirite qd nū-

clos vestros sacerdotes et phibas qd ventura sunt vobis: et que

factur sum p vobis. **E**go feci terrā: ad litterā: k. **E**t

hominē sup eam tanq dñm: l. **C**reavi ego: Be. i. d.

m. **A**han meē tetederūt celos. i. ego feci celos tenues

et subtile: ac si eos manib extēasse. n. **E**t omī militiae

eorū mādai. i. stellis et angelis pcepit qd agere debeant.

o. **E**go suscitaui eū. Tertia ps in qua dñs iudeor pspē

ritatem describit. Describit autē hec pspēritas multipliciter.

Primo i ciuitatum redificatiō: ibi: **I**pse edificabit ci-

uitatē. Secundo: lice sit ordo ppostor in pū liberatiō: ibi:

Et captiuitatē meā. Tertio: in oī bonoꝝ māticipatiō:

ibi: Labor egypti. Quarto: in ppetua securitate: ibi: **I**sl̄

saluar ē. **E**cce: o. **E**go suscitaui vī suscitarō eū. i.

cyr: p. Ad iusticiā facienda de babylonis et chaldeis. q.

Et oī vias ei dirigā: vt b qd pdixi de eo cōtingat ei.

r. **I**pse edificabit ciuitatē hierlm: q. ciuitas dī antono-

malice. i. reedificari pcpit. s. **E**t captiuitatē meā. i. iu-

deos meos qd in captiuitatē duci pmisserā: **D**imittet li-

beros redire i patri: v. **H**o i p̄cio neq i munerib: et

sta aparebit qd no p munera sua dimittent iudei: s. apter meā

voluntatē: **D**ic dñs exercituū: qd potēs ē facere: et cui

credidū est. **H**ec dicit dñs de. **D**ic describit pspēratē

iudeor et dignitatē de captiuitate reuersor. **M**lti em de egypto

et de alijs regiōib i quib fuerat iudei disp̄si: redierūt cū

eis: et facti sūt eis serui. Et h est qd dicit: **L**abor egypti

et negotiatio ethiopie: id est negotiatores de ethiopia:

a. **E**t labam viri sublimes. i. viri potentes et nobiles de

saba: b. **A**d te transibūt: vt tecum redeant hierosolymā

vīa prosperitate tua. c. **E**t tui erunt serui et tribu-

tū. d. **P**ost te ambulabūt: quasi serui post dominū suū.

Victi manicis

Doratler * magister latomorū chirothecas habēs et virgā in manu

p̄cipit et nihil facit: et tū in vespe plus habet qd alij: sic platus

bmō min⁹ facit et plus expedit qd dimidia ps cōuēt. a. **E**cce

q dicit patri qd generas. i. q negat dñu patrē filii chri-

stū genuisse sūm diuinitatē: et beatā virginē p̄gisse eū sūm bu-

manitatē. **A**poraliter autē hoc est p̄phibētē p̄dicationē.

a. **Q**ui patri spūali. i. p̄dicatori: b. **E**t matri p̄fibētē fi-

lios deo generare. **Q**uā sit p̄dicator dī. i. Corl. iiij. d. Per

euāgeliū i christo ego vos genui. **Q**uā sit mat dī Gal. iiij. c. Filioli mei qd iterū p̄turio. Prouerb. iiij. d. Moli p̄fibēre

bisfacere eū qd p̄t: si vales et ipse b̄isfac. e. **H**ec dicit dñs

sanc̄ isrl̄. i. sanctificator fideliū p̄ grāz: f. **P**lastes ei. i.

formator: sive reformator: cōfigurās eos corpi claritatis sue p

gloriā. g. **E**lenitura interrogate me sup filios vestros.

Hoc dī mulierib qd a vetulis et fortilegis grāt qd ventura sūt

filios suis: maxie cū infirmatē. De quibus dictū est. i. viij. d.

Lū dixerint vob qrite a phytomib et diuinis: nūqd nō p̄plus

a deo suo requiret visionē p viuis et mortuis: Ad legē magi-

z testimonīū. b. **E**t sup opa manus meaz mandate mihi. **H**oc dicit p̄dicatorib vt mādēnt dñs. i. req̄rāt ab eo p nūcios orationū suarū: quō penitētes qd sup opa sua qd ipse facit i cōuersiōe sua: debeat regere et nutrire. s. sicut nutrit in fatulū suū. i. Thessal. ii. b. Facti sum paruuli i medio vesti-

tanq si nutrit foueat paruulos suos: b̄dīt effundāt. **E**go se-

ci terrā. i. terra viue- tiū: vt terrā istā mate Ar. tmeā

rialē: k. **E**t hoīem sup eā creau ego: vt eēt sup eā vt dñs et possessor virtusq: nō

i ea sepult: vt sūt au- ri: qd solis tpalib va-

cāt: vt talpe. Matth. v. a. Beati mites: qm̄

ip̄i possidebūt terrā.

m. **A**han meē extē- derūt celos. **H**an dñs: st benignitas et sapiētia: qd extēdūt celos. i. cōlestes viros ad bonos p gratulationē: ad malos p cōpassione: ad indoctos p instructionē: ad doctos p consulta- tionē: ad pigros p excitationē: ad seruētes p moderamentū seruoris sui: ad dīvites p orationū instantiā: ad paupes p misericordiā et elemosynā largitionē. i. Col. ix. c. Lū esse lib- er ex omnibus: omī me seruē feci: factū sum iudicis tanq iudicis: his qui sub lege sunt qd sub lege esse: his qui sine lege erāt tanq sine lege esse: factū sum infirmis infirm⁹: vt in- firmos lucrisfacerē: **O**mnib oīa factū sum: vt omīs facerē sal- uos. n. **E**t omī militiē eoz mādai. Militia celoz sūt mistri et coadiutores plator: qb̄d mādauit dñs vt bonū erga dños suos sp augeāt et malū diminuāt: vt causas pupilloz et vīduoz defendāt: vt dños suos semp ad meliora cōmoneāt. Sed hodie totū fit ecōtrario. i. xix. b. Sapientes consiliariū pharaonis dederūt consiliū inspiēs. Prouer. xxix. b. Prin- ceps qui libēter audit verba mendaciū: omīs habet ministros impios. o. **E**go suscitaui cum ad iusticiā. **F**ilius dei occisus ē p̄t delēda peccata nostra: sed ppter iusticiā nostrā facienda resuscitat̄ est. Roma. iiij. d. **M**ortu⁹ est ppter deli- cta nostra: et resurrexit ppter iustificationē nostra. Itē platus suscitat dñs ad iusticiā facienda: nō vendendā. Sap. i. a. Di- ligite iusticiā qui iudicatis terrā. q. **E**t omīs vias eius dirigā. Omīs vias filij dīrectit dñs: qd in omnib̄ fecit bene et bonū: sic et oīs vias boni plati dirigit de⁹ nec aberrare p̄mittit. Iosue. i. c. Moli timere quoniam tecū est dominū de⁹ tuus in omnib⁹ ad quecūq præteris. r. **I**pse edificauit vel edificabit ciuitatē. i. ecclesiā. **H**ec em est ciuitas que sup montē posita non poteſt abscondi: vt dicit Matth. v. b. quā edificauit filius ex duobus parietib⁹. i. ex iudicis et genti- bus. s. **E**t captiuitatē meā dimittet cyrus sc̄. i. plati peccatores quos captos tenet diabol⁹ dimitti faciet. **T**ū ei dicit Prouerb. xxij. b. Erue eos qui ducunt ad mortē et. v. **H**o i p̄cio neq i munerib⁹ dicit dñs exercituū. i. lij. a. Bratis vēnūdati est: et sine argēto redimēti. y. **H**ec dicit dñs de⁹: Labor egypti et negotiatio ethiopie et sabaim viri sublimes ad te trāsibūt et tui erūt. Per hoc significat diversitas p̄titor p̄ueror ad fidē. Per egyptū intelligunt luxuriosi. Egyptū em̄ interptat m̄gror vītenebrē: et de luxurioso scriptū est Prouerb. xliij. b. Extrema gaudiū luctus occupat: Ecce m̄gror. Itē Job. xxiij. c. Ocul⁹ adul- teri obseruat caliginē: Ecce tenebrē. Et bñ dī labor: qd ma- gn⁹ labor ē m̄ltis i querēdo p̄cm̄: Juē illud Iliere. ix. b. Et inīque agerēt laborauerūt. Per negotiatiōē ethiopie intel- ligunt auarii: Negotiatio em̄ pp̄rie auariis conuenit: qui etiā animas suas venales habēt: vt dī Eccl. x. b. Ethiope autē dī ppter nigredinē: qd sol auaricie exurit eos. Per sabaim vel sa- ba qd interptat captiuā significans superbi: qd pp̄rie captiuitati sūt sub iugo diaboli: Ipse em̄ ē rex sup oīs filios subiugē: Job xli. d. **P**ost te ambulabūt de virtute i virtute donec Ps. 85. * videat deū

Libri

a *Vincti manicis p̄gent. q.d. ita erūt tui q si etiā velis eos ligare manicis: sicut sit de captis in bello: poteris bene.*

b *Et te adorabūt. i. te adorarent si velles: vel magnū honorē tibi exhibebūt.*

c *Leḡ dep̄cabunt̄ vt eos in seruos recipias dices: d* *Em in te ē de°/ver°: e* *Et nō est absq; te deus. i. nō est de° nisi de° vi.*

Dices etiā: f *Cle re tu es de° absco dūt la nobis vīphuc.*

g *de° isrl salua tor. i. de° q saluas isrl.*

Vel h̄c etiā oīa pos sunt intelligi de ipso pplo. q.d. pp̄beta vel dñs: Iū tanta reverē

tia habebūt te q cre dent te esse deū: i. nō esse aliū a te. h **Cōfusi**

sūt. Hic loquit ap̄ha vel dñs vel etiā

pp̄lus de gentib⁹ quib⁹ idola nibil p̄fuerūt dices: Confusi

sūt et erubuerūt oēs simul q sp̄babat in idolis: i. Abie

rūt in p̄fusionē fabricatores erroz. i. idoloꝝ in qb⁹ er

raverūt. k **Isrl aut̄ saluat̄ ēn dño. i. p dñm: vel in spe**

quā de dño habebat. m **Salute eternq. i. salute p̄petua q**

nunq deficer. n **Mo cōfundem⁹. q.d. ita cōfundant̄ sed**

vos o iudei nō cōfundem⁹: qz de° vī qd̄ vobis p̄misit ip̄lebit.

o *Et nō erubescetis v̄sc̄ in seculū seculi: q̄si etiā ad*

horā erubescatis ppter capitulitate nō tū in eternū. Et oīt

q̄si duas causas qb⁹ securi possūt esse q nō p̄fundent̄: imo q

dñs faciet eis qd̄ p̄misit. Prima ē: qz dñs dedit eis trā optu

mā quā sine habitatoꝝ nō relinquer. Secunda ē: qz ip̄se p

misit hoc q̄ verē ē in p̄missis. Dic g: **Mo p̄fundem⁹ vt di**

x *Quia h̄c dicit dñs creās celos ex nibilo. q*

y *Ip̄se de° formās trā. i. creās terre formām. s. rotundam:*

r *Et faciēs eā. Odo pp̄ster⁹: p̄bus em̄ ē facere naturalē*

q̄ formare. s **Ip̄se plastes eius. i. ip̄se est formator ei⁹**

t *Et no in vanū creauit eā. i. trā: v* **Sed vt**

habiteſt a p̄lo suo: r **Formauit eā. s. terrā. Ecce pri**

ma causa. y **Ego dñs et nō ē ali⁹ in essentia. z** **Mo in**

abscōdito locut⁹ sū: robis de p̄spitare p̄dicra. a **In lo**

co terre tenebroso: sicut idola q̄ in locis occultis respōsa

dabat: q̄si nō p̄misit vobis hoc in abscōdito: sicut faciūt ho

mīnes q̄ volūt celare p̄missa sua: vel q̄ nolūt p̄missa soluere:

vel nō possūt. b **Mo diri semini iacob fruſtra q̄rite**

me. i. nō p̄cep̄ iudei q̄ colat̄ me p nibilo: s *intra bona p̄mit*

to: r faciā. Vel sic: b **Mo diri semini iacob fruſtra. i. in**

vanū: c **Querite me: qz ego nō p̄missile eis tot bona ni**

si velle eis dare. Et ex hoc posſūt ip̄si cognoscere q̄ nō p̄mis

eis in vanū p̄dicra. d **Ego dñs loquēs iusticiā nō do**

lū. e **Annūciās recta vnde mibi credendū est. Ecce se**

Quarta pars cūda causa. f **Lōgregamī et venite. Quarta ps in qua**

tangit cōversionem prolelytorum dicens: Lōgregamī cum iudeis reuertētib⁹: g **Et venite in terrā p̄missionis.**

Et accedite simul

Alier⁹ f **Congregamī tē. potest esse admonitio iudeis vt re**

uertantur. Data enim licentia redeundi a cyro: alij nolebant

redire: quia facti idolatrē quāsi non credebant p̄missioni

domini: alij quāla nolebant dūmittere magnas possessiones

quas habebant inter gentes: vnde admonet eos propheta

vel dñs dices: f **Lōgregamī in vñu vt secur⁹ redeatis:**

g **Et venite in terrā p̄missionis. Venite dicit dominus:**

vt ostēdat se iturū

Dystice x *videant deū deorū in sion. Oportet enim platum p̄ce*

dere: alioquin quomō ambulabūt post ipsum. Joh. x. a. Bo

nus pastor oues p̄prias vocat nominat̄ et educit eas: et cum

p̄prias oues emiserit ante eas vadit: et oues illum sequunt.

a **Vincti manicis p̄gent. i. vincti vinculis p̄ceptoz dei.**

Ps. 149. Ps. Ad alligandos reges eorū in compedib⁹: et nobiles eo

rum in manicis ferreis. Eccl. vij. c. Ne accidieris in vinculis

Esiae

c *cius. Tamē vincula ista stultis sunt quāsi cōpedes: quia gravia sunt eis. Eccl. xxi. c. Compedes in pedibus stulto doctrina. Item vinci tribulatiōbus ad christū transeunt. Unde. i. Regl. xxii. a. Cōuenierūt ad dauid om̄s q̄ erāt ī angustia cōstituti et oppressi ēre alieno et amaro animo. Matth. xi. d. Ve*

nite ad me om̄s q̄ laboratis et onerati es̄t et ego reficiam vos.

b *Et te adorabūt dices: d* **Tm in te ē de°: et nō ē absq̄**

c *te deus. Tere tu es de° absco dūt la nobis vīphuc.*

g *de° isrl salua tor. i. de° q saluas isrl.*

Vel h̄c etiā oīa pos sunt intelligi de ipso pplo. q.d. pp̄beta vel dñs: Iū tanta reverē

tia habebūt te et cre dent te esse deū: i. nō ē aliū a te. h **Cōfusi**

sūt. Hic loquit ap̄ha vel dñs vel etiā

pp̄lus de gentib⁹ quib⁹ idola nibil p̄fuerūt dices: Confusi

sūt et erubuerūt oēs simul q̄ sp̄babat in idolis: i. Abie

rūt in p̄fusionē fabricatores erroz. i. idoloꝝ in qb⁹ er

raverūt. k **Isrl aut̄ saluat̄ ēn dño. i. p dñm: vel in spe**

quā de dño habebat. m **Salute eternq. i. salute p̄petua q**

nunq deficer. n **Mo cōfundem⁹. q.d. ita cōfundant̄ sed**

vos o iudei nō cōfundem⁹: qz de° vī qd̄ vobis p̄misit ip̄lebit.

o *Et nō erubescetis v̄sc̄ in seculū seculi: q̄si etiā ad*

horā erubescatis ppter capitulitate nō tū in eternū. Et oīt

q̄si duas causas qb⁹ securi possūt esse q nō p̄fundent̄: imo q

dñs faciet eis qd̄ p̄misit. Prima ē: qz dñs dedit eis trā optu

mā quā sine habitatoꝝ nō relinquer. Secunda ē: qz ip̄se p

misit hoc q̄ verē ē in p̄missis. Dic g: **Mo p̄fundem⁹ vt di**

x *Quia h̄c dicit dñs creās celos ex nibilo. q*

y *Ip̄se de° formās trā. i. creās terre formām. s. rotundam:*

r *Et faciēs eā. Odo pp̄ster⁹: p̄bus em̄ ē facere naturalē*

q̄ formare. s **Ip̄se plastes eius. i. ip̄se est formator ei⁹**

t *Et no in vanū creauit eā. i. trā: v* **Sed vt**

habiteſt a p̄lo suo: r **Formauit eā. s. terrā. Ecce pri**

ma causa. y **Ego dñs et nō ē ali⁹ in essentia. z** **Mo in**

abscōdito locut⁹ sū: robis de p̄spitare p̄dicra. a **In lo**

co terre tenebroso: sicut idola q̄ in locis occultis respōsa

dabat: q̄si nō p̄misit vobis hoc in abscōdito: sicut faciūt ho

mīnes q̄ volūt celare p̄missa sua: vel q̄ nolūt p̄missa soluere:

vel nō possūt. b **Mo diri semini iacob fruſtra q̄rite**

me. i. nō p̄cep̄ iudei q̄ colat̄ me p nibilo: s *intra bona p̄mit*

to: r faciā. Vel sic: b **Mo diri semini iacob fruſtra. i. in**

vanū: c **Querite me: qz ego nō p̄missile eis tot bona ni**

si velle eis dare. Et ex hoc posſūt ip̄si cognoscere q̄ nō p̄mis

eis in vanū p̄dicra. d **Ego dñs loquēs iusticiā nō do**

lū. e **Annūciās recta vnde mibi credendū est. Ecce se**

Quarta pars cūda causa. f **Lōgregamī et venite. Quarta ps in qua**

tangit cōversionem prolelytorum dicens: Lōgregamī cum iudeis reuertētib⁹: g **Et venite in terrā p̄missionis.**

Et accedite simul

B

Et p̄cipue in passione/ vbi tota eius potentia et diuinitas el̄ latuit: quia expositus est inimicis. Abacuk. iiij. a. Splendor eius ut lux erit/ quo ad diuinitatem: cornua. s. crucis in mansuētus eius: ibi abscōdita est fortitudo eius/ quo ad humanitatem et passionem. In passione abscōdit dñs potentia suā/ vnde exemplū patiēt et hūilitatis. i. Pet. ii. d. Christus passus est p̄ nobis/ vobis relinquēs exemplū vt sequam̄ vestigia ei⁹: qui cum maledicereb⁹ nō maledicebat: cū patere nō cōminabat.

g **De isrl saluator. Saluator actu/ habitu et officio.**

Actu. Un **Matth. i. d. Ip̄se saluū faciet populu suū a peccatis eorū. Habitu. Un** **Hoc nomē iesus qd̄ interpr̄at saluatorū impositū est ei anteq̄ in vtero cōcipere: vt dicit Luc. ii. c.**

imo ab eterno. Ab officio. Un **Luc. xix. b. Tēnī filius hominis querere et saluū facere qd̄ pierat.**

b **Cōfusi sunt et erubuerūt om̄s simili: abierūt in p̄fusionē fabricatores erroz. scribe et pharisei: qui finixerūt ab apostolis christū furtū fūlatū: Matth. xxvij. c. Qui crucifixerūt iesū ne p̄deret locū et gente: qd̄ specialiter pp̄ hoc pdiderūt. Un**

Joh. xi. f. Quid facimus: qz hic homo multa signa facit: si dimittim⁹ eū et venient romani et tollēt nostrū locū et gente. k **Israel. i. pp̄lus christian⁹: l** **Saluatus est in dño salute eterna: ad quā maxime via est cōfessio. Job. xij. c. Utas meas i cōspectu eius arguā: et ip̄se erit saluator me⁹. m** **Non cōfundem⁹ et nō erubescit v̄sc̄ in seculū seculi. Jobel. ii. f. Non cōfundet populus me⁹ usq̄ in sempiternū. p**

Quia h̄c dicit dñs creās celos: Ip̄se deus formās terra et faciēs eā. Lēgis. i. sanctis sufficit creatio: sed terra. i. peccator idiger forma et factura. Eph. ii. b. Ip̄se sum̄ factura/ creati in christo iesu. Ro. vi. c. Obedistis ex corde in eam formā doctrinę in qua eruditis estis. o **Ip̄se plastes eius. i. terre ad litterā: vel h̄sian generis: vel ecclēs: vel beate virginis. De prima terra: Gen. i. a. In p̄ncipio creauit de° celū et trā. De secunda Gen. ii. b. Formauit de° hoīem de limo frē. De tertia. Ps. Opatus est salutē in medio terre. i. cōmuniē toti ecclēs. De Ps. vii. quarta. Ps. Terra nra dabit fructū suū. v** **Non in vanū vñ. 84**

creauit eā/ de° i. terra vñuentū: vel ecclā: vel beatā vgīnē: v **Sed vt habiteſt ab angelis et sanctis glificati: vel a filio dei p vñtū tra. y** **Ego dñs et nō ē ali⁹: Mo in**

abscōdito locut⁹ sum: in loco terre tenebroso. Job. xvij. d. Ego palā locut⁹ sū: et in occulto locut⁹ sū nibil. Sic et sui. Matth. x. c. Qd̄ i aure audit̄ p̄dicat̄ sup̄ tecta. b **Mo**

diri semini iacob fruſtra q̄rite me: qz regnū celop̄ p̄mit

to. Erūt si nibil p̄mittere: nibilomin⁹ eīm grēd⁹. Fruſtra

dicit q̄i ei⁹ finis ē extra ipsū: s ip̄se ē et in ip̄so. Osee. v. b. Il

Egregib⁹ suis vadet ad grēndū dñm et nō inueniēt. o **Ego dñs loquēs iusticiā. i. p̄mittēs bonis p̄mia: et malis p̄na. e** **Annūciās recta me. s. redditurū vñcuīq̄ sū opa sua. Ps. Recūt est verbū dñi et oīa opa eius in fide. f** **Lō' Ps. iii.**

gregamī et venite oīos gentes: qz iudei nolūt venire.

v* **Et accedite simul**

a Et accedite simul ad me per cultus mei susceptionem: **b** Qui saluati estis de gentib. i. vos gentiles qui iudicis
mū recipistis: qd erit vobis causa salutis. **c** Nescierunt
q̄ leuat signū sculpture sue. i. illi q̄ simulacra sculpta le-
vabant in altū et adorarent ea nesciebat qd faciebant p̄us.

e Et rogāt deum
nō saluante: id est
El. ter. qui rogāt idolum qd nō
saluat: nec saluare po-
test. Illi inq̄ nescierunt
quid faciebant.

Aliter **x** vt ostēdar se stu-
rū cū eis. **a** Et ac-
cedite simul vñus:
quisq; ad locū suū: vel
ad tēplū redificādū.
b Qui
saluati estis de gē-
tib. i. liberati de ma-
nibus gentiū: in quib;
q̄si pieratis. **c** Ne-
scierunt. i. nō intellere-
rūt: vel scire noluerūt

b et accēdite simul qui saluāti
c estis de gentib. Nescierunt
d q̄ leuat signū sculpture sue:
e et rogāt deū non saluante.
f Annūciate et vēnute et cōsi-
liamini simul. Quis audītū
k fecit hoc ab initio? Extūc
m h̄dixi illud. Nūquid nō ego
o dñs: t nō ēst v̄lra de⁹ absq̄
p me: D̄eū iūst⁹ t saluāns nō
s ēst p̄ter me. Cōuertimini ad
v me et salui eritis dñs fines

g p̄missionē mēā implendā esse. **d** Qui leuat signum
sculpture sue: t rogāt deū nō saluante: idolat̄. q. d.
ill̄ qui colūt idola: nolūt credere meę p̄missioni. **f** Annū-
ciate: vos iudei alq̄s liberationē: **g** Et vēnute t cōsili-
amini simul. i. accipite consiliū qd facturi estis. **i** Quis
audītū fecit hoc ab initio. i. conuersionē gentiū ad iu-
dāsimū: vel reuersionē iudeoz de captiuitate. **k** Extūc. i.
ab antiquo: **l** D̄edixi illud ore p̄phar. m **m** Nūquid
nō ego dñs: qui sic p̄dico furura anteq̄ fiant. **n** Et nō
est v̄lra de⁹ absq̄ me. i. nō ē ali⁹ o **o** D̄eū alq̄s p̄teroz
ego. **p** Iult⁹ in peccator̄ punitio: **q** Et salinās in
bonoz retributio: **r** Nō est p̄ter me deus. s. **s** Cō-
uertimini ad me et salui eritis. i. Cōuertimini ad me colen-
dum o vos gentes t saluabo vos: **v** Dñs fines terre:
id est qui habitatis in omnib; partib; mūdi. Tel sic: **w** Cō-
uertimini ad me. i. reuertimini ad trā meā t templū: **t** Et
salui eritis ab hostiū impugnatōe. **v** Dñs fines ter-
re. i. vos iudei q̄ in omnib; finib; mūdi disp̄si estis. **y** In
memetipso iuraui. i. imobiliter statui. **z** Egrediet de
ore meo iusticie verbū. Qd est: Sicut seruistis gentib;
in terra sua: ita ip̄li seruīt vobis in terra vestra. **a** Et non
reuerteſt ad me vacuū: b **b** Quia mihi curuabit om̄e
genū. i. alq̄i de om̄i genere hominū cōuertenſt ad iudaſ-
mū: t adorabūt me flexis genib;. **c** Et iurabit ois lin-
guā: mibi in nomine meo. q. d. mibi reddet iuramenta sua.
d Ergo in dñō dicēt. i. a dñō vel in psona dñi: e **e** Neq̄
sūt iusticie t impiū. i. ei iusticia est a dñō q̄ ita facit p̄mitua-
tim seruire gentes iudeis q̄ p̄us seruierāt ip̄lis. Tel dicit h̄
iudei i psona ppria: Neq̄ sūt iusticie t impiū. i. cult⁹ legl
me: t ius regni meū ē. **g** Aci cū. i. ad dñū colēdū: h **h** Cle-
niēt. p̄sely. **ll** Aci cū. i. ad ip̄lin iudeoz: **i** Clemēt
gentes ad eundū cū eis in terrā suā t seruēdū eis. **ll** Et co-
fundēt oēs q̄ repugnāt ei. i. oēs q̄ repugnāt dñō no-
lētes adhētere cultū ei: vel qui repugnāt israeli impediētes
tēpli edificationē. **k** In dñō iustificab̄. i. a dñō iustifi-
cab̄: v̄l cultū dñi v̄l p̄dicab̄. **l** Et laudabil om̄e
semē isrl. i. oēs iudei laudabūt a vicinis suis.

Dystice

Goraliter

Dystice

a Et accedite simul q̄ saluati estis de gentib. **b** Cōgregam̄ p̄ fidē: t vēnute p̄ sp̄: accedit p̄ charitatē q̄ salua-
ti estis p̄ filii passionē. **c** Nescierunt q̄ leuat signū scul-
pture sue: t rogāt deū nō saluante. **D** illi de idolatriū no-
luerūt scire vocationē christi. **E** oralit: Tactatores leuant
signa sive vexilla sua p̄ iactantia: **f** Et rogāt deū nō sal-
uante. i. humanū fauore. **g** Annūciate o p̄dicatores:
h Et vēnute p̄cōres: **i** Et p̄iliā simul p̄ vñanimitate. i. **j** Idip̄lū dicant oēs: t nō sum i vob schisma-
ta. P̄bil. q. a. Implete gaudiū meū vt idē sapientia cādē cha-
ritatē babētes: vñanimes idip̄lū sentiētes. **k** Quis audi-

tū fecit hoc ab initio. i. p̄versionē gētū futurā i fide filij:
k Extūc h̄dixi illud. Gen. xl. b. Ip̄se erit expectatio
gentiū. m **m** Hūqd nō ego dñs: t nō ē v̄lra de⁹ absq̄
me: h̄dere. x. b. Dñs de⁹ ver⁹ ē: ip̄se de⁹ viuēs t rex sép̄in⁹.
Et. xv. d. O fidā eis manū meā t stutē meā. i. filiū: et scient
q̄ nomē mibi dñs. o

Deus iūst⁹ iusticia
frēs: q **Et saluās:**
id est misericordia mulcēs.

r Nō est p̄ter me **Roma. 14. b.**
ali⁹. s **Cōuertim̄** **Et. t** cōuertim̄
ad me t salutē erit. **om̄ia genū**
Quidā habēt faciem
corpis ad altare: f fa-
cieē cor̄d̄is ad fenestrā.
Quidā man⁹ ad celū:
sed pedes ad pavulū:
quoy de⁹ venter est: t
gl̄ia in p̄fusōe. P̄bil.
ij. d. **Q**uia ego **A**
de⁹ nō ē ali⁹. vi **Et. t** cōflatus

mentū h̄ereticī qui
dicit aīaz creatā esse a

bono deo: corp⁹ a malo deo. Ezech. viij. f. In ostio tēpli dñi
int̄ vestibulū t altare q̄ si vigintiq̄ viri dora bñtes h̄ tēplū
dñi: t facies ad orientē: t adorabāt ad orū solis. **y** **Et** me
metipso iuraui. Deb. vi. d. Volēs de⁹ ostēdere h̄eredit̄
suis imobilitatē p̄sili sui int̄posuit iuslurādū. **z** Egrediet
de ore meo iusticie v̄bū. i. fili⁹ q̄ v̄bū ē pat̄i t iust⁹. uno
iusticia ē. Eeci. xxij. a. Ego ex ore altissimi p̄diui: p̄mogenita
an̄i om̄ne creaturā. Tel v̄bū iusticie diē sentētā reprobo:
rū: Itē maledicti z. Matth. xv. d. In primo aduētu exiit
v̄bū misericordē: Agite penitētā a p̄zopinq̄bit em̄ regnū celoz:
Matth. iiij. c. a **Et** nō reuerteſt: donec obediētā cōple-
uerit: t curs⁹ p̄dicatiōis cōpler⁹ fuerit: b **Q**uia curua/
bif oē genū: t iurabit ois lingua. Ro xij. Tel ego
dicit dñs: q̄ mihi curuabit om̄e genū: t ois lingua cōsitebit
dñs. Deut. vi. c. Qdūm deū tuū adorabis: t illi soli seruiles ac
q̄ nomē ei⁹ iurabis. Et. x. d. Jurabis in noīe illi⁹: q̄ ip̄se est
laus tua. Itē ē mos christianoz: genua flectere: qd̄ iudei ois
no nō faciūt: qd̄ ē signū sup̄bie. **d** Ergo i dñō dicēt chri-
stiani: **Q**uēs sūt iusticie: q̄ pūmo deliquētes: f **Et** iū-
periū qui rego t remunero bñ militatēs. **g** **Ad** cū ve-
niēt: t cōfundēt oēs q̄ repugnāt ei. **h** **S**ere. xx. c. Qui
p̄sequūt me cadēt: t infirmi erūt: t p̄fundēt v̄hemēter: q̄ nō
int̄elleixerūt op̄probriū semipētū qd̄ nunq̄ delebit. **l** Ich.
vij. d. Videbūt gentes t cōfundēt sup̄ om̄i fortitudine sua.
k In dñō iustificab̄. p̄ fidē. Ezech. xvij. f. Quacūq̄ ho-
ra in gemuerit petōr: oīm iniqtūtā ei⁹ nō recordabor. **l** **Et**
laudab̄: non ad gl̄ia suā: f dñi. **ll** Matth. v. b. Videb̄
opa v̄ia bona: t gl̄ificet pat̄i ē v̄m q̄ i celis ē. **m** **O**ime se-
mē isrl. i. christiani q̄ sūt semē isrl p̄ eiusdē fidei v̄nitatē: t p̄
missiōis eiusdē expectationē. Gal. iiij. d. Si vos vñū estis in
christo iusu: ergo semen abrāt estis fin̄ p̄missionē h̄eredes.

Q Onfractus ē bel: cōtrit⁹ **Expo. La. XLVI.**
est nabo. Edhuc p̄pheta circa liberationē iudeorū
t destructionē babyloniō narrandā morat. Et diui-
dit hoc capitulū in quattuor partes. In p̄ma parte idolorū
destructionē futurā p̄dicit: t eoz̄ impotentiā narrat. In se-
cūda iudeis cultū idolatrie ip̄properat: ibi: Audite me do/
mus iacob. In tertia parte iudeos monet ad p̄nitentiā:
ibi: Ademē ote istud t fundamini. In quarta t vltima
vt firmius p̄diciā liberationē credāt: repetit de orū cyri: ibi:
Vocās ab orientē quē. Propheta ē cert⁹ de idolor̄ de/
structiōe q̄si iā facta eset: v̄tēs p̄terito p̄ futuro dīc: **n** **L**
Onfractus ē bel. i. p̄slabit t rediget i massā. Et nota q̄ bel idolum
erat babyloniō

Mystice: **n** **Confractus est bel** / cōtritus est na/
bo. Bel interpr̄at yetustas: t significat avaros qui ardore t
x: labore cupiditatis

Libri

Cerat babyloniorum: quod etiam saturnus dicitur est: quod postea ad alias gentes translatum: in tanta veneracione habitum est ut ei etiam filios suos imolarent. **a** **Cōtritus** est nabo: aliud idolum babyloniorum: Magis tamē ponit hic pro interpretatio: Interprata enim prophetia vel divinatio: quod intelligunt oīa idola que prophetabant vel responda dabant destruenda.

Et facta esse. Septuaginta dictum: quod fuit idolum p̄biliū. **b** **Facta** sunt simulacra eorum bestiis et iumentis. **Onera vestra** gratia ui pondere vobis ad latitudinem contabuerunt et contrita sunt simul. Non potuerunt saluare portantem: et anima eorum in captiuitatem ibit.

Cōtracta sunt simulae bestiis et iumentis: supple similia: quae in forma bestiarum et iumentorum fabricata erat: vel quae ad litteram erant bestiae et iumenta. Bestias enim et iumenta adorabant: et regio eorum plerique opidis ex bestiis et iumentis que adorabant nomina impoluerunt: ut leonta a leone: ut dicit Blo. Simulacra dico. **d** **Onera vestra** o sacerdotes qui portabatis ea: **e** **Graui pōdere**: i. grauiter ponderatia: **f** **Etsq; ad latitudinem portantium sacerdotum**. **g** **Cōtabuerunt** idola: vel portates ea defecerunt: **h** **Et contrita sunt simul idola**: i. in puluere redacta. **Tel.** **Cōtrita sunt simul tam idola quam coletes ea**: **i** **Nō potuerunt** idola: **k** **Saluare portantē**: se: ex quo apparet quod non erat dī sic credebant. **l** **Et anima eorum in captiuitate ibit**: i. ipsa animata ut credebatur. **Tel.** **q̄a eorum**: i. spūs p̄sidens qui credebat esse anima eorum. **Tel.** **q̄a anima eorum in captiuitate ibit**: nō idolorum sed eorum qui coluntur.

Secunda pars ea. **m** **Audite me domus iacob**: Ostēa destruōne et impotēa idolorum: hic redarguit iudeos idolatras: et maxime cōtra duas tribus: et cōtra residuos de decē tribubus inuehit: qui s. captiuitatis alij in assyriis remāserunt: dicens: **Audite me dom' iacob**: i. vos de duab' tribubus: **n** **Et omne reliquum dom' israel**: i. vos quae de captiuitate decē tribuum remāsistis. **o** **Qui portamini a meo vtero**: quae gestamini a mea vulua: i. quos soueo et custodio: ac si in meo vtero portarem: et in vulua cōcepissim: nō quod dīs hec habeat: sed est anthropopathos: i. dīs loquitur more humano. **Tel.** p̄ hec intelligunt misericordia dei et clemētia. Per vterū itelligunt misericordia: i. q̄ portantes peccatores donec pariant deo per penitentiam: p̄ vulua clemētia dei: qua deus cōcipit expectare peccatores ad penitentiam: q. d. audite peccatores iudei quos ego diu expectauit per misericordiam tuam ab idolatria cessaretis: et benignus recipias per clementiam si redire vultis. **Tel.** p̄t exponit de exiū de egypto: **o** **Qui portamini a meo vtero**: et gestamini a mea vulua: i. quos ego tamen cōcepimus per desperationem vobis ad terra promissionis portauit: et quae ego peccantes et in deserto et in terra promissionis ad penitentiam diu expectauit. **p** **Etsq; ad senectam vestram**: **q** **Ego ipse et vobis ad canos vestros**: **r** **Ego portabo**: id est custodiā vos et expectabo. **Tel.** **vobis ad senectam ego ipse**: et vobis ad canos ego portabo. i. vobis finem mudi ego sustinebo vos: donec plenitudo gentium intrauerit: et sicut oīs israel saluus fias: sicut dicit **Roma. xi. d.** **s** **Ego feci** vos cum non essetis: **t** **Et ego seram**: id est expectabo. **Tel.** **Ego seram**: opprobria que facitis mihi: sicut dicit in vulgarī. **v** **Ego portabo** vos per misericordiam: **x** **Et saluabo**: si cōuerteritis per penitentiam. **Tel.** **saluabo**: i. de captiuitate reducā.

Mystice *** labore cupiditatis exusti cito senescūt**. **Thren. iii. a.** **Tel.** **tus** fecit pellem meam. **Baruch. iii. b.** **Quid est israel quae in terra inimicorum es**: inueterasti in terra aliena. **P̄s.** **Filiū alieni inueterati sunt**. **Mabo superueniens**: et significat superbos qui semper volunt super alios venire et esse. **Confringat autem auaritiam** corpos per multiplice negationem: sed conterit superbos in

Esiae

corde: quia non semper potest pertingere ad altitudinem quam vellet. **g. i. c.** **Dies domini super omnē arrogante et superbū et humiliabim. Sap. xv. d.** **Omnē insipientes et infelices super modū anime sue subiiciuntur**. **b** **Fracta sunt simulacra eorum**: quia huic pereunt in morte diuinitati illi honores. **Tel.** **Fracta sunt simulacra eorum**

i. peccata: Quot enim peccata habebis in corde: tot simulacra habebis in domo tua. **Ezech. viii. d.** Ecce oīs similitudo reptilium: et abominationis animalium: et virtutibus idola depicta erant in pariete. **c** **Bestiis et iumentis similia**: quae mala sunt similitudines diabolii: sicut dicit Chrysostomus. **Ubi P̄s.** **Homo** cum in honore esset non intellexit et ceteri. **d** **Onera vestra** graui pōdere vobis ad latitudinem. **Boc** potest dici peccatorum quorum onera graui pōdere sunt. i. grauiter ponderatia. **Ubi Sap. v. b.** **Lassati sumus in via iniuriarum et pōderiarum**. Et Zach. v. c. **Iniurias sedis super talētū plūbi**. Eccl. xxii. b. **Sug plūbi quod grauabit**: et quod illi aliud nō est satius: **g** **Cōtabuerunt et cōtrita sunt simul superbus et auarus**: ut dicitur est. **h** **Nō potuerunt saluare portantē**: etiam si homo in iudicio portaret diversitas multas non possent saluare eum. Prover. vi. d. **Nō suscipiet per redemptiōe dona plurima**. **i** **Et anima eorum in captiuitate ibit in sempiternū**. **P̄s.** **Frater non redimuntur**: **j. r.** **e.** Ab anima vobis ad carnem consumetur. **m** **Audite me domus iacob**: et omne residuum domus israel: quasi vos laici et clerici. **o** **Qui portamini a meo vtero et gestamini a mea vulua**. **Tel.** dī misericordia est vulua eius clemētia. **l** **Qui** dī sunt partes: pietas et patientia. In parte pietatis portant boni: in parte patientie mali. **g. xl. c.** In brachio suo congregabit agnos: et in sinu suo levabit: fetas ipse portabit. **Luc. i. g.** Per viscera misericordie dei nostri: in quib; visitavit nos oriens ex alto. Patientia autem dei portat peccatores vobis ad senectam: et vobis ad canos/expectando ad penitentiam: Sed maledictus puer centum annorum: qui non vult p̄dire **i. 65. d.** in lucē vobis dū exire cogat de hac luce. **g. xl. c.** **Lacul** temp̄ silui/patiens fui: ut parturiens loquar. Et tunc dices ei: Glade in tenebris exteriores: ibi erit fler et stridor dentium: Matth. xiij. f. Ideo clamat dīs: **Utere. iii. e.** Utrem meū doleo/et trē meū doleo: quae infinitos portat. **Deut. i. e.** Portauit te dīs ut solet homo portare parvulum filium suum. Sed timēdū illis est qui nasci nolunt ne moriantur in vtero: quae abortiu in terra benedicta nō sepeliunt. **j. xl. c.** **Nūquid ego qui alios pare**re facio: nō paria dī dominus? Si ego quae generationē ceteris tribuo sterilis ero. **Job. xxv. c.** De cuius vtero egressa est glacies. **Ibi Gregorius.** **Dum mentē dīs in timore sui format cōcipit**: dum operas virtutes puebit gignit: sed si extoluntur relinquit et frigidi de vtero exēunt. **i. a** **Visceribus pietatis**. **p** **Etsq; ad senectam ego ipse**: et vobis ad canos ego portabo. **Domini** portar hominem et expectat ad penitentiam quod uituit. Sed multi patientia abutuntur. **Job. xxii. d.** **Debet ei deus locum penitentie**: et ipse abutit eo in superbiam. **Roma. ii. a.** Ignorans quoniam benignitas dei ad penitentiam adducit. **Sap. xi. d.** **Omniū misereris**: quia omnia potes et dissimulas peccata hominū ppter penitentiam. **Osee. xi. a.** **Ego** quasi nutritius ephraim portabam eos in brachis meis: et nescierunt quae curarem eos. **s** **Ego feci et ego seram**. Verba possunt esse filii dei fideliubentis pro homine erga patrem dicentes: Ego feci hominem: et ego seram pro eo penitentem. **v** **Ego portabo** peccata eius in corpore meo super lignum: **x** **Et saluabo** eum a morte inferni. Septuaginta. **Ego** sum et donec senescatis ego sum: ego sustinebo: ego feci et ego seram. **Ez. i. lxij. c.** Redemit eos et portauit et leuauit eos et ceteri.

*** Cui assimilastis me**

a *Cui assimilasti me vos quisbus oia hæc bona fecisti: cui assimilasti me in natura: b Et adeq̄stis in potētia. c Et cōparasti me i valore. d Et fecisti simile: Reperi-
to est eiusdē. e Qui cōfertis aurū d sacculo ad ido-
la vīa fabricanda: quis sit charum et bene absconditū. f Et
argentū in stathe-
ra ponderatī: vt
sciatis quantū ibi ē ne-
furetur: vel quātū q̄s
ib⁹ posuerit. g Et dō-
duentes aurifīcē
precio. l aurifabz. h
i Et faciat deū/cur⁹
m̄ est facere nō fieri.
j Et p̄cidunt oēs
qui posuerit ibi argē-
tū. k Et adorat:
talem deū. l P̄or-
tant illū in hume-
ris gestatē. s. facer-
dores: q̄ ponderosus
est et p̄ se moueri non
potest. m Et po-
nentes in loco suo
i. sibi parato. n Et stabit ibi affixus clavis: vel alīqbus
quib⁹ teneat imobilis. o Ac de loco suo nō mouebit⁹
per se. p Sed et cum clamauerint ad eū cultores:
q Non audiet: quia aures habet et non audiet. r De
tribulatiōne nō saluabit eos. i. cultores suos. Et nota
q̄ multipliciter arguit idolatras hic. Primo q̄ de preciosis et
valde charis fabricat idola. i. de auro et argento. Scđo/q̄ ar-
tificem magno p̄cio conducit. Tertio quia illa q̄ facta sūt
ad cor: q̄ p̄derat p̄ fornicationē p̄ ebrietate p̄ tpalē p̄
speritatē p̄ cupiditatē. De p̄ scđo. Osee. viii. c. Fornicatio et
vinū et ebrietas auferunt cor. De tertio Osee. viii. c. Ephra-
im. i. diues: q̄ iterat̄ frugifer q̄si colubā seducta nō habēs
cor. De ultimo Eccl. x. b. de auaro: Protegit enī itima sua.
Recuperat aut̄ cor p̄ timorē dñi et ōzonem. De p̄mo. Eccl.
xxi. b. Qui timet dñm pueret ad cor suū. De scđo. ii. Regl.
vii. d. Inuenit seru⁹ tuus cor suū vt oraret te. Eccl. xxx. v.
Collige et gregā cor tuū. S̄z cor: fatui q̄si vas cōtractū oēm
sapientiā nō tenebit: sicut d̄ Eccl. xxi. c. **s** Recordamini
prioris seculi: q̄m ego sū de: et nō est de: v̄lta:
nec ē similis mei annūciās ab exordio nouissimū: et
ab initio q̄ nōdū facta sūt. Eccl. xxii. v. Dño deo an-
teq̄ crearent cūcūa sunt agnita: sic et post p̄fectū respicit oia.
Et. xli. d. Lognoulit enī deus oēm scientiā: et insperit in sig-
nū eius annūciās q̄ p̄tererūt et q̄ supūctura sūr reuelas vesti-
gia occultorū: et nō p̄terit illū oīs cogitat⁹. Hoec⁹. Magna Boeti⁹ de p̄sol.
nōtare. oia agam⁹ aī oculos iudic⁹: cūcta cernētis. Et erā audētis.
Saf. i. c. Aur⁹ celī audit oia: et tumult⁹ murmurātū n̄ absco-
def. **t** Recordamini /igī/ prioris seculi. i. q̄les fuerit
in principio ecclie: et q̄les modo sunt tam plati q̄ subditī: et nō
erit sine dolore. **f** Dicēs: consiliū mesi stabit: et oīs
volūtas mea siet. Job. xxii. c. Anima ei⁹ q̄dūcūs voluit
fecit. Ps. oia quecūng voluit dñs fecit. Proverb. xxi. d. Ps. iii.
Non est sapientia non est prudētia non est p̄siliū p̄tra dñm.
Eccl. xxii. b. Cōsilium eius sicut fons vītē p̄manet. Job. vii.
d. Hec est volūtas eius qui misit me patris: vt omne q̄d de-
dit mihi non perdā ex eo. Item in eodē. Hec est volūtas pa-
tris mei qui misit me: vt oīs qui vider filiū et credit in eū ha-
beat vitam eternā. **h** Vlocās ab oriēte auē: et de ter-
ra longinqua. s. xx. f. Ecce nomen dñi venit de longin-
quo. **i** Cirum voluntatis meę. Hoc potest exponi
de ascensione. Lunc enī dñs vocavit christū ab oriente: quia
ipse semper fuit in oriente plenē cognitionis et integrē charis
tatis. Unde de eo dicitur Zach. vii. c. Ecce vir oriens nomē
eius. Vocavit eum dominus de terra longinqua: id est de
mundo qui longe est a celo vt dicit Glo. Ad litteram enim
mundus accipitur pro inferioribus partibus mūdi: quę longe
sunt a celo: licet tamen celum sit quedam pars mundi.
Mystice autem melius accipitur ibi mundus pro munda-
mis: quę longe sunt a celo et conuersatione et possessione. De
hac aut̄ dicit Job. v. b. Homo nā ad laborē et auis ad vo-
latū. Itē Job. xxvii. a. Semita ignorauit auis: nec intue-
tā oculus vulturis. **m** Et locutus sum de redemptio-
ne mundi. **n** Et adducam illud per passionem filij.
q Et creavi filium per*

sepe aurū et argentū aurifīcib⁹. i. canonisq̄s q̄ habent p̄tatem
fabricādi. i. eligendi episcopū: vt faciant aliquē ep̄m: et suppli-
cant et orant: eo electo portat illū in humeris in cathedrā vt
mos est: prima die qua intrat ciuitatē: et ponit in loco suo. i. i
ecclesiā. Sed postea qđ: **n** Stabit ille p̄lat⁹. o Ac d
loco suo non mo-
uebit⁹ ad p̄dicandū:
sed totū bonū ecclesiē **Ar. tōfūdām**
sue comedet ibi resi-
dēs v̄ bruch⁹. p **S**
et cū clamauerint
ad eū: p̄ defendēda
ecclesia vel diocesi cu-
randa. q **N**on au-
dit. i. se n̄ audire fin-
get. **r** De tribula-
tione nō saluabit
eos: immo p̄pon⁹ se-
pe affliger ipsos. s
s Demētore istud **Ar. tōfūdām**
et fundāmū in si-
de que ē fundamentū
virtutū. **t** Redi-
te p̄euaricatores
ad cor: q̄ p̄derat p̄ fornicationē p̄ ebrietate p̄ tpalē p̄
speritatē p̄ cupiditatē. De p̄ scđo. Osee. viii. c. Fornicatio et
vinū et ebrietas auferunt cor. De tertio Osee. viii. c. Ephra-
im. i. diues: q̄ iterat̄ frugifer q̄si colubā seducta nō habēs
cor. De ultimo Eccl. x. b. de auaro: Protegit enī itima sua.
Recuperat aut̄ cor p̄ timorē dñi et ōzonem. De p̄mo. Eccl.
xxi. b. Qui timet dñm pueret ad cor suū. De scđo. ii. Regl.
vii. d. Inuenit seru⁹ tuus cor suū vt oraret te. Eccl. xxx. v.
Collige et gregā cor tuū. S̄z cor: fatui q̄si vas cōtractū oēm
sapientiā nō tenebit: sicut d̄ Eccl. xxi. c. **s** Recordamini
prioris seculi: q̄m ego sū de: et nō est de: v̄lta:
nec ē similis mei annūciās ab exordio nouissimū: et
ab initio q̄ nōdū facta sūt. Eccl. xxii. v. Dño deo an-
teq̄ crearent cūcūa sunt agnita: sic et post p̄fectū respicit oia.
Et. xli. d. Lognoulit enī deus oēm scientiā: et insperit in sig-
nū eius annūciās q̄ p̄tererūt et q̄ supūctura sūr reuelas vesti-
gia occultorū: et nō p̄terit illū oīs cogitat⁹. Hoec⁹. Magna Boeti⁹ de p̄sol.
oia agam⁹ aī oculos iudic⁹: cūcta cernētis. Et erā audētis.
Saf. i. c. Aur⁹ celī audit oia: et tumult⁹ murmurātū n̄ absco-
def. **t** Recordamini /igī/ prioris seculi. i. q̄les fuerit
in principio ecclie: et q̄les modo sunt tam plati q̄ subditī: et nō
erit sine dolore. **f** Dicēs: consiliū mesi stabit: et oīs
volūtas mea siet. Job. xxii. c. Anima ei⁹ q̄dūcūs voluit
fecit. Ps. oia quecūng voluit dñs fecit. Proverb. xxi. d. Ps. iii.
Non est sapientia non est prudētia non est p̄siliū p̄tra dñm.
Eccl. xxii. b. Cōsilium eius sicut fons vītē p̄manet. Job. vii.
d. Hec est volūtas eius qui misit me patris: vt omne q̄d de-
dit mihi non perdā ex eo. Item in eodē. Hec est volūtas pa-
tris mei qui misit me: vt oīs qui vider filiū et credit in eū ha-
beat vitam eternā. **h** Vlocās ab oriēte auē: et de ter-
ra longinqua. s. xx. f. Ecce nomen dñi venit de longin-
quo. **i** Cirum voluntatis meę. Hoc potest exponi
de ascensione. Lunc enī dñs vocavit christū ab oriente: quia
ipse semper fuit in oriente plenē cognitionis et integrē charis
tatis. Unde de eo dicitur Zach. vii. c. Ecce vir oriens nomē
eius. Vocavit eum dominus de terra longinqua: id est de
mundo qui longe est a celo vt dicit Glo. Ad litteram enim
mundus accipitur pro inferioribus partibus mūdi: quę longe
sunt a celo: licet tamen celum sit quedam pars mundi.
Mystice autem melius accipitur ibi mundus pro munda-
mis: quę longe sunt a celo et conuersatione et possessione. De
hac aut̄ dicit Job. v. b. Homo nā ad laborē et auis ad vo-
latū. Itē Job. xxvii. a. Semita ignorauit auis: nec intue-
tā oculus vulturis. **m** Et locutus sum de redemptio-
ne mundi. **n** Et adducam illud per passionem filij.
q Et creavi filium per

d *L* **a** *Cui assimilasti me et adeq̄stis et compasti me et fecisti simile: Nulli ē assimilād⁹ deus: q̄ oīb⁹ excellē-
tio: est in dignitate nature: nulli adeq̄dūs: q̄ oīb⁹ superior
est p̄tate et virtute: nulli compand⁹: q̄ oīb⁹ mellor in valore
et bonitate. s. xl. d. *Cui ergo simile fecisti deū: aut quā imagi-
nē ponens erit: Ibi inuenies. e Qui fecerit quā de sac-
culo: et argētū in stathera ponderat. Aurū de saccu-
lo p̄terit illū q̄ sapientia suā valde charā tenēti: nolentes p̄silia-
bo dare absq̄ p̄recio. Argentū aut̄ ponderat aduocati: q̄
eloquentia sua valde care vēndunt et ponderant eam: non ad
pondus sanctuarī: sed ad pondus cupiditatē sue. Iaco. v. a.
pondus sanctuarī: et argentū et. **g** Cōduceces aurifīcē vt faciat
deū et p̄cidūt et adorant: portat illū in humerū ge-
stantes et policētes in loco suo. Ad lram multū offerunt.**

Zibzi

G effectum perducā. **a** **C**reauī cyrum ad faciendū b. **b** **E**t
faciam illud liberationē. s. p̄dictā. **c** **A**udite me du-
ri corde. i. vos iudei q̄ liberationi p̄dictę totiē nō vult; cre-
dere. **d** **Q**ui longe estis a iusticia. i. ab opib⁹ ⁊ cultu
iusticię. **e** **P**rope feci iusticiam meam. i. cyrum qui fa-
cier mibi iusticiam de
chaldeis. **f** **N**on
elongabit; a vobis
licet non credatis. **g**
Hab. tōuro
Et salus mea. i. sal-
uatio iudeor̄ q̄ mea
auctoritate fier. **b**
Mō morabit. i. ci-
to erit. **D**abo i si-
on. i. iudeis qui sunt
de sion. **k** **S**alu-
tem. i. salutarem p
erpetrā. **l** **D**abo in sion salutē. i. saluatōs p̄ cysci

Dystice v. **a** **C**reavi filium per humanitatem. **b** **E**t faciam illud. **i.** re-
demptionem misericordie eius passionem. **c** **A**udite me duri cor-
de: quod duxisti verbum domini in tempore. **j.** xlviij. **a.** Scilicet quod du-
rus es tu: et neruus ferreus ceruix tua: et frontis tua enea. **W**ie-
re. **xxvij. f.** Nunquid non verba mea recte? **d** **Q**ui longe est
a iusticia? et peccatum: sicut filius prodigus abierat in regionem
longinquam: **Luc.** xv. **c.** **P**rope feci iusticiam meam. **i.**
filium: cui omne iudicium dedit: tanquam iusticie vel iusticiariorum meorum.
Joh. v. **d.** Prope inquam feci eum vobis per carnis susceptionem:
per infirmitatem assumptionem: per tribulationem pressionem: per querela-
tionem: per continuam pro vobis postulationem. **D**e primo: **Joh.** j. **b.**
Verbum caro factum est. **D**e secundo. **i.** **liij.** **b.** Tunc languores
nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. **D**e tertio:
Thren. j. **d.** **V**os oes qui transitis per viam: attendite et videte
si est dolor sicut dolor meus. **D**e quarto **Baruch.** **liij.** **d.** Post
hec in terris visus est et cum hominibus querens est. **D**e quinto. **j.**
Joh. q. **a.** Aduocatus habemus a patre. Sed ab ipso elonga-
mur: Primo per superbitam contra humilitatem: per quam appropinqua-
vit nobis dominus in carnis assumptionem. **T**unc lucifer cum cogitaret
ascendere in celum et similius esse altissimum: ut dicitur. **s.** **xliij.**
statim detractus est ad infernum: quia non valens amplius stare
tunc deum. Secundo elongamur a deo per carnalem voluptatem. **T**unc
Hiero. **M**imis delicatus miles est: quod vult hic gaudere cum mu-
ndo: et in futuro regnare cum christo. **T**ertio per impatienciam: quod per
multas tribulaciones oportet nos intrare regnum celorum: **Aet.**
xvij. **d.** Qui ergo impatiens est manebit extra portam: et ita non
accedet ad eum. Quarto per honestam querulationem appropinqua-
vit ei: sic exilio per dishonestam conversationem recedit ab eo. **T**unc
Phil. **iiij.** **d.** **C**onversatio nostra in celis est. **E**t **Mat.** **xxij.** **b.** Amice
quod hoc intrasti non habes vestem nuptialem. **E**t post. Ligatis ma-
nibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores. **Quinto** per fi-
ctionem. **Sap.** j. **b.** Spuritus discipline effugiet sicutum. **Sexto** per turpium cogitationum multitudinem. **Sap.** j. **a.** Peruersae
cogitationes separant a deo. **f** **N**on elongabis: et sal mea
non morabis. **j.** **lvj.** **a.** **J**uxta est salus mea ut veniat. **Aba-**
cuk. **ij.** **a.** Si moram fecerit expecta eum quia venies venies.
i **D**abo in sion salutem: et in iherusalme gloriam meam.
In sion: id est in ecclesiastim militante dat dominus templum salutem
a temptatione eructando: sed in iherusalme: id est in ecclesia triumphantia
dat dominus gloriam perpetuam: ab omnib[us] miseria liberando. It[em]
hic dat dominus salutem gratiae per fidem et spem: sed in futuro da-
bit gloriam per cognitionem et rem. **S**imile **P**. **S**ermonem
et gloriam dabit dominus. **S**ion: ecclesia actiuorum: ibi salus
propter opera misericordie. **I**herusalme: ecclesia contemplationis:
p. 3. 41. ibi gloria propter pacem conscientię. **P**. **S**. In die misericordiam suam: et nocte canticum eius.

Descende: sede in pul-
uere virgo filia babylon. Adhuc i^h caplo imo-
rat p^{ph}a arca destructione babylonis. Et dividit B
capitulū in duas partes. In prima destructione babylonior^z

Esaie

Descen **Ca. XLVII.**
de: sēde in puluere
vōgō filiā babylon /
sēde in terra: nō ēst solū fi-
lie chāldeoz: qz vlrā nō vo-
caberl mollis z tenera. Tōl
le molam et mōle farinam:

vltra non vocaberis **mollis** & **tenueris**. Loquitur de ea sibi
metaphora reginarum: quæ **mollib** solent indui: & teneri so-
lent esse. q.d. non eris amplius in mollicie delitiaris et teneri-
tudine sicut olim. **v** **Tolle molam:** & mole farinæ: qd
est officium ancillarum et captiuarum: qsi q modo es regia ciuitas
redigeris in ancillam. **V**el ut dicit Hiero⁹: hoc officium ad
coitum referri potest: fin qd legitur de sansone: q philistei
erutis oculis fecerunt eum ad molam molere: id est cum mu-
lieribus fecerunt eum concubere: vt ex eo fortis homines
haberent. q.d. coitum prebebis medis et persis: qui in hoc

Dystice m **D**escende: sede in puluere virgo si
lia babylon. Verba sūt dñi ad animā peccatricē: cui dicit
vt descendat humiliiter confitendo: vt sedeat a peccatis cessan-
do: et b̄ in puluere per vilitatem penitētię. Dicit q̄: o Vir-
go sterlis a bono per peccata omissionis. p **F**ilia baby-
lon: id est cōfusionis per peccata cōmissionis. **D**escende:
a tumore superbis. **H**iere. xiiij. c. **D**ic regi et dn̄i atrici: humili-
amini: sedete in puluere quoniam de capite vestro decidit cor-
ona glorie. **B**en. xxiiij. a. **R**ebecca conspecto isaac descen-
dit de camelō. n **S**ede in puluere: id est tuam conside-
rans vilitatem a peccatis quiete. In virgine duo sūt: sterili-
tas et integritas. In matre duo sūt: secunditas et secunditas. Un-
de beata virgo de virginitate accepit integratę et sterilita-
tem reliquit: de matre secunditatę et secunditatę reliquit: et fa-
cta est mater integra et virgo secunda: mater sine seditate: vir-
go sine sterilitate. **T**locatur ergo anima peccatricę virgo non
pter integratę sed ppter sterilitatę: **E**nde filia iepie plāge-
bat virginitatę suā: id est sterilitatę suā: **J**udi. xj. g. q **S**e-
de in terra per penitētię asperitatę. r **N**on est solium
filie chaldeor̄: id est non est gaudiū animę peccatrici. s.
xxij. b. **T**ransi terram tuam quasi fluuiſ filia maris: non est
cingulū ultra tibi. **C**haldei interpr̄tāt feroces: Utinam filii
chaldeor̄. l. opp̄ressor̄ib̄ pauperū non esset soliū regni vel p̄/
lationis: qui regunt subditos in virga ferrea: vt dicit in Ps. p. 2.
Qui cum austerritate imperat et cum potētia: Eccl. xxiiij.
a. **H**iere. xiiij. c. **D**ic regi et dn̄i atrici: humiliamini et sedete
in puluere: quoniam de capite viro decidit corona glie. t **Q**uia
ultra no vocab̄t mollii et tenera. **A**dop̄ potest dici ve-
tulis lasciuis: que yngū facies suas ut tenerę videant et mol-
les: sed sensu non potest metiri. s. xxiiij. d. **E**t erit desertum in
chermel: et chermel: id est molle vel tenerum in saltum repu-
tabit. Deut. xxvij. f. **T**enera multa et delicata que sup terrā
ingredi non valebat: nec pedis vestigii figere ppter mollicē
et teneritudinē nimia: inuidet viro suo qui cubat in sinu ei⁹.
v **T**olle molam spei et timoris. x **E**t mole farinā.
Per molam spei: mole farinā misericordię dei: vt inde tibi fa-
cias panem confidentię. Per molam timoris: mole farinam
iusticię dei: vt inde tibi facias panem terroris atq̄ angustię.
Deut. xxiiij. b. **N**on accipies loco pignoris inferiorem et su-
periorem molam: id est tm̄ spem/vel tm̄ timorem. Grego⁹.
In cassum metuit: qui non confidit. Barth. xxiiij. d. **D**ux-
erunt molentes in mola: yna assumetur: et altera relinetur.

Gloria feruētissimi. a **D**enuda turpitudinē tuā. i. inferiora mēbra corporis tui. b **D**iscooperi humerū / reuelā crūs. q. d. ita faciēt te discoopire hostes ut puocent ad libidinē: vel ita nudā ducet te ī captiuitatē acceptis spolijs tuis. **E**ccl. **R**euela crūs. i. leua vestes vīs ad crura: Et sic **T**rāsi flumina. q. d. ī captiuitatē ibis nō in equo nec ī nauicē ponte transibis: s. **E**l. **T**erterus pedibus tuis: ita q. oporebit te reuelare **R**ās. p. b. crura. Et sic **R**euela **I**gnominia tua. i. turpitudo corporis tui. e. **E**t videbit opprobriū tuū. i. pudēta tua: cum. s. p. **E**l. **T**racēs dib² nudis trāsibis p. flumina: vel cū hostes te discooperiet ad suā libidinē exercendam.

Altionē capiā de te. Munc loquīs propheta ī persona dñi. g. **E**t non resistet mihi homo. i. angelus custos tuus: sicut moyses restitit mihi volenti delere filios israel: Exo. xxiij. c. b. **R**edēptor noster. **H**ic loquīs in psona sua vī p. q. d. ita destruet babylon: sed. **D**n̄s exercituū ipse erit redēptor nř: et sic ē vox p. h. **V**el pōt esse vox p. h. redēptor de captiuitate et dicent: Redēptor nř dñs exercituū ē suple: k. **N**omē illi sc̄tūs isrl. i. sanctificās israel. m. **S**ede tace. Adhuc p. sequit de destructiōe babylonis sub metaphora nobilis mulieris dices: m. **S**ede p. p. fusōe et nō audeas decētero exire dō domo q. p. us eras erecta p. supbiā. n. **L**age: vt nō audeas loq. decētero sic p. grādiloq. p. lactatiā. o. **E**t ita ī tenebras p. p. fusōe luce ferre nō sustineas. **U**l. **I**ntra ī tenebras. i. carceres tenebrolos intrab. p. **F**ilia chaldeoz. i. babylon: q. p. structa es a chaldeis. q. **Q**uia no vocaberl vltra dñia regnoz. i. nō tenebris ampliō monachia egyptior̄ et assyrioz et alioz sic ahi. **I**rat² sū sup populi meū. **S**c̄da pars: in q. dñs exponit causā qre ea destruer: ne sine causa videat h. facere. Et ponit dñs qsi tres causas hul̄ destruciōis. Prima ē: q. populū dei opp̄sserat violentē: ibi: **I**rat² sū. **S**c̄da ē supbia chaldeoz: ibi: Et dixisti: i. sempitnū. Tertia ē maleficia eoz: ibi: **U**niversa venēt sup se. **D**ic s. r. **I**rat² sū sup p. plm meū. i. sup iudeos. s. **C**otamiaui hereditatē meā. i. p. ramiai p. m. si iudeos a te p. captiuitatē: vel cōtamiatos ostēdi p. idolatriā cōminādo eis captiuitatē p. p. h. betas. t. **E**t dedi eos ī manu tua: vt flagellares: nō vt occideret. v. **N**ō posuisti eis misericordias. i. nulli miserta es. x. **S**up senē aggrauasti iugū tuū: vel meū valde. q. d. etiā senē qui est p. lona valde miserabilis crudelitē opp̄ressisti. Ecce p. ma causa. y. **E**t dixisti: i. sempitnū ero dñia. Ecce secunda cā. s. supbia. z. **N**ō posuisti hec sup cor tuū. f. q. p. l. s. meō p. p. c. suis affligebat: vel h. c. q. modo pateris a medis et p. sis. a. **M**eos recordata es nouissimi tui. i. captiuitatis tuę que erit ī nouissimis.

Splice v. a. **D**enuda turpitudinē tuā. i. p. cōtōz tuoz: hic in foro penitētē p. p. fessionē: vel ego reuelabo ī foro iusticie p. puniōne. **H**āb. iij. b. **R**euelabo pudēta tua ī facie tua: et ostēdā gentib⁹ nuditatē tuā: et regnis ignominia tuam. b. **D**iscooperi humerū: reuela crūs. i. p. fiterē p. c. spūsia et carnalia. **V**el q. humerū accipiūt excusatiōes p. c. **V**ñ Septuaginta. **R**euela operiūtū tuū: denuda canos: discooperi tibi. as. **P**lere. xij. d. **E**go nudauit semora tua p. tra faciēt tuā: et ap. paruit ignomia tua: adulteria tua et hinnit⁹ tuus. **V**ulti autē reuelat p. c. sua p. lactatiā: q. d. valde displicet deo. **E**ech. xij. c. **D**enudauit fornicatiōes suas: et discooperuit ignomiam suā: et recessit aia mea ab ea. s. iij. b. **P**erm suū sicut so- doma p. dicauerūt. **T**rāsi flumina. **R**ect⁹ ordo ē vt post p. cōtōz denudationē p. p. fessionē: trāseam⁹ flumia voluptatū

p. assumpte penitētē asperitatē. s. xij. b. **T**ransi terrā quasi flumina filia mar. d. **R**euelabis ignominia tua: et vi debis opprobriū tuū: vel sacerdoti soli in p. senti: vel oībus q. erunt in iudicio in futuro. q. **R**egl. xij. c. **L**ufecisti in abscondito: ego vero faciā in p. spectu oīs israel. f. **A**ltio-

nē capiam: a p. cōtōz spontanea p. satissa ctionē: vel coacte per punishmentem. **R**o. xij.

d. **V**ibi vindictaz et ego retribuā dīc dñs.

s. **E**t non resistet mihi hō. **J**ob. ix. a. **E**l. tmanū tuā Quis restitit ei et pa- cē habuit: **H**iere. xl. **Q**uis est iste pastor q. resistat vītū meo: j. lxiij. c. **N**ō est q. in- uocet nomē tuū q. cō- surgat et teneat te. h.

Redēptor noster dñs exercituū nomen illius. Ecce post suppliciū malorum subditur confessio bonoz: quia flagellato pestilente sapiens sapientior erit: **P**rouerb. xix. d. **M**os enim pueroz est q. si viderint aliquid turpe statim currunt ad matrem: sic bo- ni cū vident alios flagellari: currunt ad misericordiā dei ex- orandam. **P**rouerb. xxij. d. **Q**o cum vīdissim posui in cor de meo et exemplo dīdic sapientiā vel disciplinā. **S**anctus israel. **L**euit. xix. a. **S**ancti estote qm̄ ego sanctus sū. m. **S**edē tace et intra ī tenebras filia chaldeoz. **S**edē prius erecta per superbiam: **T**ace prius grandiloqua per arrogantiā. **I**ntra ī tenebras p. us volens apparere p. in- anem gloriam. Item sede per humilitatem: tace per modestiam: intra ī tenebras p. p. cōtōz tuo ī p. siderationē et confessio- nem. **N**aum. iij. c. **I**ntra ī lutum et. p. **F**ilia chaldeoz. i. demonū per cōsensem et operationē. **E**ccl. xx. a. **H**omo sapiens tacebit vīs ad tempus. **A**mos. v. d. Ideo pri- dens in tempore illo tacebit: quia tempus malū est. **T**breñ. iij. d. **S**edēbit solitari et tacebit: q. levabit se sup se. q. **H**ō vocaberis vltra dñia regnoz cordis/oris/man⁹. **I**lēb. xi. e. **S**ancti per fidem vicerūt regna. **T**breñ. j. a. **P**rincep- ps p. uinciarū facta est sub triburo. **I**rat² sū sup popu- lum meū. **Z**ach. j. c. **Z**elar² sum super bierusalē et sion ce- lo magnoz: et ira magna ego irascer sup gentes opulētas. Ecce irascif dñs sup populu sū: celo tempalis p. gne: sed sup gen- tes. i. sup p. cōtōz irascif ira magna punitiōis ētne. s. **C**ō- tamiaui hereditatē meā. **D**ñs sepe hereditatē suam cō- tamari p. m. itt p. culpam: non ad damnationē suā: sed hu- miliationē: sicut petru p. misit cadere ī peccatu. **Q**uīc autē cōtamiaui ostēdit per penā. **I**lēb. xij. b. **R**eliq domū me- am: dimisi hereditatē meā. t. **E**t dedi eos ī manū tuā: non posuisti eis misericordias. **V**erba sunt dñi loque- tis ad malum p. c. lātū: cui dñs dedit populū subditū: vt eru- diat non per malum exemplū corrupat: vt p. scat: nō spo- lia rapiat: vt iuste iudicet: non vt oprimat. **I**pse autem non sic arbitrat: sed ad cōterendū est cor ei⁹: vt dicis de assur. s. x. b. x. **S**up senē aggrauasti iugū tuū valde. **T**breñ. iij. c. **F**acies sacerdotū non erubuerūt: neglēti sūr. **D**e talib⁹ p. lātis erat roboā: cui dictū est: **I**mminue paululū de implo p. i. tū durissimo: et dō iugō grauissimo qđ imposuit nobis et fuiem⁹ tibi. **E**t ipse r̄ndit: **P**at me aggrauauit iugū vīm: et ego addā iugō vīo. iij. **R**egl. xij. c. y. **E**t dixisti: i. sempitnū ero dñia. **C**ōtra illō **E**ccl. v. a. **M**e dixerūt i. cor- de tuo: sufficiēs ē mībi vita. z. **N**ō posuisti hec sup cor tuū: neq. recordata es nouissimi tui. **H**oc dicit p. in- gratos q. bñficioz dei nō recolit: et p. negligētes/ q. de necessi- tate morti sue nō aduertit: cū tñ recordatio morti sordes ab- luat p. cōtōz. **V**ñ p. p. lū **T**breñ. j. c. **S**ordes ei⁹ in pedib⁹ ei⁹: non ē recordata finis sui: **E**t a malo cauere faciat in futurum. **E**ccl. viij. d. **F**ili: memorare nouissima tua: et ī eternū nō pec- cabis. **E**ccl. xxvij. a.

Libri

G que erit nouissima. **a** **E**nīc audi hec delicata: que nūc affluis deliqs. **b** **E**t habitās p̄fident: q̄ nihil me tuis. **c** **Q**ue dīcl i corde tuo: q̄ si nō credens q̄ aliquis posset nocere tibi. **d** **E**go sū dñia mūdi. **e** **E**t nō ē p̄f me ampli⁹: ciuitas alq̄ que regnet. **f** **N**ō sedebo vi duā. i. sine rege non ero. **g** **E**t ignora bo sterilitate. i. sem per ero populosa. **h** **C**lement tibi hec duo subito in die vna: irruēte sup te cyro et dario subito. **E**t exponit que duo.

Sterilitas populi. **k** **E**t viduitas regis. **l** **U**niversa p̄dicta. **m** **A**ene runt super te. i. cito venient. **n** **P**pter multitudinem maleficorū tuorū. i. incantationē magorum tuorum: quoꝝ consilia sequebaris.

Et tmalesicorū

o **E**t ppter durici am incantatorū tuorū v̄bementē: qui nulla super miseroꝝ afflictiōe misericōdī mouebant. **p** **E**t fiduciā habuisti in malicia tua. i. in cōsilio maleficorū tuorū. **q** **E**t diristi: non est qui videat me. **slo.** i. qui corrigat me: vt ponat antecedēs pro consequēte. **r** **S**apiētia tua. i. sapientes tui. i. hariolī magi et auruspices. **s** **E**t sciētia tua. i. diuinatio et astroꝝ inspectio. **t** **H**ec decepit te: quia dicebat tibi de verbis esiae et hieremē nō curare. **v** **E**t diristi i corde tuo: ego sū dñia. **E**t p̄ter me nō est altera ciuitas ita potes. **x** **E**leniet sup te malū bellī et obsidionis. **y** **E**t nescies ortū ei⁹: quia ita cito et subito venēti medi et perse q̄ q̄si nescierūt vñi ventrē: nō enī credebāt eos esse venturos. **z** **E**t irruet sup te calamitas. i. miseria destructionis. **a** **Q**ua nō poteris expiare. i. te expellere: vel sacrificiū placare. **b** **E**leniet sup te miseria repente quā nescies modo. **c** **S**ta. contra cyrū et dariū. **d** **L**ū incantatorib⁹ tuis: vt doceat te: vel iuuent eudere ab eis. **e** **E**t cū multitudine maleficorū tuorū. i. magorū et hariolorū. **f** **I**n qib⁹ laborasti ab adolescētia tua. i. q̄ p̄silio a principio regni cūcta disponis. **g** **S**i forte qd̄ psint tibi: vel iuando vel p̄siliū dādo. **h** **A**ut si possis fieri fortior p̄ eos. **i** **D**efecisti i multitudine p̄siliorū tuorū: q̄si p̄siliariū tui nō sufficerūt tibi obsidionēs p̄dicere nec te eripere: qd̄ patet p̄ manū scrētē in partete: quā omēs sapientes babylonis nescierūt legere: sed sol⁹ daniel. **D**an. v. v.

G Stent et saluēt te Wyſtice. **a** cabīl. **E**ccl. xxvii. a. **D**emēto nouissimorū et desine iūmīcati. **a** **E**t nunc audi hec delicate: Ecce voluptas. **b** **E**t habitās p̄fident: Ecce securitas. **c** **Q**ue dīcl i corde tuo: Ego sū et nō est p̄ter me ampli⁹: Ecce superbia. Primo debet p̄nālitas. Apoc. xvii. b. Quātū glificauit se et i delitiis fuit: tantū date ei tormentū et luctū. Scđo rūmidias. Lēuit. xxvi. f. Terrebit eos sonit⁹ folij volat. Tertio debet v. litas. **U**n. s. xiiii. v. In celū ascēdā sup astra nubiū v̄l egli exaltabo soliū meū: Ecce superbia. Et subdit: Ceterū ad inferna derraher: vñq̄ ad p̄fundum lacū: Ecce deiectio et v̄litas. **f** **N**ō sedebo vidua et ignorabo sterilitatem. Apoc. xvii. b. Sedeo vt regina et vidua non sū: et luctū non videbo. **h** **E**leniet tibi hec duo subito i die vna: ste rilitas: vt nō possis decētero generare filios. i. facere opa q̄ te ducāt ad celū. **k** **E**t viduitas: vt amittas christū spo sū. **De pmo.** Job. ix. a. Opamini dū dies est: veniet enī nor in q̄ nemo poterit opari. **De scđo** Mat. xxv. d. Discedite a me maledicti i ignē eternū tē. **H**ec duo sepe veniūt sunul ec-

Esiae

desig. **i** **S**terilitas. i. spoliatio direptio. **k** **E**t viduitas. i. spoliatio a bono plato. **E**t seq̄ quare: **l** **U**niversa vñerūt sup te ppter multitudinē maleficorū tuorū: et ppter duriciā incātatorū tuorū v̄bementē. **E**cce duę cause q̄re dñs ecclī sepe p̄mittit tribularū. i. p̄t maliciā vel

maleficia et opp̄sioꝝ bedellorū: et duriciā ad uocatōrū: q̄ incantatoꝝ dicunt: q̄ aures iudicū ornati verborū incantāt. **M**au. iii. **a** **C**orrūt in corib⁹ suis ppter multitudinē fornicationē meretrīcis specioꝝ et grātē et habentis maleficia: q̄ vendidit gētes i fornicatiōib⁹ suis: et familiās in maleficis suis. **V**ehemēs autē dicit duriciā aduocatōrū: q̄ nulli parct nec dūtti nec pauperi nec iuuent nec seni nec viri nec pupillo: et iō difficile sanabilis est.

Eccl. xiiii. c. **Q**uis medebit incantatorū. i. aduocato a serpētū p̄cuso. i. a diabolo. q. v. valde difficile ē. **p** **E**t fiduciā habuisti i malicia tua. Plus habet hodie ecclēsia fiduciā in rapinis et exactiōib⁹ bedellorū suorū: q̄ in puentib⁹ iustorū redditū. **q** **E**t diristi: nō est q̄ videat me. Oculi tū dñi in omī loco p̄templāt bonos et malos. **P**roverb. xv. a. **r** **S**apīa tua. i. astūcia mundi. **s** **E**t sciētia tua: que p̄udētia carnis dī. **t** **H**ec decepit te: q̄ tū nō ē sapīa nisi abusīe. **E**ccl. xix. c. **N**ō est sapīa nequitē disciplina. **v** **E**t diristi i corde tuo: ego sū: et p̄ter me nō ē altera. Ecce iam multoties reperiūt est b: q̄ sciētia intenſati inenarrabiliā ſyba: vt dicit Eccl. xxii. c. **E**leniet sup te malū: et nescies ortū ei⁹. **h**oc fit maxime ppter p̄spīe: q̄ superbus nunq̄ aut raro de delicti suis recognitat: execētus enī est ita vt mala sua nō videat: sed bona. **J**ob. ix. a. Qui trāſtūlit montes: et nescierūt hi quos subuertit in furore suo. **P**roverb. vii. b. **W**hic exemplū veniet p̄ditio sua: dicit de homīe apostata. i. supbo. **z** **E**t irruet sup te calamitas. i. p̄oris et anime. **a** **Q**uā nō poteris expiare: nec potentia: nec prece: nec p̄cio. **De pmo** dī **S**ap. vi. a. Potentes poteris tūmēta patientē: non enī subtrahet psonā cuiusq̄ deus: q̄ est oīm dñator: nec verebīt magnitudinē cuiusq̄ deus: q̄ p̄sillū et magnū ipse fecit: et eq̄līt est illi cura de oīb⁹: fortiorib⁹ autē fortior instat cruciatio. **De scđo** et tertio dī **P**roverb. vi. d. Zelus et furor viri nō parct i die vindictē: nec acq̄escet culūsc̄ p̄cibus: nec suscipiet p̄ redēptionē dona plurima.

c **S**ta cū incantatorib⁹ tuis in qbus labozasti ab adolescētia tua: si forte qd̄ psint tibi: aut si possis fieri fortior. **h**oc poterit dici iuris i die iudicij negotiatorib⁹ et auarī: q̄ oē studiū et sollicitudinē ab adolescētia sua posuerit i diuitiis: siue p̄ fas siue p̄ nefas p̄gregadis: q̄ tū i die iudicij eos nō poterūt liberare. **E**ccl. v. a. **M**il. p̄derūt diuitiē i die obductiōis. Specialitē tū h poterit dici epis et p̄latiis vt st̄t cū incantatorib⁹ suis. i. cū aduocatōrū: quox p̄silio et fallacia paupes spolauerūt: causas p̄telaueft: iniustas causas velut iniustas defēderūt: Neutri tū alijs poterūt subuenire: q̄ vñū: quēq̄ oportebit p̄ se reddere rōnē: **N**ō valebit tūc aduocatio. ii. **L**or. v. b. **O**ēs astabim⁹ ante tribunal ch. isti nō alijs p̄ nobis: vt recipiat vñūq̄s p̄t gessit i corpore suo siue boñū siue malū. **D**efecisti i multitudine p̄siliorū tuorū: q̄ p̄siliariū falsi et dolosi erāt: iō nō poterūt fallere iudicē: qui seit oīm veritatē: immo q̄ ē ipsa veritas: **J**ob. xiiii. a. **M**ec ipsū corrūpe: q̄ arguet i eq̄tate p̄ mālueris terre. **S. xi. a.** **I**mmo q̄ est ipsa iustitia. **S. xlvi. d.** **P**rope feci iusticiam meam. **E**ccl. v. a. **xxvii. a.** **A**b imūdo

a Stent et saluent te augures celi. i. astrologi tui qui et mathematici vulgo dicunt: qui stellis arbitrant regi omnia.
b Qui sternalib[us] sidera: quasi in eis credentes cognoscere futura. **c** Et supputabat menses ut ex eis annūciarent vētura tibi dicentes: hoc eveniet in illo mense: et b[ea]tū in illo. **d** Ecce facti sunt q̄si stipula tuorum. Stent et saluent te augures celi: potestis resistere. **e** Ignis captiuitatis vi incēpti ciuitatis ad fram. **f** Cōbusit illos: vobis. **g** Non liberabunt animā suam. i. vītam. **h** De manu flammē. i. de potentia ignis quā comburātur. **i** Non sunt prunq̄ cibis calefacti: hoīes. **j** Nec focus ut sedeat ad aī. cuī hoīes ad calefaciendū se. q. d. Ille ignis non erit modicus talis ut ad calefaciendū hoīes accendat: sed quo tota ciuitas cōburat. **k** Sic facta sunt tibi inutilia: supple ut p̄dictū est oīa. In q̄buscū laboraueras. i. magi incantatores et harlioi: in quibus acqrendis multū studueras. q. d. sic defecisti in p̄sillariis ut nō possent te liberare: sic in oīb[us] alijs. **n** Negociatores tui. i. magi et incantatores tui: qui multa per mēdaciā sua lucrabant. **o** Ab adolescentia tua: id est a p̄ncipio regnū te seducētes. **p** Unusq[ue] in via sua errauerūt. i. fugerunt vniusq[ue] per viam suam: non simul. f. fugientes p̄ timore et errantes. **q** Non est qui saluet te ex eis. q. d. non intromittunt se de liberatiōe tua: licet in eis haberes magnā fiduciā et de eis multum iactares te.

Dystice **xviiij. a.** Ab iniūdo qđ mūdabis: et a mēdace qđ vez dices. Divinatio erroris et auguria et mendacia et somnia maleficoꝝ vanitas. **b** Stent et saluent te augures celi qđ sternalib[us] sidera: et supputabat menses ut ex eis annūciarent vētura tibi. Augures celi s̄cē theologi: qđ sternalib[us] sidera. i. supna nihilomin⁹ tñ cōputat bñ menses. i. tpalia qđ in cōtinuo defectu sunt: et p̄terea multi eoz vētura annūciāt. i. p̄dicant. **p. 72.** P̄s. Posuerūt in celo os suū: et lingua eorū. f. lingua cordis trāsūt in fra. **Hiere. x. a.** A signis celi nolite metuere qđ timet ḡtes: qđ leges p̄ploꝝ vane s̄t. Eccl. xxvij. a. Quare dies diē lūpar: et iterū lux lucē et ānū sol solē: a dñi sc̄ientia separati sunt. Gal. iiiij. b. Dies obseruantur et menses et tpa et ānos: timeo autem ne forte sine causa laborauerim in vobis. **d** Ecce facti s̄cē stipula: ignis cōbusit illos: qđ mali plati: vani theologi et falsi aduocati fuerūt hic stipula p̄ oīm bono/ru vanitatē/ et verboꝝ sonoritatē/ et inconstitutē leuitatē: ideo parati sunt ad ignē gehēne. **Hiere. xij. d.** Dissimilabo eos qđ stipula que a vēto rapit. Malach. vij. a. Erūt oēs supbi et oēs facientes impietatē stipula: et inflāmabit eos dies veniēs. **s** Nō liberabūt aliaz suā de manu flammē. Venerūt nec ipsi nec alijs. **P̄s.** Frat nō redimut: redimet hoī. q. d. Nō. **i** Nō sunt prunq̄ cib⁹ calefacti. Ecce q̄ls est ignis infernalis: nō enī parat⁹ est ad calefaciendū/ sed ad cōburendū: nec lucid⁹ ē/ sed obscur⁹. **vñ subdit:** **k** Nec focus ut sedeat ad eū. Id ignē enī sedēt mulieres q̄n nent ut videat: s̄ ignis ut dī post diē iudicij quātū ad luciditatē erit in paradiſo: quātū ad cōbustionē in inferno. **l** Sic facta sunt tibi

in q̄buscū laboraueras. f. fortissima noctua: et matēria ignis infernalis et augmētū. **Sap. v. d.** Pugnabit cū illo orbis frarū p̄tra insensatos. **m** Negociatores tui. i. clericū tui q̄ sūt negotiatores. **o** Ab adolescentia sua vñus q̄s in via sua errauerūt. **Osee. xi. d.** Circumdedidit me ephraim ī negotiatio ne et ī dolo dom⁹ isrl. **A. t̄ sua Eccl. xxvij. d.** Officiale exiūt negotiās a negligētia sua. **q** Nō est à saluet te: nec deus qđ nō debet: nec hō qđ nō pōt: nec dīa bolus qđ nō vult: nec plāt⁹ qđ nō curat. **Expo. Ca. XLVIII.**

F **A** Uditē hec domus iacob: qui vocamini nomine israel: et de aquis iuda existis: qui iuratis in nomine domini et dei israel recordamini: non in veritate neq̄ in iusticia. **Bē civitate enī sancta vocati sunt:**

In duas p̄tes. In p̄ma parte arguit eoz p̄ueritatem. In sc̄da ne desperent p̄mitit eis pietatē: ibi: Prop̄t nomē meū. Dicit ergo: **r** Audite hec domus iacob. i. vos iudei: **s** Qui vocamini noīe isrl. i. q̄ estis israelite solo nomine nō faciētes opa filiorū isrl. **t** Et de aq̄s iuda existi. i. de p̄plos iudeorū: s̄m qđ dī. q. Regl. xliij. c. Dēs qđ aq̄ dilabūm in terrā que nō reuertunt. De aq̄s iuda: Haimo: hoc dī: vt ostēdat eos esse filios p̄iarcharū: nō virtute & carne. Et nota qđ dñs facit h̄ mētōne de iuda: qđ decē tribub⁹ captiuat̄ iuda et beniamin et levite in tra p̄missiōis manebāt: et regē de iuda habebāt. **v** Qui iurat ī noīe dñi et dei isrl recordamini nō in veritate neq̄ in iusticia. i. accipit̄ nomē dei ad mēdela via: et iusticias p̄firmādas. **M** utatio p̄sonē. **w** De ciuitate enī sancta vocati sunt. i. gloriant̄ de h̄ q̄ vocant̄ a bierusalē que ē ciuitas sancta. i. hierosolymite.

E Et sup̄ deū i rāck **Dystice** **r** Audite hec dom⁹ iacob. **W** icredar guūk negotiatores religiosi: q̄ sūt dom⁹ iacob. i. in negotiacionib⁹ collectatē: tñ p̄templatiōs se dicit̄ et singunt. **Vñ subdit:** **s** Qui vocamini noīe isrl. i. q̄ nomē mī habet. sternalib[us]. i. vidētū deū: et nō rē. **W** irabilis est p̄uersio qđ de israel mō fit iacob. i. de sternalib[us] actiū: Antiqu⁹ enī fact⁹ est de iacob israel. **Uñ Ben. xxvij. f.** dicit̄ angel⁹ ad iacob. Qđ ē nomē tibi: Rñdit: iacob. At ille: Nequaq̄ inq̄ iacob appellab⁹ nomē tuū: sed isrl. Corrigat ḡfra et dicas: Nequaq̄ isrl appellab⁹ nomē tuū: sed iacob. **t** Et dāq̄s iuda existi: id ē lachrymas p̄fessiōis et cōpūctiōis dimissiōis p̄p̄t multipli ces negotiatiōes vīras. Osee. xi. d. Circumdedidit me ephraim in negotiatiōe sua: et ī dolo dom⁹ israel. Eccl. xxvij. e. In multitudine negotiatiōis tuę polluisti me. **v** Qui iurat̄ in noīe dñi et dei israel recordamini nō in veritate neq̄ in iusticia. Ecce qđ sequit̄ negotiatiōes multas. f. p̄tūrū et dolus: p̄pter que duo maxime fugiēde sunt: qđ vir multum iurās replebit iniqtatē: et non discedet a domo eius plaga: Eccl. xxvij. b. Prop̄t qđ dīc̄t̄ in eodem: Iurationi non assūscat̄ os tuū: mītū enī casus ī illa: Moiatio hoī deū n̄ sit asidua ī ore tuo: et noīb[us] sc̄ōp[us] nō admiscear: qđ nō eris īmūnis ab eis. Itē ī eodē. Si inuacuū iurauerit nō iustificabit̄ replebit̄ enī retributiōe pessima dom⁹ ei⁹. **W**ulfo magis ḡs ī dolo iurauerit. Zach. v. b. Veniet ad domū furtis: et ad domū iurāt̄ ī noīe meo mēdaci. **Uñ Zach. viij. c.** Juramentū mēdaci ne diligat̄. Eccl. xxvij. d. Quae species difficiles et pīculose mihi apparuerūt: difficile exiūt negotiās a negligētia sua: et nō iustificabit̄ capo a p̄tis labiōp̄ suop̄. **x** De ciuitate enī sancta vocati sunt. Ita ē de multis religiosis q̄ iactat̄ se de h̄ q̄ habitat̄ ī loco sc̄ō: de hoc q̄ in religione sua fuerūt multis sancti. **L**ōtra qđ dicit̄ Hiero⁹. Nō ē laudabile hierosolymis fuisse: sed hierosolymis bñ vixisse. Joh. viij. e. dixerūt iudei:

Libri

a Et sup deū isrl. constabiliti sūt. i. firmati sūt. et fūdati sup
deū isrl. vi dicunt: q̄si lacat se deū h̄e p̄tectorē. **b** Dñs ex-
ercitū nōmē ei? q̄tinue vos p̄tegit. Mutatio p̄sonē nu-
meri. **c** Priora ex tūc ānūciaui: et ex ore meo exierūt
i. ab antiquis t̄pib⁹ retro: vel ab initio mūdi nūciaui tibi multa
ānq̄ fierēt. q. d. mirū
est q̄ a tā longinqs tē
porib⁹ p̄nūciaui vob
q̄ videt: impleta: et in
mīhi nō vult credere.
d Et audita feci
ea p̄dicitane eoz no-
ticiā fōliā ascribere/
tis idolis. **e** Repē
te opat⁹ sūt vel opa-
bor illa. **f** Et ve-
nerūt: vel venier̄t. q.
d. p̄dixi ea vbo an/
teq̄ eēnt et ope ea adimplēti. Et ostēdit dñs q̄re nūciauerit
p̄dicta. s. ne ea idolis ascriberēt: qđ fecissent cito: q̄r duri et re-
belles sunt. Et hoc est qđ dicit: **g** Sc̄iui enī q̄r dur⁹ es
tu: ad credēdū verū: et facilis ad credēdū malū. Vel q̄r dñs
destructionē babyloniaꝝ et liberationē iudeor⁹ ita sepe p̄dixē
rat: quia possent forte querere q̄r h̄ec tam sepe repetit: ideo
q̄si antyhypophorice r̄ndet dñs: uniuens q̄b̄ faē q̄r nimis du-
ri et difficiles erāt ad credendum. Et hoc est qđ dicit. **h** Sc̄iui
enī. l. scio. **i** Quia dur⁹ es tu. i. difficilis ad credēdū.
j Et neru⁹ ferre⁹ ceruix tua. i. ceruix tua ita dura est ad
p̄dicta liberationē credēdā: ut neru⁹ ferreus. **k** Et frons
tua ḡrea. i. dura et impudib⁹sa ad p̄dicēdū apte sacerdoti-
bus et p̄phetis p̄dictā liberationē dicentibus. **l** P̄dixi
tibi futura et h̄ec et alia. **m** Ex tūc. i. ab antiquo. **n** An-
teq̄ veniret indicauit tibi: et h̄ec p̄nūciaui. **o** Ne for-
te diceres: idola mea fecerūt h̄ec: qđ forte faceres si vi-
deres h̄ec contingere: et nō essent p̄nūciata tibi. **p** Et scul-
ptilia mea et p̄flatilia mādauerūt ista. i. p̄ceperūt cyro
et dario q̄ facerēt ista: vel p̄nūciauerit ista p̄ idola: vel p̄ hario-
los. **q** Quę audisti p̄ p̄phetas complenda. **r** Vide
oia. i. vides vel videre potes oia impleta q̄ dixi: vel videbis
oia cōpleta q̄ dico. Et nota q̄ in his v̄bis rep̄b̄dit eos dñs i
q̄tuor. Primo enim rep̄b̄dit eos de simulata iusticia: ibi:
Qui vocamini noīe isrl. Sc̄o de iac̄tā: i. De ci-
uitate enī sc̄tā vocati sunt. Tertio de inobedientia: ibi:
Sc̄iui enī q̄r dur⁹ es tu. Quarto de blasphemia: q̄r bo-
na sua idolis ascribebāt: ibi: Ne forte t̄c. **s** Nos aut̄
o idola. **t** Nō annūciasti h̄ec p̄dicta. Vel **u** Nos
o iudici. **v** Nō annūciasti filii v̄ris q̄ ventura erant sup
babylonē: sed veriūtē celastis. **w** Audita feci tibi no-
uq̄. s. destructionē babyloniā et liberationē tuā: et multa alia.
x Ex tūc p̄seruata sūt q̄ nesci: q̄si ab antiquis dicitur
erā plura tibi: sed p̄t incredulitatē tuā reseruati multa q̄ non
fuerūt reseruati.

Mystice *

Pater noster abraā est. Dicit eis Iesus: Si fili⁹ abraā estis:
opera abraā facite. **a** Et super deum isrl. constabiliti
sūt. Multū ūmo oēs cōstabiliti sūt sup dñm: s. mlti ceciderūt
p̄ supbā: alij lacēt p̄strati p̄ luxuriā. **b** Dic̄e. iij. d. Sup dñs
req̄sebat dīcētes: Nūqd nō dñs i medio ūm̄: **c** Sc̄iui
q̄r dur⁹ es tu: et neru⁹ ferre⁹ ceruix tua: et frons tua
ḡrea. **d** Redarguit p̄tōz i duob⁹: de ot stūnatiōe in p̄tō:
et de impudētā i malefaciēdo. **e** Ezech. iij. b. **f** Ois dom⁹ israel
triplex duricia attrita fronte ē et duro corde. Itē h̄ significat tripplex duricia:
sc̄duricia co:dis p̄ impatiētā: ois p̄ exasperationē: opis p̄
imisericordiā. Itē ē ceruix elatiōis. **g** Dñs. Dñs iust⁹ p̄cidet cer-
uices p̄tōz. Est et ceruix obstinatiōis. **h** Ero. xxxij. b. Cerno q̄
p̄pls iste dure ceruicē sit. Est etiā ceruix p̄sumptē liberalitas. **i**
triplex ceruix. **j** Pinguī ceruice ḥ dñm armat⁹ ē. Itē ē neru⁹/ falla-
cia vel fōscia: luxuria: p̄gna: supbia. Fallacia v̄l fōscia. Job.
xi. b. Merui testiculox et p̄plexi sūt. Luxuria. Gen. xxxij. f.
Letigit neruum femoris ei⁹ et emarcuit. Pena. Job. xij. d.
Posuisti i neruo pedē meū. Supbia. Josue. xij. b. Eqs eo: sūt

triplex
duricia
triplex ceruix
v̄s. 12. 8.

multiplex
neruus

Esiae

subneruabitis: et curr⁹ igne cōbures. Mota mala q̄ facit duricia. Multa mala
Primum malū ē q̄ incrépationē durā et obiurgationē meref. f. aut durica
vñ. Deut. xxxi. g. dixit moyses ad p̄plim: Sc̄io contentionē
tuā: et ceruice tuaz durissimā. Secundū est q̄ maledictionē in-
currere facit. Vñ g totū sequēs caplī moyses maledicit eis/

dicēs: Cōgregabo su-
per eos mala: et sagit-
tas meas implebo in
eis: consumēt fame:
et deuorabūt eos aues
mortu⁹ amarissimo t̄c.
Deut. xxxij. d. Terzi-
um est q̄ comitatum
dñi et p̄tectionē auer-
tit. Ero. xxxij. a. Mō-
ascendā tecū: q̄ p̄pls
dure ceruicē ē. Quar-
tū est q̄ furor dñi in-
currere facit. Unde Ero. xxxij. b. dñs quasi furiosus dixit ad
moysen: Cerno q̄ p̄pls iste dure ceruicē sit: dimitte me vt ira
sc̄furor me⁹ cōtra eos vt disp̄dā eos. Quintū est q̄ int̄ po-
puls dei non meref numerari. Ezech. ix. b. Transi per me-
diā ciuitatē: et signa tau sup frontes viroꝝ gementiū et dolent-
tiū sup abominationib⁹ q̄ fiunt in medio eū. Hoc signū nō sit
in fronte gneā vel ferrea: sed i molli et lugētē alios p̄cōpassio-
nē. **l** P̄dixi tibi extūc: anteq̄ veniret indicauit t̄bi. Inexcusabile ḡ sum⁹ oēs: q̄r dñs bona futura p̄dixit sepe:
et mala inferni multortēs cōminat. Annūciat aut̄ h̄ec q̄ exem-
pla p̄cedentiū: p̄ testimoniū sc̄pturap̄: p̄ inspirationē cordiū:
q̄ admonitionē p̄dicatorap̄: p̄ absūdantiā rex tpaliū: p̄ flagel-
la et castigatiōes corporum. **m** Ne forte diceres: idola
mea fecerūt h̄ec: et sculptilia mea et conflatilia mā-
dauerūt ista. Itē dicunt alij diuities q̄ sua industria ac-
q̄sierūt q̄ habent. Cōtra qđ ē illud Yaco. i. c. O datū opti-
mū et omne donū p̄fectū desursum est. **n** Quę audisti:
vide oia. O homo vide opera creationis: vt ex his agio-
scas potentiam et sapientiā conditoris: qui de nūbilo cuncta
creauit: et omnia p̄prio numero mensura et pondere stabilissit:
vt dicitur Sap. xi. d. Vide oia recreationis: vt recolas inde
clementiam et misericordiam redemptoris: qui sic p̄ seruis mali-
uolis: imo p̄ inimicē deprehensis et incarcerated iam mori dī-
gnatus est. Abacuk. iij. a. Oie audiūtē. Ezech. xliij. d. Ipse
omnipotēs super oia opera sua: terribilis dñs et magnus ve-
hementer: et mirabilis potentia eius. Vide opera glorificati-
onis: vt inde misericordia largitatem et gratia saluatoris: qui vult
omēs hoīes saluos fieri. j. Timoth. iiij. b. Et participes et co-
hēredes regni sui: Ecce largitas: qui pro modicis magna: p̄
trāsitoris p̄petua: pro vilibus gloriōsa largif: qui min⁹ pro-
mittit q̄ soluat. Ezech. i. xlij. d. Pauca vidiūs operū eius:
oia aut̄ dñs fecit et pie agētib⁹ dedit sapientiā. **s** Nos au-
tē nō annūciasti. Hoc dicit p̄latīs torpentib⁹: qui cū
instruere debeat subditos: destrūt: cū custodire debeat spoli-
ant et occidit: cū p̄scere eos deveat: ecōtrario bona eorum
comedunt: cum p̄dicare debeant muti sūt. Sed timenda ē
eis illa sentētia: qua dicit Ezech. iij. d. Fili hominis specula-
torem dedi te domui israel: Si dicente me ad ūpium morte
morietur: non annūciaverit et: ipse quidē in iniqtatibus suis
morietur: sanguinem autem eius de manu tua requiram.
v Audita feci tibi noua: deū/hominē: immortalē/mor-
talem: eternū: temporalē: ūmensum: paruelū: verbū: infans:
virginem: matrem. **w** Iudic. xxxij. d. Nouū faciat dñs sup ter-
rā t̄c. Ezech. xxvj. a. Innova signa: ūmita mirabilia. **x** Ex
tūc p̄seruata sūt q̄ nesci. Ecce p̄ter peccata nostra di-
mittit dñs multa reuelare nobis. **y** Iudic. iij. a. Polluisti terrā
in fornicatiōib⁹ tuis et in maleficis tuis: q̄obrem prohibi-
tē sunt stillē pluviārum et serotinus ūmber non fuit. Speciali-
ter tū dimittit dñs nobis reuelare aliqua p̄ter inobedientiā
et carnalitatē. De primo dicitur Ezech. iij. g. Lingam tuā
adberere facias palato tuo et eris mutus: nec quasi vir obi-
gans: quia domus exasperans est. De secundo dī: Job. xvj. c.
¶ Multa habeo vob

Greditur tibi. **a** **N**unc creata sit. i. in effectu pducta. **T**u
nūc creata es apud me aīcū fīat: **b** **E**t nō extūc coguisti ea:
supple. **c** **E**t aī dīe sui aduēr^o supple ego cogui ea: **r** creatu
erat apud me. **d** **E**t nō audisti ea. i. nō fuert ubi pdicta.
e **M**ie forte dicas: ecce ego cogui ea: a dīs vñ ab ido
lis meis. **f** **N**e
c^onditū alios. **g**

Audiisti p' alios. g
Nece cognovisti
perte. b **N**ece ex-
fuc ex quo creata süt
apud me: vel ex q' per
phetas ea pdixi. i
Apta ē auris tua:
cordis vel corporis ad
audiendum supple vel
cognoscēdū predicta.
q' audiēdū an-

^a scis. Huc creata sunt et non ex
^b tunc et ante diem: et non quidisti
^c ea/ ne forte dicas: ecce ego
^d cognoui ea. Neque audisti
^e neque cognouisti neque extunc
^f apta est auris tua. Scio enim
^g quod huiusmodi huiusmodi: et

Et mea ricās legē moysi: qđ factū est diu: Exo. xxxi. d. **P**re-
varicaberl/in adūctū filij. **V**el/ **P**revaricaberl/tpe hie-
remi: qui mādauerat eis q generarēt filios & filias: quia ad
huc rediutur erant ad terrā suam: et ipsi nōlebant credere: nec
cohabitare vroib⁹ suis. **m** **E**t transgressore ex vētre
vocau te. i. ex quo legē accepisti: quia illico idola adorasti:
Exo. xxxix. a. **V**el/ **E**x vētre: qn̄ de egypto liberatus quasi
vero meo pceptus es/nōdum m̄ natus/p legis susceptionē:
Lūc enī peccauerūt multū murmurando ptra moyen & aa/
Secunda ps ron. Et m̄ līc talis sis: n **D**ropf nomē meū: ne. s. nomē
meū vilescat: non apt̄ meriti tuū. **O** **L**onge faciā furo-
rē meū/ a te. s. captiuitatē differēdo: & te de captiuitate redu-
cendo. **V**el/ **L**onge faciam furorē meū. i. fecit: ne. s. exto
to disperderem te. **p** **E**t laude mea. i. operib⁹ meis lau-
dabilib⁹ vel cantilenis & solennitatib⁹ meis i templo. **q** **I**n-
frēhabo te. q. d. rot bona tibi faciam & beneficūs victus
quasi coactus sequeris me: sicut iumentū sequitur hominem
coactum per frenū. **r** **H**e interreas/p idolatriā. **s** **E**c-
ce excoriatē. Possent iudei dicere q absoluti essent a pec-
catis suis ppter pgnā captiuitatis/ et merito suo liberati de ca-
ptiuitate tanq̄ pgnititia iam peracta. Contra qđ dñs dicit:
Et si puniri eos: nō m̄ quātū pctrā sua exigebāt. **U**n̄ neutrū
p̄dictor possunt allegare. Et hoc ē qđ dicit: **s** **E**cce ex-
coriatē for: nace tribulatiōis in babylone: yl̄ etia ferulitate in
egyptio. **t** **S**ed non quasi argentum: quia propter
hoc non es purgatus: immo nec etiam emēdatus. **v** **E**le-
gi te in camino paupertatis: id est elegi te ponere in an-
guilia paupertatis babylonica captiuitate vt te corrigeres.

Vox tui me faciat
Domine **V**ulta habeo vobis dicere sed non potestis portare mo-
do. **f** **H**ecep audisti per doctrinam. **g** **H**ecep cognos-
isti p*ro*mulgationem. **b** **H**ecep extuc apta e*st* aur*um* tua p*ro* obedi-
entia. **P**rimu*m* aufer*t* lupbia q*uo*d aliq*s* d*e*signat esse discipul*p*:
pus vol*er* esse canalis q*uo*d c*on*coba. **C**o*tra* q*uo*d d*icitur* Proverb*xviij*
c. Qui pus r*end*et q*uo*d audiat: stultu*m* se esse demonstrat. Secun-
du*m* aufer*t* occupatio varia: q*uo*d sap*ientia* oportet scribere t*ra* va-
cuitatis. Unde Eccl*xxxviii*. c. Qui minorat actu*m* actu*m* percipiet
sap*ientia*. Tertiu*m* aufer*t* inobedientia: q*uo*d p*ro*p*ter* obedientia exaltat
de*o* ho*m* i*n* t*ra* p*ar*alib*us* q*uo*d i*n* glori*s*: i*n* f*ortute* q*uo*d i*n* sci*entia*. Un*us*
Luc*xviij*. c. Qui se humiliat exaltabit. Non est dictu*m* in q*uo*d
ut intelligas in oib*us*. **k** **S**ci*o* en*i* q*uo*d p*re*uaricag*is* leg*e* na-
tural*e*. **l** **P**reuaricaber*is* leg*e* scriptam. Preuaricans
comittendo: preuaricaber*is* omittendo. Preuaricans p*ro* conta-
minatione voti baptis*m*: preuaricaber*is* p*ro* irritation*e* volun-
tar*i* voti. Preuaric*as* mandata d*omi*n*is* ad q*uo*d necessario obligat*ur*

XLVIII

eras dū eēs seculari: p̄uari c̄aberis p̄cepta regulē ad q̄ te spon-
tanee ligaueras cū fieres claustral. m. Et trāsgressorē
ex vētre vocauit te. Venit dei baptism⁹ ē: i: q̄ trāsgrediūt
fere oī. Itē venit dei patiētia ē: i: q̄ trāsgrediūt p̄crastinatē.
Itē venit dei pn̄ia ē: q̄ ad secundā generationē: i: q̄ trāsgrediūt

recidiuātes. **D**e p̄mo
dī in Ps. Errauerūt Ps. 57.
ab vtero locuti sūt fal Al. t̄ vtero
sa. **D**e secūdo. Ezech.
xx. f. Eligā de vobis
trāsgressores et impī-
os: et de terra incolat̄
eoz educam eos. i. de
mūdo p̄ mortē quan-
tum cūq; sustineā per

igredient. De tertio vici Gal.ij.d. Si que destruci iterum

re dico: p̄uaricato rē me p̄stituo. Et ē argumētū q̄ p̄nia est
q̄dām lex. n D̄rop̄ nomē mēū longe faciā furozē
mēū. Unde opus est vt dñs misereat nři. p̄ p̄ bonitatē luā:
q̄ p̄pt merita nřa parū tenet nobis: imo de p̄digio nřibl:tū
q̄ et si aliqd facimus bons: plus tñ adhuc debem⁹ deo:rum qz
et si sit bonū qđ facim⁹ / nō tñ pur: tū qz et si et eēt purū et bo-
nū mēū tū et nobis est sed et cetera.

nu/no in a nobis est led a deo. Ecce. xx.c. Feci ppter nomē
meū ne violaref in gentib?. p. Et laude mea infrena/
bo te ne interreas. Infrenat de boiem:infrenat t demo/
nē:sed demonē ne noceat:hosēni ne intereat. Infrenat autēz
demonē/ furore eius et potentia coartādo. De q infrenatio/
ne dī Ecce. xxix.a. Ecce ego ad te pharao rex egypti dra/
co magne:q cubas in medio fluminū tuor t dicis: Deus est
fluumus:t ego feci memetipsum:t ponā frenū in maxillis tuis
et reducā te per viam per quā venisti. Infrenat autēt dñs ho/
minē laude sui t suoꝝ bñficijs psolationū/sanitatiū t rerū eti/
am terrenarū/froze cōminationū/flagellis egritudinū t qñc
amissio rerū/doctrinis scripturarū t p̄dicatorū/reclamatio/
ne synderesis q semp murmurat ptra pctiū/occupatiōe ptra
ocj periculum/erubescētia sui t hominū t etiā angelorū/silē/
t temperatia verborū/abstinentia ciborū/inedia diuitiarū.
Cōtra qd dī Deus. xxxij.b. In crassat⁹ ē dilect⁹ t recalcitra/
uit. Quare: Quia nō habebat h frenū. Ecce. xxvij.d. Frē/
nos ori tuo facito. Zach. xiiij.d. In die illa erit qd sup frenū
equi est sanctū osio. Ea per q refrenat hō notant̄ his versi/
b⁹. Dogmate/ laude/minis/donis/ratiōe.i. synderesi/flagel/
lis: Claustro/pauperie/virtute/labore/pudore: Exemplis so/
ci frenamur ne peream⁹. Ecce excori te: s̄ nō qua/
si argentum. Hoc dicit reprobis: qui sub flagello tribula/
tionis non purgant̄ a palea/sed frāgunt: sub luma aduersita/
tis non clarescūt/sed rubiginē p̄rabūt: sub fornace temptati/
onis non mūdan̄t/sed crepant. De quibus dicit Diere. v.a.
Percussisti eos t non doluerūt: attrivisti eos et noluerūt acci/
pere disciplinā. Et. vi.g. Frustra cōflauit conslator: malicie
eos non sūt sumpte:argentū reprobūm vocate eos t dñs

proiecit illos: tanq^m metallū iutile ad fabricāda vasā in hono
rē. v **Elegi te in camino paupertatis.** Multos eligit
dñs in camino p^rsperitatis: quorum electionē cassat postea in
aquis aduersitatⁱ. Unde Deut. xxxij. b. In crassat^r est dilec-
tus & recalcitrauit: in crassat^r impinguat^r dilatatus. Et post.
Hereliquit deum factorem suū: & recessit a deo salutari suo.
Apoc. i. d. Pedes ei^r similes aurichalco sic i camino ardē-
ti. Daniel. iii. a. dicit nabuchodonosor: Si quis non adora-
uerit statuam auream: id est d^remonē: eadem hora mittet in
fornacem ignis ardentis: id est paupertatē: et omis populus
tribus & linguis adorauerūt. Hoc est qd dicit Eccl. x. d. Pe-
cunie obediunt omnia: Ecce paupertas electionē dñi meref.
Olligenda est ergo paupras propter hoc: quia capitulū est in Comendatio
divina electione: quia lucerna est in veroz amicor^r manifesta, Paupertatis
tione: quia castrum securum est sine expugnator^r terro: qr
camera quīeta est sine sollicitudinū & perturbationū inquietu
dine: quia prima discipula fuit p^rdcationis divine: & fīma pa-

Libri

a Propter me faciam liberationem vestram: non per meritum vestris. **b** Ut non blasphemera gentibus: ut dicat me impotenter ad liberandum vos. **c** Et gloriam meam alteri non dabo: ut si alius dicatur liberator tuus. **d** Et sic: Gloriam meam alteri non dabo. **e** non permittam quod idola habent gloriam meam. **f** Quod

g propter me attribuas eis a genibus. **h** Gloria et reverentia de hoc quod detineant populum meum in captivitate. **i** Audi me Jacob. **j** vos de iuda et beniam. **k** Et Israel. **l** vos qui estis filii Israel. **m** Que ego voco ad puerum: et ad cultum meum et ad audiendum me.

n Ego ipse non idola: immo nihil. **o** Ego primus: ante quem nullus. **p** Et ego nouissimus: post quem non aliud. **q** d. qui sum sine fine et sine principio. **r** Namque potestia mea: vel filius meus: **s** Fundauit terram: materiam ad litteram. **t** Et dextera mea: i. potentia mea: vel filius: ut puer. **u** Mensa est celos: materiales: vel angelos: quia celos materiales: prius terminis limitauit: et potentiam angelorum et virtutem similitudinem. **v** Ego vocabo eos: i. celos materiales: ad litteram. **w** Et stabunt simul: i. si ego vellem eos vocare et precipere: ipsi starent coram me. **x** Vel ego vocabo eos: i. angelos. **y** Et stabit simul ut me pareant: iussione. **z** Congregamini omnes vos: vos: s. celi: vel angelorum: vel oes creature: vel nubes isti. **aa** Et audite: quem dicitur sum. **bb** Quis de eis: i. celis: vel creaturis: vel angelis: vel de idolis. **cc** Annunciat huc: quod: s. cyrus babylonem destrueret: q. d. nullus de oib[us] predicis potuit prenunciare huc nisi ego. **dd** Dominus dilexit eum: **ee** id est cyrum: i. signum

ff Propterea: * rochia quam habuit in cura filius dei. Item quod prima est in receptione medicinae dei. Item quod ipsa sola est hospita spissantem. Itē quod ipsa aperte est sub tutela dei. Itē quod ipsa sola est cōmētis christi. Capitulū dico est paupertas: in quod celebrat diuina electione: sicut dicit hic. Itē lucerna est qua sit verorum amicorum probatio. Proprius quod dicit Gregorius: quod cum omnis fortuna timenda sit: magis tamen timēta est prosperitas aduersa. Et huius ratio est: quod in prosperitate non possunt agnosciri veri amici: in aduersitate vero cognoscuntur. Est enim amicus socius mēs: et iste non permanet in tempore necessitatibus: Eccl. vi. b. Itē amicus socius fortunae: quod non permanet similiter tempore paupertatis. De quo poeta. Donec eris felix multos numerabis amicos: Tēpā si fuerint nubila solē eris. Et Sēn. Vel muscae lupi cadavera p̄dam sequitur turba huc non hominem. Itē castrum securum est: ubi non est hostium incurio. Tē dicit Sēn. quod paupertas est bonum odibile. Ecce quod nullus impetrat pauperem pro castro hoc auferendo. Valde diligendū est bonum quod nullus impetrat: quod nullus calunia: cui nullus inuidet. Itē camera quieta est: ubi nulla est perturbatio. Tē Eccl. v. c. Dulcis est somnus opanti. i. pauperi qui laborat manib[us] suis: diuites enim non laborant: siue parvū siue multū comedunt. Et per tristitia dicit in eodem. Saturitas diuitis non finit eum dormire. Itē prima discipula fuit predicationis christi: et prima parochia eius. i. lx. a. Spūs domini super me eo quod uinxerit me: ad annunciatum misserit. Ibi dicit septuaginta: Euāgeliū care paupib[us] misit me. Unū Dat. xi. a. Paupes euāgeliabantur. Itē primā medicinā et curā subit veri medici. i. dei. Unde. i. lx. a. Ut medereret spiritus corde: et predicarem captiuis indulgentiā: et clausis aperitione. Itē ipsa sola est hospita spissantem. i. lvii. c. In sancto habitat et cū contrito et humiliato spū: ut uiuiscit spiritu humiliū: et uiuiscit cor contritor. Et. i. xl. a. Id quod autem respiciā nisi ad pauperculum et contritū spiritu: et trementē sermones meos: Alijs littera. Sup quod requiesceret spiritus meus et ceterum. Itē quod ipsa est aperte sub tutela dei. Ps. Lxvi. derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor. Item quod sola est cōmētis christi. Ps. Parasti in dulcedine tua pauperi deus. Unde Luc. xlii. c. leguntur solū introducti pau-

Esiae

peres: ceci et claudi ad cenā dñi. Paupertas eligenda est: quod christus eam elegit. Ps. Elegi abiecī esse in domo dei mei et ceterum. **Quare pauperes eligenda est: ergo eligenda est. Paupertas eligenda est: quia christus exauditor est pauperum. Ps. Iste pauper est: quod clamauit et dñs exaudiuit eum. Eligenda est: quod facit hominem seipsum cogescere. Galatina in autumno non videt se: in hyeme videt se: fortuna prospera gressa. Job. xxxvi. a. Si fuerint in catenis et vincantur funib[us] paupertatis: indicabit eis opera. Eligenda est: quod prima est in pueris in sermone dñi: Mat. v. a. Beati pauperes spū. Eligenda est: quod pfectum facit. Matth. xix. c. Si vis perfectus esse: vade et vende oia quod habes et da pauperib[us]. Eligenda est: quia nabucardan diuites captiuauit: solos pauperes dimisit in iudea. Eligenda est: quia liberat a curis. Job. v. d. Numquid fuisse pecunia ista pro qua misisti eum. Gregorius. Super Luc. xvii. Si qua reprehēsibilia in pauperib[us] compescim[us]: non debemus desplicere: quod fortasse quos morum infirmitas vulnerat: hos medicina paupertatis sanat. **a** Propter me faciam ut non blasphemera. Eccl. xx. c. Propter nomen meum hoc feci ut non violaretur in gentibus. **c** Et gloriam meam alteri non dabo. Ps. xlii. b. idem. Gloria dei est cōuersio peccatorum. Roma. ix. d. Omnes peccauerunt et egent gloria dei. **d** Audi me Jacob: id est latice vel secularis. **e** Et Israel quem ego voco: id est clericus vel claustralit. Vocat autem dñs primo ad ablendum. Osee. xi. a. Et aegyptio vocabi filium meum: ut scilicet ablueret manus a malo opere. Deinde vocat ad comedendum. Luc. xiii. d. Homo quidam fecit cēnam magnam et vocabuit multis: et misit seruum suū hora cēnē dicere inuitis ut venirent. Sed quidam excusauit se: quia villam emit: in quo significans illi quos superbia retardat: In emptione enim ville ambitus dominij designatur. Quidam vero quia uxorem duxit: in quo significans illi quos luxuria ligat. Quidam vero quia iuga boum quod emit: in quo significans illi quos avaricia procrastinat. Ecce omnia impedimenta eorum qui ad cēnam non veniūt. Unde versus. Exor: villa/boues **tertius** cēnam retinere vocatis. Hundus: cura/caro/celum clausere renatis. Quia omne quod est in mundo: aut est concupiscentia oculorum: aut concupiscentia carnis: aut superbia vitæ. i. Job. ii. c. Hiere. xxxv. d. Vocauit eos et non responderunt mihi. Gen. ii. b. Vocauit dñs adam et dixit: Ubi es? Job. xii. c. Seruum meum vocabi: et non respondit mihi. **g** Ego ipse: ego primus: ut sciat omnis homo datum sibi a me uitam naturam. **h** Ego nouissimus: ut expectet a me uitam gloriam. **i** Manus quoque mea fundauit terram et dextera mea mensa est celos. Ecce dñs terrenus: id est peccatoribus ponit fundamentū per penitentiam: sed celis: id est celestibus ponit mensuram per humilitatem. Job. xxxvii. a. Ubi eras quando ponebam fundamenta terre: Gregorius. Recole rbi te inueni et eris humilius. Et quia homo enī de bonis superbiter: mensurā profectibus ponit: ut per ea que desunt: seruentur humiliiter quod assunt. **o** Ego vocabo eos: id est viros celestes ad iudicium tanq[ue] alios meos et iudices aliorum. **p** Et stabunt simul: in conformitate voluntatum: volentes idem quod ego: volentes unum et idem unum quod alius. **q** Longe congregamini omnes vos: p[ro]tiores ante tribunal christi vel in ecclesiam. Ps. xlv. d. Longe congregamini et venite: et accedite simul. Job. j. c. Congregate senes et omnes habitatores terre in domū dei. **r** Et audite quis de eis annunciat huc: scilicet ut simul congregandi esset ad iudicium vel in ecclesiam peccatores: q. d. Solus dñs. Et quia hic mentionem fecit de iudicio: subdit de filio: cui pater omne iudicium dedit: Job. v. d. dicens: **v** Odis dilexit eum: id est pater filii dilectione eterna: ante mundi institutionem: et dilectione creata: quo ad humanitatem. Osee. xi. a. Puer * Israel et dilexi eum.**

f id est cyrum: id est signum dilectionis ei ostendit in gentium subiugatione: Et sunt modo prophetae. **a** Faciet voluntatem suam in babylone: quia capiet eam et liberabit iudeos. **b** Et brachium suum erit supplex. **c** In chaldeis: id est contra chaldeos: quia interficiet eos. **d** Ego ego: quasi ego non alius. **e**

f Locutus sum pro cyro per prophetas. **f**

g Et vocauit eum pro proprio nomine ante eum nascetur. **g** Adduxi eum ad regnum vestrum ab oriente contra babylonios. **h** Et directa est via eius. Accedite ad me: et audite hec. Non a principio in abscondito locutus

a sit eum: faciet voluntatem suam in babylone et brachium suum in chaldeis. Ego locutus sum et vocauimus eum: adduxi eum et directa est via eius. Accedite ad me: et audite hec. Non a principio in abscondito locutus

est idolatra: et precipue in fine contra dominum fecit. **T**u potest exponi sic: Directa est via eius: non quo ad oīa: sed quo ad quādam: vel non quo ad intentionē quā malam habuit: sed quantum ad hostes quos dominus per eum exterminare decreuit: quasi prosperata est via eius. **i** Accedite ad me. Verba suis domini ad iudeos. **k** Et audite hec: que dico. **l** Non a principio in abscondito locutus sum: Quasi in principio quā ceperim loqui vobis in monte sina: Exo. xx. non sum locutus occulte sed aperte: Multi enim audierunt que moysi in monte sina locutus sum: et similiter supplex modo plane loquor per prophetas: unde debetis credere mihi. **m** Et tibi ante tempore i. ab initio sine initio. **n** Ante fierent omnia quae facta sunt. **o** Ibi eram cum patre presciens et quidens quae facienda erant. **p** Ante fierent legis datio et liberatio de egypto: **q** Ibi eram: in sina: per essentiam: per presentiam: per potentiam. q. d. non creditis quod hoc fuerit phantasima quod ego locutus sum ibi: sed veritas. **r** Et nūc dominus de patre: qui misit me ad liberandum iudeos de babylone. **s** Et spiritus eius. i. spūsanctus. Et sunt verba filii prophetarum: licet eni tota trinitas operata sit liberationē predictam: nisi propterea attribuit filio: quod liberatio illa signum fuit et figura redemptoris humani generis: quā et si tota trinitas fecerit: solus tuus filius ministerio eam fecit: unde pater figuram liberatio iudeorum de babylone ei ascribit. **t** Hec dicit dominus redemptor tuus de captiuitate. **u** Sanctus israel. i. sanctificans israel. **v** Ego dominus deus tuus docens te utilia legem: meam: et cultum meum: Exo. xx. quod non faciunt idola: que penitus sunt iniuria. **w** Gubernans te in via qua ambulas. i. ducatū tibi p̄bens in via quā exiēs de egypto: pro ambulasti: p̄tegas te et ducēs in colūna nubis per diē: et in columna ignis per noctem: Exo. xij. d. Videlicet: **x** Ego dominus deus tuus docens te utilia: ut cultui meo adhēreas et dimittas idola. **y** Gubernans te in via quā ambulas. i. in via quā in captiuitate vadēs ambulas: etiā gubernans. Et sic est p̄missio reductionis de captiuitate. q. d. ego regāte etiā in captiuitate euntes: et per hoc certus sis quod reducā te. **z** Utinā attendissego israel. Et loquimur more humano. **a** Mandanda mea: quā p̄cepam tibi per moysen et prophetas.

b Facta fuisse sicut Israel et dilexi eum. Et Matth. xvij. a. Hic est filius meus dilectus. **c** Faciet voluntatem suam in babylone: vel in plenti per questionē a peccato: vel in futuro per punitionem in inferno. De prima voluntate dicit Eccl. xvij. e. Nūc voluntatis mea est mors impij dicit dominus: et nō ut cōuertat a vijs suis et viuat. i. Pet. ii. c. Sic est voluntas dei ut beneficētes obmutescere faciat is unprudentiū hominū ignorantiam. De secundo Job. ix. b. Deus cui ira nemo resistere potest. **b** Et brachium suum in chaldeis. i. potentiam suam in demones exercet. **s** xij. c. Prope vos emisi in babylonē: et detrahi vices innumeratos: et chaldeos in nauibus suis gloriantes. **d** Ego ego locutus sum de filio dicit pater per prophetū prænuntiationē. **e** Et vocauit eum per prædestinationē. **g** Adduxit

f eū per incarnationē. **h** Et directa est via ei in omnibus per bonorum operū executionem. **i** Si. i. Pet. ii. d. Qui pr̄mū nō fecit nec inuenit ē dolus in ore ei. **j** Accedite ad me per fidē et p̄niā. **k** Et audite hec per obedientiā. **l** Non a principio in abscondito locutus est. **s** xij. c. Non in abscondito locutus sum. **o** Joh. xij. d. Pala locutus sum mūdo: et in occulto locutus sum nihil.

m Ex tibi ante tempore fieret creature mūdi. **o** Ibi erā in delictis paradisi in potiorib⁹ bonis p̄tis. Prouer. viij. c. Ab eterno ordinata sum et ex antiquis antequam ante tempore terra fieret: nōdū erat abyssi et

ego iam concepta erā. **p** Et nūc dominus de patre: qui misit me ad incarnationē ad patiēdū ad resurgēdū ad redimēdū p̄ditos ad soluēdū vincētos ad reducēdū fugitivos ad sanandū egrotos ad docēdū ignaros ad resuscitandū mortuos.

r Et spūsus eius. i. spūsanctus. Ecce quod fecit christus per hominem. Pro hoīe enim tantū humiliatus ē: ut mitteret a spūsancto fini humanitatē: qui mittit eū fini diuinitatē. **s** Hec dicit dominus quē debes timere. **t** Redēptor tuus: quē debes diligere. **u** Sanctus israel: quē debes imitari et in quē etiā debes confidere. **v** Ego dominus deus tuus docens te utilia: pietatem: fidem: castitatem: charitatem: et prouidentiam. De primo dicitur. **i** Timoth. viij. c. Pietas valet ad omnia habens promissionē vite quae nunc est et futurę. De secundo. **o** Cor. xx. d. Vobis scit: quomodo nihil subtraherim vobis utilium quo minus annūciare vobis tē. De tertio. **i** Cor. viij. f. cū paulus loqueretur de cōtinētia: ait: Porro hoc ad utilitatem vestram dico: non ut laqueum vobis initiā: sed ad id quod honestum est: et quod facultatem prebeat sine impedimentoō dñm obsecrandi. De quarto. **i** Cor. x. g. Ego per omnia omnibus placeo: non querens quod mihi vtile est sed quod multis ut salvi fiant. De quinto. **i** Cor. viij. c. Darcū assume et adduc tecum: est enim mihi utilis. **y** Gubernans te in via qua ambulas. Prouerb. xvi. b. Et hominis disponit viam suam: sed dñi est dirigere gressus eius. Itē Prouerb. lij. a. In omnibus vīstuis cogita illū: et ipse dirigit gressus tuos. **z** Dicere. x. d. Scio dñs quod non est homis via ei: nec viri ē ut ambulet et dirigat gressus suos. **z** Utinā attendissego mādata mea. In hoc notant duo: Divina pietas: et nostra pueritas. Nostra pueritas ex hoc dat intelligi quod nō attendim. **z** Divina pietas in hoc quod optare ostendit salutem nostram. Non enim est deus ut inuidit: qui gaudent cū alijs delinquunt: ut respectu eorum appareat boni. Itē Roma. iiij. a. Si aut iniquitas nostra iusticiā dei cōmedat: quod dicem? Nunquid iniquus est deus qui infert iram? Itē non est deus ut sit perbi et crudeles plati: qui letant in transgressionib⁹ subditorum: ut dñi suū ostētare possint: vel delinquentes acerbe punire. **z** Contra quod dicit paulus. iiij. Cor. viij. c. Baudēm enim quā nos infirmi sumus: vos autē potentes estis: h̄ et oram vīaz p̄sumationē. Itē nō est deus ut p̄nceps et iudices pueris: qui gaudent de transgressionib⁹ hominū: ut bursas suas de emēdis acceptis implēant. **z** x. a. Ut quod condūt leges iniquas: et scribētes iniusticias scripserūt ut opprimeret in iudicio pauperes: et vim faceret causē humiliū populi mei: ut essent vidue p̄preda eorum: et pupillos diriperent. **a** Mandanda mea: que facilia honesta: secura et utilia sunt. Facilia. **z** xij. d. Jugum enim meum suave est: et onus meum leue. Honestā. **z** xij. d. In operibus manus illius honestas sine defectiōe. **z** Unde Agatha. Summa ingenuitas ista est in qua seruit christi comprobata. Eccl. xxij. d. Gloria magna est sequi dñm. Ps. Ut faciant 108. 149. In eis iudicū p̄ceptū: glōria hec ē omnibus scitis ei. Itē secura sūt. **z** x. f. Moli timere p̄tis meū hitatorum sion ab assur. Sion enim interpretat custodiēs mādatū. Ecce quod custoditio p̄ceptorum facit securitatem. Utilitas

a Facta fuisset sicut flumen par tua. i. abundans et copiosa et continua: sicut flumen continuo currit. **b** Et fuisset supple iusticia tua: sic gurgites maris. i. buc illucq; redundans: sicut gurges maris reflectit et redundat. **c** Et fuisset quasi arena semen tuum. i. valde multiplicar; fuisses in filiis et filiabus.

d Et stirps vteri

tui. i. filii et filie. **e**

f Et lapilli eius. i.

multi et abundantes

et lapilli arenæ. **f**

g Non interisset semen

tuum. **h** Et non fu-

isset attritum nomē

eius. q. d. nomē isti-

non fuisset vile repu-

tatum a me nec a me-

moria mea deletum:

nec tribus eius capti-

uitate attritæ essent. **b** A facie mea. i. a terra quā dederā

eis: ubi stabant in templo: quasi coram facie mea. **i** Egredimini. Vox dñi vel p̄phrē ad iudeos de liberatiōe eorū

q̄ si esset p̄sens loquēt̄ et dicēt̄: Egredimini o vos iudei:

k De babylone. i. de babylonica captiuitate p̄mitte cy-

ro. **l** Fugite a chaldeis. i. a terra chaldeorū. **m** In

voce exultationis: q̄ si exultates et letates exhibet. **n** An-

nūciate o iudei. **o** Auditū facie hoc. i. liberationes

vestram alijs. **p** Et ferte illud vſq; ad extrema ter-

re: per nūcios et litteras: ut audiant gentes opera dñi: vel ut

audiāt cōcaptiuū vestri liberationē vestrā: et redeat vobis. **q** Dicite gentib; vicinis: vel fratrib; vīris cōcaptiuis. **r**

Redemit dñs seruū suū iacob. i. de captiuitate libera-

uit. **s** Dicite. i. nūciate frīb; vīis: **t** Redemit dñs

suū suū iacob. i. licetia dari feci iudeis de redeundo. **Et ne**

forte crederet alijs q̄ b dñs facere nō posset: ostendit p̄ simile/

q̄ uno: q̄ i defto dedit eis aquā de petra i reditu o egypto.

Numeri. xx. b. **U**bi dic: **s** Non sitierit i defto cū educe-

ret eos de egypto. **v** Aqua de petra p̄duxit eis ad

litterā: Numeri. xx. b. **x** Et scidit petram et fluxerūt

aqua de quibus ipsi biberūt. **U**el posset exponi de futuro:

quasi ita reducer dñs iudeos de captiuitate. **s** Et non si-

tierūt in deserto. i. non sittent. **u** Cum educeret eos

i. cum educet de babylone. **v** Aquam de petra p̄du-

xit eis: et scidit petrā et fluxerūt aqua. **W**ocūm non le-

gitur factum ad litteram: sed fieri potuit. **U**el in hoc notatur

q̄ in nullo sustinuerūt penuriam: sicut nec q̄n dedit eis in de-

serto aquam de petra. **U**el forte petram vocat gentiles: quos

emolliuit dñs ut mīstrare eis necessaria: sicut legi i Esdra:

sic erit bonis qui redierint i herusalē. **Sed** **z** Non est pax

impījs dicit dñs. i. iudeis qui de babylone noluerunt re-

uerti. **U**el hoc potest intelligi dictum de chaldeis. **Non est**

pax impījs dicit dñs. i. chaldeis nō erit pax. q. d. nō solū

vos liberabo de captiuitate: s̄ etiā hostes vīos destruā.

securitatē. Utilitas autem p̄ceptōrum nota in hoc qd sequit:

a Facta fuisset sicut flumen par tua. Et tangunt hic

quatuor utilitates. Prima ē perpetua recōciliatio ad dei:

cum dicit: Facta fuisset sicut flumen: qd continue et co-

piose fluit et quasi p̄petuo/par tua. Secunda: p̄fectus in se

ipsū: cum dicit: Et iusticia tua sicut gurgites maris:

qui buc atq; illuc reflectit et redundat et p̄ficit. Tertia: cōdifica-

tiō. Primo: cum dicit: Et fuisset q̄si arena semen tuum:

et stirps vteri tui vt lapilli eius. Quarta est etiā ad

malos nomen bonū: cū dicit: Non interisset et nō fuisset

attritū nomē eius a facie mea. **De** p̄mo dicit Sap. vi.

c. Concupiscentia itaq; sapientie dedit ad regnū perpetuum.

De secundo: Sap. viij. b. Sapia sobrietatē ipsa docet et iusti-

ciam et virtutem: qua nihil est vīlius in vita hoībus. **De** ter-

tio: Zach. iij. c. Si in vijs meis ambulauerit: et custodiā meā

custodiers: tu q̄s iudicabis domū meā et custodies arria mea:

et dabo tibi ambulātes de his q̄nūc hic assistunt. **De** quarto

dicit Sap. viij. b. Ilabeo, p̄t hāc. i. p̄t sapiam claritatē ed turbas. Et cōtrario aut̄ onera diaboli grauita s̄ et difficultia: in honesta et vilia: timida: infructuosa seu inutilia. **De** p̄mo d̄ Sap. v. b. Lassati sum⁹ in via iniqrat⁹ et p̄ditiois. **Et** v. Da-ral. xij. b. Seruēt ei vt sciāt distātiā seruitur: meq; et seruitur

regni terrarū. **M**ec mi-
rū si graue ē on⁹ dia-
boli: q̄z corpus vulne-
rat et natura: et aīaz ne-
cat tollēdo grām. **Et** tē-
Luc. x. e. **D**ō quidā
descēdebat a hierula-
lem in hierichō et inci-
dit in latrones: q̄ enī
despoliauerūt eum: q̄
ad gratuita: et plagi-
imposit⁹: q̄ ad natura-
lia: abierūt semituluo
relicto. **E**cce q̄ gra-
via sūt. Itē vilia et in honesta sūt. **U**bi Roma. vi. d. Quē fru-
ctū habuist̄ tūc i his: in qb⁹ nūc erubescit: **M**ec mirū: q̄ ser-
uire facit diabolus i luto et palea: vt dicit Exo. v. Item timi-
da sūt vel terrorē in cutientia. **S**ap. xvij. c. **U** si timida ne-
quitia: data ē in omnī p̄dēnationē. Itē in utilia sive instruc-
tuosa: vt dicitū ē Ro. vi. d. Quē fructū z̄. **I**stud m̄: Justi-
cia tua sicut gurgites maris: p̄t exponi i malo de p̄uersis
iudicib⁹: q̄ru iusticia sicut mare. i. amara ē. **U** si conq̄rit ionas: q̄
interpt̄as dolens: et gerit typū pauperi. **O**es gurgites tu super
me trāscit: **Z**on. q. b. **d** Et stirps vteri tui si clā-
pilli ei⁹. i. lapilli arenæ q̄ sterili et infructuosa ē. Tales sunt
moderni canonici. i. pueri. **N**ō sic erat antiq⁹: imo magni et
estate et vita et scientia erāt in ecclesia. **T**ū. iij. **R**eg. v. d. p̄cep-
tit rex vt tollerēt grādes lapides in fundamētu templi. **S**z
excusare se possunt plati dicētes: q̄ p̄ciosi lapides sūt parui.
Verū est: s̄ nō p̄ueris: si parui sūt q̄ p̄ciosi sint. **l** Egredimini de babylone. **D**oc dicit p̄cōrib⁹ p̄uertendis vt
exeant de p̄fusionē p̄cti: in q̄ est ignominia vīllat̄: difficultas
grauitat̄: horror timiditatis: vanitas infructuositas. **S**ed q̄
nō sufficit deserere p̄ctū: nisi etiā deserant p̄sortia p̄ctōp̄: **J**ō
subdit: **l** Fugite a chaldeis. i. a cōsortio malorū. Corū-
punt enī mores bonos colloquia mala. i. **C**or. xv. d. **U**ltō magi mores assuetos malis. **De** h extit d̄. **H**iere. i. b. Re-
cedite de medio babylonis: nō tm̄ de fine: et de terra chaldeorū. **Et** li. a. **F**ugite de medio babylonis: vt saluet vnuſq; aīaz suā. i. **I**j. c. **R**eceditē/ recedite/ exite inde: polluti nolite
tangere: exite de medio eius. **S**ed quia hoc totum amittitur
per ingratitudinē: **I**dcirco subditur: **n** Annūciate au-
ditū facite hoc: et ferte illud vſq; ad extrema terre. **A**nde
cuidam volenti sequi dñm: quem dñs curauerat: non
est concessum: sed dictum est et: **V**ade et annūcia quanta fecit
tibi deus: **M**arc. v. b. **A**poç. viij. d. **Q**ui audi dicit vent.
Luc. xi. e. **M**emo lucernam accedit et. **q** Dicite: Redemis dñs seruū suū iacob. i. referte granias dñi de h
et vos redemis p̄ sanguinem filij: et recepit ad misericordiam.
s Non sitierunt in deserto: conuersi ad fidem: quia ha-
bent fontes scripturarum. **O**oraliter. **H**oc ē contra clau-
strales cupidos: qui semper timēt mori fame in religione. **z**
v. d. **U**ltistudo eorum siti aruit. **H**iere. iij. e. **P**rohibe gut-
tur tuum a siti. **t** Cum educeret eos: aquam de pe-
tra produrit eis. **P**etra chāst⁹. i. **C**or. x. a. **D**e qua p̄
duxit dñs aquam de latere eius: in ablutionē peccatoris et
mēstruare: **Z**ach. xij. a. **x** Et scidit petram. i. lat⁹ chā-
sti in passione. **y** Et fluxerunt aqua sacramentorum.
ZItem scindit dñs petram: quando durus peccator: conterit:
et tunc fluunt aqua lachrymarum. **z** Non est pax un-
iūjs dicit domin⁹. **P**ax peccatoris nec eternitatis: in eis
pax est frequenter temporis et prosperitatis. **J**ob. xxi. d. **D**o-
mus eorum securē sunt et pacate: et non est virga dei super
eos. i. **I**vij. d. **M**ō est pax impījs dicit dñs. **V**iere. xij. c. **N**ō
est pax vniuersalē carni. i. carnalibus.

Audite insule et attendite

Aldite insule t'attendite C. XLIX.
ppli delonge. Adhuc agit de reuersione iudeorum.
Et dividit capitulu hoc i duas partes. In pma pte
ponit chirographo cyri quem ipse iudeis dissipatis vbiqz misit ut
ipsi redirent in hierosolimam. In scda pte agit de prosperitate reuer-
sionis: ibi: Sup vias
pascent. Copebent
dis aut hec prosperitas
in qtuoz. Limebant
enim iudei via difficultate: reuerentissi pauci
erant: et vicinarum gentium

um impugnationē: ideo pmītis eis vle leuitas: ibi: Sup vi
as pālent. Scđo reuertētū pluralitas: ibi: Ecce isti de
longe veniēt. Tertio vicinarū gentiū auriliū: ibi: Ecce
leuabo ad gētēs. Quarto hostiū rebelliū destructio: ibi:
Hūnqđ tollet a forti ḥdā: In p̄ncipio q̄ ponit chiro-
grabū cyri. Cyrus enī audiens prophetā fuisse de eo: q̄ p̄ ip-
sum debebat fieri liberatio iudeorū: mādauit oib⁹ iudeis vt re-
dire in bierusalē ad seruēdū dño. Et ecce chirograph⁹ ei⁹:
a Audite insulę: dicit cyrus i l̄fis sua. i. vos q̄ habitatis
i insulis. b Et attēdite ppli delōnge. i. vos longinq̄
ppli q̄ estis disp̄li in longinq̄s regionib⁹. d Dñs ab vte-
ro vocauit me. i. ante h̄ nascerer imposuit mihi nomen. s.
xv. a H̄ec dicit dñs christo meo cyro. s De vētre ma-
tris meę recordat̄ ē nois meū p̄ esaiā. t Et posuit
os meūm quasi gladium acutum. i. verba mea com-
minatoria fecit timeri a gentib⁹ sicut timetur gladius acut⁹.
t En rem̄b̄ia man⁹ sue

Bitter Scōm andrē aut̄ verba sunt eorū q̄bus dictū est. s. primo:
Annūciate; audītū facite hoc/annūciantū alijs b̄ficia dñi
et dicentū: a) **Audite insulę.**i. vos q̄ habitat̄ i insulis.
b) **Et attēdite pp̄lī delonge.**i. gentes longe habitat̄es.
d) **D**ns ab vtero vocauit me; dicit pp̄ls iudeor. i. a p̄ma
pene origine mea. s. in abraam elegit me in pp̄lm sibi. Tel ab
vtero m̄is meę elegit me p̄ iacob a q̄ descendit: quē in ventre
m̄ris elegit dñs esau reprobato. g) **De rētre m̄ris mee**
recordatus est nominis mei. Idē est. **Et posuit**
os meum quasi gladium acutum. i. orationib⁹ meis
efficiaciam dedit: q̄b⁹ orante moysi amalech lugulat⁹ interiūt.
Ego. 17.c. **A**n̄ symb̄a man⁹

Mystice a*U*dit*e* insule *t*attēdite pp*l*i delon/
c*o* iohanne *g*; verba possūt esse iohānis baptistē monētis *v*t aduentū
christi suscipiant. *E*t *v*t mel⁹ sibi credat, p*ponit* p*ph*eta in p*so*
na ei⁹ q*a* ventre m*rīs* sit elect⁹ a deo: *e*t *v*tero sc̄ificat⁹ i
dicēs: **A**udit*e* insule: *t*attēdite pp*l*i delonge. *i*. vos
iudet habitates *p*aul*t*, p*linq* audite. *D*om*s* ab *v*tero yo
cauit me. *i*. misstrū et p*cone* sibi elegit. *S*De *v*être m*rīs*
*m*ec*9*: recordat⁹ ē no*s* me*i*. Nōmē iohānis grā est: *Io*
bān em *terpt* grā. *W*u*9* no*s* recordat⁹ ē d*is*: *q**r* *v*être
m*rīs* su*e* iohāni ifudit gr*az*: *t* e*bi* ab originali m*is*dauit. *i* Et
posuit os me*u* q*s*l gladi*u* acut*u*: *q**r* iohānes scribis et
phariseis no*p*arcebat: *s* icrepabat eos audact dicēs: Proge
m*n*es viperaz *q**s* docuit vos fugere a *v*atura i*ra*: *D*at. i*ij*. b.

Dystice de christo Potest autem exponi de christo. d. **D**omini ab utero vocavit me dicit christus. i.e. nomen Iesu imponi mihi fecit. **L**uc. 1. c. **V**ocabis nomen eius Iesum. g. **D**e yetermisi me recordat est nōis mei pater: quia per me salutē fieri getib⁹ pmisit: qđ significat nomē meū. **E**nī **M**attth. j. d. **I**pse enī salutē faciet populu suū a peccatis eorum. i. **E**t polius os meū quasi gladiū acutū: quia nō venit christus pacem mittere in terra sed gladiū. i. malos separe a bonis. **E**nī **A**postol. j. d. et xix. c. d. qđ ex ore ei⁹ exhibat gladius et vtracq⁹ pte acut⁹: vt s. spū oris sui interficiat impiū. ij. **T**hessal. ij. b. **I**n umbra man⁹

Amoralis aut ista sib[us] plato pueniūt. a **Audite insule**
l. iusti fluctib[us] tribulationū cōcussi. b **Et attēdite exemplū**
pla: c **Populi de longe.** i. p[ro]ctores q[ui] longe estis a deo
v[er]a regione dissimilitudinis. d **Hoc debet dicere plati** sive p[re]dicat[us]

tor tam fustis q̄ peccatorib⁹ vt attēdat ad verba ⁊ exempla eius. Ro. j.b. Sapientib⁹ ⁊ insipientib⁹ debitor sū. Prēdicator⁹ em̄ debet ad min⁹ hęc duo subditis: verbū. ⁊ t exemplū. Uel a **Audite aure corporis. b **Et attēdite** aure cor- dis. ſ. viiiij. d. Utinā attēdissimā data mea: facta fuisset q̄st**

^guit me: dⁱ vêtr^e mris mee r^e
cordat^e nois mei: Et pôsuit
os meu qsi gladium acutu

dendus. Primum est canonica electio: q̄ notaſ h̄ cū d̄: Dñs ab vtero t̄c. Secundū est efficac p̄dicatio et oīo: qd̄ notaſ ibi: Posuit os meū q̄si gladiū acutū. Tertiū ē bona opa-
tio et sancta cōuersatio: qd̄ notaſ ibi: In vmbra manus
sue p̄texit me. Quartū est sui ad se reuersio: qd̄ notaſ ibi:
In pharetra sua abscondit me. Quintū qd̄ p̄met ad deū
ē testimoniu quo dē testificat spiritui nfo qr̄ filii ei⁹ sum⁹: qd̄
notatur ibi: Et dixit mihi t̄c. Dicit ḡ: d̄ Dñs ab vte-
ro vocauit me. Dñs nō diabol⁹: f̄ Clocauit me: nō in-
gessi me: e Ab vtero. i. de gremio ecclie canonice assūpt⁹:
non aliiside p̄ violētas p̄ces intrusus. Ps. Suscepisti me de Ps. 138.
vtero m̄ris meę. i. approbasti p̄motione meā: imo tu eris eā
fecisti. Enī Ps. alibi: Tu es q̄ extraxisti me d̄ vêtre: spes mea ab vberib⁹ m̄ris meę i. pieci⁹ sū ex vtero. Felix p̄lat⁹ q̄ sic
pōt dicere q̄ extract⁹ sit a dño de vêtre. i. de gremio ecclie
assūpt⁹ in p̄latū h̄ p̄xi volūtate et coact⁹. Sed hodie nō
extrahunt de vtero a dño: imo ex p̄prio appetitu tam impe-
tuose exēlit de vtero ecclie vt m̄rem dirūpāt p̄ lites et schis-
mata et appellatiōes: et ideo compansk viperę: qr̄ vpera vi pa-
rit et m̄rem occidit in partu. Mat. iij. b. Progenies viperar̄
q̄s demōstravit vobis fugere a vētura ira: Sed qr̄ sūt mlti i
vtero ecclie mortui: q̄p̄ vocatio p̄nitiōsa cēt: iō sbdit: ḡ De
vêtre m̄ris meę recordat⁹ ē hoīs mei. q. d. et canonice
d̄ vtero sū vocat⁹ in p̄lationē: et cū esse i vtero. i. sbdit⁹ dign⁹
erā electiōe p̄ bonā cōuersationē. Aliſ enī nō pōt esse bon⁹ p̄la-
tus defacili: q̄ nō fuerit bon⁹ subdit⁹. Chrys. Bon⁹ maḡ m̄l-
litū: niſi p̄us bon⁹ miles fuerit nūq̄ erit. Et h̄ qd̄ d̄ h̄: De
vêtre m̄ris meę. i. anq̄ naſceret i p̄lationē: dū erā. s. in ven-
tre: h̄ Recordat⁹ ē hoīs mei. i. dedit mihi bonā vitā p̄
quā habui bonū nomē. i. famā bonā. Proverb. xxij. a. Meli-
us est nomē bonū q̄d̄ diuitię multę. Itē Eccl. xlj. c. Eurā ha-
be de bono noīe: hoc enī maḡ p̄manebit tibi q̄ mille theſau-
ri magni et preciosi. Ps. In te p̄fīmat⁹ sum ex vtero. i. dum
eram in vtero tibi adhēſi. Item Ps. De ventre matris meę
deus meus es tu. i. dum fui ſubditus colui te: et ideo ne disces,
Ps. 70.
Ps. 21.

seris a me in platiōe. Primiū ḡ est vt canonic⁹ sit introit⁹: et a deo vocat⁹ sit tanq̄ dign⁹ sicut aaron: Heb. v. a. Secundū ē vt posit⁹ in platiōne efficac⁹ sit in doctrina: et i oōone assidu⁹: Tū subdit: **i** Et posuit os meū q̄si gladiū acutū: vt sermo p̄dicationis sit penetratiū apud hoies: et sermo oōonis apud deū. De p̄mo dicit Heb. iiij. c. Ali⁹ est sermo dei et efficax: et penetrabilior oī gladio anticipati. Et Zach. ix. d. Ponā te q̄si gladiū fortissi: vt. s. fortia et dura corda penetres. De scō. l. de oōone dicis Eccl. xxxv. d. Oōo humiliat⁹ se nū bes penetrabit: et donec appropinquet nō p̄solabit⁹: et nō discedet donec altissim⁹ aspiciat: et dñs nō elongabit. Missi oīo eēt gladi⁹ / moyses p̄cib⁹ nō vicisset amalech: Eto. xvij. c. Iō dauid b̄: tenerrim⁹ ligni h̄mīcul⁹. ii. Regl. xliij. a. Termiculus enī q̄uis tener sit et mollis tangēti: m̄ durum lignū penetrat ore corrodēdo: Similis bon⁹ p̄lat⁹ mollis debet esse tangenti. i. patiens p̄uicianti et exprobrianti: m̄ in ore debet h̄c vim penetrādi: vt per p̄dicationē duros emolliat⁹: et in purgationē p̄nīe p̄uertat⁹: et p̄ oōone deli ad misericordias flectat. Iō b̄. S. xlj. d. Moli tūmere h̄mis iacob: q̄ mortui estis ex Isrl: ego auxiliatus sū tui: dicit dñs. Et nota q̄ multe sūt p̄prietates gladij: p̄prietate q̄s p̄ eū intelligit p̄dicatione. Gladius enī nō nocet tenebant si recte teneat sed iuuat cōtra hostēs: similis p̄dicator si manu operatiois teneat iuuat contra inūdūni carnem diabolum.

Libri

G In umbra manus sue pterit me. i. potētia sua serua/ult me a psecutione inimicorum: sicut umbra seruat ab estu.

C Et posuit me sicut sagittā electam. i. per me debel/lavit inimicos: etiam remotos: sic per sagittā pcutū a longe.

G In pharetra sua

A Alter **G** In umbra manus sue pterit me: id est fortitudine sua custodiuit ab hostib: sicut custoditur hō a solis ardore per umbram. **T**el. In umbra manus sue pterit me in columna nubis q diem: & zo. xiij. d.

C Et posuit me sicut sagittā electam: q̄li sicut sagittari⁹ optimas sagittas abscondit do/nec tempus veniat extrahendi: ita dñs abscondit me donec oportunitas manifestādi venit. s. in egypto. Et h̄ ē qd sequit:

Descrō **J**ohanne baptista **R** In umbra manus sue pterit me: quia ab originali mūdauit cū dñs: in q̄ quasi ardore carnalis pcupiscētie refrigeravit. **C** Et posuit me sicut sagittā electam. i. ad vulnerandū corda inimicorū eius per cōminationem pgnē. **M**attb. iiij. c. Iam securis ad radicem arboris posita est r̄.

Dystice **V** de christo **A** In umbra manus sue pterit me: quia deus pater christum in oībus operibus suis custodiuit. Licit enī expo/suerit cum in passione non tñ derelict. **C** Et posuit me sicut sagittā electam. Sagitta electa reseruatur v̄lqz dū necesse sit: ita christus quasi reseruat ē in sinu patris do/nec venit plenitudo tgis: vt d̄ Gal. iiij. a. Et tūc missus ē ad vulneradū corda fidelū pmissiōe bonor⁹ et cōmisiōe pgnaz.

Moraliter ***** **P** 58. Sed qui tenet gladiū in ore suo: gladio se perfodit. **P** 5. **G**la/dius ī labijs eorū: quoniā quis audiuit. **M**attb. xxij. a. Di/cunt et non faciunt. Itē gladius terret hostes: sic p̄diciatio demones. **E**nde **J**udic. vij. f. Clamauerunt gladius dñi et gedeonis: stantes singuli in loco suo per circūlum castorū hostiliū. **O**ia itaqz castra turbata sūt: et vociferatēs v̄lūlātes: q̄ fugerūt. Itē gladius anceps: s. ex vtracqz parte scindens: sic p̄diciatio resecat tā vītia corporalia q̄ spūalia. **A**poc. i. d. et xix. c. De ore ei⁹ gladius ex vtracqz parte acut⁹ exhibat. Itē gladius miscat et splendet: sic p̄diciatio. **E**ccl. xxij. g. **D**ucro mucro euagina te ad occidēdū: lūma te vt interficias et splendeas. Item in eodem. b. Gladius gladius exacutus est et li/matus: vt cedat victimas exacutus est: vt splendeat lūmat⁹ est. Item gladius habet vaginam ex qua extrahit et in q̄ ser/uatur: sic p̄diciatio debet habere vaginam: cor. s. p̄dicatoris: a quo nō semper debet extrahit ne ex nimietate vilescat: nec semper debet esse ī vagina ne oīno veritas ignota permaneat. **E**ccl. iiij. b. Tempus tacendi: et tempus loquēdū. **J**ob. xij. c. Si continuerit aquas omnia siccabunt pro defectu et rari/tate doctrinæ: si emiserit eas pariter subuentent terram p̄ ni/mietate. s. Itē in gladio sculpit littera: similiter p̄diciatio debet esse līata: vt sit sine errore. **N**ō enī idiota debet ē p̄dicator sed erudit⁹ in sacro eloq. **U**nī Hiero⁹. **N**ō credas mibi nisi ea que dixerō per nouum et vetus testamentū tibi pbauero. Item in gladio sculptur crux: similiter in p̄dicatione non debet crux dñi p̄termitti: vt homies ad dolorem moueant: et ad compassionē crucifixi. j. Cors. i. d. P̄diciamus christum crucifixū: iudeis qdem scandalū: gentib⁹ autem stulticiā. Itē manus sculpi in gladio: similiter exempla sanctor⁹ debent in p̄diciōe ostēdi: vt castitas et innocētia abel: fides et obediētia abraqz: mansuetudo moysi: patientia iob: misericordia dāvid: strenuitas p̄herarum: charitas aploz: constantia martyriū: prudētia p̄fessor⁹: candor virginū. **J**aco. v. b. Exemplū accipite fratres exitus mali et longanimitatis: laboris et patientie p̄pheras qui locuti sunt in noīe dñi: ecce btificam⁹ eos qui sustinuerūt: sustinētiā iob audistis: et finem dñi vidistis: qm̄ misericors est dñs et miserator. **H**ec tria. s. littera/crux: et manus sic debent annūciari in p̄diciōe: ita debent ostendit in ipso p̄dicante. **U**nī dicitur. iii. Regl. vij. d. Et sculpsit ī cis picturam cherubin: ecce littera: et palmarū species: ecce manus: et anaglypha. i. sculpturas passionū christi: ecce crux. **U**nde aplūs

Esiae

dicit **G**al. vij. d. Ego stigmata vñi iesu in corpe meo porto. **V**el littera est ī ente: qñ p̄dicator docet qd credēdū: manus/ qñ docet qd agedū: crux/ qñ docet qd patiēdū. Itē gladi⁹ ste/critur: p̄terea licet flexibilis sit nihilomin⁹ efficax est ī ser/rū et secat: sic p̄diciatio flecti debet ad penitētēs. **E**ccl. xvij. **E**zib. 33. 4.

G Molo mortē moriēt̄: sed vt magi cō/vertat et vivat. Et debet esse dura. **H**abiles. **M**attb. vij. c. Omnis arbor q̄ non facit fructū bonū excide et in ignē mitte. Itē hō accingit se ense suo: sūt p̄dicator p̄diciōe sua debet accingi et restringi: vt faciat qd dicit. **P** 5. Accingere gladio tuo sup se. **P** 44.

Mur tuū potētissime. Sic faciebat paul⁹ q̄ dicebat. j. Cors. i. g.

D Castigo corpus meū et in seruitute redigo: ne cū alijs p̄/dicauerim ipse reprob⁹ efficiar. Ideo p̄dicator comparatur gallo: quia gallus ante se percutit alis q̄ sonū emittat. **J**ob xxvij. d. Quis dedit gallo intelligentiā. **B**reg⁹. Omne qd locuturi sūt p̄dicatores operib⁹ p̄clamat. Item gladius ag/scit et lachrymas: sic p̄diciatio debet esse lachrymosa: vt co/patiatur p̄dicator peccati hominū: sicut paulus Phis. iiij. d.

Multi ambulant quos sepe dicebam vobis: nunc autem et flens dico inimicos crucis christi: quorum finis interitus r̄.

Itē in ense sūt auguria et divinatioēs vt sciens occulta. Vñ

qui aliquis damnū incurrit: et nescit a quo venit/ recurrit ad diuiniū: similiter peccator qui amisit deum per peccatum et omnia bona gratiē: et tñ nescit quantū damnū passus sit: nec in-

telligit a quo: debet cognoscere ī p̄dicatione quid amisit et q̄ quem damnū incurrit. **D**e hoc dicit **O**see. vij. a. nbi ostendens furem tuū: Operati sunt mendaciū: et fur ingressus est spoliās latrunculus foris. **P**rouerb. xvij. b. Divinatio ī la/bijs regis: ī iudicio non errabit os eius. **T**alis divinatio bona ē. Sed alia divinatio est gnōtiosa et scelerata: que prohibetur. **D**euf. xvij. b. Et. s. vij. d. Cū dixerint vobis gr̄te a phytonibus et divinis: qui student in cantationibus suis: nunquid nō popul⁹ a deo suo reqret visionē p̄ vivis et mortuis: Ad legē magis et testimoniu recurrite. Itē in gladio est vallis in medio gladij: similiter p̄diciatio debet habere vallē: id est humilitatem: ne homo magis se q̄ deum p̄dicit: vel ne de sublimioribus que non intelligit inutiliter et inaniter p̄dicit: sed de inferioribus scilicet de peccatis vitandis et detestandis: scilicet et elemosynis faciendis. **P** 5. Posuerunt in **P** 71. celum os suum. **I**sta breuiter possunt p̄stringi quatuor versibus. **I**nnoctus capulo terrens anceps micat ensis: **A**llūt vagina/līfa forma crucis: Flectit/accingit ferrū secat aclar chrymas: Auguriū vallis effigia man⁹. **S**equit de tertio qd reqret in plato: scilicet bona opatio. **A** In umbra manus sue. i. i. imitatiōe operū suor⁹. Umbra enī man⁹ habet similitudine man⁹. **b** Protexit me. Qui enī seq̄t deū p̄fecte in bonis operib⁹: p̄tegit hic a culpa: et in futuro ab omni pena: Maxime in amore p̄tegit dñs sub umbra manus suar⁹ ī amore expansarū. **C**ant. ii. a. Sub umbra illius quem desiderabam sedi. **C** Et posuit me sicut sagittā electā. Non dicit os meum sed me: guia ipse p̄dicator qui imitāt opera christi: tot⁹ est sagitta. **Z**ota enī ei⁹ cōversatio penetrat corda intuentium: non tm̄ lingua. Et nota q̄ sermo p̄diciatiōis comparat gladio: quia gladius tm̄ p̄tinquos percutit: sic p̄diciatio audientes qui presentes interiunt sermoni. Sed cōversatio cōparatur sagitte: quia ad longinquos attingit. Fama enī cōversatiōis bone ad remota loca diffundit: unde comparat fulguri: qd statim v̄bīqz apparet. **Z**ach. ix. d. Et ibit vt fulgor laculū ei⁹. **M**at. xxij. c. Sic fulgor erit ab oriente: et apparet v̄bīqz in occidētē: ita erit adūct⁹ filii hoīs. Itē nota q̄ tria sūt ī sagitta q̄ p̄ueniūt p̄dicatori. Lignū rectū: et ferrū acutū: et tres pēnūlē q̄ v̄ebūt sagittā: Similiter p̄dicator debet h̄ē rectitudinē ūbi: et acumen scītētē: et tres pēnūlas circa ista. s. cōminatiōe p̄missionē instructionē. **V**el lignū flexibile mansuetudo: ferrum: patientia: tres pēnē: fides: p̄pes: charitas. **J**ustus dicitur sagitta propter nouem proprietates sagitte: que notantur his versibus. **M**issa tribus pennis: causa vertice/recta/rotūdo **L**igno/ barbato ferro lato volat intrat.

* In pharetra sua abscondit

a In pharetra sua abscondit me. Tangit quod fuit natus cyrus: qd cum predictum fuisset aucto cyri qd de filia sua nascere puer qui occideret eum statim ut natu est cyrus plectus est in nemus: et nutritus eum quedam canicula donec inuenient eum qudam pastor: et posuit cu pueris suis: et post seruauit aucto suo:

et post hec pimotus est in regnum quod tempore fuit.

Et hoc est quod dicit: In pharetra sua abscondit me: et dixit mihi: Seruus

meus es tu israel: quia in te duxit me et abscondit me: i. custodiuit ab aucto meo: sic fuit sagitta in pharetra.

Et eduxit me quoniam opere fuit: sic sagitta educit tempore suo: b

Et dixit mihi: non dirigendo finem ad me: sed de me ad prophetas dixi. Quid: **s**eruus meus es tu israel: i. seruus meus eris in liberando israel: **e** Quia in te glabor: i. per te debellabo hostes in quo glorus apparebo. Uel sic: **b** Et dixit mihi: Seruus meus es tu israel: i. p. prophetas audire me fecit: quod israel esset seruus suis: **e** Quia in te glabor: ut bonus in tua liberatio ne.

Et ego dixi: i. apud me cogitauit dic cyrus: **s** Innuacu

cu laborauit iudeos liberando: **b** Sine causa et vane fortitudinem meam oculi p. subiectio eorum mihi pugnando: quod supple iterum p. p. p. p. sua captiuabuntur. Probabile est enim quod cyrus multotiens cogitabat apud se quod frustra liberabat populum: quod p. p. noua quod faceret: ita p. capituarent: tamen b. voluit face re p. deum: Et hoc est quod dicit: **k** Ergo iudicium meum cum

dono: et opere meum cui deo meo: quod licet ita sit: ego tamen faciam non p. eos sed p. deum. Uel p. esse bona p. he cōquererentis de

malitia iudeorum: et dicit: **f** Et ego dixi: Innuacu la borauit: tot et tanta bona eis dicendo et p. dicando. **b** Sine

causa et vane fortitudinem meam consumpsi: tota die eis p. dicando et clamando: quia non sunt correcti. **k** Ergo iudicium meum cum domino: id est ego expectabo

s de hoc iudicio dñi

a In pharetra sua abscondit me: sicut sagitta absconditur in pharetra. **b** Et dixit mihi: Seruus meus es tu israel: i. specialis seruus mibi in cultu meo. **e** Quia in te glabor: i. p. p. peculiare: et quod in te vocabilis nomine meum. **f** Et ego dixi: dicunt boni iudex. **g** Innuacu la

borauit iudeos ad alios iudeos ut rediret. **b** Sine causa et vane fortitudinem meam oculi p. subiecto: quod vera sunt et afflatus p. nibilo significando et monendo alios ut rediret cum redire noluerunt. **k** Ergo iudicium meum cum domino: id est dñi iudicabit

s inter me et inter eos

a In pharetra sua abscondit me: i. in carne latere me fecit. **b** Hoc est illa pharetra a qua exiit sagitte vulnerantes corda: i. beneficia incarnationis nativitas: passio: resurrectio: et huiusmodi. **b** Et dixit mihi: Seruus meus es tu: p. oimodum mibi obedientia. **U**nus phil. q. a. Factus est obediens p. u. usq ad mortem. **d** Israhel: q. semper vides deum p. p. platione. **e** Quia in te glabor. **U**nus Job. xvii. b. Nam clarificauit nomen tuum bonibus quos dedisti mibi.

a In pharetra sua abscondit me. **b** Hoc est quartus quod requirit in plato et p. dicatore: secretum p. platione. Gladi enim p. dicatio nō debet semper p. cutere: nec sagitta semper debet emitti: sed aliqui in pharetra abscondi: i. in secretu discussiois p. p. et p. platione diuinis. **U**nus Ezech. xxii. g. Reuertere ad vaginam tuam in locu in qua creatus es: in terra nativitatem tuam. **D**ebet enim p. dicator considerare terrenitatem et fragilitatem suam. **M**anus. ij. c. Intra in lutum et calca subligens tene latere. **b** Et dixit mihi: Tali loquuntur deus qui est sollicitus investigatoris sui conscientie: et sue fragilitatis conscius. **U**nus Iohannes. xvii. a. Ade ad dominum filium et ibi loquar ad te. **c** Seruus meus es tu. **D**icit deus p. sciente boni plati. **R**oma. viii. c. Sp. reddit testimonium spiritu nostro quod sum filius dei. Et dicunt hic duo. Seruus

meus es tu: in operatione fidelis et prudenter. **L**uc. xii. c. Fidelis seruus et prudens quem constitutus dominus super familiam suam. **E**ccl. x. d. Seruo sensato liberi seruiter. **d** Israhel: in meditatione et contemplatione. Et cōpetens est ordo: prius est enim iacob quam israel. **G**en. xxxv. b. Non vocaberis ultra iacob: sed israhel erit nomen tuum.

j Et primo ita assumitur: post rachel: **G**en.

xix. e. Unus Job. v. b.

Who nascit ad labore:

Hoc est p. m. et auctor

ad volatum. **e** Quia

in te glabor: i. in tua

recta intentione: p. quod

gloria mea queritur: non homini laudes. **P**rouer. x. **E**lia p. p. filius

sapiens: quod filius sapiens: quantum potest gloriam et honor p. p. s.

Vel. In te glabor: i. p. p. laudabor et gloriosus ap-

parebo. **P**rouer. xiii. d. In militia populi dignitas re-

gis. **E**ccl. xxiiij. a. Sapientia in medio populi sui gloriabitur: et

in multitudine electorum habebit laudem. **P**rouer. viij. d. Deli-

te me esse cum filiis hominum. Sequitur enim mystica expositio

Dystice n. de christo. **f** Et ego dixi patiens in cruce. **D**ixi dictio de christo

mentalis: vel dixi: i. dicere potui: **g** Innuacu labora-

ui/patiente: quatuor ad incredulos iudeos quibus non p. fuit pas-

sio eius. q. d. quod te gloriose glorificauit o pater: quod magna par-

tem iudeorum ad te reuocare non potui. **M**arc. vi. a. Non po-

terat ibi virtute ullam facere nisi paucos infirmos impositis

manib. curauit. **E**t dicit unus hereticus. quod dominus tempore passionis

fleuit ideo: quod cu eius passio esset oibus sufficiens causa salutis

tamen efficiens in paucis. **C**onquerens quod dominus dicit: Innuacu la-

borauit. q. d. frustra p. flatur: malicie ei non sunt con-

sumptus. **I**diere. vi. g. Ita Ezech. xxiiij. c. Multo labore su-

datu est: et non existit de ea nimia rubigo ei neque p. igne. **E**t po-

stea subdit: **M**undare te volui: sed non es mundata. **g. xliij. d.**

Prebui tibi nihil labore in iniqtanib. tuis. **s. abluendis: et tamen non**

es abluta. **b** Sine causa et vane fortitudinem meam p. s. p. s.

Sine causa. i. sine culpa mea. q. p. p. non merui et va-

ne: quod multis non p. fui. **i** Fortitudinem meam oculi p. subiecto: ad lit-

teram moriendo. Nota quod dominus sua passionem et nram ingratitudi-

nem ostendit. **U**nus. i. lvij. a. Videntur quod iusti periret et nemo reco-

gitat corde. **E**ccl. ix. d. Civitas parua et pauci in ea viri: venit

et rex magnus et vallauit et extruxitque munitioes p. grym: et

perfecta est obsidio: inuenitus est in ea vir paup et sapiens qui libera-

uit verbis p. sapientiam suam: et nullus deinceps recordatur est hois illi-

us paup. **A**mos. vi. a. **V**eob qui opulenti est in sion bibentes

vini in phialis: et optimo vingueto delibuit: et nihil patiebant

super p. tritione ioseph. i. christi. **k** Ergo iudicium meum cum domino: vel apud dominum. q. d. quis sit iudex eorum qui me contemnerunt.

l Et opus meum cum deo meo. **U**nus septuaginta: Et

labor meus vel dolor: meus coram deo meo. q. d. ipse videat

et iudicet p. labore et dolore meo quem pro illis sustinuit. q. d.

ego non sum accusabilis coram te o pater de minori labore:

sed ipsi de ingratitudine. **P**ro. **V**ides quoniam tu labore et do-

lore consideras. **g. v. b.** Quid est quod ultra debui facere vi-

ne mea et non feci ei: An quod expectauit ut faceret yuas: et fe-

cit labruscas. **s. xliij. d.** Reduc me in memoriam ut iudice-

mur simul. **I**tem. xlj. f. Efferte si quid habetis dicit rex ia-

cob. **J**ob. ix. a. Si voluerit contendere cum eo: non poterit

respondere vnius pro mille. **I**tem. **J**ob. xxxij. d. Si habes quod

loquaris responde mihi. **I**tem. **J**ob. xxxij. a. Judicium eliga-

mus nob. **M**icheas. vi. a. Judicium domini cum p. lo: et cum israhel dicitur. **O**see. liij. a. Judicium domini cum habitatorib. terre. Ho-

nus est qui p. s. domini: ut disponat omnes suos in iudicio. Ille qui

compatibilis christo morietur: non accusabis de ingratitudine bene-

cij sibi exhibiti. **P**ro. **J**ocundus homo qui misereatur et comodatur: di-

spone sermones suos in iudicio. **U**el sic potest legi. **g** Innu-

acuum laborauit tecum. q. d. multum labore sustinuit et tamen

in labore meo propriu comodum non quiescit. **k** Ergo iudicium meum cum domino. q. d. propria gloriam non

quiescit: est qui querat et iudicetur: **J**ob. viij. f. **U**el sic: Ergo iudicium tecum. q. d. quia beneficia mea pretermisit boves: iudicabo

et eos vnius cum patre

Libri

a de hoc iudicium dñi: ut iudicet de hoc in me et eos. **a** Et opus meum cum deo meo: id est de redire mihi in meo.

b Alter. **c** inter me et inter eos. **a** Et opus meum cum deo meo: id est nihilominus opabor in redeundo: et templum regedificando: et hoc auxilio dei. **c** Sequitur finis primaria expositione.

d Scdm pma expo sitionem **b** Et nunc hec dicit dominus formans me ex vtero seruum sibi: id est facies me concipi ad seruum suum: dicit cyrus. **c** Et reducam ad eum: id est ad locum et ad cultum eius. **d** Jacob. i. duas tribus. s. eas de captivitate liberando. **e** Et israel. i. decem tribus. **f** Non congregabimur: quia

B pauci de decem tribus redierunt. **b** Et glorificatus sum in oculis dñi: quasi in conspectu dñi gloriatus est qd feci liberando iudeos. **c** Tel sic: Glorificatus sum. i. honoratus in oculis

d dñi: qz ipse dedit mihi monarchia. **e** Et deus meus factus est fortitudo mea: protegendo et fortitudine dando contra hostes meos. **f** Et dixit mihi: in parvum est ut sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob: et feces israel conuertendas. Interrogative. q. d. non debes hoc hie pro parvo q elegi te ad reducendum iudeos ad terram meam. Feces autem vocat iudeos: qz tunc iudei erant pessimi. s. tpe cyri. Boni enim fuerunt iudei tpe patriarcharum: mali tempe iudicium: peiores tempore regum: pessimi tempe cyri et esaii et prophetarum. **o** Dedi te in lucem gentium: qz licet hoc non sit parvum qd feci tibi: tunc adhuc faciam: qz faciam pacem magnam in regno tuo et prosperitate dabo subditis tuis. Et hoc est qd dicit: Dedi te in lucem gentium. i. clarum principem gentium: et sub quo erit Pax magna faciam te. **p** Et sis salus mea. i. meorum iudeorum: qz illas ad extremum terre habitantium supple. **c** Tel possunt esse verba cliae dicentis. **b** Et nunc hec dicit dominus formans me ex vtero seruum sibi. i. qui formauit me in vtero ad seruendum sibi. Dicit in qua mihi. i. inspirat: **d** Et reducam ad eum iacob. i. per admonitionem meam conuertam faciam duas tribus ab idolatria ad cultum eius: vel reducerem eos ad terram suam pronuntiem. **f** Et israel non congregabitur: quasi licet faciam posse meum: tunc non potero congregare iudeos ad cultum dei. **c** Tel per israel intelliguntur decem tribus. Et est sensus. Isreal non congregabitur. i. decem tribus ad cultum dei non reuertentur: vel ad terram dñi non redibunt: nec decem tribus nec duae. i. aliqui de duabus. **b** Et tunc quia feci qd potui: dicit prophet: glorificatus sum in oculis dñi. i. honoratus sum a dño. **e** Et deus meus factus est fortitudo mea: fortudo mea et robur meum in predicatione ut non timeam arguere delinquentes etiam usque ad mortem. **f** Et dixit dñs soludo me super abiectione populi mei. **m** Parvum est ut sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob et feces israel conuertendas: quasi parvum est ut reducas ad cultum meu preciosos iudeos: Sed etiam. **o** Dedi te in lucem gentium. i. prophetam et nuncium veritatis gentibus. **p** Et sis salus mea. i. annunciator salutis meus quia faciam in iudeis: **q** Alius ad extremum terre: id est gentibus etiam remotis. Esaias enim in hac prophetia quam scripsit salutem domini usque ad extrema terrae nunciauit. Sequitur:

Mystice **c** eos unus cum patre meo iudex existens. **a** Et opus meum cum deo meo: id est vindicta ero cum patre. Sequitur: **b** Et nunc hec dicit dñs pater qui responderet filio conquerenti: Inuacuum laboravi tecum. hec predicta. s. q. d. pater dicit mihi qz iudicabit pro me: vel hec que sequuntur. s. **c** Et reducam ad eum iacob tecum. **d** Formans me ex vtero seruum sibi ut reducam ad eum iacob: et israel non congregabitur. Et nota qz dicit ex vtero virginali. s. non enim ex vteris duorum parentum genitus est. Formans me seruum sibi. i. formans

Esaie

me sum natura seruus: quia ex virgine suscepit: sum enim formam deum non est formatus sed formator. Tel sicut dicit formans me ex vtero seruum sibi: quia ad hoc factus est homo: ut faceret voluntatem dei patris: et seruiret ei in redemptione humani generis: et etiam natus est filius dei: cum nos econuerso nascatur filius diaboli. Eph. ii. a. Omnes nascimur filii ire. Et hec quod subdit: **d** Et reducam ad eum iacob. i. iudeos: quia si hoc mihi dixit pater: vel ad hoc formauit me sum natura seruus. Matth. xv. c. Non sum missus nisi ad oves que perierunt domus israel. **e** Et israel non congregabitur ad unitatem fidei. Job. i. a. In propria venit et sui eum non receperit.

b Et glorificatus sum in oculis dñi. q. d. ego iudeos perdidis: sed glorificatus sum in gentibus. Unde: Data est mihi omnis potestas in celo et in terra: Matth. viii. d. Tel. **f** Glorificatus sum in oculis titudo mea. Et dixit: Parvum est ut sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob: et feces israel conuertendas: **g** Dedi te in lucem gentium: ut sis saluus meus in oculis dñi: et de me factus est formans

h dñi: qz in passione nullus fuit in oculis mundi: tunc enim in conspectu patris preciosus et gloriosus apparuit. Ps. 11. Ego autem sum vermis dñi. et non homo: opprobrii hominis et abiectione plebis. q. Reg. vi. d. Ludam et vilior fiam plus quam factus sum: et ero humilius in oculis meis: et cum ancillis de quibus locuta es gloriosior apparebo. Duo dicit: vilior et gloriosior. Vilior in mundo: gloriosior in celo. Vilior: quia morte turpissima condemnatus in passione. Gloriosior: qz tunc triumphavit de hoste. Similiter sancti viles sunt in mundo: sed gloriosi sunt in celo et deo. Ps. 15. **i** Mitis honorati sunt amici tui deo. Itē Ps. Funeris cecidit Ps. 16. mihi in preclaris: etenim hereditas mea preclara est mihi. Funes sunt fratres minores qui sunt funibus ligati: et qui melitatores sunt patrie celestis. De quibus dicit Job. xii. d. **j** **k** **l** **m** **n** **o** **p** **q** **r** **s** **t** **u** **v** **w** **x** **y** **z** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** <b

G a **H**ec dicit dñs redēptor isrl: sc̄tūs ei^o. i. redimens israel a seruitute captiuitati: et mūdans a sordibus idolatrie. **d** Ad st̄ceptibile aīam: ad abominationā gentē. i. ad gentem iudeoz: q̄ ceteri gentib^r numero paucior erat et virib^r: apt ceremonia singularitatē et circūlisiōis austaritatem repudabat ab alijs gentib^r abominiabilis et st̄enebat. **f** Ad seruum dñoy. i. ad gentē iudeoz: q̄ ad Iraꝝ multis dñis seruebat. **g**

L **R**eges videbunt liberationē et reuersio nē tuā. **b** Et p̄surget p̄ncipes ad impediendū te: vel ad honorādū. **k** Et adorabūt. i. reuerebunt te: vel adorabūt dñm q̄ h̄ fecit tibi. Adorabūt dico te. **l** D̄ropf dñm. i. ap̄ illud q̄d faciet tibi dñs. **m** Quia fide est reddens tibi fidelit p̄missam sepe liberationē. **n** Et sc̄tūm isrl qui elegit te. i. p̄plūm peculiarē. **p** H̄ec dicit dñs: in tempe placito quo s. misbi placuit. **T**empore placito. i. tibi pacto. s. quo te p̄misseram liberare. **r** Exaudiui te rogante pro liberatione tua. **s** Et in die salut. i. quādo venit dies apta salvationi tuę: **t** Auxiliat suū tui dādo tibi grāz in p̄spectu cyri ut daret tibi licetia redeudi. **v** Et seruauit te etiā in captiuitate manentem: vt. s. non perires. **u** Et dedi te i sedus pp̄li. i. p̄federatū te feci gentib^r vi-

Alter de quo **D**el p̄t b rotū exponi de cyro. **a** H̄ec dicit dñs redēptor isrl: sc̄tūs ei^o ad st̄ceptibile aīam. i. ad cyru: q̄ val de st̄ceptibilis fuit a p̄ncipio: qn̄ a canicula nutrit^r in nemo re: et post a pastore quodā in hospitio suo etiā nutrit^r est. **e** Ad abominationā gentē. i. ad medos et psas: q̄ dñs erāt vi les ante q̄ regnū obtineret gentiū. **f** Ad seruum dñoy. i. ad cyru: qui fuit p̄mo seru^r pastoris: in b̄q̄ ille nutrit eum: deinde aut sui qn̄ seruuit in aula ei^o. **T**el. **Ad seruum dñoy. i. ad gentē medoz et psarū: qui erāt subditi dñio aliorum ante q̄ monachia haberet. **g** Reges videbūt: cyrum liberantē p̄plūm meū et regna obtinente. **h** Et p̄surget p̄ncipes ad adiuuādū cyru. **k** Et adorabūt. i. reuerebūt te o cyre: nō tñ ap̄ te: sedi. **l** D̄ropf dñm: q̄ h̄ec oia fac. **m** Quia fidel est dādo tibi regnū: sic p̄misserat. **n** Et sc̄tūm isrl. i. dñm. **o** Qui elegit te ad imicoz suoz deiectionē: et p̄plūm sui liberationē. **p** H̄ec dicit dñs: ad cyr. q̄ in tē placito. i. cu mihi placuit: vel qn̄ tibi p̄misera. **r** Ex audiui te. i. dedi tibi victoriā de hostib^r tuis: ac si petuisse me: et votū q̄d habebas ut eēs monarcha implēdo. **s** Et i die salut. qn̄. s. volui saluare iudeos. **t** Auxiliat sum tuū expugnādo hostes tuos. **v** Et seruauit te cum esses adhuc paruul^r ne moreret i nemore: **U**el seruauit te illesum ab hostib^r tuis: licet in multis et magnis p̄relīs fueris. **x** Et dedi te i sedus pp̄li. i. amicabile et p̄federatū feci te cūcīs gentib^r: et p̄cipue p̄plō iudeoz: q̄ d̄r pp̄li antonomasice. **T**el. dedi te i sedus populi: implēdū. i. ad b̄ paraui te: vt fḡduo. i. p̄missionē quā fecerā iudeis d̄ reductionē sua impleres.**

Officio. **a** Ut suscitares terram debito. **g** H̄ec dicit dñs pater. **b** Redēptor isrl. i. fidelū: p̄ filii: **c** Sc̄tūs ei^o. i. sc̄tificas. **d** Ad st̄ceptibile ani mā. i. ad christū. **E** de q̄. j. lī. a. Uidim^r eū et nō erat aspectus: et desiderauim^r eū despectū et nouissimum viroz: virū dolorū. **e** Ad abominationā gentē. i. ad naçareos ei^o ap̄los sc̄z et discipulos ei^o: q̄ abominationes erāt mūdū: sicut odor vineq̄ abominationib^r et botrace. **U**ni. j. Cor. j. d. Christi bon^r odor sum^r deo in his q̄ salutē fuit: et in his q̄ perevit: alijs qdē odor mortis i mortē. s. bufonib^r: alijs odor vite in vitā. **E**xo. v. d. Fecere fecisti odorē nřm corā pharaone et seruis ei^o. Et nota q̄d cōpetent p̄misit de christo ad cōtemptibile aīam: subdēs de discipulis ei^o: ad abominationā gentē. Qualis enī ret talē haber familiā. **E**ccl. x. a. Sc̄dūm iudicē pp̄li: sic tū ministrī ei^o: et q̄līs rector ciuitatis tales et habitates i ea. **S**en. Cō-

positus rex compositā debet h̄e familiā. Similiter cōtem pribilis rex cōtemptibile familiā. **H**enr. Non decet mē brū esse delicatū sub capite spinato. **J**ō sicut christ dīc de se: Ego sum vermis et nō hō r̄c. Ita et de suis imitatorib^r dīc. **S**. xij. d. Moli timere vermis iacob: qui mortui estis ex israel. j. **P**o. 21.

Cor. iii. c. Tāq̄ pur gamēta huius mundi facti sumus omnium ipsima v̄sq̄ adhuc. **Ad** seruum dñoy. i. ad christū: qui ante pilatū et calphā tanq̄ seruus iudicat^r ē. Et qd̄ est illud qd̄ dicit pat: subdit: **g** Reges videbunt r̄c. q. d.

Igninia vertet in gloriam: et seruit in dominū etiā sup reges. **T**el fin alia līam: Sic dīc dñs: qui eruit te de isrl: sc̄tifica eū q̄ despicit aīaz suā: q̄ abominationē gēti: q̄ seru^r ē p̄ncipū. Christus despexit aīaz suā. i. vitā suā p̄ boīe: sic verū amicū: q̄ pro amico nō solū dānū negligit: sed seipsum. **P**rouerb. xij. d. Qui negligit dānū p̄p̄ amicū: iustus ē. Sc̄tifica ḡ eū. i. christū in te sancte et honeste vivēdo: qui despexit aīaz suā p̄ te morīdo. **H**iere. xij. b. Hereliq̄ domū meā: dimisi h̄ereditatē meā: dedi dilectā aīaz meā i manū īmīcoz ei^o. Qui abominationē gēti iudeozū. **P**o. Posuerunt me abominationē sibi. Ab eo qd̄ abominabile ē. i. q̄ cor: auertif facies et puocaf stomacho ad vomēdū: et ipsi iudici d̄ christo dicebāt: **S**ap. ii. c. Grauis ē nob̄ etiā ad vidēndū. **H**iere. ii. f. Uerterūt ad me tergū et non faciē. Itē ipsi i tāta abominationē habueſt eū: vt vomerēt in cū ſoba op̄robriosa et spuma sua īmūda. **J**ob. xx. b. Faciē meā cōspuere nō verēn. **U**ni sibylla erythrea. Dabūt deo alapas manib^r incestis: et impurato ore expuent venenatos spudos. Qui fu^r ē p̄ncipū: annē et calphē/ herodis et pilati. De q̄libet etiā iusto plana ē expositio. Sc̄tifica eū. i. honora q̄ despicit aīam suam p̄ christo. **J**ob. xij. d. Qui amat aīam suam p̄det eā: et q̄ odit aīam suā ī b̄ mūdo: ī vitā eternā custodit eam. Qui abominationē gentiū: q̄ execratio p̄cō: i. cultura dei: Eccl. j. d. **P**rouerb. xix. d. Abominationē impīj eos q̄ ī recta via s̄t. Qui seru^r est p̄ncipū: qz iustus seruit ciuibet et subiicit se etiā am minori: et ita q̄libet est ei p̄nceps: **T**el p̄ncipū. i. platorū. Sequit fin mysteriū de christo. **g** Reges videbūt per **D**oraliter fidē. Reges ad līam: vel quorū cor ī manu dñi. **P**rouerb. xxi. a. Siē diuīsiōes aīrū: ita cor ī manu dñi: q̄cūq̄ voluerit inclinabit illud. **h** Et coniurgat p̄ bonā op̄ationem. **i** Principes ad līam: vel q̄ animo suo dñianū. **S**en. Vis imperiū magnū: dabo: impera tibi. **P**rouerb. xvij. d. Melior est patiēs vīro fortis: et q̄ dñak animo suo expugnatoe vībiū. **k** Et adorabūt te operū suop̄ rectā intētionē: oia. s. in honorē tuū dirigēdo. **l** D̄ropf dñm p̄rem. **m** Quia fidel est implēdo glorificationē tuā: et gētes ad fidē vocando. **n** Et sc̄tūm isrl. i. q̄ sc̄tifica isrl. **o** Qui elegit te ī salutē mūdi. Elegit. i. electū fecit ad b. **Q**ant. v. c. Silectus me^r candidus et rubicundus: electū ex milib^r. **p** H̄ec dicit dñs pater ad filiū. **q** In tē placito: in tē. i. passiōis et resurrectiōis: in q̄ cōplacuit deo redimere humanū genus. **r** Exaudiui te: dicente: Pat̄ clarificat filiū tuū: **J**ob. xvij. a. **S**en. xx. c. R̄nidebit mihi cras iusticia mea: qn̄ placitū te pus venit corā te. **s** Et ī die salutē humanē: qn̄ ī cruce op̄at̄ es salutē ī medio terre. **t** Auxiliat suū tui dicēt: **De** me^r de^r me^r: vt qd̄ me dereliquisti: **W**at. xxvij. s. Tel ips placitū est tēs grē. **De** q. q. **L**or. vi. a. Ecce nūc ips accep tabile: ecce nūc dies salutē r̄c. **Y**bi regre. **v** Et seruauit te a corruptiōe. **P**o. Nō dabis sc̄tūm tuū videre corruptionē. **w** Et dedi te ī sedus pp̄li. i. ad cōcordatiā faciēdā īt ho mines et deū. **I**dem dīc. xij. b. Dedite in sedus pp̄li: ī lucē gētiū: vt ap̄ires oclōs cēcoz: et educeres de p̄clusiōe vincū: de domo carceri sedētes ī tenebris. Et nota q̄ sedus īhebat ī lege q̄tuo modis. s. Hostiē īmolatiōe/ sanguis asp̄siōe/ ag effusioē/ manū p̄lūciōe. In hostiē īmolatiōe: et sanguis effusioē. **U**ni in **E**xo. xxiiij. b. Obrulerūt holocausta: īmolauerūt q̄ victimas pacificas

Dystice

Po. 37.

Po. 15.

Libri

Genit et amicis etis pmo rebellauerit. **a** Et suscitares frā et possidere hereditates dissipatas. i. coleres terras pmissiōis: et ad vitā quasi redūces p culturā: et fructū seminatōne: quē p̄us mortua erat p solitudinē. **c** Et diceres his q̄ vinciti sūt exite: et his q̄ in tenebris reuelamini. i. vt moneres iudeos fratres et concaptiuos tuos q̄ vinciti erāt in tenebris carcerib⁹ ad l̄am: exite nobiscū: et redite ad terrā pmissiōis: et illumiamini exiles ad lucē.

Alliter de cyro

a Et suscitares terrā iudeorū et habitatores eius. Terra enim quasi mortua erat pter solitudinē: et habitatiū paucitatem. **b** Et possidere hereditates dissipatas. i. hereditates iudeoz vel omnī regno p dissipate erāt in exercitib⁹ pluribus et bellis. **c** Et possidere id ē possideret faceres. **c** Et diceres his q̄ vinciti sūt exite: et his qui in tenebris reuelamini. i. iudeis incar

Secunda ps ceratis et vincis vares licetā redeudi ad terrā suā. **f** Sup vias pascent. Scda pars: in q̄ agit de p̄spertate iudeoz rū in reuerſione de captiuitate babylonica pmissiōis eis fertilitatē terre et securitatē. **U**nū dicit: Sup vias pascent greges populi mei. i. sine labore et pículo gradient: sicut greges qui secus viam et in planis campis pascunt. **g** Et i oib⁹ planis pascua eoz. i. gregū. In hoc aut p̄mittit pascua in planis et vijs duo notat. Terre fertilitatē: qñ p̄mittit pascua futura in via vbi nō solent esse herbe: et pterea q̄ se cure pascent: qz nō in locis picolosis: sed in planis et vijs. **g**. viij. habet simile. **h** Non esurient neq̄ sitient: quia nō habebunt terre siccitatē: uno habebunt et herba et aquas:

Dystice v*

victimas pacificas dñio. Et postea ibid: Moyses nō sum p̄t sanguine respergit in populū: et ait: Hic ē sanguis fedēris qd̄ pepegit dñs yobiscū sup cūctis sermōib⁹ his. Et de h̄ habet Hiere. xxiiij. d. Nō obseruauerit verba fedēris qd̄ assens sūt in p̄spectu meo: vitulū quez p̄ciderūt in duas partes: et trāsferūt int̄ diuisiōes eius. Itē in p̄tractu fedēris fiebat aq̄ effusio aliquā: sicut habet. i. Regl. viij. b. Cōuenēt in masphat: hauserūtē aquā et effudēt i p̄spectu dñi. Itē fiebat manū aptio et applicatio: vel dextrarū datio: Sic Gal. ii. b. d. Dextras dederūt mīhi et barnabē societatis. Et. ii. Hachab. xij. f. Rex sermonē habuit ad eos q̄ erāt in bethsuris: dextrā dedit: accepit et abiit. His q̄tuor modis fedērati et iurati dñi sum p̄ hostiē imolationē: Ipse enī se patrī in ara crucis victimauit p nobis. Hiere. xi. d. Ego quasi agnus māsuerit q̄ duct̄ ē ad victimā. Si vis ergo fedēs p̄fere ex parte tua: victima etiā te per carnis mortificationē. Roma. xii. a. Obsecro vos p̄ misericordiā dei: vt exhibeatis corpa via hostiā deo. Itē p̄ sanguinis effusionē vel aspersiōnē. Christ⁹ enī sanguinē suū effudit quo nos aspersit. Heb. xij. f. Accessistis ad sanguinis aspersionē melius loquentem q̄ abel: videte ne reculeritis loquente. Perfice igit̄ fedēs per tui simili sanguinis effusionē. i. p̄fessionē p̄ctō et euacuatio, nē: vt oē p̄ctō abneges et volūtate peccādi. Moie enī sanguinis p̄ctō intelligit. **U**nū Osee. iiiij. a. Sanguis sanguinē tergit. Tertiū est aque effusio. Christ⁹ enī nō solū sanguinē effudit in redēptionē: sed etiā aquā in ablutionē. Job. xix. f. Unū militū lancea lat⁹ etiā apertit: et continuo exiuit sanguis et aq̄. Itē Job. xi. e. Fleuit super lacarū. Et Luc. xix. f. Sugciuitate. Et in passiōe: sicut dī Heb. v. b. Cū clamore valido et lachrymis exaudi⁹ est p̄ sua reuerēta. Mos q̄ similit debem⁹ nō solū sanguinē nrm effudere p̄ p̄ctō p̄fessionem: sed et aquā. i. lachrymas p̄ p̄ctō p̄rijs et alioz. Hiere. vij. g. Lucru quasi vniigeniti fac tibi planctū amarū valde. Hiere. ix. a. Quis dabit capiti meo aquā: et oculis meis fontē lachrymarū. Quartū est manū aq̄tio et applicatio. Christ⁹ enī aperuit nobis manū bona grē dando: et bona glorię pmissiōdo. Mos q̄ debem⁹ ei manū agire: et applicare suę manū opera

Esaie

elis limitādo: et vicē ei repēdendo: et suis mēbris elemosynas largiēdo. Drouer. viij. c. Aperteuit manū suas in op̄i: et palmas suas extēdit ad paugem. Magn⁹ enī rex recipit pacem ab inferiori p̄ manū intermedia: Similis dñs nōst̄ facit sed nobiscum: et recipit manū fidei nōst̄ et societāt̄: non in propria manu: sed per manū intermedia. s. p̄ paupēs q̄bus extēdimus manus et applicamus elemosynas eis largiendo: et ipsi sūt vice dñi. Unde Mat. xv. d. Qd̄ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Uel etiā p̄ manū p̄priā fecit deus p̄ nobiscū fedus: qñ filiū suū qui ē manū ei⁹ nobis extēdit qd̄ petebat. P̄s. Emittē manū tuā z̄c. Dicit ḡ: Dedi te in P̄s. 14. sedus pp̄li: vt sis fedētor et mediator mei et hominū mīhi obediētiā h̄bō mīsericordiā impendēs: et ita verus mediator de mēci: h̄bō cū eis: iust⁹ mēci et imortal: miser cū eis et morta. Spec. 7a.

f nebris reuelamini. Super vias pascentur: et in omnibus planis pascua eorum. **b** Non esurient neq̄ sitient:

habet Gal. iiij. c. Li moth. ii. b. Heb. viij. b. et. ix. d. et. xij. f. Et nota q̄ sedus dīa fidei: eo q̄ fidelitas debet seruari int̄ fedēratos: v̄l dī a fedē da fedē: eo q̄ violatoz fedēris fedē et vilit̄ debeat tractari et puniri. **U**nū Heb. x. e. Irritā q̄s faciens legē moyis: sine vila miserationē duob⁹ vel trib⁹ testib⁹ moris: quāto maḡ putatis deteriora mereri supplicia q̄ filiū dei culcauerit: et sanguinez testamēti polluti duxerit: in quo sacrifici⁹ ē et spūl grē p̄tū meliā fecerit. Sequit. **a** Et suscitares terrā. i. terrenos de morte i vitā. Mat. iii. b. Potēs est de p̄ lapidibus istis suscitare filios abrae. **b** Et possidere hereditates dissipatas. i. natiōes distractas p̄ varios errores vnicō iugo euāgelij supponeres. P̄s. Postula a me et dabo tibi gētes P̄s. hereditatē tuā z̄c. Ezech. xxliij. c. Sic visitat pastor gregē suū i die qñ fuerit i medio ouīu suap dissipatarū: sic visitabo oues meas. **c** Et diceres his q̄ vinciti sunt exite. i. vt vincitos funib⁹ p̄ctō tuop dicto tuo solares. i. p̄dicatiō tua: vel impio tuo: vel ita facile sic p̄bū facile dī. P̄s. Dīrī et P̄s. i. facta sūt. i. sine difficultate oia fēc. De h̄i vinculē Drouer. v. d. Funib⁹ p̄ctō p̄ suo p̄ stringit. **d** Et his q̄ ienebris sūt ignoratię et infidelitatē diceres: hoc. s. **e** Reuelamini. i. velamē infidelitatē abūcīte. **f** Sup vias pascentur: boies ipsi soluti a vinculis p̄ctō: et illuminari a tenebris ignoratię delectabun̄ in exēplis sc̄iō p̄atrū vel i doctrinis ap̄barū et ap̄lorū et reficiēt. Ezech. xxliij. d. Pascā eas in montib⁹ israel: in riuis et i cūctis sedib⁹ terre: in pascuis vber rimis pascā eas. De istis vijs dī Hiere. vij. d. State sup vias et interrogate de semīt̄. Qui vult ire romā querit de via: et q̄les ibi cibī sint et q̄lis pax et similia: Similis qui vult intrare claustrū q̄rit q̄lī ibi vivat: Sed nos de celo nihil q̄rim⁹: iō pater qd̄ ire illuc nolum⁹. Sz nota q̄ multi q̄rit viā in celū a talib⁹ q̄ nunc posuerūt pedē in ea. Job. xxi. d. Dicit: voi est dom⁹ p̄ncipis: et vbi tabnacula impioz: interrogate quēlibet de viatorib⁹. Et nota q̄ oues ibi inueniunt pascua vbi alia aialia nō inueniūt. In aridis enī sunt pascua iusto: vt in p̄sis et in fabis et in hmōi: que dūltes mundi p̄temnūt. **g** xxx. e. Habit tibi dñs panē artū et aquā brevē. Itē via pedibus p̄culcat: et tñ ibi pascunt oues: sic iusti pascunt in his q̄ mali p̄tenūt et p̄culcat. Vali enī exērāt ieiunia et vigiliā et hmōt que iusti ardent appetūt. Ezech. i. c. Exērātio p̄ctōib⁹ sapiā. Et in eodem. d. Exērātio peccatori cultura dei. Ero. viij. f. Abominatiōes egyptioz imolabim⁹ deo nostro. Sequitur: **g** Et i oib⁹ planis pascua eoz erunt. s. et reficiēt in doctrina plana et aperta. Hoc est p̄tra doctrinā subtilē et diffīcilem: que nō satiat sed euacuat. **h** xij. b. Confundens qui operantur linū plectentes et rexētes subtilia. Drouer. xij. a. Doctrina prudentiū facilis. **i** Non esurient neq̄ sitient: illi scilicet qui sic in planis pasti et potati fuerint pane doctrine: et aqua sapiētię salutaris: Ezech. xv. a. Contra aliq̄ qui nolunt plana audire esurient et sitiūt. Unde Job. iiiij. b. Qui biberit ex aqua hac sitiēt iterū. Sed contra hoc quod dicit hic: Non esurierit neq̄

G Et pōt intelligi tam de hoībus q̄ de pecorib⁹. a) **E**t nō p̄cutiet eos estus t̄ sol. s. hoīes vel greges. q. d. non as̄ligentur calore nūtio: qz habebūt domos hoīes: t̄ greges tā bernacula. Et ostendit quō hēc habebūt. b) **Q**uia miserat̄ eoz: q̄ pōt eis oīa hēc dare et vult: c) **R**eget eos. i. custodier̄ t̄ suabit̄.

D Et ad fōtes aq̄r̄ tu potabit̄ eos: id est dabit̄ eis fontes copiosos: qbus potabūt sufficien̄. e) **E**t ponā oēs montes in viam. q. d. montes et oīa ardua p̄via faciā t̄ plana. f) **E**t semit̄ meq̄ p̄ prius erant deperdēt: t̄ qua si ceciderāt. g) **E**rat altabun̄. i. elevabunt̄ lapsidib⁹ nouis: sicut fūst̄ i. ciuitatis platee: vt meliores sint ad eundū t̄ min⁹ lutoſe sint. b) **E**cce isti de longe veniēt. Nota q̄ multi tpe captiuitatis similitudines fūgerūt et dispersi sunt in diversis partib⁹ mūdi: q̄ audita p̄spēritate iudeoz̄ redierūt statim. Et h̄ est q̄ dicit: Ecce isti delonge venient. i. ab oriente: dicit Glo. non q̄ oriens remotor̄ sit a hierusalē q̄ alie partes mūdi: sed q̄ noīat̄ alias partes mūdi vel exp̄esse vel p̄ circulacionē: ideo orientis pars q̄ non noīata ē intelligit p̄ hoc q̄ dicit de longe licet oīs longe sint. h) **E**t ecce illi ab aq̄lone. i. alij ab occidente. k) **E**t mari. i. oriente veniēt alij. l) **E**t isti alij. s. de terra australi ad litterā. q. d. multi redibunt̄ audita p̄spēritate iudeoz̄ ex oībus partib⁹ mūdi. m) **L**audate celi. Propheta p̄spēritate populi dei apostrophat̄ prophēta t̄ p̄uerit sermonē ad creaturas oēs: inuitās eas ad laudandum deum p̄ bñficiis que fecit populo suo: dices: Laudate celi. i. sancti et angeli. n) **E**xulta terra. i. hoīes habitantes in terra. o) **J**ubilate montes laudē. i. vos potentes t̄ magni. p) **Q**uia psolat̄ ē dñs populu suū iudaicu. i. psolab̄. q) **E**t pauperū suoz̄ miserebit̄ reducēdo eos de captiuitate ad litterā. r) **E**t dixit sion: id est populus iudaicus in captiuitate existēs. s) **D**erelict me dñs: t̄ dñs oblit̄ ē mei. Hoc dicebat iudei p̄ diu turnitate captiuitatis: q. s. dñs tradiderat eos obliuioni: nec amplius liberatur̄ erat eos. Et rñdet dñs. t) **N**unqđ obliuisci potest mulier infante suū: vt noī misereat̄ filio vteri sui. q. d. n.

Dicit hic: Non esuriēt neq̄ sitiēt t̄c. videt̄ esse illud Eccl. xxiiij. c. Qui edunt̄ me adhuc esurient̄: t̄ qui bibunt̄ me adhuc sitiēnt̄. Item Matth. v. a. Beati qui esuriūt et sitiūt iusticiam. Responsio. Esurientes vel sitiūt aliquādō sumunt̄ pro auiditatis esurient̄ iusti. Item sumunt̄ pro defectu: sic nullo modo esurient̄ sc̄ti in patria. Apoc. viij. d. Non esurient neq̄ sitiēnt̄ amplius: neq̄ cadet super illos sol neq̄ vllus estus. Sc̄is q̄ nihil deficit in patria qn̄ oīa habeat̄ ad copiam: in via aut̄ nō deficit iustis panis qntū ad sufficiētiā. vñ Eccl. viij. d. Nō esurient̄ nec labo rauerūt: t̄ nō destiterūt ab opib⁹ suis. Hier. xxxij. b. Erit aīa eoz q̄si horus irriguus: t̄ ultra non esuriēt. a) **E**t nō p̄cutiet eos estus t̄ sol. i. estus solis. i. ardor: t̄p̄tatiois vel tribulatiois: qz dñs dat cū t̄p̄tatione puentū: vt dicit. i. Cor. x. c. P̄s. Obsubrasti sup̄ caput meū in die bellī. Lant. ii. a. Sub vmbra illi⁹ quē desiderabā sedi i. via: t̄ fruct⁹ et̄ dulci gutturi meoī patria. Primū in via secūdū in patria. T̄s. Gēs. xv. a. Ego p̄tector̄ tu⁹ et̄ merces tua magna nimis. Protector̄ i. via: merces in patria. De qb⁹ duob⁹ subdit: b) **Q**uia miserat̄ eoz reget eos in via deducēdo. d) **E**t ad fōtes aq̄rū potabit̄ eos in via. e) **E**t in eterna gloria oīb⁹ bonis satiādo. P̄s. Satiabor cū apparuerit glia tua. Apoc. viij. d. Agn⁹ q̄ in medio throni est reger̄ eos: t̄ deduc̄r̄ eos ad vīte fōtes aq̄rū. f) **E**t ponā oēs montes i. viā/planā. s. Montes sūt impedimenta mūdi: q̄ deponit̄ in viā: qz q̄ aduersa sūt quātū ad mūdū adiu-

toria sunt t̄ adminicula cūdī ad deū. Greg⁹. Mala q̄ nos h̄ p̄mūt ad deū ire compellūt. s. xl. a. Erūt prava in directa: t̄ aspera in vias planas. Esperitas enim mūdi dirigit ad deū. f) **E**t semit̄ meq̄ i. p̄ quas duco: vel q̄ cōpendiose ducūt ad me. s) **E**xaltabunt̄. i. arduitate p̄filior̄ erūt. Josue. ii. c. Ad montana cōscendire. Uel sic: e)

Ponā oēs mon̄tes in viā. i. sup̄bos humiliabo t̄ concubabo. f) **E**t semit̄ meq̄ exaltabunt̄: id eis humiles exalta bo. s. xl. a. Oīs vallis 2. q. 6. c. ad exaltab̄: t̄ oīs mon̄s romanā. 2. et collis humiliab̄. Baruch. v. c. Cōst̄ituit dñs humiliare om̄

nē montē excelsum: et rupes pēnes t̄ cōualles replere. Luc. xiiij. c. et. xvij. c. Qui se humiliat exaltabit̄: Et econuerso. Uel alit̄. e) **P**onā oēs montes. i. p̄predicatores in viam. Moraliter Quondā nō solebat̄ mōtes ire: graues enī erāt possessiōib⁹.

f) **E**t semit̄ meq̄. i. regulares obseruant̄. g) **E**xaltabunt̄. i. fiēt altiores. Sequit̄ scdm mysterium: h) **E**cce mystice isti de longe venient. i. ab oriente multi veniēt parata via ad fidem. i) **E**t ecce illi ab aq̄lone t̄ mari. i. occidēte.

i) **E**t isti de terra australi. q. d. de quattuor partib⁹ mūdi veniēt ad fidem. Matth. viij. b. Multi ab oriente t̄ occidente veniēt: t̄ recubēt cū abraam/isaac t̄ iacob in regno celorum. s. xl. a. Ab oriente adducā semē tuū: t̄ ab occidēte p̄gregab̄ te: dicā aq̄loni da: t̄ austro noli phibere. Baruch. v. b. Cir̄cūspice ad orientē t̄ vide collectos filios tuos ab oriente solis vñq̄ ad occidente in verbo sc̄tō gaudētes dei memoria. a) **M**oraliter

r) **E**t orientē intelligit respect⁹ ad visitatē originis: p̄ occidēte memoria moris: per aust̄ recordatio bñficior̄ dei: p̄ aq̄lonē memoria petōp̄. Ist̄ p̄sideratio multos ad deum p̄uerit. m) **L**audate celi. i. o angeli laudate deū de salutē humani generi. n) **E**xulta terra. i. minores in ecclesia militati. o) **J**ubilate mōtes laudē. i. vos p̄minētes & tute i. ecclesia cū iubilo laudate saluatorē. s. xl. b. Laudate habitatores petrē. Uel celi p̄teplatiui: terra acruui: montes plati. p) **Q**uia psolatus ē dñs pp̄lm suū: pater p̄ filium: vel fili⁹ p̄ seip̄su visitando nos in hac miseria. q) **E**t pauperū suoz̄ miserebit̄: perfecte dirādo eos in gloria. Matth. v. a. H̄ti pauges sp̄u: qm̄ ipsō p̄ regnum celorum. Soph. iij. c. Derelinquā in medio tui pp̄lm paupem t̄ egenū t̄ sperab̄t in noīe dñi. Sed qz qdā aduersis pressi/ fūt̄ pusil lanimes apte sublūḡt̄: r) **E**t dixit sion. i. aīa tribulatiōibus pressa: vel ecclesia p̄ infirmis mēbris loquēs: s) **D**erelict me dñs: t̄ dñs oblit̄ ē mei. i. videt̄ q̄ oblit̄ sit: qz non eripit de aduersis. Simile Eccl. ix. d. Dixerūt enī: derelict dñs terrā: t̄ dñs nō videt̄. Itē Eccl. viij. e. Dere liqt̄ dñs terrā t̄c. Apoc. vij. c. Usq̄ dñe sc̄tū t̄ verus non iudicas sanguinē nostrū t̄ nō vindicas de his qui habitat̄ in terra. H̄uic ergo estimationē q̄ se infirmi putat̄ obliuioni trāditos: rñdet dñs dices: t) **N**unqđ obliuisci p̄ot̄ mulier infante suū: vt non misereat̄ filio vteri sui: q. d. Nō p̄ot̄. Ego aut̄ plus dico tibi: quia et̄ si illa obliterat̄: ego tñ nō obliuiscar̄ tui: quia plus q̄ mater: Nō ergo oblit̄ sum tui sicut estimas: sed ad modicū dereliq̄ te: vt postea dulcius consoler̄ te: sicut mat̄ aliquantulū dimittit aliqui flere filiū: vt dulcius postea consolef̄ t̄ deosulef̄ eū t̄ amplexf̄: et̄ vt ipse puer vbera sugat audiuī. j. lxiij. b. Ad pūctū in modico dereliq̄ te: t̄ in miserationib⁹ magnis p̄gregab̄ te. Itē. s. xvij. d. Abscondere modicū ad momētu donec p̄t̄sear̄ indig natio mea. Hier. ii. a. Recordat̄ sū tui miserās adolescētiā tuā. j. lxv. d. Quomodo si cui mater blandia: ita ego psolab̄ vos. s. xlvi. a. Qui portamini a meo vtero: q̄ gestamini a mea vulva. Deut. j. e. Et portat̄ te dñs deus tuus: vt solet bō gestare parvulū filiū suū in oī via p̄ quam ambulasti.

r) **O**ñis q̄ nō solū

Libri

Slio vteri sui. q.d. Mon. a Et si illa oblita fuerit pueri sui supplex. b Ego tñ no obliuiscar tui. q.d. plus diligere te qd maf infantem. c Ecce i manib⁹ meis. O stedit affectū amoris sui ad p̄lin: et loq̄ ad modū illi⁹ qd fac nodū in corrigia sua vt habeat memorī alicui⁹ rei qndo videt corrigiā vel nodū sentit.

Ende dicit: Ecce i manibus meis de scripti te. q.d. sic memorię meę impressa es in sion: ac si in manibus meis esses de scripta. De manibus autem potius dicit qd

de alio membro: quia illę sepius veniunt ante oculos qd aliud membrū. q.d. sepiissime es in memoria mea. e Absuri tui coram oculis meis semper. q.d. ego sepe cogito de reparacione muroꝝ tuor. f Clenerunt structores tui. i. cito venient ad redificandā ciuitatem tuam: iesus. s. et neemias et corobabel. g Destruētes te et dissipat̄es. i. coloni qd ibi dimiserat nabucardan: qd terrā destruebāt possessores occidendo: et dissipabant̄ possēsōes eorum: inter se diuidēdo: h A te exhibit. i. de terra tua exiēt vel recedēt. k Leua in circuitu oculos tuos. i. ex omni parte mundi: et vide. Quid: m D̄es isti qd reuertent ex oī parte mudi ut dicū est. s. eodem. n Gregati sūt ad redēsidū in hierusalē. o Clenerunt tibi. i. ad honore tuū et utilitatē. i. ad regēdificandū te et

Mystice. Ps. 32. Dñs qd non solū mater ē: sed plus qd mater. Est enī pater creando sine labore: vt p̄f generat sine labore. Ps. Dixit et facta sūt. Itē mat̄ est in redūmēdo cū difficultate et labore: In cruce enī nos cum anxietate parturivit. Itē frat̄ est n̄am naturā p̄cipādo: Et etiā sp̄sū ē nos bonis opib⁹ secūdādo. Plus qd qd mater. Un Eccl. viii. b. Eris tu velut fili⁹ altissimi obediēs: et miserebis tui mag. qd mater. Dicit qd: a Et si illa oblita fuerit: ego tñ non obliuiscar tui. Habeo enī firmū memoriale de te: Quia: c Ecce i manib⁹ meis de scripti te. i. memoriale tui habeo scriptū in manib⁹: Si cut faciūt aliqui hoies qd volūt hie memorī de alio re: tūc faciūt foramē vel nodū in corrigia sua: ita dñs fecit: ipse enī voluit p̄forari man⁹ suas: et nodos sue cicatrices vulnerū in apria corrigia: siue in apria cute suarū manū et pedū refuat̄.

Alliter. vt memoriale nr̄i corā p̄te. Al. Et c In manib⁹ meis. i. in exēplo manū. i. operū meor. d Descripti te. i. docui te qd viveres bona opando: et mala equanimis tolerando. i. Pet. ii. d. Christ⁹ passus ē pro nobis: robis relinques exemplū r̄c. e Absuri tui corā oculis meis semp. q.d. ego respectu misericordie meę p̄seruo muros tuos. i. frutes tuas ne decidant et frangant. Tel. c In manib⁹ meis. i. merito operū meor. d Descripti te. i. obtinui tibi grām p̄ quaz script⁹ es i libro vite. In libro enī vite scribile aliquis duplicit: per p̄scientiā: vel p̄ p̄sentē iusticiam. Et nota qd pulchre līcē script⁹ sit in pulchro libro: miseri in libro misericordie scripti sūt. Iaco. iiiij. c. Miseri estote et lugete. Infirimi et debiles i libro potētē: paupes in libro largitatē: et abūdātē: lugētes in libro solatiōis: grati in libro gratiē. e Absuri tui corā oculis meis semp. i. firmā et securā et bene munītā māsōne tibi p̄parau. i. in patria c̄lesti: in qua ipse deus est loco muros. s. xxvi. a. Saluator pone in ea murus et antemurale. Tel fin

Moraliter alia litterā. c Ecce sup man⁹ meas depinxī muros tuos et corā me es sp̄. Muri ecclēsī sunt p̄lati: qui debet esse bene fundati per fidē: recti: nō angulosi per pauprati: christi imitationē: quia christ⁹ debet esse regula eoz: erecti in altum: non depresso p̄ c̄lestium desideriū: iuncti cū cemento p̄ fraternā charitatē: lapidei p̄ p̄stantiā et stabilitatē: luriculati p̄ fidei defensionē. Un Lam. viij. c. Si mur⁹ est edificemus sup eū. pugnacula argētea. Hec notans p̄ hos duos versus. Erectū: rectū: ppendit regula murū: Iūctū: fundatū: de saxis luriculatū. Isti muri debet se opponere p̄ domo dñi quā circūdant. Eccl. xl. a. Ecce mur⁹ forinsecus in circuitu domus. Sed ecōtra dī: Eccl. xiij. a. Non ascēdisti ex aduerso

Esaie

nec oposuisti murū p̄ domo isrl. Isti muri nō sunt lapidei: s̄ lutei et opa manū holm. S̄ boni p̄lati sūt opa manū dñi: De qd dīc: In manib⁹ meis r̄c. vel sup man⁹ meas descēpsit vel depinxī muros tuos. q.d. per man⁹ meas extēsas in cruce dedi formā p̄lati qd facere debeat. Mota qd man⁹ dñi fue rūt extēsas i cruce affixē p̄forat̄e s̄aguē irrigat̄e. Tales debet cē man⁹ p̄latoy: vt sine extēte ad p̄tiores m̄i sericordis recipiendū: perforat̄e ad dandū: Dan⁹ enī p̄forata nō retinet nisi solidā: alabilia aut̄ trāscēt p̄ eā: sic p̄lat⁹ aquā t̄palū retinere nō debet: s̄ alijs mīstrare: solidā. i. sp̄ualia et c̄lestia i se debet p̄seruare: sic dñs qd p̄foratas habēs man⁹ i cruce adeo larg⁹ fuit qd etiā seipſū dedit. Itē affixē debet esse cruci man⁹ p̄lati p̄ macerationē carnis: vt nulli noceat. Itē irrigat̄e s̄aguē: vt exempla passiōis christi habeat p̄ manib⁹. Un Lāt. viii. b. Pone me vt signaculū sup cor tuū: vt signaculū sup brachiu tuū.

Ps. 14. Potētia. Ps. In manu potēt et brachio extēto. Ps. 15. Largitas. Ps. Apis tu manū tuā et iples oē aial bñdicioē. Itē. Ap̄tē te manū tuā: oia iplebūk Ps. 144. Cōsolatio. Eccl. iiij. d. Dan⁹ dñi erat (bonitate. mecum confortans me. Ps. 17. Gia. Ps. Dēxera dñi fecit p̄tutes. s. xl. c. Eglos Ps. 117. palmo p̄dērāuit. i. sc̄tōs gratia stabilisuit. Ps. 18. Donū p̄phēt̄e. Eccl. viij. a. Ec̄dit ibi super me. Ps. 19. Misericordia. Ps. Cū ceciderit nō (man⁹ dñi. Ps. 36. collidetur: quia dñs supponit manū suam. Ps. 20. Protectio. Ps. In manibus tuis sortes mee vel Ps. 30. Auxiliū. Neemias. iiij. b. Iuxta (tempora mea. manū dei bonā meū. Ps. Ut qd auertis manū Ps. 73. Sindicta. Ps. Leua man⁹ tuas i lugbias (tuā. eoz i fine. Job. xix. c. Dan⁹ dñi tetigit me. Ps. 10. Creatio. Ps. Opa manū tuarū sūt celi. Ps. 101. Gubernatio. Ps. In manu ei⁹ sūt oēs fines terre. Ps. 94. Sequit: f Clenerunt structores tui. i. apli et sc̄ti p̄dicatores: qd vñ dīc. i. Cor. iiiij. b. Et sapiēs architect⁹ fūdamētu posuit. Michæl. viij. c. Dies vi edificen̄ māceriē tuē: in die illa lōge fiet lex. g Destruētes te et dissipantes a te exhibit. i. pc̄ul expellent̄ a finib⁹ tuis: vel cessabūt. Destruētes te p̄ violētā: et trop̄ icussionē vt tyrāni: h Et dissipat̄es p̄schismata et astutia: vt heretici. i A te exhibit: id est expellent̄. Tel. a te exhibunt: fin qd dr. i. Job. q.c. Ex nobis exierūt: sed nō erāt ex nobis. Itē nota qd h̄ exponit ex supabūdanti: vt fiat pūctus sic. f Clenerunt structores tui destruētes te: qd qd debet p̄struere eccliam: illi eam destrūt̄. Dierē. i.a. Brex pdit⁹ factus est p̄pls meus: pastores eoz seduxerūt eos. Sed fin veritatē lf̄: nō debet sic pūctari. Ps. 102. Sequit sc̄dm mysteriū: k In circuitu oculos tuos et vide. Loq̄ ecclē p̄mitiue. m D̄es isti gregati sūt venerūt tibi. q.d. O ecclia attēde quō ex oib⁹ p̄ib⁹ mūdi tibi filios collegi. Idē dr. i. ix. a. Et ē planū mysteriū. Ad Doralif. O aia: vel o hō iuste: leua oculos tuos ad supernā: in de p̄mas ad trena. Eccl. iiij. c. Sap̄ēt̄ oculi i capite ei⁹: stult⁹ in tenebris abulat. Drouerb. xvij. d. Oculi stultop i finib⁹ ire. Ex b patet qd boni eleuāt oculos ad deum: sic dicit Ps. Ad Ps. 112. Dali autē eos depmūt: sicut id Daniel. xiij. a. Declinauerūt oculos suos vt nō viderent cēlum. l In circuitu: vt sis circūspect⁹ in oib⁹ et p̄uid⁹ respic̄t̄ ad orientē. i. vilitatē ortus tui: occidētē mortis: austriū mūdang p̄spēritat̄: qd vanā qd caduca qd deceptioz: aquilonē aduersitat̄: sc̄li qd leuis et brevis. Ben. xiij. d. Leua oculos tuos in directū et vide a loco i qd nūc es: ad aq̄lonē et meridiē: ad orientē et occidentē: et vide bona oīm p̄tior oculo p̄gratulatiōis: et mala oculo cōpassiōis: et sic totū qd qd vides cedet tibi i p̄fectū. Un subdit: m D̄es isti gregat̄e * ti sunt venerūt ubi

a reedificandū te et inhabitandū. **a** **E**liuo ego dicit dñs
...per vitam meam tibi pmitto. **b** **Q**uiā oībus his ve-
lūt ornamēto vestieris. i. ornaberis p̄dictoꝝ nobilita-
te et strenuitate. q.d. illi qui redibunt erunt strenui et nobiles:
ita q̄ honorabif̄ p̄plus israel p̄ter eos: et circūdabūt eum et
ornabūt sicut vestimē-
tū circūdat hominē.
Et hoc est qđ sequit:
c **E**t circūdabis
tibi eos. i. circūdabe-
ris eis. **d** **Q**uali spō-
sa circūdāt vestimē-
tis pulchrīs et honestī.
e **Q**uiā deserta
tua et solitudines
tue. i. loca terrae tuę. a
p̄aus deserta erant.
f **E**t fra ruine tuę
i. que prius ruerat et
destruta erat. **g** **H**ūc angusta crūt p̄e habitatori-
bus. q.d. rot erunt habitatores in terra: que prius deserta
erat: q̄ ipsa terra erit angusta eis ad manēdū. Et ex hoc pa-
ter: q̄ valde fertilis erit: q̄ ita libenter inhabitabif̄ et coletur.
b **E**t longe effugabunt qui absorbebāt te. s. coloni
quos ibi ponebat nabucardan vel tobias et saraballa: q̄ eos
infestabāt et impediabāt opus templi. **i** **A**dhuc dicet in
aurib⁹ tuis. i. in aperto populo audiēte: **k** **F**ili⁹ sterili-
tatis tuę. i. fili⁹ tui que diu sterili⁹ fuisti: quia non multipli-
casti ciuitates nec opida. Et quid dicturi sint subdit: **l**
Angustus est mihi locus ad habitadū. **m** **F**ac spa-
cū mibi ut habite: q̄si a p̄ncipib⁹ tuis petent terram ad
manēdū: hoc maxime fuit tpe machabeoꝝ. **n** **E**t dices
in corde tuo p̄e gaudio. s. et admiratione. **p** **Q**uis ge-
nuit mihi istos: Quasi miraberis vñ venerūt. **q** **E**go
sterilis in captiuitate. **r** **E**t non pariēs ad litterā fili-
os: nisi forte paucos. **s** **T**ransmigrata sub ioachin. iiiij.
Reg. xxiiij. d. **t** **E**t captiua sub fedechla. iiij. Reg. xxv.
c. **v** **E**t istos quis enutriuit: q.d. mis̄i est vnde ori-
sint et nutriti. **x** **E**go destituta a terra mea vel a deo.
y **E**t sola sine solatio amicoꝝ et possessionum. **z** **E**t isti
vbi erant: q.d. mirum
ti sunt: venerunt tibi: id ē cedent in pfectū tuū: sicut ecō-
trario oīa bona que videt inuidus: cedit ei in detrimentum.
Unde Sēn. Utinam inuidus in omni ciuitate oculos habe-
bit. **D**ystice ret: vt bonis oīm torquereſ. Sequit ſcdm mysteriū. **a** **E**li-
uo ego dicit dñs: q̄r oīb⁹ his velut ornamēto ye-
stieris. i. ornaberis oī ecclesia fideli⁹ p̄uersis tam de iudeis
q̄ de gentib⁹. **c** **E**t circūdabis tibi eos q̄si sponsa.
Hoc dicit: q̄r mulier maḡ se ornat q̄s despoſata ē et debet ve-
nire ad nuptias. i. lxi. d. Induit me dñs vestimēt salutis: et
idūmēto iusticie circūdedit me: q̄si sponsū decoratū corona:
et q̄si sponsam ornatā monsib⁹ suis. **l**diere. iij. f. Nunq̄ ob-
liuiscet ḡo ornamēti sui: et sponsa fasci pectoralis sue. **U**el
h̄ dic̄t cuiilibet fideli: q̄r oīs electi erunt q̄si ornamēta ciuili-
bet electi: Sicut dicit de lucifero Ezech. xxviij. c. **Q**is lapis
sciosus optimētu. **e** **Q**uiā deserta tua et solitudi-
nes tuę et terra ruine tuę: nūc angusta crūt h̄ habi-
tatorib⁹. In h̄ designat multitudō p̄uersorū ad ecclesiam:
Quia deserta et solitudines. i. loca in q̄bus nullus fidelis ha-
bitauerat: et terra ruine. i. terra in qua multi pri⁹ ruebant per
idolatria et cetera p̄ctā: nūc h̄c loca plena sunt fideli⁹ et an-
gusta sunt eis. Sēpe enī videmus q̄ loca in q̄bus multi ru-
unt p̄ p̄ctā: p̄ertūt in domos religiosorū: Et tāta est multitu-
do religiosorū q̄ loca eis angusta sunt. **Zach. x. d.** Adducā eos
et nō inueniet in eis loc. Seq̄. **b** **E**t longe effugabunt
q̄ absorbebāt te: persecutores vel heretici vel demones.
Job. xl.c. Absorbebit fluuiū et nō mirabit. Fluuiū vocat eos
q̄ defluūt i. cursu labili⁹ rerū q̄b⁹ innitunt: De his non mira-
tur diabol⁹ si eos absorbet et sibi incoꝝ pat: sed nō sufficit ei h̄:
imo habet fiduciā q̄ iordanis influat in os eius. i. q̄ absorbe-
re possit etiā sc̄tos et humiles. Os diaboli sunt adulatores et

detractores. Per istud os mlti sancti absorpti sūt. **l**diere. iij.
v **R**eddidit me quasi vas inane: absorbuit me quasi draco.
t **A**dhuc dicet i. aurib⁹ tuis filij sterilitati⁹ tuę. i. tut:
que p̄us eras sterilis. Et loquīs ecclēsi⁹ p̄mitiū p̄gratulādo
ei de multitudie p̄uersorū. **u** **A**ngust⁹ est mihi loc⁹ in iu-
dea. i. synagogis. m

f **S**ac spacū mibi
i. toto mūdo. n. **C**et
habitē. i. mitte p̄di-
catores p̄ totū mūdū
vt sic credētes mltipli-
cent et vbiꝝ dilatent.
j. liij. a. **V**lata locū
tentorū tui et peiles ta-
bernaculorū tuorū ex-
tende. **j**ré simile ha-
beur. iiiij. Reg. vij. a.
Dixerunt filii. p̄phe-
tarū ad helisq̄: Ecce
locus in quo habitam⁹ coram te angustus est nobis: eamus
vsc⁹ ad iordanē et tollat singuli de silua materias. Item loc⁹
angust⁹ ē cōsciētia p̄ctōis: Lupiditas enī angustia: sed cha-
ritas dilatat. **P**o. **L**atū mēdātū tuū nimis: **V**andatū scili-
cet charitatis: qđ dicitur latum ab effectu: quia dilatat aīaz.
i. Cor. vi. c. **O**s nostrū pater ad vos o corinthi⁹: co. nostrū
dilatatu est. Non angustiamini in nobis: angustiamini autes
in viscerib⁹ vestris. Item tot⁹ mūdū angust⁹ est habitatori
bus eius: q̄r q̄libet vult h̄c res mūdū: et mūdū nec vñ⁹ sol⁹
desiderio sufficit. Ideo dicit Johānes Apoc. viij. d. **V**e
ve habitatib⁹ in terra. i. quia non est ibi nisi angustia. **T**erra
est deserta solitaria: terra ruine: vt dicitur in terru p̄cedenti.
Terra q̄ deuorat habitatores suos: Mūmeri. xiij. d. Nō enī
sufficit eis. **U**li. 5. codē. Mūc angusta erūt h̄ habitatorib⁹.
Gen. xij. a. Non poterat eos cape terra vt habitaret simul:
Erat quispe substātia eoz multa: et non quibant habitare cō-
munis. Angustia mūdū docuit dñs discipulos cū dixit Jo.
xvj. g. In me pacē in mūdo autem pressuram habebitis. Fe-
lix q̄ agnoscēs hui⁹ mūdū angustiā et artitudinē: clamat matr̄
sue. i. ecclēsi⁹ triumphāt: que ē mater nostra: vt d̄: Gal. iiij.
d. **F**elix filius qui ei dicit inuocādo eius p̄reces et auxilium:
l **A**ngustus est mihi loc⁹. i. angustia est mihi in hoc
exilio: m. **S**ac spacū mibi ut habite. i. tuis meritis et
p̄cibus obtine mibi locum et mansionē ēterne quietis: vbi est
amplitudo/pulchritudo: quies/fiducia/securitas: omniū bo-
norū opulentia. De qua domo dicit Baruch. iij. c. **O** ifra
el q̄ magna ē domus dñi: et ingens locus possessionis et ma-
gnus et imensus. 5. xxiiij. d. Sedebit popul⁹ meus i. pulchri-
tudine pacis: in tabernaculis fiducie/in requie opulenta. Se-
quitur ſcdm mysteriū: o. **E**t dices in corde tuo/admi-
nando et applaudēdo. p. **Q**uis genuit mihi istos: q.d.
mirum est de tanta et subita p̄uerſione gentiū. q. **E**go ste-
rilis in iudeis: vel tempore martyriū p̄mitiuorū quando non
audebat conuerti ad fidem. r. **E**t nō pariens/deo filios
per fidem. s. **T**ransmigrata de ciuitate in ciuitatē: fīm q̄
dicit Battb. r. c. Si vos p̄fecuri fuerint i. ciuitate vna: fugi-
te in aliā. t. **E**t captiua: Ad litterā seruilib⁹ opib⁹ māci-
pabant fideles: v. **E**t istos q̄s enutriuit: q.d. dñs so-
lus h̄ potuit tam subito facere: et eos. s. generare et eos enutri-
re. x. **E**go destituta ab humano auxilio: y. **E**t sola:
ab alieno solatio. z. **E**t isti filij: a. **E**bi erant. q.d. in
p̄ficiētia dēq̄ eos vt p̄uidit adduxit. **ab**oralif: **D**oc p̄dica **D**oraliter
tor debet dicere: p. **Q**uis genuit mihi istos: Nō enī
sibi sed deo debet attribuere si q̄s i. p̄dicatiōe p̄uerſūt. Mu-
meri. xiij. c. Nunq̄ ego p̄cepī oīm hāc multitudinē vel genui
eā. q.d. Nō sed deo. **q** **E**go sterilis/a bona cogitatiōe:
r **N**ō pariens/bonū op̄. s. **T**ransmigrata et diuersa
vitia. **l**diere. iij. g. **Q** vilis facta es minis iterans vias tuas:
t. **E**t captiua p̄dēre p̄uetudis cōpedita. v. **E**t istos
q̄s enutriuit: q.d. ex meis meritis et exēplis p̄pon⁹ deſtructi
sūt q̄ enutriti. x. **E**go destituta p̄ p̄ctā etiā a bonis na-
ture: que minorant per p̄ctā. y. **E**t sola. i. ipolita bonis
r. 2. ***** gratiē: sicut ille qui

Libri

Gvbi erāt: q.d.mīrū ē vbi erāt. a **H**ec dīc dīs dē: ce-
lebabo ad gētes manū meā. i. ostēdā gentib⁹ poten-
tiā meā. b **E**t exaltabo ad pplos signū meū. i. signū
meor⁹. s. medor⁹ et pslar⁹ exaltabo in altū ē chaldeos. Uel sic
Exaltabo ad pplos signū meū. i. lras signatas et sigil-
latas p̄ cīrū mittā ad

M. **N**eū oēs pplos vt iudei mei
redēat. d **E**t afferēt filios tuos i vlnis:
t filias tuas sup humeros por-
tabūt. **H**oc nō legit
līgīs grā dara iudeis a dño i p̄spectu gētis i reditū suo: q̄ tāta
fuit vi darēt eis mīla munera: qb⁹ ipsi cōgaueſt eq̄s et cēte-
ra necessaria. b **E**t erūt reges nutricij tui: t regine
nutrices tūz. Ad līaz t̄gē liberatiōis rex cīr⁹ et regina fo-
uebat eos: t mīla dedēt eis qb⁹ nutritiſt. k **T**ulūt i fra-
denīsso adorabūt te. i. magnā reuerētā exhibebūt tibi.
m **E**t puluerem pedum tuor⁹ lingēt. i. valde cōmēda

Mystice. * ḡre: siē ille q̄ incidit i latrōes: **L**uc. x. e. Seq̄ fīm mysteriū.
a **H**ec dīc dīs dē. Rūdet ei qđ admirādo q̄sierat ecclē-
sia: quō t̄n tot filios habebat: t docet quō pueri sint gētes:
Uñ subdit: b **E**cce leuabo ad gētes manū meā. i.
eas vocabo p extēsionē manū meaz i cruce: vñ p largitionē
būficior⁹: vel cōminatiōne penarū: vñ p assēcuratiōne p̄mior⁹
eternor⁹. De p̄mo dīc **P**s. Eleuatio manū meaz sacrificiū
vesptinū. j. ltv. a. Expādi man⁹ meas tota die ad plin ires-
dulū: qui abūlat in via nō bona post cogitatiōes suas. De se-
cūdo dīc **P**rouerb. j. c. Elocavi et renuissi: expādi manū meā
et nō fuit q̄ aspiceret. De tertio. s. ix. c. In omib⁹ his nō est
quersus furoz eius: sed adhuc man⁹ eius extēta: et pplos nō
est reuersus ad p̄cūtientē se. Dīs ḡ leuauit manū suā. i. filii
in ascēsiōe: t iō nō restat nīc̄ iō. i. aduēt ad iudiciū. Itē dīs
quarto mō eleuat manū suā: vt dictū est: q̄n assecurat nos de
p̄mīs cīnis. Leuare enī manū est iurare. Simile **B**en. xliiij.
d. Leuo manū meā ad deū. i. iuro p̄ deū: q̄ a filo subtegmi-
nis vñq̄ ad corigīa calige nō accipia ex oib⁹ q̄ tua sūt. Seq̄
e **E**t exaltabo ad pplos signū meū. Hoc fit q̄n p̄dicat
crux christi. Et nota q̄ duobus modis trahit nos dīs: timo-
re et amore. Osee. xi. b. In funiculis adā trahā eos i vinculis
charitatis. Respect⁹ iudicij icurit timorē: qđ notaſ ibi: Ecce
leuabo ad gētes manū meā. Respect⁹ passiōis christi
gignit amorē. Uñ **B**er. Hoc ē qđ plus me mouet: pl⁹ me
virget: plus accēdit: calix tuus dīs quē bibisti opus nr̄e redē-
ptiōis: h̄ facile nr̄m amorē tūli vendicat sibi. De b̄ dīc: Et
exaltabo ad pplos signū meū. i. vexillū crucis. s. xi. c.
Leuabit dīs signū i natiōes pcul: t p̄gregabit p̄fugos iſrl:
et displos iuda colliger a quattuor̄ plagi terrē. Exaltat autē
crux qñq̄ modis. Primo exaltata ē cū attractu mēbōr̄ chri-
sti: t ei⁹ sanguis resperſiōe. Uñ cātāt i hymno: Arbor decora
et fulgida: ornata regis purpura: electa digno ſtipite tā ſcīa
mēbra rāgere. Serpēs em̄ exaltat⁹ ē in palo: **N**umeri. xxij. c.
Joh. xii. e. Ego si exaltat⁹ fuero a terra: oia trahā ad meip-
sum. Scō exaltat⁹ crux veneratione fidelium. Eccl. xxiiij. b.
Quasi palma exaltata sum in cades. i. in sanctis. Tertio vir-
tute miraculoz q̄ facta sūt p crucem: sicut leḡ de inuētiōne
sancte cruci: q̄ etiā mortui fuscitati sunt. **P**s. Exaltabor i gē-
tib⁹: t exaltabor i terra. Quarto exaltat⁹ voce et laude p̄dicā-
tiū. s. xiiij. a. Sup montē calig. nosū leuate signū. Uñ in psa.
Laudes cruci attollam⁹ r̄c. Quinto exaltat⁹ delectiōe hostiū
corpaliū et spūaliū. Uñ. Fusi th̄brates/cesi p̄se r̄c. Itē Sap.
xiij. a. Fidictū lignū p qđ fit iusticia. Itē Chryſ. Diabol⁹
timet crucem in qua letale vulnus accepit. Unde versus. At-
tacu/cultu/signis/crucis/laudibus alta est. Sequit⁹. d **E**t
afferēt filios tuos in vlnis. Ecce cū de cruce p̄misſeret
statim subiūgit de multitudine pueror⁹: et hoc fit fere vñq̄
in scripturis: quia multum edificat audientes p̄dicatio crucis
christi vel passionis. Unde etiam plures maiorem deuotionē
habent in parascue q̄ in alio tempore. **D**eū. xxxij. f. In-

Esiae

ebitabo sagittas meas sanguine: t gladius meus deuorabit
carnes. Dicit ergo: Et afferent p̄dicatorēs et doctores.
e **F**ilios tuos in vlnis: id est per exempla bonor⁹ ope-
rum eos conuertent. f **E**t filias tuas: id est animas fe-
cundas. Uel filias ad litteram: vel infirmos: et puſillani-

mes. g **S**up hu-
meros/patiētē por-
tabunt. Filii quasi
chariores portantur
ante pectus in vlnis:
h **E**t missio adorabunt te: et pul-
uerem pedū tuorū lingent.

b portabunt. Et ērunt reges
nutricij tui: et regine nutri-
ces tue. Uñtu in terra de-
mīſſo adorabunt te: et pul-
uerem pedū tuorū lingent. **S**up hu-
meros/patiētē por-
tabunt. Filii quasi
chariores portantur
ante pectus in vlnis:
f **E**t missio adorabunt te: et pul-
uerem pedū tuorū lingent.
mes. **S**up hu-
meros/patiētē por-
tabunt. Filii quasi
chariores portantur
ante pectus in vlnis:
g **E**t missio adorabunt te: et pul-
uerem pedū tuorū lingent.
operum p̄quebunt: filii sunt imbecilles et teneri qui sup hu-
meros patientē et compassionē sunt portandi. Eph. iiiij. a.
Supportantes inuicem in charitate. His duobus modis de-
bet p̄dicator portare problem suam: vt offerat eam deo: bo-
na. s. opando ecce vlnē ſiue manus: t mala tolerādo ecce hu-
meri. s. xl. c. In brachio suo p̄gregabit agnos: t in ſinu ſuo
leuabit: ſetas ipſe portabit. **N**umeri. xij. c. Porta eos in ſinu
tuo ſicut portare ſolēt nutrix infantulū. Uel filii ſunt ſpiritu-
les motus: qui in vlnis portandi ſunt. i. In opere ostendunt:
filii ſunt carnales motus: qui ſuper humeros portantur: qui
in on⁹ p̄nitētē cōuertunt. Sequitur: h **E**t erūt reges
nutricij tui. i. Ad litteram potentes ſeculi: in temporalibus
nutrierunt ecclēſiam: vt constantinus et ali⁹. Et quia adhuc
infans ecclēſia nimis ſumpſit de hoc cibo: ideo nocet ei. Uel
Reges. i. bene ſe regentes et alios: quorum cor in manu-
dei: vt dīc **P**rouerb. xxi. a. Unde abraç dīc **B**en. xxiiij. a.
Rex ad deū tuū nobis es: vbi habem⁹ ſin nostram litteram:
Princeps dei es apud nos. Boni ergo rectores ſunt nutricij
ecclēſie: ſicut mardocheus fuſt nutricius heſter: id est ecclēſie
vel cuiuslibet anime. j. lx. c. ſuges lac gentiū: t mānilla re-
gum lactaberis. Greg⁹. Sancti viri reges vocant̄: quia p̄z
lati cunctis motib⁹ carnis: modo appetitū luxurie frenāt: mo-
do ſtum avaricie temperāt: modo gloriā elationis inclinant:
modo suggestiones luorū obruūt: modo ignem furoris ex-
tinguit. Reges ergo ſunt: quia temptationi ſuariſ motibus
non p̄ſentiendo ſuccubere: ſed regēdo p̄ſe nouerūt. i. **E**t
regine nutrices tūz. Eosdē quoſ dīt reges: modo vo-
cat reginas. i. p̄dicatorēs pro deuotione ſollicitudine et ſe-
cunditate. Mulier enī magis deuote et ſollicitate affiſit ego-
to. Unde Eccl. xxxvij. d. Ubi non est mulier ingemisit eger.
Nutrix ſollicita fuſt Paulus qui ait. i. Cor. xij. f. P̄fē ea
quę extrinſecus ſunt instantia mea quotidiana ſollicitudo om-
niū ecclēſiarū: q̄ ſi nutrīt ſi ego non infirmor⁹ r̄c. i. Thessal.
i. b. Facti ſum⁹ paruuli i medio vestrū: tanq̄ ſi nutrī ſoueat
filios ſuos. Ubi require de hoc. Iſtū ſunt nutrīc ſuerunt duo
vbera: congratulatio et compassionē. Roma. xij. c. Gaudere cū
gaudentib⁹: fieri cum ſlentibus. Lant. i. a. Deliora ſunt vbe-
ra tua vino: fragrantia vnguētis optimis. Et nota q̄ nō ſunt
nutrices nīſi puulor⁹. Uñ. j. Cor. xij. a. Lanq̄ puulis i chris-
tī ſacramēnto lac vobis potum dēdi non escam. Matth. xvij. a. Mīſt
efficiamini ſicut paruuli non intrabitis in regnū celorū. Itē
regine non nutrīt filios rusticor⁹: id est demonū. k **T**ulūt i ter-
ra demīſſo adorabunt te: id ē christū i te ſup-
pliciter adorabunt: etiam potentes ſeculi conuersi ad fidem.
l **E**t puluerem pedum tuorū lingent. Nūmina enī
ſanctorū habent in veneratione magna: etiam a potentib⁹
ſecuti ad litterā. Et iā hoc adimplētū eſt: q̄n pagani veniētē
ad ecclēſiā p̄cīlebat ſe ad pedes ſecor⁹ ſolculantes eos ſe-
gates vt p̄cīor⁹ ſuor⁹ indulgentiā p̄ſeq̄rēt ſi baptiſimi grām.
Uel p̄t exponi de p̄fētis: quos ſupra vocavit reges: quia
p̄ſe et dīari debēt. Ille autē dīc de eis: k **T**ulūt i ter-
ra demīſſo. i. ſuam terrenitatē et fragilitatē cōſiderantes.
l **A**dorabunt te. i. honořabunt: t ſibi p̄ſerēt in cordib⁹ ſuit:
et ſe inferiores oib⁹ reputabunt. Eccl. xij. c. Dēto maior es hu-
mera te in oib⁹. Aug⁹. Honoře corā vobis p̄lat⁹ ſit vob: tī-
more corā ſe deo ſubſrat⁹ ſit p̄dib⁹ vestrīs. Unde ſubdit:
m **E**t puluerē pedū tuor⁹ lingent. Ad līam/bon⁹ p̄lat⁹
debet eſſe paratus in corde ſuo ad tergendū pedes ſubſrat⁹
p̄ ſuor⁹. Uel puluerem

but te et honorabut: sic dñ de aliq vulgaris: iste dignus esset ut oscularet terra super quam calcat. **a** Et scies quod ego dñs: cuius expertus fueris me posse implere quod promitto: dñs super ple talis. **b** Super quo non confundent qui exspectant eum: quia facit omnia que promittit. Sed difficillimum videbat iudicis quod alius possit superare nam buchodonosor: ideo prophetas hoc quasi sub interrogatione ponens assert: quod fieri dicens: **c** Nunquid tolleretur a forti predicta: aut quod captum fuerit a robusto saluum esse poterit? Quia hec dicit dñs: Equidem et captiu-

b Et scies quia ego dñs: super quo non confundent qui exspectant eum. Nunquid tolleretur a forti predicta: aut quod captum fuerit a robusto saluum esse poterit? Quia hec

dicit dñs: Qui a robusto. **i.** a na buchodonosor: saluum esse poterit? Et rident prophetas: quod sic. **e** Quia hec dicit dñs: qui sibi potest facere. **f** Equidem. **i.** certe. **g** Et captiuitas. **i.** iudeus captiuus. **h** A forti tollitur. **i.** a balthasar. **j** Et quod ablatum fuerit a robusto. **i.** a nabuchodonosor. **k** Saluabilis per christum. **l** Eos vero quod iudicaverunt te: ego iudicabo: et filios tuos ego saluabo. **m** Ego iudicabo: in futuro libere. **n** Ego iudicabo: in futuro predatores tuos ego dabo in predicta. **o** Ego iudicabo: in pena carnalitatis suae saturabo eos in inferno. **p** Ego iudicabo: in pena mortis: quod habuit hic in delitio. **q** Unde Apoc. xvii. b. Quatuor glorificauit se et in delitio fuit: tandem date ei tormentum et luctum. **r** Deut. xxv. a. Pro mensura peccati erit et plagarum modus. **s** xvii. b. In mensura contra mensuram. **t** Matth. vii. a. Eadem mensura qua mensura fueritis remetiet vobis. **u** Apoc. xvii. b. Comanducauerunt linguas suas pro dolore: et blasphemauerunt deum certi pro doloribus et vulneribus suis. **v** Et nota quod iusta est retributio dei: ut mali in inferno saturent morte ipsorum: qui hic pascunt aliena. **w** Job. xv. b. Saturati sunt penis meis. **x** d. econuerso saturabunt suis et cibabunt carnibus suis: qui hic cibant alienis. **y** Detractores enim alios corrodunt detractionis. **z** Proverb. xxiij. c. Moli esse in puluis poratorum et in comesatioib: eorum quod carnes coferunt advescedunt: facientes succinum diabolicum: in quo quod detrahit apponit linguam: quod libenter audit apponit aurem: salsaz dat qui de hunc gaudet. **aa** Unusquisque carnem brachium sui vorabit: manasses ephraim: et ephraim manassen: et simul ipsi contra iudam. **bb** v. c. Quod si invicem mordet et comedit: vide te ne ab invicem consumamini. **cc** Job. xxxi. d. Si non dixerunt viri tabernaculi mei: quis det de carnis eius ut satureremur: Daniel. viij. b. Et ecce alia bestia similis visio in parte stetit et tres ordines erant in ore eius et in dentibus eius: et sic dicebant ei: surge comedere carnes plurimas. **dd** Detractor comparat visum pro crudelitate et voracitate: qui habet in ore tres ordines dentium: quia tres sunt modi detractionis. **ee** Veri mali dissimilatio: veri boni denigratio: falsi criminis impositio. **ff** Sequitur de eodem. **gg** Et quasi musto sanguine suo inebriabitur. **hh** In pena sanguinis quem effuderunt: ad litteram: ut hominem cideat: vel detrahendo alijs: et sic sanguinem: id est peccata aliorum effundendo et palando. **ii** Proverb. j. b. Pedes eorum ad malum currunt et festinat ut effundant sanguinem. **jj** ut peccata aliorum dissimilando paleant. **kk** Tales modo bibunt sanguinem alienum: sed in futuro bibent suum. **ll** Sap. xi. a. Pro fonte semper tertiis flumis humanum sanguinem dedisti iustis. **mm** Apoc. xv. b. Iustus es dominus qui es et qui eras sanctus qui hoc iudicasti: quia sanguinem sanctorum et prophetarum effuderunt: et sanguinem dedisti eis bibere ut digni sunt. **nn** Ut generaliter potest legi de quolibet peccatore. **oo** Et quasi musto sanguine suo inebriabitur. **pp** Replebunt pena peccatorum suorum: quod sanguini compans propter tenacitatem et turpitudinem. Nulla enim macula turpior est quam sanguinis. **qq** Osee. iiiij. a. Sanguis sanguinem tetigit. **rr** Et dicit: Quasi musto. **ss** Mustum enim habet nouitatem et punctionem: sic pena inferni spungit et semper est noua: Iuxta illud: Sic incolumptum titum semper renascens: Non perire ut possit sepe perire iecur. **tt** Dors depascet eos. Herba enim quod depascit semper renascit. **uu** S. xxx. f. Spiritus eius sicut torrens inundans usque ad medium collis. **vv** semper erunt in articulo suffocationis: nec tamen suffoca-

bis in gloria. **ww** Captiuus duxit captiuitatē: dedit dona hostibus. **xx** Item. Speciel domus dividere spolia. **yy** Iacob. iiij. d. Extremabo de terra predicta tua. Sed quod ecclesia gentium a dabo erupta: gloriatio et temptationis passa est postquam in christo pie vivere cepit: et similitudine quilibet anima post conversionem magis temptata: quia pharao pretempore surgit in scandala: ideo apte subiungit: **zz**

zz Eos vero quod iudicaverunt te: ego iudicabo: et filios tuos ego saluabo. **aa** Ego iudicabo: in futuro libere. **bb** Ego iudicabo: in inferno predatores tuos ego dabo in predicta. **cc** Soph.

dd Ego interficiā omnes qui afflixerunt te. **ee** Luc. vi. f. Nolite iudicare et non iudicabimini. **ff** Et filios tuos. **gg** Imitatores fidei tue et morum: o **hh** Ego saluabo: non tu: sed ego a quo omne auxiliū. **ii** Osee. xiiij. c. Perditio tua israel tunc modo et me auxiliū tuū. **jj** Et cibabo hostes tuos carnibus suis. **kk** I. pena carnalitatis suae saturabo eos in inferno. **ll** Cor. enī ferula habebit hoc in penitus: quot habuit hic in delitio. **mm** Unde Apoc. xvii. b. Quatuor glorificauit se et in delitio fuit: tandem date ei tormentum et luctum. **nn** Deut. xxv. a. Pro mensura peccati erit et plagarum modus. **oo** xvii. b. In mensura contra mensuram. **pp** Matth. vii. a. Eadem mensura qua mensura fueritis remetiet vobis. **qq** Apoc. xvii. b. Comanducauerunt linguas suas pro dolore: et blasphemauerunt deum certi pro doloribus et vulneribus suis. **rr** Et nota quod iusta est retributio dei: ut mali in inferno saturent morte ipsorum: qui hic pascunt aliena. **ss** Job. xv. b. Saturati sunt penis meis. **tt** d. econverso saturabunt suis et cibabunt carnibus suis: qui hic cibant alienis. **uu** Detractores enim alios corrodunt detractionis. **vv** Proverb. xxiij. c. Moli esse in puluis poratorum et in comesatioib: eorum quod carnes coferunt advescedunt: facientes succinum diabolicum: in quo quod detrahit apponit linguam: quod libenter audit apponit aurem: salsaz dat qui de hunc gaudet. **ww** Unusquisque carnem brachium sui vorabit: manasses ephraim: et ephraim manassen: et simul ipsi contra iudam. **xx** v. c. Quod si invicem mordet et comedit: vide te ne ab invicem consumamini. **yy** Job. xxxi. d. Si non dixerunt viri tabernaculi mei: quis det de carnis eius ut satureremur: Daniel. viij. b. Et ecce alia bestia similis visio in parte stetit et tres ordines erant in ore eius et in dentibus eius: et sic dicebant ei: surge comedere carnes plurimas. **zz** Detractor comparat visum pro crudelitate et voracitate: qui habet in ore tres ordines dentium: quia tres sunt modi detractionis. **aa** Veri mali dissimilatio: veri boni denigratio: falsi criminis impositio. **bb** Sequitur de eodem. **cc** Et quasi musto sanguine suo inebriabitur. **dd** In pena sanguinis quem effuderunt: ad litteram: ut hominem cideat: vel detrahendo alijs: et sic sanguinem: id est peccata aliorum effundendo et palando. **ee** Proverb. j. b. Pedes eorum ad malum currunt et festinat ut effundant sanguinem. **ff** ut peccata aliorum dissimilando paleant. **gg** Tales modo bibunt sanguinem alienum: sed in futuro bibent suum. **hh** Sap. xi. a. Pro fonte semper tertiis flumis humanum sanguinem dedisti iustis. **ii** Apoc. xv. b. Iustus es dominus qui es et qui eras sanctus qui hoc iudicasti: quia sanguinem sanctorum et prophetarum effuderunt: et sanguinem dedisti eis bibere ut digni sunt. **jj** Ut generaliter potest legi de quolibet peccatore. **kk** Et quasi musto sanguine suo inebriabitur. **ll** Replebunt pena peccatorum suorum: quod sanguini compans propter tenacitatem et turpitudinem. Nulla enim macula turpior est quam sanguinis. **mm** Osee. iiiij. a. Sanguis sanguinem tetigit. **rr** Et dicit: Quasi musto. **ss** Mustum enim habet nouitatem et punctionem: sic pena inferni spungit et semper est noua: Iuxta illud: Sic incolumptum titum semper renascens: Non perire ut possit sepe perire iecur. **tt** Dors depascet eos. Herba enim quod depascit semper renascit. **uu** S. xxx. f. Spiritus eius sicut torrens inundans usque ad medium collis. **vv** semper erunt in articulo suffocationis: nec tamen suffoca-

Libri

Ventra portas tuas in omni terra quā dabit tibi dñs deus tu⁹ et comedes fructū vteri tui et carnes filiorū ac filiarū tuarū.
a Et sciet oīs caro. i. oīs bō: b. Quia ego dñs cū fecero hec pdicta. Dñs dico: c. Salujs te a captiuitate.
d d. Et redēptor tu⁹ a seruitute. e. Fortis Iacob. i. a
 q̄ est fortitudo Iacob: sicut dicit de aliquo: iste est tota fortitudo illius. i. ab isto habet fortitudinē suā.

Dystice. * buntur. a. Et sciet **A** omnis caro quia ego dñs. Ps. L. oīgnoscet domin⁹ iudicat faciens. Et beatus

Bern. addit: Qui nunc ignoratur iniuria patiens. **f** Saluās te redēptor tu⁹ forl. Iacob: Hoc sciet oīs caro: q̄ ego su⁹ dñs punies malos: et saluās bonos. Et notat h̄ tria beneficia. **c** Saluans te ab omnia corruptiōe culpe. **d** d. Et redēptor tu⁹ ab omni seruitute miserie. Hec duo erunt in futuro. e. Fortis Iacob. i. dans fortitudinē luctantibus in hac peregrinatiōe. Vel saluās pueniētes: redimēs incipiētes: roborans pficientes et luctantes: sicut Iacob dedit fortitudinē luctādi cū angelo: Gen. xxxvij. f.

Hec dicit dñs: Quis est **f** Expositio Capi. L. hic liber tc. Istud capitulū fin quodam exponunt hebrei fabulose. Et diuidit in quinq̄ partēs. Primo increpat iudeos de eorū incredulitate et ingratiudine: diffidant enim de dei potentia: licet eis multa bñficia prius p̄st̄isser. Secō describit potētiā dei ad liberandū eos per anterioꝝ facta: ibi: Ecce in increpatiōe mea tc. Tertio vt melius sibi credat ostendit se a dñs eruditum: et ad patientiā se esse paratū: ibi: Dñs dedit mihi lingua eruditam. Quarto horatatur bonos vt credant verbis suis: ibi: Quis ex vobis timens dñm. Quinto p̄dicit p̄gnam malis et incredulitatem: ibi: Ecce omnes tc. Dicit ergo: f. Hec dicit dñs. q. d. quia pdixi vos esse liberandos: et adhuc de liberatione diffiditis: ideo h̄c dicit dñs: g. Quis est hic liber repudiij matris vestre quo dimisi eā: q. d. Nullus. Non eni vos repudiaui: sed vos me abieciisti. De hoc libro habetur Deut. xxiiij. Sed quis poterant dicere: dñs non repudiauit nos ex odio: sed ex penuria vendidit nos: vel quia serui inutilis eramus: ideo expedituit se de nobis: Ideo subdit: h. Aut quis est creditor meus: cui vendidi vos: Lang⁹ non habens quid aliquid reddat: sicut aliquando pater p̄ inopia vendit filios. Vel k. Qui vendidi vos: sicut facit qui habet malos seruos: agit ut expediatur se de eis: hoc ego nō feci vobis: nec repudiaui vos tanq̄ sponsā adulteram: nec vendidi sicut seruos nequā: sed p̄t̄ vobis p̄ vendidistis vos. Unde subdit: l. Ecce eni in iniqtitatib⁹ vestris venditi estis. i. pro iniqtitatib⁹ vestris traditi estis seruituti chaldeorū vel romanorū. q. d. ego non vendidi vos sed vobis q̄ hoc meruistis. m. Et in scelerib⁹ v̄ris dimisi m̄rem v̄ram: nō ipsam repudiādo: s̄ volūtate p̄mutādo. Vat d̄: tota p̄gregatio: filii et filia: q̄libet d̄ p̄gregatiōe.

Dystice: f. Hec dicit dominus tc. Istud capitulū v̄m mysteriū diuidit in quinq̄ partēs. Primo iudeoz incredulitas ostendit qua filium dei repulerūt. Secundo aduentus dñi et destructio idolatrie et aliorum peccatorū per ei⁹ aduentum: et p̄nitenitia conuersorum ad fidem ostenditur: ibi: Quia veni et non erat vir tc. Tertio p̄dicatio christi et passio dilucide aperitur: ibi: Dñs dedit mihi lingua. Quarto boni ad spēm iuitantur: ibi: Quis ex vobis timens deum tc. Quinto pena malorum incredulorum et ingratitorum demonstratur: ibi: Ecce omnes vos tc. Dicit ergo: f. Hec dicit dñs. Hucusq; dñs multa bona fidelib⁹ suis promisit: nūc autem infideles iudeos inchoati alloqui dicens: g. Quis est hic liber repudiij matris vestre: id est synagoge: h. Quo dimisi eā: q. d. synagoga me

Esaie

repulit: non ego eā. Et cōtinuat huic hoc qđ dictū est supra proximō. Et dixit sion: Dereliquit me dñs. Unde dñs hic s. 49. d. responderet: q̄ non repudiauit eam: nec ei libellus repudiij gratus est: nec notus: sicut habetur Matth. xix. Sed p̄tra. H̄c re. iij. c. Et vidit p̄guratrix foro: et iuda: q̄ pro eo q̄ me, chata est auersatrix israel: dimisissim eam et dedisse ei libellū repudiij: et non timuit sed abiit et fornicata ē. etiam ipsa. Solutio. 35. q. i. Anima non repudiat a deo: sed repudiāt deum: et dñs repulsus recedit ultim⁹. Un

b pudij matris vestre q̄lio dī i misi eā. Aut quis est creditor meus: cui vendidi vos: i Eccē enim in iniqtitatib⁹ v̄ris venditi estis: et i scelerib⁹ v̄ris dimisi m̄re v̄ram: 9. bac tag

de Dionysius. Benignissimus iesus primus est in accessu: et ultimus in recessu. Repulsus enim dñs quotidie adulteram ad p̄niteniam reuocat. Unde H̄iere. iij. a. Vulgo dicitur: Si dimiserit vir vxorē suam: et recedēs ab eo duxerit virum alterum: nunquid reuertes ad eum ultra: nūquid non contaminata et polluta est mulier illa: Tu autem fornicata es cum amatorib⁹ m̄l: tū reuertere ad me et ego suscipiā te dī dñs. i. Aut quis est creditor meus: cui vendidi vos: Septuaginta. Aut cui creditor meo vendidi vos: q. d. Christus: cēnū alienum nequaq; mutuauit: id est peccatum non commisi: vt necessitate compulsius auaro creditor: id est diabolo vos redderem: Christus eni ab hoc creditorē nihil accepit. Unde Job. xiiij. d. Venit princeps mundi buius et in me nō haber quicq; i. Pet. ii. d. Qui peccatum non fecit: nec inuenitus est dolus in ore eius. Et. i. iij. c. Idem. Homo ergo vendit se diabolo: non deus eum vendit: sed ipse se vendit recipiens ab eo monetam suam: adulterium: furtum: homicidium: falsum testimonium: rapacitatem: violentiam: inuidiam: superbitiam: et cetera que sunt in thesauro ire recondita. Sed homo decipitur: quia ista moneta falsa est et nō currat diu: sed cito deficet: sicut mercatores decipiuntur quando moneta eorum deicuntur: sic homines quando post mortem venient in alienam patriam ubi moneta diaboli detecta est et repudiata: tunc erunt confusi: quia ex ea non poterunt aliquas merces emere. Unde Eccl. ix. b. Mortui nihil nouerunt amplius: nec habēt ultra mercedem: quia obliuioni tradita est memoria eorū: Amor quoq; et odium et inuidia simul perierunt: nechabent partem in hoc seculo: et in opere qđ sub sole geruntur. q. d. moneta sua non curret ibi: nec poterunt reuerti ad terram istam in qua currebat: et ideo omnino decepti sunt. s. xliij. c. Quis cecus nisi qui venundatus est: Valde cecus est qui non videt quomodo decipitur a diabolo: cui vendit animam suam pro tali moneta. j. iij. a. Gratias venundātētis: id est pro nūbilo vos deditis. Proverb. x. c. Lor impiorum pro nūbilo. iij. Reg. xxi. g. Venundatus es ut saceres malum in conspectu domini. Eccl. x. b. Nihil est iniquius q̄ amare pecuniam: hic enim et animam suam venalem habet: quoniam in vita sua p̄oiecit intimā sua. Et hoc est quod subdit: l. Ecce enim in iniqtitatib⁹ vestris venditi estis: id est per peccatum vos diabolo subiecistis. Roma. viij. c. Ego autem carnalis homo venundatus sub peccato. Job. viij. d. Qui facit peccatum: seruus est peccati. Thren. i. d. Omnis populus gemens: dederunt preciosa p̄ cibo ad refocillandam animā suam. Preciosa scilicet gratia glorie/nature. Prima duo tollit peccatum: tertium autem ledit: et inde malum est tale pactum. Proverb. xx. c. Malū est dicit oīs emptor: Et hic p̄t̄ dicere: Malū ē malū est dicit oīs venditor. Malus etiam p̄glatus vendit subditos: diabolus enim cōcedit ei et procurat quātū potest q̄ ipse habeat pecunias: et p̄glat⁹ cōcedit ei. i. diabolo q̄ ipse habeat animas. Gen. xiij. d. Da mihi animas cetera tolle tibi. n. Pet. ii. a. In avaricia fictis verbis de vobis negociabuntur. Sequitur: m. Et in scelerib⁹ vestris dumisi matrē vestram: id est synagogam. Mater enim: id est tota cōgregatio iudeorum cōsensit filiis suis qui christū occidi fecerūt.

* Quia veni in carnē:

a Quia veni et non erat vir: vocavi et non erat qui audiret. **i.** Tunc p. phteris: vel veni dicere more nro: sicut dicit videlicet. **s** Iste Sen. xvij. c. Descendat et videbo virum qui venit ad me opere compleuerint. **b** Et non erat vir. **i.** Alio sacerdos vel prelatus viriliter agens. **c** Clo-
cavi ad obedientias pceptorum: et ad penitentia trahitionum. **d** quia veni et non erat vir: vobis. **e** Et non erat qui audiret. **f** Nunquid abbreviata et parvula facta est manus mea ut non
i. 19. a. d. q. o. nec inueni virtutem in platis: nec ob-
dientia in subditis. **g** Et ille sic sis venditi a vobis: tui de-
mea potentia diffidere non debetis: **h** Quia / **i** Nunquid abbreviata et par-
tuta. **j** tracta: **k** Et parvula facta est manus mea. **l** potentia mea. **m** Et non possum redimere: q. d. Mon-
Potentia mea infinita est: et ideo possum vos redimere a ser-
uitute babylonis: sicut olim vos liberaui de seruitute egyp-
ti. **n** Aut non est in me virtus ad liberandum: q. d.
immo potes sum ad liberandum vos sicut olim. **o** Unde subdit:
p. d. pars **p** Ecce in increpatione mea. **q** Deser-
tu faciam mare. **r** Exicabo mare si voluero: sicut olim exic-
p. 105. **s** au mare rubrum. **t** Increpauit mare rubrum et exicatum est. **u** De
hoc dicitur Exo. xiiij. e. **v** Ponam flumina in siccum. **w** Exicabo
flumina quoniam voluero: si olim siccaui arnon et iordanem. **x** Miseri-
x. d. et Iosue. xij. d. **y** Tel mare vocat babylonem: sicut. **z** xxij.
a. **o** Onus deserti maris. **o** Dicit g: **l** Ecce in increpatione
mea desertu faciam mare. **m** babylonem meo iussu et impe-
rio in desertum redigam et vastitatem. **n** Ponam flumi-
na babylonis: scilicet euphraten et chobar: **o** In siccum
ad litteram. **p** Dicit q. cyrus et darius in alueos diuiserunt
euphraten: ut sic civitatem possent intrare aquis diminutis.

o Ecce in carnem. **b** Et non erat vir in eis. **s** ali-
quis viriliter agens: vel homo: quia omnes bestie et bestia-
les erant et serpentini: qui crudeliores bestias in primis suis de-
seuerunt. **c** Clocaui ad gratiam et penitentiam. **d** Matth. xi. d.
Teneite ad me oves quae laborat et onerata estis: et ego reficiam vos
dicit dominus. **e** Lata die expadi manum meas ad plumbum in
credulam. **f** Et non erat qui audiret: vocante. Similitudo ho-
die potest de ecclesia vel de aia: **g** Non enim est vir vel homo in ec-
clesia dei. **h** Aliquis platus virtuosus et discretus: **i** Omnes enim ex qua-
s. 44. sit in platiis imurant et sunt bestie. **j** Non enim cù in hono-
re esset: non intellexit et. **k** De his iumentis dicuntur est. **l** xx. b.
m Onus iumentorum austri et. **n** Alia lira est: Ufficio quadrupedum in de-
serto. **o** Tulpes sunt plures per dolositate et malitia. **p** Luc. xiij.
g. **q** Dicte vulpi illi: ecce demona enasco: et sanitates perficio
bodie et cras: et tercia die plumaroz. **r** Ecce vul-
pes in deserto prophetarum Israel erat. **s** Ite vipers sunt per violentiam
propagationem: quae vi parunt. **t** Luc. xiij. b. **u** Benigna viperarum quae
denostaurit vobis fugere a ventura ira: **v** Ite equi sunt per luxu-
ritate regnentiam. **w** Diere. v. c. **x** Qui insanities in feminas et
emissari faciunt. **y** Ite canes sunt per impudentiam. **z** lvij. d. **aa**
Canes impudenter nescierunt saturitatem. **bb** Matth. viij. a. **cc** Mol-
ite sancti dare canibus. **dd** Ite porci sunt per voluptuositatem et vo-
lucitatem. **ee** Matth. viij. a. **ff** Molite mittere margaritas ante por-
cos. **gg** Ite lupi per rapinam. **hh** Act. xx. f. **ii** Scio quoniam intrabuit post
discensionem meam lupi rapaces in vos non peccates gregi. **jj** Ite viri
si sequitur: et leones per superbia. **kk** Prover. xxvij. c. **ll** Leo ru-
giens et virus esurientes: princeps impius super plumbum pauperem. **mm** Dicit
g: **nn** Tunc. **oo** diligent p. siderauit. **pp** Et non erat vir: vel
homo. **qq** Alio virtuosus platus in ecclesia: vel stupratoris in aia. **rr** Diere.
xiij. f. **tt** Intuitus sum et non erat homo. **uu** Et vidit quod non
est vir: et apocryphus est quia non est qui occurrat. **cc** Clo-
cavi ad penitentiam. **dd** Et non erat qui audiret. **ii** qui
obediret: quia nec prelatos inueni bene viuentes: nec subdi-
tos obedientes. **kk** Sequit enim grecus pastorem male viuendo.
Greg. Cum pastor per abrupta graditur: necesse est ut grecus

ad precipitum sequatur. **Ecc. x. a.** Secundum iudicem populi sic
et minister eius. Multis autem modis vocat dominus: sicut habetur
in Glo. super Ps. Benedic anima mea domino. Et Prover. Ps. 102.
j. c. Clocaui et renuisti te. Et Job. xiiij. d. Clocabis me et
ego redibo tibi te. **c** Nunquid abbreviata te. Sic omnis mystice
nua secundum mysterium. **Supra dictum est in**
deos venditos per in- credulitatem eorum: nunc ostendit dominus quod potes est liberare eos a dia-
bolo et a fuitute eius si credere vellent. **Et** dic
s: **Nunquid abbreviata et parvula facta est manus mea:**
id est potest: **g** Ut non possum redimere a diabolo: cui
vendidisti vos: sicut liberauit ab egypto: **H**ichiq. ii. c. **Nu-**
quid abbreviata est sparsus dominus. **h** Et nota quod dominus habet duas
manus: dominus ut saluare nequeat. **Et** nota quod dominus habet duas
manus: latitudinem et fortitudinem. **U**ni Berni. Latitudo una ma-
nus dominus: altera fortitudo dicitur: quod et tribuit affluentem: et defen-
dat potenter quod dederit. **U**trumque profecto osculabis: qui ingra-
tus non fuerit: deus utique bonorum omnium sicut largitor et ita et pro-
futuorem recognoscens. **P**rima manus multum extensa est: quia Jaco. x. a.
omnibus dat affluentem et non improbat. **Ps. Aperi tu manu-**
nu tuam: et imples omne animal benedictione. **Lant. v. d. **D**omi-
nus eius tornatiles plene hyacinthis. **T**ornatiles dicitur: quia
dat faciliter: et in promptu habet dare. **S**ecunda autem manus te-
nerosa: et conservat que dederit: et ista manus est valde fortis. **U**n-
de Numeri. xi. e. **M**unquid manus domini inutilis est: **D** manus quod
domini non est contracta ad largitatem nec ad protegendum: sed ad
procurandam. **F**uit enim incarnatione abbreviata. **Ps. xxvij. f. **L**o-**
summatio abbreviata circumdat iustitiam. **Sequitur: h Et**
non est in me virtus ad saluandum: q. d. immo virtuo-
sus suus ad saluandum: Quid subsequentem ostendit. **i Ecce in in-**
crepatione mea desertum faciam mare: id est munda-
norum maliciam: et tribulatam idolatriam desiccambo per in-
crepatoriam predicationem meam et meorum. **Tel mare est cor**
peccatoris quod turba superbia: turba inuidia: spuma luxuria.
j. lvij. d. **Impij quasi mare seruens: quod quiescere non valeret.**
Istud desiccat dominus et desertum facit per increpationem suam: id est
correctionem verborum suorum. **M**au. j. a. **I**ncrepans mare
et exiccans illud. **Ps. xlviij. d. **Q**ui dico profundum desolare: et**
omnia flumina tua arefaciam: id est omnes voluptates tuas
conuertam in desertum penitentem vel gehennam. **Item. Ps. xix. a.**
Bresceret aqua de mari: et fluuius desolabit atque desiccamabit. **Q**ui uies
enim avarus est profundus per cupiditatem: sicut aliquis magnus visu-
arius. **T**el desiccamabit ab aqua distilliarum et voluptatum in
presenti per penitentiam voluntariam: aut in morte per violen-
tiam. **D**ominus enim aliquando increpat in presenti per ali-
quam peccatum temporale: sed noientes conuerti tandem desic-
cat per peccatum gehennalem. **Unde subdit: **l** Ponam flu-**
mina in siccum: id est diuitias in paupertatem: delicias in
in asperitatem: honores in vilitatem conuertam. **Diere. i. f.**
Sic citas super aquas eius erit: et arescet. **Item Ecc. xxix.**
c. **Quoque pertinet aquas in siccitate et siccata est terra: et vius illius**
qua illo directe sunt: sic peccatoribus offendentes. **Item. Ps. ei. **ira eius.******

o Et aliter ab illo loco: **l** Ecce in increpatione mea de-
sertum faciam mare: ponam flumina in siccum. **Bliter**
Per mare lacrymas compunctionis: per flumina lacry-
mas devotionis intellige. **De his aquis dicitur Sen. viij. c.**
Multipliciter sunt aquae: et eleuauerunt arcum in sublime ater-
ra. Dominus ergo aliquando de duro corde et sicco educit
istas aquas quando sibi placet. **Unde. Ps. xlviij. d. **C**um edu-**
ceret eos aquam de petra produxit eis. **W**ac enim aquae abundanti facit dominus maxime nouitatem de egypto per eos:
et postea dominus quoniam placet sibi iterum stirabit lacrymas ne ha-
cas credat ex se habeat. **A**liqui etiam oino auferunt per ipsum. **Et** sic subdit:
r 4 * Ecce in crepatione mea de-

* Ecce in crepatione mea de-

Libri

B **a** **L**óputrēscēt pisces sine aq; quia aq; desiccatis moriunt pisces. Sic g; pater potēria mea; quis sicut olim in egypto q; aque pueri sunt in sanguinē pisces cōputruerūt; sic et modo possim facere in babylone ut aq; desiccatis pisces pereant. Unde subdit: **c** **E**t morient̄ in siti. i. pro defectu aque; nec solū potens sum in mari; sed etiam in superiorib; elementis: **b** **C**ōputrēscēt pisces sine aqua; et morient̄ in siti. Induā celos / aereos tenebris: et saccū

ponam operimentū eorum. i. obscurabo aerem quādo volvō: sicut factum est q; tribus diebus fuerunt tenebre palpabiles in vniuersa terra egypti: Exo. x. v. et sic cglum opertum sacco videretur. Slo. Aliunt philosophi: non amplius decem stadijs a terra nubes in sublime eleuari: et solis splendo: em abscondit: sic excluso lumine aer inferior obscurat.

Mystice **a** **C**ōputrēscēt pisces. i. curiosi computrēscēt vetustate culpe et setore male famē. Jobel. i. v. Lóputruerunt iumenta in stercore suo. Tel. Lóputrēscēt in inferno in setore pene. **b** **S**ine aq; grātie in p̄senti: vel p̄solatiōnī mūdanę in futuro. **c** **E**t morient̄ in siti: hic i. morte culpe pro defectu oīs quietis et leticie. S. v. d. Multitudine eius siti exaruit. Diere. i. e. Prohibe pedem tuū a nuditate: et guttur tuū a siti. S. xly. b. Serui mei comedent: et vos elurient: serui mēlbitent: et vos sitietis. Tel aliter: **a** **C**ōputrēscēt pisces sine aq; et morient̄ in siti. Dñs enim aliqui boiem icrepando desiccat eū ab obſūdantia tpalii: et tñ hō p̄ tribulatiōnē nō corrigit: sed peior efficit: et si nō ei aqua deficit: tñ sitis cupiditas nō decrescit: et ita morit̄ in siti. Hoc est qđ legitur Exo. v. b. q palece subtracte sūt hebrei. i. tpalia: et tñ lde numer⁹ laterū exigebat ab eis: qz tales licet eis sint tpalia sub tacta: nō tñ min⁹ mali sūt q̄ p̄l. Exo. v. d. Itē et opamini pa leq nō dabunt vob: et reddet p̄suētū numerū laterū.

Aliter ***** **a** **C**ōputrēscēt pisces. i. hoies. **b** **S**ine aq; grātie vel misericōdē. Sicut enī pisces ad lram nutriti in aquis: sic hoies iusti maxime religiosi debent nutriti in aquis grātarum v̄l tribulationū. Abacuk. i. a. Facies hoies sicut pisces mors. **c** **E**t morient̄ in siti. i. pro defectu grātie. Pisces enī vivunt aqua et crescent: sic sancti grā vel tribulatione vivunt et p̄ficiunt. Job. viij. a. Tempratio est vita hoies super terram. Eccl. xlviij. b. Erunt pisces multi satis postq; venerint aq; iste sanabunt et vivent. Sc̄i. j. c. Crescite et multiplicamini: et replete aquas maris. Similis bñdicio dñs hoī ad designandum q̄ hō debet esse sicut pisces. Pisces enī squamas habet: sic vir sanctus habitū penitētię: maxime illi qui sūt in religione. Item pisces latet in aqua: sic vir sanct⁹ occultat q̄ tribulatur in hoc mari. i. in amaritudinib; mūdi. i. Job. iiij. a. Chariſſimi: nūc filii dei sumus: sed nōdū apparuit qđ erimus: Sc̄imus enī quoniā cum apparuerit similes ei erimus. Item pisces p̄dā vivit: et iustus p̄dātor est eternę glorię: cuius etiam spe et pignore vivit in presenti. Matth. xi. b. Regnū cęlorum vim patitur et violenti diripiūt illud. Item pisces habet quandā imaginē nauis: Habet enī pennulas p̄ remis: et caudam pro gubernaculo: sic iustus habet nauis similitudinem. Unde Job. ix. d. Dies mei transferūt quasi nauis portaētes: sicut aquila volans ad escam. Prover. vlt. b. Sacra est quasi nauis institutio. Remi nauis sive pēnile p̄scis sunt bonę opationes: quibus nitimur ad portum quietis eternę. Proverb. xx. d. Stellio manibus nititur et moratur in edibus regum. Cauda pisces ē memoria mortis: que dirigit hominē sicut cauda p̄scem et gubernaculū nauem. Qui enī considerat qualia erit in extremo suo q̄ pauper q̄ vilis: nō multum curat esse gibbosus in medio: et ita dirigitur et rectus efficitur per paupertatē. i. Timoth. vi. b. Nulli intulim⁹ in hunc mundū: haud dubiū quia nec auferre quid possum⁹. Memoria ergo mortis caude comparat: quia rectificat et dirigit p̄scem natantes sicut gubernaculū nauē. Proverb. j. a.

Propetates p̄ sc̄is cōnenientes boni iusto

replete aquas maris. Similis bñdicio dñs hoī ad designandum dñ q̄ hō debet esse sicut pisces. Pisces enī squamas habet: sic vir sanctus habitū penitētię: maxime illi qui sūt in religione. Item pisces latet in aqua: sic vir sanct⁹ occultat q̄ tribulatur in hoc mari. i. in amaritudinib; mūdi. i. Job. iiij. a. Chariſſimi: nūc filii dei sumus: sed nōdū apparuit qđ erimus: Sc̄imus enī quoniā cum apparuerit similes ei erimus. Item pisces p̄dā vivit: et iustus p̄dātor est eternę glorię: cuius etiam spe et pignore vivit in presenti. Matth. xi. b. Regnū cęlorum vim patitur et violenti diripiūt illud. Item pisces habet quandā imaginē nauis: Habet enī pennulas p̄ remis: et caudam pro gubernaculo: sic iustus habet nauis similitudinem. Unde Job. ix. d. Dies mei transferūt quasi nauis portaētes: sicut aquila volans ad escam. Prover. vlt. b. Sacra est quasi nauis institutio. Remi nauis sive pēnile p̄scis sunt bonę opationes: quibus nitimur ad portum quietis eternę. Proverb. xx. d. Stellio manibus nititur et moratur in edibus regum. Cauda pisces ē memoria mortis: que dirigit hominē sicut cauda p̄scem et gubernaculū nauem. Qui enī considerat qualia erit in extremo suo q̄ pauper q̄ vilis: nō multum curat esse gibbosus in medio: et ita dirigitur et rectus efficitur per paupertatē. i. Timoth. vi. b. Nulli intulim⁹ in hunc mundū: haud dubiū quia nec auferre quid possum⁹. Memoria ergo mortis caude comparat: quia rectificat et dirigit p̄scem natantes sicut gubernaculū nauē. Proverb. j. a.

Esiae

Audiens saplēs sapientior erit et intelligēs gubernacula pos sidebit. Itē cauda verberat leonem: sic memoria mortis do mat et amaricat superbū dñitem. Eccl. xl. a. O mōs q̄ amara est memoria tua hoī iustū et pacem habenti in substātū suis. Item cauda abiicit muscas et operit pudenda aīaliū: sic memoria mortis noti as cogitationes amo uer: et turpia opera vi tare facit. Unde Eccl. vii. d. Memorare no uissima tua: et ī eternū

non peccabis. Quia ergo v̄llis est hēc cauda: id est mortis memoria: ideo diabolus eam abscedit q̄ p̄t ab hoī. Un Deut. xxv. v. Demēto amalech quō excidit tuam caudam. Item pisces. i. iustus nō habet vocem lacrantię nec supplicia: id est signa supbie. Ps. Obmutu et hūiliar⁹ sūt tē. Itē alibi: Ps. 11. Dñe nō ē exaltatū cor meū tē. Itē pisces. i. iust⁹ nō habet p̄des curiositat̄: sicut instabilitatis vel discursiōis. Thren. j. c. Peccati peccauit hierusalē p̄terea instabilis facta est. Ide re. xliij. b. Populus hic dilexit mouere pedes suos et nō quie uit et dño nō placuit. Itē pisces spirat et trahit aq; spirādo: et iust⁹ suspirat p̄ irriguo suplozi et inferiori sicut ara: Josue. xv. v. et Iudic. j. c. **d** **I**nduām celos tenebris: et saccū ponam operimentū eoy. Celi dicunt sancti viri et religiosi: qz celati sunt. i. sculpti per passiōis christi memorā et imitationē. Gal. vlt. d. Stigmata dñi tēsū in corpe meo porto. Tel celati sunt. i. occulti per humilitatē: vñ dicunt celi: quia sūt casa helios. i. solis. Malach. vlt. a. Tobiis timetib; deū oriet sol iusticie. Isti celi. i. sancti q̄dū sūt ī hac pegrinatiōe inuoluti sunt tenebris ignorātib; et sacco mortalitatis et miserie sunt circūdati: sed ī morte soluerit saccus et dabis stola glorif. Ps. Concordisti saccū in eum tē. S. xx. a. Solue saccū de Ps. 11. lumbis tuis. Baruch. v. a. Exue te hierusalē stola luctus et vexationis tue et indu te decorē et honore que a deo tibi est ī gloria sempiterna. Hoc dicit ī morte cūlibet iusto. Tel aliter per hēc verba: Induā celos tenebris et saccū ponam operimentū eoy: intelligēs habit⁹ p̄gnat̄: quē porat celi. i. celestes viri. In saccū enī notatur materie vilitas: ī tenebris coloris obscuritas: q̄b; debet indu celi. Sed multi lucidis et p̄closis induunt̄: sicut diues de quo dñ Luc. xv. e. Dñ q̄dam erat diues q̄ īnduebat purpura et bysso. In purpura nota coloris claritas: ī bysso materie p̄clositas et subtilitas. Soph. j. b. Scdm Septuaginta. Visirabo sup omnes qui sunt ī vestibus. Sed multi sunt qui colorē mutare nō possunt sicut religiosi: sed materiam p̄closam pro posse suo querunt. Tales non sunt celi: qz celi operi sunt saccus. Apoc. vi. d. Sol factus est niger quasi saccus cilicinus: id est chris tūs ī passione: vel monachus ī religione. In hoc q̄ dicit niger nota coloris obscuritas: ī saccū materie vilitas: ī cilio eiusdem vestis asperitas. Baruch. llii. d. Exui me stola pacis: indu me saccō obsecrationis: et clamabo ad altissimum. Ita debet dicere diues qui ingreditur claustrum et assumit arma penitētię ad pugnandū contra diabolū. Jobel. j. b. Plange quasi virgo accincta saccus. Apoc. xj. a. Prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis. Taliū enim planctus exaudiſ apud deum: et eorum p̄dicatio audif libenter a populo. Eccl. xxxij. b. Operiam cūm extincus fueris celos: et nigretē faciat stellas eī. Job. viij. c. Sac cum consūt super cutem meam: et operū cinere carnem meam. Ibi dicit Greg⁹. Quid ī saccū et cinere nisi penitentia: quid ī cute et carne nisi peccatum carnis debet intelligi: Dñ ergo quidam post lapsū carnis ad penitentiam redeūt: qz saccus super cutē consūt. Et caro cinere operitur: qz culpa per penitentia tegitur: ne ī districti iudicis examinē ad p̄titionē videatur. Illester. iii. a. Non erat licitū indutum saccō autam regis intrare: quia qui molibus induunt̄ ī domibus regis sūt: Wat. xj. a. Monachi q̄ saccū induit̄ sūt lōge debet esse a palatijs regū. Sed mō maḡ frequentat curia q̄ alij: et lō timendū est eis ne longe stāt a palatio regni celestis Petrus enī ī curia negavit cb̄istū: Wat. xxv. g. Sequit̄. **e** **D**ñs dedit mibi

Carta pars ad eliam referri prie tñ referunt ad christum. Primo g expōnat fm q̄ hebrei exponit de elia q̄ dīc: Dñs dedit mibi linguā eruditā. i. dedit mibi eruditione siue discretionem loquēdū: ut sc̄iā q̄n & q̄dī quo & cui loquēdū sit. Unde subdit:

c. Et sc̄iā sustēta re. i. erigere. d. Eū

*q̄ lapsus ē in p̄m̄
e. Verbo/ instructi
o. nō: sic aliquis erigit
alii q̄n cecidit i lūtū.*

Vel. c. Et sc̄iā

z. id ē vt pauperem

sc̄iā defendere i causa

sua contra aduersari

um: & pro eo sortit al

legare. Vel. Ut sc̄iā

sustētare eū qui laſsus est v̄bo: id est vt sc̄iā fatigatos

verbo consolationis subleuare. f. Erigit mane/ manē

erigit mibi aurē. i. singulis dieb̄ excitat me ad audiendū

et ad discēdū/ infundēdo gr̄az & intelligētā. Vel ad litteram/

sūmo diluculo. Et loquī ad modū parvuli q̄ m̄gr̄ accipit

p̄ aurē trahit vt attenti audiat. Unū subdit: g. Et audi-

am q̄sī m̄gr̄: sicut puer tūc audit m̄gr̄: q̄n excutit ei au-

rem & trahit eum dure. Unde. s. xxviij. e. Tmmodo vexatio-

dabit intellectū auditui. h. Dñs dē aperuit mibi aurē

i. mibi revelauit voluntatem suam & docuit. l. Ego autē

nō ḡtradico/ voluntati eius p̄ inobedientiā. k. Retroſū

nō abij. i. ab eo nō recessi: vel nō subterfugi quin intrepidus

verba ei p̄ferre: & manassen regem impiū arguerē. l. Cor-

pus mēu dedi p̄cutiētib̄ z. C. Tria notant h̄ in elia que

decētia & necētaria i q̄libet p̄dicatore: Sc̄iētā & eloquētā

simul: ibi: Dñs dedit mibi linguā eruditā. Obedientiā:

ibi: Ego autē nō ḡdico. Et paria: vt h. Corp̄ mēu z. C.

Doctrina enī viri p̄ patientiā agscit: Prouer. xix. b. Exponit

aut h̄ iudicē de his q̄ passus ē elias sub manasse: a q̄ etiā oc-

clus ē. Sed q̄ hec nō p̄stāt de elia: veri exponens postea d̄

christo. Dicat q̄: Corpus mēu dedi p̄cutiētib̄: & ge-

nas meas vellētib̄: i. patientē sustinui ista. n. Faciētā

meā nō auerti ab increpātib̄ & sp̄uētib̄ in me.

Hoc est planū. Sed q̄ in aduersis homo nō deber confidere

in sua fortitudine: sed in dei adiutorio/ ne in aduersis frangat:

Ideo subdit: o. Dñs dē auxiliator meus. q. d. q̄ hoc

potu sustinere: nō a me est s̄ a deo. q. Et idē non sum

ſuſuſ: q̄ ſuſo i bono auxiliatore: in q̄ q̄ ſuſit nō fruſraſ

auxilio. r. Ideo: q̄ qđē dñs auxiliator mē est: s. Po-

ſuſi faciētā. i. firmauit & stabiliui. Vel. Posuſi. i. exposuſi

omnib̄ ad p̄cutiētū. t. Ut petrā durissimā: q̄ ictus nō

tumet. Ezech. iij. b. Ut adamantē & vt ſilicē dedi faciē tuam.

** Et ſcio q̄m̄ non*

Dñs dedit mibi linguā eruditā. V̄c ē aptissimū my-

ſteriū p̄dicationis & paſſiōis chriſti. Dicit g fili⁹ dei fm formā

ſerui. a. Dñs. p. b. Dedit mibi linguā eruditā/ a fal-

ſitate/ vanitate/ loq̄citate/ ſcurritate. i. ſciētā ſiue ſapiētā in

loquēdo. Septuagita. Linguā discipline. Job. viij. g. Nūq̄

ſic locur̄ est hō: ſicut hō hic loquit. c. Et sc̄iā ſuſtē-

ta reū. i. genus humānū. d. Qui lapsus ē in pecca-

tū: e. Verbo/ p̄dicationis. Vel ad l̄ram: q̄ imperio ſuo ſa-

nabat infirmos & debiles roborabat. Matth. ix. a. Surge

tolle lectum tuū & vade in domū tuā: & surrexit & abiit in do-

mū ſuam. Item Matth. viij. d. Erat docēs eos ſicut poſteſta-

tem habens. Vel lapsos ſuſtentabat verbo: q̄ p̄tōrib̄ veni-

am dabat. Matth. ix. a. Confide fili: remittunt tibi p̄tā tua.

s. xij. a. Calamū quassatū nō p̄teret & linū ſumigās nō extin-

guet. Septuagita. Ut ſc̄iā q̄n oporteat me loq̄ verbū. Eccl.

xx. c. Ex ore ſatui reprobaſi p̄bola: non enim dicit eam in

te ſuo. f. Erigit mane z. M̄gr̄ trahit puerū p̄ aurē ve-

recedat: ſic pater filiū flagellauit & traxit vt diſceret compati-

p̄cipientiā doloris. Heb. v. c. Et qđem cū eſſet filius dei di-

dicat ex his q̄ passus ē obedientiā. Sed a quo m̄gr̄: A flagel-

lo: q̄ ex his q̄ passus ē. Iſte m̄gr̄ dūr̄ ē & tñ christo p̄fec̄ ē:

sic et ſc̄iā ſuſtēta est idē m̄gr̄. Unde Exo. 5. b. Prepoſuit eis

m̄gr̄ ſoperū vt affligeret eos onerib̄. M̄gr̄ ſoperū ſū tri-

bulatiōes: q̄ cōpellūt nō ad ſciēdū ſed ad opandū. M̄iere. vij.

b. Per oēm dolore eruditierſ hierusalē. Bonū est audire a tali

m̄gr̄: q̄ nō docet niſi ſapiaz. Eccl. iij. d. Turis bona audiet

cum omni p̄cupiſcen- tia ſapientiam. Et no

ta qđ dīc bear̄ Berū. C

Pari voluit christus vt compati ſc̄ire: mi

seri voluit christus vt miſerereri diſceret. W̄ath. 26. g.

Et poſtea ſubdit. S

z hoc ad corpus eius refertur: qđ eſt ecclē-

ſia: vt ſit ſenſus: Di

dicit et hiſ que paſ-

fus eſt: hoc eſt obedientiā diſdicit in corpe ex hiſ que paſſus

ē i capite. f. Erigit mane: mane erigit mibi aurē. i. ab

iniſtio ſeptiōis oīm ſciētā mibi vedit. g. Ut audiā qua-

ſi m̄gr̄: q̄ q̄cūq̄ ſciuit a p̄e ſciuit. Joh. xiiij. b. Ego a me,

ipſo nō loquo. Vel. h. Ut audiā. i. vt obediat ſiculipus

m̄gr̄. b. Dñs dē apuit mibi aurē. i. dedit mibi intel-

ligentia ſue volūtaſ. i. Ego autē nō ḡtradico/ volūtaſ

ei. W̄ath. xxvi. d. Veruſuſ nō ſicut ego volo ſed ſicut tu.

k. Retroſuſ nō abij. i. ab eo nō recelli. Joh. xiiij. b. Paſ-

i me manē ipſe ſac opa. Vel. Retroſuſ nō abij. i. q̄ timo-

re nō dimiſi p̄dicationē/ nec alia q̄ p̄tinebat ad ſalutē hoīm.

Silic̄ dīc aplō d̄ le Acī. xx. f. M̄ud̄ ſuſ a ſanguine oīm: nō em̄

ſubterfugī q̄ min⁹ anūclarē vob̄ oē ſiliū dei. Ecōtra de malis

W̄iere. vij. e. Facti ſū retroſuſ et nō in ante. Aborit̄. Moraliter

Morans hic plura que debent eſſe in bono p̄dicatorē & do-

ctorē. Primum eſt diſcretio i docēdo: ibi: Dñs dedit mibi

linguā eruditā. Unū btūs andreas dixit: Si vis noſcere,

auſſume tibi formam diſcipuli. j. liij. d. Uniuerſos filios tuos

doctos a deo. Lalis. s. q̄ doct̄ ē a deo p̄t dicere Prouer. xx

b. Oculū videntē & aurē audientē: dñs fecit v̄rlūq̄. i. m̄gr̄

et diſcipulū. Sc̄dm ē diligētia i audiēdo: vt p̄us fuerit diſci-

pulus q̄ m̄gr̄: ibi: Erigit mane z. In iuueniute enī debet

pueri addiſcere. Thren. iij. d. Bonū eſt viro cum portauerit

iugū dñi ab adoleſcētā ſua. Vel mane dīc. p̄ ſcholares dor-

miētē vſq̄ ad p̄mā. Lertiū ē obedientiā i ogando: ibi: Ego

autē non ḡtradico z. Quartū ē patiētā in tolerādo:

ibi: Corpus mēu dedi p̄cutiētib̄: Quā patientiam

christus habuit: de quo i p̄pheta aperte loquitur hic in p̄ſo-

na eius: p̄cutiētib̄ iudiq̄ ſel militibus romanis. m. Et

genas meas vellētib̄: id eſt illis qui dabant mibi ala-

pas. Unde ſeptuaginta. Dorſum mēu posui ad flagella & ge-

nas meas ad alapas. Poteſt etiam eſſe q̄ ei vellebant pilos

genarum: licet non legatur. Genē autem ſunt: ſicut W̄almo:

loca illa in quibus primo apparet barba. Fecit ergo dñs qđ

docuit: dans genas suas ad alapas: ſicut dicit W̄ath. v. f.

Qui percuſſerit te in vnam maxillam: p̄zebe ei & alteram.

Thren. iij. d. Dabit percuſſēt ſe in maxillam: ſaturab̄ oppro-

bris. W̄icheq̄. v. a. In vīrga percuſſerit maxillā iudicis iſrl.

Job. xvij. b. Exprobantes percuſſerit marillā mēā. Pro-

uerb. xvij. d. Mō eſt bonū dānū iſterre iuſto: nec percuſere p̄n-

cipē qui recta loquit. n. Faciētā ſeā nō auerti ab incre-

pantib̄ & ſp̄uētib̄ i me. Velbiſ ſuſ ſū increpab̄: & ſp̄u-

maculab̄. Septuagita. Faciētā ſeā nō auerti a ſp̄uſiō ſp̄u-

top. Job. xxx. b. Faciētā ſeā ſp̄uere non veren̄. o. Dñs

de p̄. p̄ Auxiliator me⁹ i p̄ſſiōe. q. Et iō ſi ſuſ ſp̄uſiō ſe-

ſpe resurreciōis. r. Iō polui faciētā ſeā vt petrā du-

rissimā. i. irridētib̄ & p̄cutiētib̄ eam exposui vel firmaui.

Luc. ix. f. Ipſe firmauit faciem ſuā vt iret hierusalē. Ezech.

iij. b. Ut adamantē & vt ſilicē dedi faciē tuā. Adamas p̄ciosus

est & durus & attrahit ferrū: ſic mansuetudo preſiosa eſt & du-

ra: quia omnia ſuſtinet: & ferrea corda trahit ad ſe. Frangit ſu-

sanguine hirci: ſimiliter mansuetudo frangi debet ad peccata.

Non enim mansuetudo debet eſſe ad tolerandum et fouen-

dū peccantes in peccato ſuo: ſed increpandi et arguendi ſunt.

v. Et ſcio q̄n nō ſuſtētā

Libri

G a Et scio qm̄ nō confundar. Et quare Quia: b Juxta ē q iustificat me. i. p̄m̄ ē mihi et parat auxiliari in tribulatione. Et signant dicit: q iustificat me. i. p̄bat me sic aux̄ in fornace p̄ tribulatiōes: in quibz etiā est meū. P̄s. p̄s. 33. Juxta est dñs bis q tribulatiōes sunt corde. Item. Cū ipso sū p̄s. 90. Itribulatiōne. Qz aut̄ tribulatiōne voce iustificatio: habet in P̄s. p̄s. 118. Fiat cor meum ima- culačū in iustificatio- nibus tuis ut nō con- fundar. Cū ergo dñs sit meū: d Quis p̄tradicet mihi: in pugnādo me verbis: e Stem̄ simul. i. veniat et dicat q̄cqd voluerit. f Quis est aduersarius meus: impugnās me verberibus et plagiis: accedit ad me. q. d. paratus sum audire verba p̄tu- meliosa et falsa: et rindere vera et dulcia: et iterū paratus su- stinere verbera et plagiis et q̄ patiētā vincere. b Ecce de- us auxiliator meo: et q̄s est qui p̄dēnet me: q. d. nul- lus est q̄ posse codēnare me cū delū habeā adiutorē. Corp̄ possit ledere: sed aīam nō possunt p̄dēnare. Tel q̄ p̄dēnet me iniquitatis et injusticie. q. d. nullus. Deinde subdit sinias de aduersariis suis. k Ecce oēs q̄si vestimētū p̄terenf: id ē caula sue destruciōis ex ipsis veniet: sicut tinea de veste nascit qua ipsa vestis p̄sumit. Unū s̄dit: m Et tinea co- medet eos: qz p̄p̄tā manasses sūt in captiuitatē ducti. Tel s̄m qd̄ exponit de christo p̄dēcīs hic p̄gna iudeoz in- creduloz: qui post q̄draginta duos annos a passione dñi de- structi sunt a romanis. n Quis ex vobis tē. Quarta pars: in qua p̄dicta pena maloz hortat bonos ut audiāt ver- bū dei. Dicit ergo: Quis ex vobis timens deū: Illud quis nota est raritas. o Audīt̄s voce serui sui. i. pro- phete sui: mei. s. qui ex noīe ei loquor. Sed possent querere quare debem⁹ audire. Ecce: q Quis ambulauit in te- nebris: id est in tenebrositate carceris: vel in aduersitate ca- priuitatis. r Et non est lumen ei: Lumen scilicet p̄spe- ritatis. Talis si sit timens deū: et audiens vocē serui eius:

D istice. a Et scio qm̄ nō confundar: in resurrectiōe: licet p̄fusionē passus sim i passiōe. Hiere. xvij. c. Cōfundāk q̄ me p̄sequūk et nō confundar ego: Quia b Juxta ē. i. p̄pe ad auxiliādū: q̄ me misit. Job. viij. d. Qui me misit meū ē et nō relīqt me solū: qz q̄ placita s̄t ei facio sp. c Quis iustificat. i. iustū: me esse oñdit: et dñe Mat. iij. d. Hic est fil⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bñ cōplacui. d Quis p̄tradicet mihi: stem̄ simul i in iudi- cio. q. d. si q̄s mihi p̄dicit dices me iustū: stem̄ simul aī facie pilati ut accuser me. f Quis ē aduersari⁹ me⁹. i. si q̄s ē aduersari⁹ me⁹ q̄ dicat me merito ēē crucifigēdū. g Accedat ad me. i. me corā iudice pilato accuser: ut sic iudicatus falso iudicio p̄salute oīm moriar. Et norādū ē i his vobis: qn̄ tu salvator p̄ nobis pati optauerit. h Ecce de⁹ auxiliator meo: q̄s ē q̄ p̄dēnet me. i. q̄ audeat me p̄dēnare. Hoc ausi s̄t p̄ncipes sacerdotū: q̄ dñm postq̄ dixerat: Videbitis fl̄liū boīs sedētē a dextris fortis dei: et venītē in nubibz celī: di- bliter reīt: R̄ ē mori. Tel alit. d Quis p̄tradicet mihi tē. Postq̄ p̄misit de passiōe: loq̄ p̄ingratos et cōtradictores: sic. s. xlvi. b. postq̄ p̄misiterat de passione: subiūxit: qz q̄ p̄di- cit factori suo: testa de samijs terre. Sūt aut̄ duo genera p̄di- cendi christo. Verbo factō: de qbus dicit: Quis p̄tradis- cit mihi. i. doctrine meę. s. puersa docēdo: e Stem̄s li- mul: in iudicio discussionis: vel extremi examinis. s. xlviij. d. Reduc me in memoriam et iudicemur simul. Item. s. iij. c. Stat ad iudicandū dñs: et stat ad iudicādos populos. Osee. iij. a. Judicium dñi cum habitatoribz terre. Dic̄h̄z. vi. a. Judicium dñi cum populo suo: et cum israel diiudicab̄. f Quis ē aduersari⁹ me⁹: mihi ē vita et moribz aduersan- do: et si verbis non contradicat: Titū. j. d. Confitemit se nosse deū: factis autem negant. g Accedat ad me. i. veni-

Esaie

at ad lumen et consideret se errare. P̄s. Accedite ad eum et p̄s. illumiāmi. Tel. Accedat ad me: vt iudicemur simul: vt p̄ ego de minoī bñficio arguēdus sim: aut ipse de ingratitudi- ne culpandus. s. v. b. Quid ultra debui facere vineę meę et nō fecit: Job. xxxi. b. Si contēpsit subire iudicium cum seruo meo: b Ecce de⁹ auxiliator meus: i opere redēptionis humanae peragendo. i Quis est q̄ cō- demnet me: de in- sufficiēti labore. q. d. nullus potest me ar- guere de impēctione operis et laboris p̄ sa- lute hominū: me enī tortū in vsum eorū dedi et expēdi. Hiere. xij. b. Reliq domū meā: dimisi hereditatē meā: dedi ollectā aīam meā in man⁹ intīmicoꝝ ei. Deinde dat s̄niā p̄ aduer- sariorū et p̄dictores suos dices: k Ecce omēs: aduersariū generalis oēs: l Quasi vestimētū p̄terenf: in inferno vel ī morte: vel specialit iudei a romanis. In inferno enī ca- ro maloz q̄ vestimētū aīe ē tornētis etiā cruciab̄ exteri⁹. m Et tinea comedet eos. i. vermis p̄scītē interl⁹. j. l. c. Sicut enī vestimētū: sic comedet eos vermis: et sicut lanā sic deuorabit eos tinea. Job. iiiij. d. Qui habitat domos luteas qui terrenū habet fundamentū: p̄sumēdus sū: et q̄si vestimētū qd̄ co- medit a tinea. n Quis ex vobis tē. Posita pena ma- lorū in parte: multū bonos ad sperandū: et loquit generalis ad timētes deū: vel specialit ad iudeos: de quoꝝ errore p̄di- kerat: reuocat a tenebris ignorātī et infidelitatis: vt credant et sperent in christū. Et dicit: Quis ex vobis timēs deū: audiēs vocē serui eius. q. d. vos me flagellastis et p̄p̄uis- sis: ego tñ ad p̄nitentiā voco. Molo enī mortem p̄toris: Ezech. xvij. g. p Aocē serui ei⁹. i. met qui sum seruus eius: dicit christ⁹ s̄m qd̄ homo. Specialit illa vox christi au- dienda est a nobis q̄ dicit Luc. xxij. e. Pax ignosc illis: non enī scīt qd̄ faciūt. Nec vox oēs p̄toris reuocat ad spēm in- dulgentiæ. In hac voce mettere debem⁹ spēm et grām et veni- am. Osee. x. d. Metite in ore misericōdī. Tel. o Audiens vocē serui ei⁹. i. obedīt̄s h̄cep̄t̄ ei⁹. Et est bona ūcūta ti- moris et obedīt̄le: qz sic dicit Ezech. ij. d. Qui timēt deū cu- stodiunt mādata illius. Timor custodit: qz ianitor: fidelis est anime: cōmīnās mortē eternā latronibz intrare volentibz la- trans p̄tra eos. Et est etiā adeo sollicit⁹: qz etiā amicis obla- trat. Unū Job. ix. d. Verebar oīa opa mea: scīs q̄ nō pecces delinqueri. Unū Greg⁹. Sepe em̄ sorbet in p̄spectu interni su- dicis: qd̄ in intentiōe fulget opantis. Ideo dicit Ezech. xvij. d. Homo sapiens in omnibus meruit. Et Proverb. xxvij. b. H̄tūs vtr q̄ oīa metuit. Tel s̄m nrām litterā: Qui semp est pauidus. Ezech. xxv. b. H̄tūs hō cui donati est h̄tē timorem dei. Et in eodem. Timor dñi supat omia. Tel s̄m nostrā lit- terā: Sup̄ oīa se supposuit. q Quis ambulauit ī tene- bris. i. q̄s vixit in tenebris p̄cti et ignorātī. r Et nō est lumen ei⁹. i. sine lumine veritatē extitit. Si q̄s talis ē: dū idem p̄uerat ad timēdū deli⁹: et audiēdū vocē serui ei⁹: sicut p̄dicāt̄ est: s Speret ī noīe dñi. i. In misericōdī dñi p̄ quā ipse est notabilis. Et est p̄gruus ordo: vt timētes deū speret ī eū: vt sic homo inf̄ dūs molas incedat: de quibus Deuk. xxiiij. b. Hoc ē qd̄ dicit Ezech. ij. b. Qui timēt deū speret ī eū et lob- lectionē venit vobis misericōdī. Tel alit. q Quis abu- lauit ī tenebris. i. q̄s p̄uersar̄ est humilit̄ et latent̄: et se te- nebrosum et ignorātē reputauit: sicut dauid q̄ dicit: Neqz p̄s. 11. ambulauit ī magnis tē. Sancti enī tenebrosi s̄t. Unū. s. codē. b. Induam celos tenebris. Exo. iiij. d. Tel egyptius liberauit nos de manu pastorum: insuper et hausit aquam nobiscū po- tuimus dedit ouibus. Tel egyptius est p̄glatus tenebrosus: qui magis latere aperit et fulgere. Talis liberat oīes et ad- aquat. r Et nō est lumen ei⁹. i. fulgoz p̄spēritat̄ mūdane. Job. xxij. c. Si vidi sole cū fulgeret: et luna incedētem clare: s Speret ī noīe dñi.

a Speret in noīe dñi; non in idolis: sed in misericordia
dñi qua ipse est noīabilis. **b** Et innitatur super deum
suū. q.d. si hoc fecerit illuminabit. **c** Ecce omnes vos
accendētes ignem &c. Ultima pars: in qua plenū dicit
de pena malorū: de qua supra in parte tetigerat. Hęc autem
peña ē cōbustio: quā

passi sunt a chaldeis
pmo: postea a romani/
nis: tertio i inferno dā/
nati. De tripliē enim
igne exponitur. Dicit
ergo: Ecce omnes
vos tam malores &
minores: quia nullus est timens deum. **d** Accenden/
tes ignem. q.d. O iudei: ciuitates vestre succendent a chal/
deis: vel a romanis: et vos accendit ignem per peccata ve/
stre: Uel ignem gehenne: de quo. S. xxx. g. Prēparata est ab
beri tophe: a rege p̄parata ē dilatata: nutrimenta ei⁹ ignis
et ligna multa: statu dñi sicut torrens sulphuris succendens
eam. Materia huius ignis sūt: sicut dicit Glo. lignum: fēnū/
stipula. i. Cors. iij. c. spine et tribuli. Unde in Proverb. In
multis lignis vigeat ignis: In nostra littera habetur sic: Pro
verb. xxvij. c. Cum defecerint ligna extinguetur ignis: et su/
surone subtrato iurgia cōquiescūt. Ecce. xxvij. b. Scdm
ligna silue: sic ignis exardescit. **e** Accincti flammis: id
est circūdati ad litteram: quia multi in ipsis ciuitatib⁹ combu/
sti sunt a chaldeis et romanis. Unde subdit: **f** Ambulate
in lumine ignis vestri: id est ambulabitis sive transiens
de loco ad locum per ciuitatem ardente: ut sic euadere possi/
tis. **g** Et in flammis quas succendistis vobis. Hie/
ro: nō habet vobis nec vera exemplaria. Vobis: id est q
merito peccator⁹ vestrorū succensē sunt. Uel. **f** Ambula/
te: id est ambulabitis. Hoc dicit: qz cū captiui duci sūt i ba/
bylonem: poterant ambulantes videre lumen ciuitatū suarū
que comburebant. Exponitur autem ironice de igne iherne
sic: **h** Ambulate i lumine ignis &c. q.d. ignis ille nō erit
luminosus sed tenebrosus: Ardet enī ignis ille et non lucet: ut
dicit Greg⁹ super Job. Nec ambulabitis sed permanebitis
in eo. Et vi melius credant quod dicit propheta subditur in
persona dñi: **i** De manu mea factum est hoc vo/
bis: id est fieri vobis qui hoc meruistis. Et dicit: De manu
mea. i. de potētia mea. Uel loquit̄ more nostro: et exprimit
q̄ hoc magna ira ei⁹. Multū enī irat⁹ est rex quādo vult ali/
quē p̄tra manu suspendere. Et iterū ne credant se euasuros
cito pena et captiuitatē subdit: **k** In doloribus vasta/
tiōis vel captiuitatis vel iherni: **l** Dormietis. i. perma/
nebitis: ibi semper facentes in pena: qui semper dormiūtis
hic in malitia.

m Speret in noīe dñi. i. Machab. ii. g. Omnes qui spe/
rant in eū non infirmit. **n** Et innitāt sup deū suū.
Quidam innitit diuitiis et corruunt. Proverb. xi. d. Qui
confidit in diuitiis suis corruet. i. simul cū diuitiis ruet. Gre/
go. Stare vlo modo nequeūt: quia ipsa quoq̄ fugiūt q̄bus
innitit. Inniti ergo diuitiis est inniti vmbre et vento. Job.
xxvj. c. Si putauit aurum robur meum: et obriō dixi fiducia
mea. Si letatus sum super diuitiis meis multis. Alij aut̄ con/
fident in amicis et familiarib⁹ suis. **o** Miserere. xvii. a. Maledic⁹
vir qui confidit in hominē et ponit carnem brachii suum. S.
xxvij. b. Ecce confidis super baculū arūdineū cōfractū istū
sup egyptū: cui si innitus fuerit homo intrabit i manū eius et
pforabit eā. Illi enī de q̄bus hoīes magis confidunt: illi pfo/
rant manus eorum sub specie sustentatiōis: quia vident̄ amici
enī amant nisi vt aliquid accipiāt a manu pforata. Señ.
Vet muscē/lupi cadasera/predam sequit turba ista nō ho/
minem. Item alij confidunt et innitit virib⁹ corporis. De q̄/
bus dicit Almos. v. f. Quō si fugiat vir a facie leonis et occur/
rat ei virsus: et ingrediat domū et innitit manu sua sup parie/
tē: et mordeat eū coluber. Item alij confidunt et innitit pru/
dentie sue. Proverb. iij. a. Habe fiduciam in dño ex toto cor/
de tuo: et ne innitaris prudentię tuę. Psalmi ḡ confidunt et in/

nitit vmbre: secundi arūdini cōfracte: tertii parieti inclua/
to et macerie depulsi: quarti vento: id est ventose scientię: qz
scientia inflat: sicut ventus vesicam. i. Cor. viij. a. Sup ta/
lia ergo non est innitendū sed super deum suū. i. Pet. viij. b.
Omnē sollicitudinē vestram prōiectētes in eum: quoniam ipsi
cura ē de vobis. Ps.

Jacta super dñm cu/
rā tuā: et ipse te entri/
et. Lant. viij. b. Que **t** dñ. nō h̄
est ista que ascēdit de **t** vobis
deserto/delitijs afflu/
ens innixa sup dilectū
suū vel meū. Eccl. ij.

t Ps. 54.

s lumine ignis vestri: et i flā/
mis quas succēdisti vobis.

b De manu mea factum est h̄
vob. In dolorib⁹ dormiet.

b. Respice filij nationes hoīm: et scitote quia null⁹ speravit
in dño et confusus est: et pmansit in mandatis eius et derelict⁹
est. Sequitur de pena malorū fm vnam expositionem. c

d Ecce omnes vos accendentes ignē. Loquit̄ de ig/
ne gehēne generalit̄ quātū ad oēs incredulos: et specialit̄ de

cōbustiōe facta a romanis quātū ad iudeos. S. de H exposi/
tum est in prima lectura: Ideo modo aliter exponendū est:

fm qd̄ loquitur christus p̄secutorib⁹ suis ostendens eis cul/
pam suā: et inuitās eos ad penitentiā dicens: **e** Ecce om/
nes vos accendētes ignem accincti flammis. Ig/
nē passionis accendunt ei: et flammis accincti sunt: id est fu/
rose persecutionis armati in eum: sed de hoc igne lumen re/
fūlit: quia ex passione et resurrectione salvatoris totus mun/
dus illuminatus est. Ad quam lucem etiam persecutores su/
os misericordiē inuitans subdit: **f** Ambulate in lum/
ine ignis vestri: id est ponite gressum actionis vestre in lu/
ce fidet: que de passione mea cuius auctores suis: per glo/
riam resurrectionis vbiq̄ resplendet. **g** Et in flammis
quas succendistis: ambulate: id est ardore tribulationū
quos inibi excitasti inimici: nunc pro nomine meo tolera/
te libenter amici: Sicut saulus mala que sanctis intulerat:
postmodum ipse pertulit: sicut ipse dicit. i. Cors. xv. b. Non
sum dignus vocari apostolus: quia persecutus sum ecclesiā
dei. Et postea subdit: Plus omnibus laborauit. **h** De ma/
nu mea: id est non ex merito v̄o: sed ex dono meo. **i** S. a/
ctum est hoc vobis. s. pati pro me: qd̄ est magnū donū.
Unde Phil. i. d. Vobis donatum est pro christo non solum
vt in eum creditis: sed vt etiam pro illo patiamini. **k** In
doloribus dormietis: id est in passionib⁹ pro noīe meo
delectabimini et requiem eas estimabit. Deut. xxxij. c. Po/
pulos vocabunt ad montem: ibi imolabunt victimas iusticie
s. in monte positt: id est in eminentia vite. Secūdo per mor/
tificationem carnis deo victimabunt: vel exponentes se pro
eo ad martyriū: et hoc faciunt libenter et letanter. Unde sub/
ditur ibi: Inūdationes maris quasi lac lugent: id est tribula/
tiones delectabunt eos. Sancti enim sub amaro cortice inue/
niunt dulcedinem nuclei: et in mari piscium refectionem su/
munt: et in arenis thesaurum querūt. Unde subditur: Et the/
sauros arenarū absconditos. Non solū em delectabile est pa/
ti pro christo: sed expediens: quia lucrum est. Tribulatio enī
est locus in quo inueniunt thesaurus. Beati enim qui perse/
cutionem patiuntur propter iusticiā: quoniam ipsorum est re/
gnū celorum: Matth. v. a. De isto thesauro dicitur Job.
xxvij. c. Nū quid ingressus es thesauros niuis: aur thesau/
ros grādīntis aspexit? Per niuem que candida est intelligi/
tur innocentia vel iusticia: per grandinem tribulatio sanctorū
et angustia: Que simul coniūguntur in sanctis: quia patiunt̄
innocētes propter iusticiam: non prop̄ culpam. i. Pet. iiij.
d. Nemo vestrum partatur vt homicida aut sur &c. Item. j.
Pet. iiij. c. Sed et si quid patimini propter iusticiam beati eri/
tis. Lant. v. c. Dilectus meus candidus ecce iusticia vel in/
nocentia que significat per niuem: et rubicundus ecce gran/
do. In hac niue et grādīne magnus est thesaurus. s. fructus
vitę ēterne. Dicit ergo: In dolorib⁹ dormietis: id est re/
quiē inuenientis. Uel dormietis: id est moremī sic mar/
tyres. Apoc. xiiij. c. Beati mortui qui in dño moriūt. Et
bius Bern. addit: Multo magis q̄ pro dño occidunt.

Audite me q̄ seqm̄